

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG4776	ImageGroup:	I1KG4829
LCCN:	94902342	ISBN:	n/a

Title:	མེར་སྐད་ཕུར་བཀོལ ser smad zur bkol
Author:	བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ blo bzang grags pa'i dpal
Descriptor:	computerized printed text
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	bylakuppe, karnataka
Publisher:	computer center of sera mey tibetan monastic university
Date:	1990
Volume:	2
Total Volumes:	2
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 04/2010

5375

མེར་སྒྲུང་བྱུང་བཤུགས།

དེབ་གཉིས་པ།

Supplementary Texts for the Study of
the Perfection of Wisdom
at Sera Mey Tibetan Monastic University

Volume II

༄༅། མེར་སྤྲེད་ཐོས་བསམ་ནོར་བུའི་གླིང་གི་ཡིག་ཆ།

རྩུང་བཀོལ། །

དེབ་གཉིས་པ།

**Supplementary Texts for the Study of
the Perfection of Wisdom
at Sera Mey Tibetan Monastic University**

Volume II

༄༅། །སེར་མེད་སྐྱེད་ཐོས་བསམ་ལོ་རྒྱུ་བྱེད་གི་ཡིག་ཆ།

ཟུར་བཞོལ། །

།དེབ་གཉིས་པ།

**Supplementary Texts for the Study of
the Perfection of Wisdom
at Sera Mey Tibetan Monastic University**

Volume II

including works by

*rJe Tzong-kha-pa bLo-bzang grags-pa
Ser-smad mKhas-grub bsTan-pa dar-rgyas
rGyal-dbang 'Phrin-las rnam-rgyal
sPang-lung bLo-bzang thugs-rje
Glang-ri thang-pa rDo-rje Seng-ge
dGyer-sgom-pa*

published by

*the Computer Center of
Sera Mey Tibetan Monastic University
Bylakuppe, South India*

*Western Year 1990
Tibetan Royal Year 2117*

©1990 by Sera Mey Tibetan Monastic University

All rights reserved.

Except for non-profit charitable purposes, none of the contents of this publication, nor any parts thereof, may be reproduced in any form without prior permission from the publisher.

Published by:

The Computer Center
Sera Mey Tibetan Monastic University
Bylakuppe 571-104
Mysore District, Karnataka State
India

Printed and bound by:

Classics India Publications
MU-55D Peetam Pura
Delhi-110-034
India

༄༅། །དེབ་གཉིས་པོའི་དཀར་ཆག །།

Table of Contents
Volume II

རྟོག་འབྲེལ་སྒྲི་དོན།	༡༡༢
རྟོག་འབྲེལ་མཐའ་དབྱེད།	༡༢༣
ཀུན་གཞི་སྒྲི་དོན།	༡༤༣
ཀུན་གཞི་མཐའ་དབྱེད།	༤༢༣

*(Please note that a detailed English-language
introduction to this collection may be found at the
beginning of the first volume.)*

༄༅། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་སྤྱོད་ལུགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིང་པོ་
པད་མ་དཀར་པོའི་འབྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བླགས་སོ། །

༄༅། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་ལུགས་མཐུན་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
རྟོན་འབྲེལ་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ། ཤེས་བྱ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་
པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་ཕན་ཡོན་ཁྲད་
པར་ཅན་ཡོད་དེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་འཕྲོ་བ་
པར་འབྱུང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གའི་གོ་འཕང་འཕྲོ་བ་པར་འབྱུང་།
བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་འདི་
བྱུང་བ་ཡི། གསུང་གི་མཛོད་ཀྱི་གཅེས་པ་ཟབ་མོ་སྟེ། གང་གིས་འདིར་ནི་ཡང་དག་
མཐོང་བ་དེས། སངས་བྱུས་དེ་ཉིད་རིག་པ་རྣམ་མཆོག་མཐོང་། ཞེས་དང་། མདོ་
ལས། གང་གིས་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་མཐོང་བ་དེས་ནི་ཆོས་མཐོང་ངོ་།
། གང་གིས་ཆོས་མཐོང་བ་དེས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་སངས་བྱུས་རྣམས་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་ལ་བྱེ་བྲག་སྟེ་བའི་ལུགས་བཤད་པ། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། རྟོན་འབྲེལ་ལ་སྐད་ཅིག་མའི་རྟོན་འབྲེལ། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟོན་འབྲེལ།
གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ། ཟུན་ཆགས་པའི་རྟོན་འབྲེལ་སོགས་བཞིའི་ཐ་སྟོན་བྱེད་
ཅིང་། དང་པོ་གཉིས་དོན་གཅིག་པ་དང་། དེ་ཡང་སོ་སོ་སྟེ་བོས་མ་རིག་པས་ཀུན་

ནས་བསྐྱེད་པ་དེ། དེ་བཞིན་གཤམས་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་ལྟ་བུའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
 ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཅི་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེའི་ཆོ་བསྙེན་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱན་
 ནས་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་དང་། ལས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ། མིང་གཟུགས།
 སྒྲིམ་ཆེད། རིག་པ། ཚོར་བ་དང་། ཡུལ་ལ་སྲིད་པ་དང་། དེ་ཆེར་འབྲེལ་བ་དང་།
 ལས་ནུས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་སྔོང་བ་དང་། ལས་དེ་དང་པོར་གང་ལས་སྒྲིམ་པ། ལས་
 རྒྱུ་ནས་ཕྱོགས་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནས་བརྩེ་སྒྲིམ་
 བྱ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བར་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ་
 འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་
 རྣམས་སྐྱེ་མ་ལ་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་
 དོན་གཅིག་ ཁོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་བུལ་བའི་
 ཆོ་ན་ཆོ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་ཚོགས་དགོས་པས་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
 དང་། ཆོ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འཕྱུག་པས། རྒྱན་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལུགས་ལ་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་ལ། མ་རིག་པ་
 སོགས་ཀྱིས་མ་བྱུང་སྒྲིམ་ མ་རིག་པ་རྒྱ་བའི་དུས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་མ་རིག་པའི་རྟེན་
 འབྲེལ་ཡིན་ལ། མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་སྐབས་སུ་མ་རིག་པ་གཙོ་ཆོ་བས་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 མཛོད་ལས། མ་རིག་ཁོན་མོངས་སྒྲིམ་གནས་སྐབས། ཞེས་དང་། གཙོ་བོའི་ཕྱིར་ན་

རྟེན་འབྲེལ་སྒྲི་དོན།

ཡན་ལག་བསྐྱབས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མདོ་ལྷ་པ་ནི་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དེ།
མ་རིག་པ་གང་ཞིན། སྒྲི་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་དང་། བྱི་མའི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་སྟེ།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོས་བཀག་པར་འདོད་པའི་བྱིར། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་བཤད་པ་
ལ། རྟེན་འབྲེལ་སྒྲིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། རྟེན་མངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ།
།དང་པོ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐད་དོད་པ་ཏི་ཏ་ས་སུད་པ་ཏ་ཡ་ཞེས་པ། སྤང་ལྟོས་རྒྱུ་
གསུམ་ལ་འབྲུག་ཅིང་དེ་ལ་དངོས་སྒྲིབ་རྣམས་ནི་སྤང་ནས་བྱུང་བའི་དོན་དུ་འདོད་པ་
ཡིན་ཏེ། སྤང་པ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་སྤང་པ་དང་། བྱུང་བ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དོན་དུ་འདོད་
པས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱིས་ཁྲབ་པར་འདོད་པའི་བྱིར། ལུགས་འདིར་ནི་དེ་
ལྟར་མི་འདོད་དེ། རང་གི་ལྟོས་ས་ལ་བལྟོས་ནས་བྱུང་བའམ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་འདོད་
པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན།
རྟེན་མངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས། རྟེན་
མངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ། རྟེན་མངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད།
རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ། དེའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་
མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་ལས་བསྟན་ཚུལ། དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པ་
དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་འབྱེད་བའི་མདོ་
ལས། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་པའི་བྱིར་འདི་སྐྱེས་པ་སྟེ། འདི་ལྷ་སྟེ།

མེར་སྐྱོད་རྩུང་བཀོལ།

མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཁྱིམ་འདུ་བྱེད་ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་
བསྟན་ཚུལ་ལ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱ་མེད་ལས་མ་སྦྱིས་པ་དང་། རྒྱ་ཡོད་
ཀྱང་ཉག་པ་ལས་མ་སྦྱིས་པ་དང་། རྒྱ་མི་ཉག་ཀྱང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མ་སྦྱིས་
པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པས་འབྱུང་བ་དང་། ཉག་པ་
ལས་མ་བྱུང་བར་མི་ཉག་པ་ལས་སྦྱིས་པ་དང་། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
ལས་དེ་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཡན་ལག་དང་པོ་མ་རིག་པ་ལས་སྦྱིས་པ་སོགས་སུ་
བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས། གཡོ་བ་
མེད་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་པའི་རྒྱུ་
ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡིན་
ཀྱང་། གཙོ་བོར་སྟག་བསྟུལ་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། རྒྱ་གཅིག་ཁོན་ས་བསྦྱོང་པར་
འཛིན་པ་དང་། རང་བཞིན་ཉག་ལ་གནས་སྐབས་འགྱུར་བར་འཛིན་པ་དང་། དབང་
སྟག་ཉག་པ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲིའི་གཡོ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་བ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟག་ཀུན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞེན་པ་འགོག་པའི་ཆེད་
དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་སོ་སོའི་ངོ་བོ། །དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་
བཤད་པ། དེ་དག་གི་དཔེ་བཤད། བྱེད་ལས། ཡན་ལག་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་ཚུལ། བསྟན་
བ་བཤད། ཆོ་དུ་ལ་ཇོགས། ས་མཚུངས་བཤད་པ་དང་བདུན། དང་པོ་ལ་བཅུ་གཉིས་
ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ལ། མ་རིག་པ་སྦྱིའི་ནམ་གཞག་དང་། འདིར་བསྟན་གྱི་མ་

དེན་འབྲེལ་སྤྱི་དོན།

རིག་པ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། བྱེ་བྲག་དུ་སྒྲིབ་ནི་མ་རིག་པ་དང་།
འཇིག་ལྷ་འགལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་དེ། མ་རིག་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་
དང་ནམ་གྲུང་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་སྐྱོངས་པའི་སེམས་གྲུང་སྐྱོངས་པར་འདོད། འཇིག་
ལྷ་ནི་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྒྲོན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མཛའ་བ་བཀག་པས་མི་མཛའ་བ་དང་། བདེན་ཚིག་བཀག་
པས་བརྒྱན་ཚིག་དུ་མི་འགྱུར་གྱི་མཛའ་བ་དང་བདེན་ཚིག་གཉིས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་གཉིས་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་མི་མཛའ་བ་དང་བརྒྱན་ཚིག་དུ་འགྱུར་བ་ལྟར། སེམས་གྲུང་དགེ་བ་
བརྟུ་གཅིག་གི་ནང་ནས་སེམས་གྲུང་གཉི་ལྷག་མེད་པའི་འགལ་ཟླ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། མ་རིག་མི་མཛའ་བརྒྱན་སོགས་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་གཉིས་འགལ་བར་སྟོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་དང་
མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་མ་རིག་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པ་ནི་དེ་གཉིས་
མི་འགལ་བར་བཞེད་དེ། མ་རིག་པ་ནི་རིག་པ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ནམ་འབྲེལ་ལས། རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཕྱིར་དང་། སེམས་
གྲུང་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ལོག་པར་དམིགས་ཉིད་མ་རིག་པ། གསུངས་
ཕྱིར་གཞན་ནི་རིག་མ་ཡིན། འགལ་བ་གང་ཡིན་འདིར་བཤད་བྱ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྤར་གྱི་མདོ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་འཇིག་ལྷ་
མ་རིག་པའི་ཕྱོགས་ཤིག་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྷ་ལ་ཤ་དང་ལྟན་

པའི་ནགས་ཚལ་ཞེས་བཅོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་མདོ་གཉིས་མ་རིག་པ་ལ་
 ཀུན་ལྟན་གཉིས་འདོད་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་འཇིག་ལྟ་འདོད་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་
 ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་པ་ནི་འཇིག་ལྟ་ལ་ཀུན་ལྟན་གཉིས་འདོད། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བཞི་ཀུན་
 བདགས་ཀྱིས་བྱབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ལ་ཀུན་
 བདགས་ཀྱིས་བྱབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ཅ་ཉོན་དུག་གི་ནང་ཚན་གང་ཞིག
 །སེམས་བྱུང་དག་བ་བཅུ་གཅིག་གི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་གཉི་ལྷག་མེད་
 པའི་འགལ་རྒྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་སྐྱོངས་པ། མ་རིག་པའི་
 མཚན་ཉིད། མདོ་སྡེ་པ་ནི་ཅ་ཉོན་དུག་གི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །རིག་པ་བདག་མེད་
 ཉོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་རྒྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་སྐྱོངས་པ།
 མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ལ། །ཁ་ཅིག །ཉོན་མོངས་
 ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ནམ་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། བདེན་འཛིན་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་ལྟ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་དབང་བཅོམ་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 བྱབ་སྟེ། ཉན་རང་དབང་བཅོམ་པ་མ་རིག་པའི་སྒྲོ་ངའི་སྦྱབས་ལས་གྲོལ་ཀྱང་། གཞན་
 ཕན་གྱི་སྟན་པ་སྒྲོག་མི་ནུས། བྱང་སེམས་ནམས་མ་རིག་པའི་སྒྲོ་ངའི་སྦྱབས་ལས་མ་
 གྲོལ་ཡང་གཞན་ཕན་གྱི་སྟན་པ་སྒྲོག་ནུས་པ་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་ངེས་སོ། །རང་

ནིན་འབྲེལ་སྒྲི་དོན།

ལུགས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་རགས་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གང་རུང་དང་འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་
འགལ་ཞིང་། རང་གི་དམིགས་ལུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་སེམས་བྱུང་
སྒྲུབ་པ། མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
སྒྲུབ་པ་དང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རགས་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་མ་རིག་པ་དང་
གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡང་འཛིན་ལྟ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་ང་དང་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་
ནས་གང་ཟག་རང་རྒྱུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའོ། །གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ང་
ལ་དམིགས་ནས་གང་ཟག་རང་རྒྱུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ནི་གཉིས་
པ་ཡིན་ནོ། །ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རགས་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་དེ།
ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ།
དེ་འདྲ་བའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་ལས། སྒྲུབ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་
དེ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲུབ་པའོ།
།འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ནི་མི་དག་བའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་
རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་སྒྲུབ་པ་ནི་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་
ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུགས་
འདིར་འཛིན་ལྟ་ལྟན་སྒྲིས་ཀྱི་དམིགས་པའི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་བདག་སྤང་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་

མེར་སྐྱོད་ཕྱར་བཞོལ།

ཕུང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་ཕུང་པོ་ལ་
བདགས་པའི་ང་ཙམ་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་ཅིང་ཚོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་
བ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་སྐྱུད་ཀྱི་ང་ལ་དམིགས་ནས་རང་གྱུ་ཐུབ་པའི་ཚུལ་
ཡོད་དུ་གཟུང་བས་ནི་འཇིག་ལྟར་མི་འགྱུར་དེ། དེ་ལ་དམིགས་པས་ངའོ་སྐྱམ་པའི་
སྒོ་རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ལ་སྐྱུའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ཀུན་
ལྟན་གཉིས། སྒོང་བྱེད་ཀྱི་གཉིན་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་མཐོང་སྤངས་དང་། སྒོམ་སྤངས་
གཉིས་ཡོད། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། འཕེན་འབྱུང་ཚོགས་གསུམ་གྱི་ལས་ཀུན་
ནས་སྒོང་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ནམ་པ་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ།
ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནམས་ལས། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐང་བྱར་གྱུར་པའི་ཡན་
ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་ཀུན་ནས་སྒོང་བྱེད་ཀྱི་འཇིག་ལ། ཡན་
ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། དེའི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ།
དག་སོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ལུང་མ་བསྐྱན་ཡིན་པས་བྱབ། མཐོང་སྤངས་དང་
སྒོམ་སྤངས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད། ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་དང་། སོ་སྒྲིལ་ཁོ་
རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་དག་བ་དང་མི་དག་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་པའི་ས་ལས། སྐྱུན་དུ་ཞུགས་པས་
ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤངས་ཤིང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི་གང་

ནིན་འབྲེལ་སྒྲི་དོན།

ཡང་ཇིལ་གྱི་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤངས་
ཤིན། སྒྲི་དུ་ཞིག་སྤངས་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཕྱིར་མི་འོང་བས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་
སྤངས་ཤིན། གང་འདོད་པ་ན་སྒྲི་དུ་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །དགྲ་བཅོམ་པས་ཡན་ལག་དུ་
ཞིག་སྤངས་ཤིན། ཁམས་གསུམ་ན་སྒྲི་དུ་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་དང་པོ་མ་རིག་པ་ལ་ཀུན་བདག་སེད་དེ། ཀུན་
བདག་སྒྲི་སྤངས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བར་མི་ནུས་ཤིང་། ཡང་སྤྱིད་
ཕྱི་མར་ནམ་སྒྲི་སྤྱིད་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་པར་མི་ནུས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲི་སེད་དེ། མ་རིག་པ་ཀུན་བདག་སྒྲི་སྤངས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་
བསྐྱར་མ་བསྐྱར་གྱི་ལས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་བ་མི་བྱེད་པ་དང་།
དེ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཡང་སྤྱིད་ཕྱི་མར་ནམ་སྒྲི་སྤྱིད་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་
དུ་མི་བསོག་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
རགས་པ་ལ་སྒྲི་དང་སྤྱིད་པའི་མ་རིག་པ་ཀུན་བདག་སྒྲི་དབང་གིས་ཡང་སྤྱིད་ཕྱི་མར་
ནམ་སྒྲི་སྤྱིད་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་པ་མེད་པར་ཐལ། མ་རིག་
པ་ཀུན་བདག་སྒྲི་སྤངས་དེ་ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་འབྲས་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་རགས་པ་ལ་སྒྲི་དང་སྤྱིད་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་མཐོ་རིས་ཀྱི་
ཕྱིར་དུ་དབང་ཕྱུག་གིས་མཆོད་སྒྲི་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདྲུ་བྱེད་གྱི་ལས་ཀྱི་
དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་སྒྲི་དང་སྤྱིད་པའི་མ་རིག་པ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་ལས། འབྲས་བུ་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་ལ་སྔོངས་པ་ནི། མི་
 དག་བའི་ལས་འདུ་བྱེད་པ་ནམས་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
 དེར་ཐོབ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སོ་སྒྲིལ་ཆེར་གྱིས་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་
 ཡང་སྲིད་དུ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་བསག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དེར་ཐོབ།
 འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཡུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་
 བསོག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་
 མེད། སྲིད་དང་བུལ་ལ་ཡང་སྲིད་མེད། ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འདུ་
 བྱེད་གྱི་ལས་བཤད་པ་ལ། ལས་སྦྱར་བཤད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་བྱེ་བྲག་དུ་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གོང་དུ་བདེན་བཞིའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཅེན་པ་ལས་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནམས་ལས། དང་
 པོ་ལ། རང་ཉིད་ཀུན་ནས་སྒོང་བྱེད་ཡན་ལག་དང་པོ་མ་རིག་པས་གསར་དུ་ཀུན་ནས་
 བསྐྱངས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་པ། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་
 ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མ་
 ཡིན་པའི་ལས་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་གསུམ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་།
 མི་གཡོ་བའི་ལས་མི་འགལ་ཏེ། བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་ཙུང་དང་། ལྷ་སྒྲོམས་
 འཕྲུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གསུམ་གྱི་མཚན་གཞིའི་
 ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཡུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་

རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་དོན།

དང་པོ་དང་། ངན་འགྲོའི་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གནིས་པ་དང་།
ཁམས་གོང་མའི་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གོང་མའི་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཞེས་འཆད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཀྱིས་
གནིས་པ་ཡན་ཆད་གྱི་ཕུང་པོ་མི་འཕེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་པའི་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་གཡོ་བའི་ལས་ཞེས་འཆད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱིའི་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དུས་གྱི་རྒྱུ་མ་
ཚང་བའི་དབང་གིས་དོམ་གྱི་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་། མཐོང་
སྤངས་དང་། སྒྲོམ་སྤངས་གནིས་ཀའི་ཆ་ཡོད། སྐྱེ་འཕགས་གནིས་ཀའི་རྟེན་ལ་ཡོད།
ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གནིས་པ་ཡོད་དེ། ངན་འགྲོའི་ཕུང་པོ་
འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་མཐོང་སྤངས་དང་། དེས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་སྲིད་པ་ཡན་བདུན་པ་
བའི་རྒྱུ་གྱི་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་སྒྲོམ་སྤངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ།
འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་བསོག་མེད་ཀྱང་། འབྲུབ་བྱེད་གྱི་
ལས་གསར་བསོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་སྲེད་ལེན་གནིས་ཀྱིས་
གསོས་འདེབས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་ལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡོད་དེ། དགྲ་
བཅོམ་པའི་རྟེན་ལ་སྤྲོན་སོ་སྤྱོའི་རྟེན་ལ་བསགས་པའི་དགེ་མི་དགའི་ལས་མ་ངེས་པ་

མེར་སྐྱོད་རྒྱུ་བཞོལ།

ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། དབང་བཅས་པ་དག་ལ་ཡང་
སྒྲིན་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ།
སྲིད་ཅེའི་དོན་ལ་སྲིད་ཅེའི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་བསོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་དུ་ཉིང་འཚམས་སྤྱར་མ་ཐག་པའི་
ཟག་བཅས་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པ། གསུམ་པ་ནམ་ཤེས་ཀྱི་དོན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད།
སྤྱིར་ནམ་ཤེས་ཅམ་ལ་དབྱེ་ན། ་ནམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཡོད། རྒྱ་དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་
དོན་འབྲེལ་དེ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་དོན་འབྲེལ་
མ་ཡིན་དེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ཡིན་པས་དེས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། དེའི་ཚོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དག་སོགས་གསུམ་ག་ཡོད། མཐོང་སྤངས་
དང་། སྒོ་མ་སྤངས་གཉིས་ཀ་ཡོད། སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་དོན་ལ་ཡོད། ཁམས་
གསུམ་གའི་དོན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ། ་ནམ་ཤེས་ཀྱི་དོན་འབྲེལ་གྲུབ། སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱི་དོན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་བཅས་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ངོ་བོར་
གྱུར་པའི་མིང་གཟུགས་གང་རུང་དུ་དམིགས་པ། བཞི་པ་མིང་གཟུགས་གང་རུང་གི་
དོན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་སོགས་ནི་
མིང་དང་། མེར་མེར་པོ་ལྷ་བྱ་ནི་གཟུགས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ལ། མིང་
གཟུགས་གྲུབ་ཆེས་ཀྱི་རིག་པའི་དོན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་བཅས་
ནམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་དམིགས་པ། ལྷ་པ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་

དེན་འབྲེལ་གྱི་དོན།

དེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ནི། དབྱེན་དུག་ཡོད། དུག་པ་ལ། སྐྱེ་མཆོད་བྱུང་ཚེར་བ་མ་
བྱུང་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་དབང་ནམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལ་བདེན་ནས་ཡུལ་
གྱི་འགྱུར་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོད་པའི་ཟླ་བཅས་ཀྱི་སེམས་པ། དུག་པ་རེག་པའི་
དེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ནི། དབྱེན། དེར་གྱུར་པའི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ནས་
ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་བར་དུག་ཡོད། རང་གྱུ་རེག་པའི་དེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་
ནས་རང་ཡུལ་སེམ་གདུང་བར་མ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཉམས་
སུ་ཁྱོང་བའི་ཟླ་བཅས་ཀྱི་སེམས་པ། བདུན་པ་ཚོར་བའི་དེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ནི།
ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེན། དེར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་ལ་བདེ་སྦྱག་བར་མ་གསུམ། བདག་
རྒྱུན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེན། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཚོར་བ་ནས་ཡིད་ཀྱི་
འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཚོར་བའི་བར་དུག་ཡོད། དེ་ནམས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་བྱད་པར་
ཡོད་དེ། དག་སོགས་གསུམ་ག་ཡོད། མཐོང་སྤངས་དང་སྒོམ་སྤངས་གཉིས་ཀ་ཡོད།
སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་དེན་ལ་ཡོད། ཁམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདོད་ཁམས་སུ་
ཚང་བར་ཡོད། གཞུགས་ཁམས་སུ་སྣ་ཁྱེ་གཉིས་ཀྱི་རེག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཚོར་བ་མ་
གཏོགས་གཞན་ནམས་ཚང་བར་ཡོད། གཞུགས་མེད་དུ་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་
རྒྱུན་གྱིས་ཚོར་བ་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱང་། གཞན་ནམས་མེད་པའི་བྱིར། ཚོར་བའི་དེན་
འབྲེལ་ལ་བདེན་ནས་རང་ཡུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འབྲེལ་པར་འདོད་པའི་སེམས་
བྱུང་། བརྒྱད་པ་ཐོད་པའི་དེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ནི། དབྱེན། དེར་གྱུར་བའི་འདོད་

མེར་སྐྱོད་རྒྱུ་བཀོལ།

སྲིད། འཛིགས་སྲིད། སྲིད་སྲིད་དང་གསུམ་ཡོད། དེ་གསུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ།
ཡུལ་ཡིད་འོང་ལ་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྲིད་པ་དང་པོ་དང་། ཡིད་མི་འོང་ལ་
འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྲིད་པ་གཉིས་པ་དང་། འཆི་བའི་ཆོ་བདག་ཆད་དོགས་ཀྱིས་
འཛིགས་པས་ཕུང་པོ་ལ་སྲིད་པའི་སྲིད་པ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །སྲིད་པ་དེ་ཉིད་ཆེར་
འཕེལ་བའི་འདོད་ཆགས། དགུ་པ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན།
འདོད་པ་ཉི་བར་ལེན་པ། ལྷ་བ་ཉི་བར་ལེན་པ། བདག་ཏུ་སྦྲོ་བ་ཉི་བར་ལེན་པ།
རྒྱལ་བྱིས་དང་བརྒྱལ་བྱིས་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉི་བར་ལེན་པ་བཞི་ཡོད། ཡུལ་
ཡིད་འོང་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་པོ་དང་། ལྷ་ངན་ལ་ལྷག་པར་
ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྦྲོ་བ་ལ་ལྷག་པར་
ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་གསུམ་པ་དང་། བརྒྱལ་བྱིས་ངན་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་
པའི་འདོད་ཆགས་བཞི་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ།
དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བྲལ། མཐོང་སྤངས་དང་། སྒྲོམ་
སྤངས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད། སྒྱེ་འཕགས་གཉིས་དང་། ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་སྲིད་ལེན་གང་རུང་གིས་གསོས་བཏབ་
པའི་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་སོང་བའི་ཟག་བཅས་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
སེམས་པ། བརྒྱུ་པ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། སྲིད་པ་ཅམ་ལ་དབྱེ་ན། སྒྱེ་
སྲིད། འཆི་སྲིད། བར་སྲིད། སྒྲོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་བཞི། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་

དེན་འབྲེལ་སྤྱི་དོན།

གིས་ཡང་སྤྱི་དོན་ཉིང་འཆམས་སྐྱར་བ་དང་པོ། །དེའི་དབང་གིས་སློབ་དབང་
འགགས་པ་གཉིས་པ་དང་། །སློབ་དབང་འགགས་ནས་ཡང་སྤྱི་དོན་ཉིང་འཆམས་མ་
སྐྱར་བའི་བར་གསུམ་པ་དང་། །སྐྱར་ནས་མ་གྱི་བར་ཕྱིན་དུས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་པར་འཛོག་
པའི་ཕྱིར། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྤྱི་དོན་ཉིང་འཆམས་སྐྱར་བའི་ཆར་གྱུར་པའི་
ཟག་བཅས་ནམ་སྤྱི་གྱི་དོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་པོ། །བཅུ་གཅིག་པ་སྤྱི་བའི་དེན་འབྲེལ་
གྱི་མཆན་ཉིད། །སྤྱི་སྤྱི་གནས་ལ་དབྱེ་ན། །མངལ་སྤྱིས། །སྒོང་སྤྱིས། །རྩལ་སྤྱིས།
རྩྱུ་བཤེར་སྤྱིས་དང་བཞི་ཡོད། །ཡི་དྲགས་ལ་མངལ་སྤྱིས་ཀྱང་ཡོད་དེ། །ཡི་དྲགས་
མའི་དྲོགས་བཞི་དུ་ལས། །བདག་གིས་ཉོན་པར་བྱ་ལྟ་བུ། །མཆན་མོ་ཡང་ནི་ལྟ་བུ།
སྟེ། །ཟོས་ཀྱང་བདག་ལ་ཆོས་པ་མེད། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །མི་ལ་ནི་སྤྱིས་
གནས་བཞི་ག་ཡོད་དེ། །མི་པལ་ཆེར་མངལ་ནས་སྤྱི། །སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟ་ལྟ་
བུ་རྩལ་སྤྱིས་དང་། །བྱལ་པོ་སྤྱི་བོ་སྤྱིས་ལྟ་བུ་རྩྱུ་བཤེར་ལས་སྤྱིས་པ་དང་། །དབྱ་
བཅོས་པ་བྲག་དང་ཉི་བའི་བྲག་ལྟ་བུ་སྒོང་ལས་སྤྱིས་པའི་ཕྱིར། །དུད་འབྲོལ་ཡང་
བཞི་ག་ཡོད། །དཔལ་བ་དང་ལྟ་དང་བར་དོ་ལ་རྩལ་སྤྱིས་ཀྱིས་བྲལ་སྟེ། །མཛོད་ལས།
དཔལ་བ་ནམས་དང་ལྟ་ནམས་དང་། །སྤྱི་དོན་པ་བར་མ་རྩལ་ཏེ་སྤྱི། །ཞིས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། །ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཕུང་པོ་རྟིངས་པའི་ཆ། །གས་པའི་དེན་འབྲེལ་གྱི་
མཆན་ཉིད། །དེ་ལ་སྤྱི་དཀར་བ་སོགས་དུ་མ་ཡོད། །ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སློབ་
དབང་འགགས་པའི་ཆ། །འཆི་བའི་དེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད། །དེ་ལ་ཡང་ཆོ་ཟད་པ་

ནས་ཤོད་ཡལ་བ་སོགས་དུ་མ་ཡོད། ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་སྲིད་ལེན་གཉིས་དང་མཚུངས།
 བླ་ཤི་གཉིས་ཡན་ལག་གཅིག་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག་མ་ཆས་པར་
 འཆི་བ་དང་། ཁ་ཅིག་མ་ཤི་བར་ཆས་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་
 བྱིར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས། བྱ་ངན་དང་སྦྲེ་སྒྲགས་འདོན་པ་སོགས་གསུངས་
 ཀྱང་། འདིར་ཡན་ལག་དུ་མི་འབྲེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆངས་སྦྱོད་ནམ་དག་
 དང་ལུན་པའི་དགོ་སྦྱོང་འགའ་ཞིག་ཡིད་བདེ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་མ་བཤད་པའི་བྱིར། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འབྱུང་བར་
 འབྱུར་རོ་ཞེས་འབའ་ཞིག་གི་སྒྲ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཁོར་བ་ན་སྤྱག་
 བསྐྱེད་བྱིར་བཅོས་ཀྱི་བདེ་བ་ཅུང་ཡོད་ཀྱང་། བདེ་བ་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དཔེ་བཤད་པ་ལ། མ་རིག་པ་ས་བོན་
 སོགས་བཞི་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། མ་རིག་པའི་ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
 བྱ་བུ་འབྱུང་བ་དང་། མ་རིག་པའི་སྤྱ་གནས་པའི་དབང་གིས་སྦྱི་བའི་རྒྱ་མཚོ་མི་
 བསྐྱེད་པ་དང་། མ་རིག་པའི་སྦྱོན་ཤིང་གི་ཅ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤོང་
 བུ་འབྱུང་བ་དང་། མ་རིག་པའི་སྦྱོན་ཤིང་གི་སྤོང་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
 ཡལ་འདབ་སོགས་འབྱུང་བའི་བྱིར། སྲིད་ལེན་གཉིས་པོ་འབྲས་ཀྱི་ཤུན་པ་དང་ཆོས་
 མཚུངས་ཏེ། སྲིད་ལེན་གྱི་ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱ་བུ་
 འབྱུང་བའི་བྱིར། ལས་གཉིས་ཤུན་བཅས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། སྲིད་

རྟེན་འབྲེལ་སྒྲི་དོན།

ལེན་གྱི་ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྲུག་
འགའ་ཞིག་ཁྱུ་བ་ལན་ཅིག་སྤྲུང་བ་དང་། མེ་དོག་གི་རིགས་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲས་
བྱ་ལན་ཅིག་སྤྲུང་བས་འཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ལས་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་སྤྲུང་ཟེན་པས་
འཛད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བྱའི་རྟེན་འབྲེལ་བདུན་པོ་དེ་གཡོས་ལེགས་པར་བྱུང་ཟེན་
པའི་ཁ་ཟས་དང་ཚོས་མཚུངས་ཏེ། གཡོས་ལེགས་པར་བྱུང་ཟེན་པའི་ཟས་སྐྱེས་བྱའི་
ཡོངས་སྤྱོད་བྱ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། འབྲས་བྱའི་རྟེན་འབྲེལ་བདུན་པོ་དེ་
སྐྱེས་བྱའི་ཡོངས་སྤྱོད་བྱ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། འདི་ནི་ཉོན་
མོངས་ས་བོན་བཞིན། ཁྱུ་བཞིན་ཙ་བཞིན་ལྷོན་པ་བཞིན། ཇི་བཞིན་ཤུན་པ་བཞིན་དུ་
འདོད། ལས་ནི་ཤུན་བཅས་འབྲས་དང་འབྲ། ཇི་བཞིན་སྤྲུག་བཞིན་མེ་དོག་བཞིན།
ཁག་ཉི་གཡོས་ལེགས་བྱུང་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱེད་ལས་
ལ། འབྲ་བའི་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ནམས་ཀྱིས་རང་འབྲས་ཡན་
ལག་ཕྱི་མ་ནམས་བསྐྱེད་པར་འབྲ་བའི་ཕྱིར། མི་འབྲ་བའི་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། དང་པོ་
མ་རིག་པས་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྦྱིབ་པར་བྱེད། གཉིས་པས་ཡང་སྲིད་
ཕྱི་མའི་ནམ་སྦྱིན་གྱིས་བོན་འདེབས་པར་བྱེད། གསུམ་པས་ཡང་སྲིད་དུ་འབྲིད་པར་
བྱེད། བཞི་པས་ནམ་སྦྱིན་གྱི་སྤང་པོ་འཛོན་པར་བྱེད། ལྷ་པས་ནམ་སྦྱིན་གྱི་སྤང་པོ་
རྫོགས་པར་བྱེད། སྤྲུག་པས་ཡུལ་དབང་ནམ་གཤམ་གསུམ་འདུས་པ་ལ་བཞེན་ནས་
ཡུལ་གྱི་འགྱུར་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱོད་པར་བྱེད། བདུན་པས་ཚོར་བ་བདེ་སྤྲུག་

མེར་སྐྱོད་རྒྱུ་བཞུགས།

སོགས་ལ་ཚོགས་པར་ཡོངས་སྟོན་པར་བྱེད། བརྒྱུད་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་ནམ་མཁུ་
གྱི་ཕུང་པོ་སྟེན་པར་བྱེད། དགུ་པས་ཉི་བར་སྟོན་པར་བྱེད། བཅུ་པས་མངོན་པར་འདུ་
བྱེད། སྐྱེ་བ་ཆ་གྱི་གཉིས་ཀྱིས་སྟུག་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མཐའ་ལས།
སྐྱེ་བ་པའི་ཕྱིར་དང་འདེབས་པའི་ཕྱིར། །འཁྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་ཀུན་འཛིན་ཕྱིར།
།ཚོགས་བྱེད་ཕྱིར་དང་གསུམ་སྟོན་ཕྱིར། །ཉི་བར་སྟོན་ཕྱིར་སྟེན་པའི་ཕྱིར། །སྟོན་བའི་
ཕྱིར་དང་མངོན་འདུའི་ཕྱིར། །དུ་ཁ་ཕྱིར་ནི་འགོ་ཉོན་མོངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བཞི་པ་ཡན་ལག་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་
ལག་ལྔ་མ་ནམས་ཀྱིས་གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་
དང་བདག་རྒྱུན་ཅི་རིགས་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་ལྔ་མས་
དེ་ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཅི་རིགས་པ་བྱེད། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ལྔ་མ་ནམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་
དང་དམིགས་རྒྱུན་ཅི་རིགས་པ་བྱེད། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལྔ་མ་ནམས་
ཀྱིས་གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྔ་
པ་བསྟུན་ནམ་པ་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས། ཉོན་མོངས་གསུམ། སྟུག་
ཀུན་འབྱུང་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། མ་རིག་པ་ནས་
ཚོར་བའི་བར་འཕེན་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་གཉིས། སྲིད་པ་ནས་ཆ་ཤིའི་བར་འབྲུབ་བྱེད་རྒྱ་
འབྲས་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་

རྟེན་འབྲེལ་སྒྲི་དོན།

དེ་འདྲ་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། རྒྱ་དུས་གྱི་ནམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ལས་གྱི་བག་
ཆགས་བསྐྱོས་ནས་ཚོར་བའི་བར་ནམས་འབྲུབ་རུང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
དེར་ཐོལ། སྤེད་ལེན་གཉིས་གྱིས་འདྲ་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་གསོས་བདེ་བ་སྤྲོད་ལས་རྩས་
པ་མཐུ་ཆེན་དུ་སོང་སྟེ། སྐྱེ་བ་དང་ག་གི་འབྲུབ་ངེས་སུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་
མདོ་འབྲེལ་དུ། གང་གིས་འཕེན་དང་ཇི་ལྟར་གང་། །དེ་སྐྱབ་བྱེད་དང་དེ་ལ་ཡང་།
ཉིས་པ་གང་ཡིན་དེ་དག་ནམས། །ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ནམས་གྱིས་བསྟན། ཁྲིས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་འདྲ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་། ལས་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་གསུམ་ལས། ཉོན་མོངས་གསུམ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདྲ།
ལས་གཉིས་ལས་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདྲ། འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་བདུན་ནི་
གཞིའམ་སྐྱེ་བ་འབྲས་བུའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས།
ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་ལས་གཉིས་སོ། །གཞི་བདུན་དེ་བཞིན་འབྲས་བུའོ། ཁྲིས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟུག་ཀུན་གཉིས་སུ་འདྲ་སྟེ། ལས་གཉིས་ཉོན་མོངས་གསུམ་
ཀུན་འབྱུང་དང་། ལྷག་མ་བདུན་ནི་སྟུག་བདེན་དུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དབུ་མ་རྟེན་འབྲེལ་
སྤྲིང་པོ་ལས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་མོངས། །གཉིས་པ་བརྒྱ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ།
།ལྷག་མ་བདུན་ནི་སྟུག་བསྟན་ཡིན། ཁྲིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་ལ། མ་རིག་པས་བྱུང་བ་སོགས་ཡིན་ཀྱང་། དེས་བསྟན་ན་དེ་ཡིན་པས་མ་

བྱུང་སྟེ། ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིག་དབང་མིག་ཤེས་སོགས་
 དེས་བསྐྱུས་ཀྱང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟུག་པ་ཆོ་དུ་ལ་ཚོགས་དབྱེད་པ་ལ། བྱེ་བྲག་
 སྤྱོད་བའི་ཆེ་ལྟར་བྱུང་བའི་ཆོ་ན་ཆོ་གསུམ་ལ་ཚོགས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་
 གཉིས་ཆོ་དང་པོ་དང་། སྤྱི་ལོན་སྤྱི་ལོན་པ་གསུམ་གཉིས་པ་དང་། ལྷག་མ་ནམས་ཆོ་
 གསུམ་པ་ལ་ཚོགས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། སྤྱི་ལོན་དང་ཕྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་།
 །བར་དུ་བརྒྱུད་ཡོངས་ཚོགས་ལྷན་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྐྱུས་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདག་སྟོན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཆེ་ལྟར་བྱུར། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་
 ཆེ་ལྟར་གནས། མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་ཆེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་འགྲུར་སྐྱེས་པའི་བདག་དུ་
 མོངས་པ་བསྐྱོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ལ་སྐུར་བའི་ཆོ་ན་
 ཆོ་གཉིས་ལ་ཚོགས་པ་ཡོད་དེ། མིའི་རྟེན་ལ་མིའི་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
 ལས་བསགས། རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱི་ལོན་གྱིས་གསོས་བདེ་བ་མིར་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆོ་ན་
 ལས་གཉིས་ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་པོ་དང་། ལྷག་མ་བདུན་གཉིས་པ་ལ་ཚོགས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱུང་ལས་ནི་ཡོད་དེ། མིའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་སྐྱེས་ནས་གཞན་དུ་
 མྱོང་འགྲུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོ་གསུམ་ལ་ཚོགས་པ་ཡོད་དེ། མིའི་རྟེན་ལ་དེའི་ནམ་
 སྤྱིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། དེ་ལ་གསོས་མ་བདེ་བ་པར་འགྲོ་བ་
 གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་སྐྱངས། རྟེན་དེ་ལ་སྤྱི་ལོན་གཉིས་གྱིས་གསོས་བདེ་བ་མིར་སྐྱེ་བ་
 སྐྱངས་པ་དེའི་ཆོ་ན་དང་པོ་གཉིས་ཆོ་དང་པོ་དང་། སྤྱི་ལོན་སྤྱི་ལོན་པ་གསུམ་ནི་ཆོ་

རྟེན་འབྲེལ་སྒྲི་དོན།

གཉིས་པ་དང་། གཞན་རྣམས་ཆོ་གསུམ་པ་ལ་ཇོགས་པའི་ཕྱིར། ཆོ་བཞི་ལ་ཇོགས་པ་
ཡང་ཡོད་དེ། མིའི་རྟེན་ལ་མིའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས།
དེ་སྟེང་ལེན་གཉིས་གྱིས་གསོས་མ་བདེ་བར་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་སྦྲངས། རྟེན་དེ་
ལ་སྟེང་པས་གསོས་བདེ་བ་མིའི་བར་སྟེང་དུ་སྐྱེ་བ་སྦྲངས་ནས་ལེན་པས་གསོས་མ་
བདེ་བར་འགྲོ་བ་གཞན་ཞིག་དུ་སྐྱེ་བ་སྦྲངས། རྟེན་དེ་ལ་སྦྲར་གྱི་ལས་ལ་འཕེན་
པས་གསོས་བདེ་བ་སྟེ་མིར་སྐྱེ་བ་སྦྲངས་པ་དེའི་ཆོ་དང་པོ་གཉིས་ཆོ་དང་པོ་དང་།
བརྒྱད་པ་དང་བཅུ་པ་གཉིས་ཆོ་གཉིས་པ་དང་། དགུ་པ་ཆོ་གསུམ་པ་དང་། གཞན་
རྣམས་ཆོ་བཞི་པ་ལ་ཇོགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདི་འབྱུང་།
འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེ་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད།
ཅེས་སོགས་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཆར་བཞེག་བསྟན་གྱང་། ཆར་
གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་དེ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཆར་གཅིག་
གི་སྟེང་ལེན་སྟེང་པ་གསུམ་པོ་ཆར་གཅིག་གི་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་རྗེས་དེར་འབྱུང་
བས་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྟོན་དུ་འབྱུང་བ་གང་ཞིག །མདོ་དེས་གསུམ་པོ་དེ་
ཆོར་བའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བཅུ་གཉིས་པོ་རིམ་པ་འཆོལ་བར་བསྟན་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཆོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་སྟེང་ལེན་
སྟེང་པ་གསུམ་འབྱུང་བར་སྟུག་གུན་གཉིས་འགལ་མའི་འཁོར་ལོ་བཞིན་འཁོར་བར་
ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྟོན་དང་ཕྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་།

སེར་སྒྲུང་རྒྱུ་བཀོལ།

ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་ལ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཆེ་
གསུམ་ཁོན་ལ་ཧྲོགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་ཡང་
སྦྱིས་གནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ལུང་ལས་གཞོན་ཏུ་གཙུག་མུང་ཅན་གྱིས་པ་དབང་བཅོམ་པ་བསད་པའི་ལས་ཀྱི་དབང་
གིས་དབྱལ་བར་སྦྱིས་པར་གསུངས་པ་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ནའང་།
སྔོན་དང་ཕྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་། ཞེས་སོགས་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་
དགེ་སློང་དག་འདི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་གིས་ཆེ་དང་པོ་ལ་རྟེན་
འབྲེལ་ཚར་གཅིག་གི་ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་དང་། གསུམ་པ་ལ་ཐ་མ་གཉིས་
ཧྲོགས། ཆེ་བར་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གཞན་ཞིག་གི་ནམ་ཤེས་སོགས་ལྟ་དང་། ཚར་
གཅིག་པོ་དེའི་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་ཧྲོགས་པར་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། དགོས་
པ་བཤད་མ་ཐག་པ་དང་། བདག་གི་དུས་གསུམ་དུ་མྱོངས་པ་ལྟོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་ལ་འགྲོ་བ་དེའི་བར་སྲིད་དུ་སྦྱིས་ནས་
བསྒྲོག་མི་སྲིད་པ་སོགས་ཀྱི་ཇི་ལྟར་བུལ་བའི་ཆེ་ཡང་ཆེ་གསུམ་ལ་ཧྲོགས་དགོས་པར་
འདོད་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ལ་སྤར་བཤད་པ་ལས་བཞི་ལ་ཧྲོགས་པ་ཡོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། བར་སྲིད་ལས་བསྒྲོག་པ་ཡོད་པ་དང་། འཆི་ཁར་
བདག་ཆད་དོགས་ཀྱི་འཇིགས་པའི་དབང་གིས་མུང་པོ་ལ་སྲིད་པའི་སྲིད་པ་དེ་རྟེན་
འབྲེལ་ཚར་གཅིག་གི་སྲིད་པ་དང་། མིའི་བར་དོར་སྦྱིས་པའི་བར་དོར་པ་མ་གང་

ཉེན་འབྲེལ་སྒྲི་དོན།

རུང་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཚར་གཅིག་པོ་དེའི་ལེན་པར་ཡང་བྱེད་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཚེ་གཅིག་ལ་ཚོགས་པ་ནི་མེད་དེ། སྤང་མ་ནས་མ་གྱི་བར་འདིར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཚེ་གཉིས་ལ་ཚོགས་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིའི་སྐྱེ་
བ་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཉེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཆོས་ཚད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚེ་
གཞན་གྱིས་ཚད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་ཅིང་། ཉེན་པོར་ཐལ། མིའི་བར་
སྤྲོད་ཀྱི་ཆེ་དེ་མིའི་ཆོ་ལས་གཞན་གྱི་ཆོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིའི་བར་སྤྲོད་པ་
དེ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། སྤྲོད་པ་བར་མ་
འགྲོ་མ་གཏོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱལ་བའི་ཆོ་ན་ཆོ་བཞི་
ལ་ཚོགས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱིའི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་
འཕངས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་བྱིའི་སྐྱེས་གནས་བརྒྱར་ཚོགས་དགོས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་དང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོའི་བར་དུ་བསྐླལ་བ་
བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་ཚད་པའི་ལས་གིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཚོགས་
བཅད་གཅིག་ཙམ་ཉན་པ་ལ། ཁང་གིས་སྒྲ་མར་མི་འཛིན་པ། བྱི་ཡི་སྐྱེ་བ་བརྒྱར་
སྤངས་ནས། མི་ཤ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་
ཐལ། མཛོད་ལས། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ནི། བསྐླལ་བ་བརྒྱར་ཡང་ཆུད་
མི་ཟ། ཚོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབས་པ་ན། འབྲས་བུ་སྤྲིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དང་པོའི་དོན་ནི། བྱིའི་སྐྱེ་བ་བརྒྱ་པོ་དེ་

མེད་སྤྲེད་རྒྱུ་བཀོལ།

བྱིའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་ཆོ་ཡིན་པས་རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་
ཆོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆ་ཅན་གཅིག་ལ་ཆ་ཤས་བརྒྱར་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པའི་དོན་ནི། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོའི་བར་གྱི་ཆོ་དེ་
རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཆོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ས་མཚུངས་བཤད་པ་ལ།
ཤེས་བྱེད་གྱི་ལུང་བཀོད། ལུང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ས་མཚུངས་ཚུལ་
གང་ལས་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དོན་གསལ་རྣམ་ངེས་ལས། སྒྱི་བའི་ས་པ་
གང་ཡིན་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ངེས་པར་དེའི་ས་
པའོ། །འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དང་། རང་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མ་
རིག་པ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་གང་དུ་སྒྱི་སས་བསྐྱས་པས་ས་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ཞིང་། མ་རིག་པ་ལ་ཉོན་ཡིད་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་
འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་གང་དུ་ལས་བསོག་པའི་རྟེན་
གྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱུ་ཅུ་པ་ལས། གང་དུ་སྒྱིས་པ་དེ་ཡིའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོག་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་
དང་པོར་སྒྱི་བ་ལེན་པའི་ཆོ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་པ་ནས་བརྒྱུང་སྟེ། ཅི་ཡང་མེད་
ནས་སྤྲིད་ཅིར་སྒྱི་བ་ལེན་པའི་ཆོ། དེ་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་སས་བསྐྱས་པ་དང་། སྤྲིད་ཅི་
ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྒྱི་བ་ལེན་པའི་ཆོ་དེ་རྣམ་ཤེས་གྱི་སས་བསྐྱས་པ་ནས། བསམ་

དེན་འབྲེལ་སྒྲི་དོན།

གཏན་གཉིས་པ་ནས་དང་པོར་སྒྲི་བའི་ཆེ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཟེར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདོད་པ་ནས་འདོད་པར་སྒྲི་བ་ལེན་པའི་ཆེ་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་ས་མཚུངས་པར་མ་ཟད། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྒྲི་
བ་ལེན་པའི་ཆེ་ན་ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་པ་ཡིན་དེ། ཚངས་རིས་ཀྱི་དེན་ལ་ཚངས་པ་
འདུན་ན་འདོན་དང་། ཚངས་ཆེན་དུ་སྒྲི་བའི་ལས་བསགས། ལས་དེ་ལ་གསོས་
བཏབ་ནས་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲིས་པ་དེའི་ཆེ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ།
གོང་མའི་སྒྲིམས་འདུག་ལས་མ་ཉམས་པར་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་
མེད་ཀྱང་། ཉམས་ནས་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པ་ལུང་རིགས་
ཀྱིས་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། འཆི་འཕོ་བདག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་
འབྲུབ་མི་ནུས་པ་བཞིན་དུ། ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་ལས་ལ་
གསོས་མི་འདེབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྲིད་ལེན་གཉིས་མ་
གདོགས་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། སྲིད་ལེན་གཉིས་པོ་དེ་འདོད་པ་ནས་བསམ་
གཏན་དང་པོར་སྒྲི་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆེ་འདོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་
ཀའི་སས་བསྐྱས་པ་ཡོད། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདོད་པར་སྒྲི་བ་ལེན་པའི་ཆེ་
སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་དེ། གོང་སའི་དེན་ལ་

འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་མ་རིག་པ་ལ་ཉོན་ཡིད་
 འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་བྱབ་པོ་ཞེས་གསུངས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁམས་
 གསུམ་ས་དགུ་གང་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ་ན་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་
 ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས། དེ་ལ་
 སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་མ་བྲལ་པར་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་བྱངས། སྤར་གྱི་ལས་
 ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བྲལ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་བྱངས་པའི་
 ཆོ་མ་རིག་པ་འདོད་པའི་སས་བཟུས་པར་ཐལ། འོག་ས་ནས་གོང་སར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་
 དེའི་ཆོ་ན་དེ་འདྲའི་མ་རིག་པ་དེ་འོག་ས་འོག་སས་བཟུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བཟུས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྲིད་ཅེའི་
 རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས། ལས་དེའི་
 དབང་གིས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆོ་ན་མ་རིག་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སས་བཟུས་པར་
 ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྲིད་ཅེའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་
 ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟེན་ལ་དེ་འདྲའི་ལས་གསར་དུ་བསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་བསོག་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་

རྟེན་འབྲེལ་སྒྲི་དོན།

ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་བསོག་
མེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་གསར་བསོག་མེད་པ་མཁས་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་གྱི་ལུགས་ལ་མི་འཐད་དེ། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་དེའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསོག་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག
།ཁམས་གོང་དུ་རང་སའི་རྟེན་ལ་རང་སའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་
གསར་བསོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཚངས་རིས་གྱི་རྟེན་ལ་ཚངས་པ་
མདུན་ན་འདོན་དང་། ཚངས་ཆེན་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་གསར་བསོག་ཡོད་པར་ཁས་
སྒྲུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། གོང་སའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་
མ་ཉམས་པར་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མེད་ཀྱང་། ཉམས་ནས་མངོན་
དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པར་ལུང་རིགས་གྱིས་བསྐྱབས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་
དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་
བསོག་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྐྱབས་སྟོམ་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེའི་རྟེན་ལ་དེའི་ཉིར་བསྐྱབས་གསར་དུ་སྟོམ་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལས་ཉམས་ནས་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྐྱབས་གསར་དུ་སྟོམ་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་བའི་
གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལས་ཉམས་པའི་
བསམ་གཏན་དང་པོ་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་

པོའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
 བསྐྱབས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
 གྱུ་སྒྲོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་དེའི་ཉེར་བསྐྱབས་གྱིས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། གྱུ་སྒྲོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་རྒྱུ་རྩུ་འབྲིང་ཆེན་
 པོ་གསུམ་བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།
 ཡང་། སྲིད་ཅེའི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་ན་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་རྟེན་ལ་བསམགས་
 པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཅི་ཡང་མེད་ནས་སྲིད་ཅེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆོ་ན་མ་རིག་པ་ལ་ཅི་
 ཡང་མེད་གྱི་སས་བསྐྱས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། འདྲོད་པའི་རྟེན་ལ་གསར་
 ཏུ་བསམགས་པའི་སྲིད་ཅེའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་
 བྱུང་ན། དེར་ཐལ། འདྲོད་པའི་རྟེན་ལ་སྲིད་ཅེའི་ཉེར་བསྐྱབས་གསར་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་
 ཕྱི་རོལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རྒྱས་སོ། །གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་བསོག་ཡོད་པར་ཐལ།
 ཆངས་རིས་གྱི་རྟེན་ལ་ཆངས་པ་མདུན་ན་འདྲོན་དང་། ཆངས་ཆེན་ཏུ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
 ལས་གསར་བསོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འོག་ས་འོག་སའི་རྟེན་ལ་གོང་ས་
 གོང་སའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་ཏུ་བསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་སའི་རྟེན་ལ་
 འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་ཏུ་གྱུར་པ་མེད་པའི་ལུགས་ལ། ཆངས་ཆེན་པའི་ལྷའི་
 རྟེན་ལ་དཔྱལ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་བསོག་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་མི་རིགས་

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན།

དེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བདུན་མི་རུང་བའི་ལོག་ལྷ་འི་དབང་གིས་
དཔུལ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་བསོག་ཡོད་པ་དོན་
གསང་རྣམ་ངེས་ལས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཡོད་ན། དེ་ཆངས་ཆེན་
པའི་རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་བསགས་སམ། དེ་ནས་ཤི་ནས་བར་སྤྲིད་གྱི་རྟེན་ལ་བསགས།
དང་པོ་ལྟར་ན་ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་འོག་མའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་གསར་བསོག་མེད་པ་དང་འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་འདྲའི་བར་སྤྲིད་གྱི་
རྟེན་ལ་ཐར་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐར་པར་འཛོན་པའི་ལོག་ལྷ་སྐྱེས་ཤིང་། ཆངས་ཆེན་གྱི་
རྟེན་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་བྱེད་པར་འཕད་པར་ཐལ། ཆངས་ཆེན་པའི་ལྷ་ཤི་འཕྲོས་ནས་
བདེ་འགྲོའི་བར་སྤྲིད་གྱི་རྟེན་ལ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བདུན་མི་རུང་བའི་ལོག་ལྷ་སྐྱེས་ཤིང་།
དེ་འདྲ་བའི་ལྷ་འི་རྟེན་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་བྱེད་པར་འཕད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆངས་
ཆེན་ལོག་ལྷ་འི་གནས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོའི་
བར་སྤྲིད་དུ་འཆི་འཕོ་ཁ་མའི་ཆངས་ཆེན་པའི་ལྷ་འི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲ་བའི་བར་སྤྲིད་དུ་
སྐྱེ་བའི་སྤྲིད་ལས་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་
འདྲ་བའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་བར་སྤྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཁ་
མའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གོང་མའི་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོང་
མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག གོང་མའི་རྟེན་ལ་
འོག་མའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་བསོག་མེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་

སེར་སྒྲིབ་རྒྱུ་བཀོལ།

བར་སྒྲིབ་ཀྱི་རྟེན་ལ་དབྱུང་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་བསྟོན་ཡོད་པར་འདོད་པ་
ཁས་སྒྲུངས་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚངས་ཆེན་གྱི་བར་སྒྲིབ་ཀྱི་རྟེན་ལ་དབྱུང་བའི་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་བསགས་ན་ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་འང་བསགས་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་དེ་ཁམས་གོང་མའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདུལ་བ་དེ་ཁམས་གོང་གི་ཉེར་
འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་དབྱུང་བའི་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་བསྟོན་ཡོད་པར་ཐལ། ཚངས་ཆེན་གྱི་རྟེན་ལ་མ་རིག་པས་
ཀུན་ནས་བསྒྲུངས་ཏེ། ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་པ་གསར་བསྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག་མ་བྱུང་ཟེར། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་ཐར་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐར་པར་
འཛིན་པའི་ལོག་ལྷ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་མཚམས་ལ། མ་རིག་པས་ཀུན་
ནས་བསྒྲུངས་ཏེ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། སྐྱེ་བ་སྤྱི་སྟོན་མེད་པར་
ལྷ་བའི་ལོག་ལྷའི་དབང་གིས་དབྱུང་བར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་བསྟོན་མེད་པར་
ཐལ། མ་བྱུང་པ་གང་ཞིག །ཆོས་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་མ་ཡིན་པར་བརྒྱུད་བ་དང་།
ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་སུ་བརྒྱུད་བ་སྤྲིག་པ་མཉམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་
ལུགས་བཤད་པ་ལ། གང་དུ་མཚུངས་པའི་ས་བཤད། གང་མཚུངས་པའི་ཆོས། ཇི་
ལྟར་མཚུངས་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་ཁམས་གསུམ་ས་དག་
དང་། དེ་ཡང་བསྟན་ན་རང་ས། གོང་ས། འོག་ས་དང་བཅས་པ་ནམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རྟེན་འབྲེལ་སྒྲི་དོན།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་མཚུངས་པའི་
ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་གང་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ་ན་ས་
མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད། འདོད་པ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ་ན་
ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་
ལེན་པ་དེའི་ཆེ་ན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཅི་ཡང་མེད་ནས་སྲིད་ཅི་དང་།
སྲིད་ཅི་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ནས། བསམ་གཏན་དང་པོ་
ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་ཆེ་ནས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་པ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆེ་ས་མཚུངས་པ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་
རྟེན་ལ་དེའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་སྲིད་
ལེན་གཉིས་གྱིས་གསོས་བདབ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་སྒྲངས་པའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་འདོད་
པའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མ་རིག་པ་དང་ལས་གཉིས་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱང་དེའི་
སས་བསྐྱས། གཞན་རྣམས་ཀྱང་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
དེའི་ཆེ་ན་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་
ན་ངའོ་སྟུམ་པའི་སྒོ་ལྟན་སྐྱེས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་ཡིད་འདོད་
པའི་ལུགས་ལ། ཉོན་ཡིད་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་རྟེན་གྱི་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། གང་དུ་
སྐྱེས་པ་དེ་ཡི་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ས་གཞན་གྱི་ལས་
གྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་འབྲུབ་མི་བྱེད་ཅིང་། ས་གཞན་གྱི་ལས་

ལ་ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་པས་གསོས་འདེབས་པར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
 དེར་ཐལ། འབྲས་བུའི་ཉོན་འབྲེལ་བདུན་པོ་དེ་དེར་སྐྱེས་པའི་འབྲོ་བ་དེ་ནམས་གྱི་
 སྤང་པོར་གདོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་བའི་ས་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ས་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་ལ་འདོད་པའི་
 སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། ལས་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གྱིས་གསོས་མ་བདེ་བ་
 པར་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་སྤངས་ཉོན་དེ་ལ་སྤར་གྱི་ལས་ལ་གསོས་བདེ་བ། འདོད་པར་
 སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་ཆོ་ན་མ་རིག་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས། གཞན་ནམས་
 འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ནི་ངེས་པ་
 མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆོ་
 ན་ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཉོན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གྱིས་གསོས་བདེ་བ་བསམ་གཏན་དང་
 པོར་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆོ་ན་མ་རིག་པ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས། གཞན་ནམས་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་ལ་བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གྱིས་གསོས་མ་བདེ་བ་པར་
 ལས་གཞན་ཞིག་གི་དབང་གིས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་སྤངས་སྤར་གྱི་ལས་ལ་གསོས་
 བདེ་བ། དེའི་དབང་གིས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་དེའི་ཆོ་སྐྱེས་ཅད་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་དེ། མཛོད་

རྟེན་འབྲེལ་སྒྲི་དོན།

འབྲེལ་དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས། ལས་ཀྱི་འཁོར་བ་ལྷི་གང་དང་། ཉི་བ་གང་དང་
གོམས་པ་གང་། སྒྲོན་བྱས་གང་ཡིན་དེ་དག་ལས། སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ནམ་སྒྲིན་འབྱུང་།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིད་ཅེ་ནས་སྤྱིད་ཅེར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆོ་ས་མཚུངས་མི་
མཚུངས་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྱིད་ཅེའི་རྟེན་ལ་སྤྱིད་ཅེའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་
བསགས། རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་གསོས་བདབ་སྟེ་སྤྱིད་ཅེར་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆོ། ཐམས་ཅད་
སྤྱིད་ཅེའི་སས་བསྐྱུས། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤྱིད་ཅེའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས།
ལས་དེ་ལ་སྤྱིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་མ་བདབ་པར། ལས་གཞན་ཞིག་གི་དབང་
གིས་སྤྱིད་ཅེར་སྐྱེས། སྤྱིད་ཀྱི་ལས་ལ་གསོས་བདབ་སྤྱིད་ཅེར་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆོ་ན་དང་
པོ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས། གཞན་ནམས་སྤྱིད་ཅེའི་སས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། སྤྱིད་ཅེའི་རྟེན་ལ་སྤྱིད་ཅེའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་བསོག་མེད་དོ།
ཞེ་ན། ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་གསར་བསོག་ཡོད་པར་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིད་ཅེ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་
བ་ལེན་པའི་ཆོ་ན་ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། སྤྱིད་ཅེའི་རྟེན་ལ་ཅི་
ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་བསགས། ལས་དེ་ལ་གསོས་བདབ་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་
དེའི་ཆོ་མ་རིག་པ་སྤྱིད་ཅེའི་སས་བསྐྱུས། གཞན་ནམས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས། དེ་ལ་
གསོས་མ་བདབ་པར་ལས་གཞན་ཞིག་གི་དབང་གིས་སྤྱིད་ཅེར་སྐྱེ་བ་བྱངས། སྤྱིད་ཀྱི་

སེར་སྐད་རྩུ་བཀོལ།

ལས་ལ་གསོས་བཏབ་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆོ་ཐམས་ཅད་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སས་
བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱི་ཅེའི་རྟོན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་བསོག་པ་མེད་ཟེར་ན། མི་རིགས་ཏེ། ཡོད་པ་ལྔར་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།
མཁས་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རིས་དང་ཅུང་མི་མཐུན་པའི་ཁམས་གསུམ་ས་དག་
གང་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་ཡང་། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ས་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་
འདོད་དགོས་པའི་གནད་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རོན་གསང་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ལུང་དང་།
ཁམས་གསུམ་ས་དག་པོ་དེར་རང་ས་ནས་རང་སར་སྐྱེའི་ལས་གསར་དུ་བསོག་པ་
ཡོད། འོག་ས་ནས་འོག་སར་སྐྱེ་བའི་ལས་གསར་བསོག་ཡོད། གོང་ས་ནས་འོག་
སར་སྐྱེ་བའི་ལས་གསར་བསོག་ཡོད། གོང་སའི་རྟོན་ལ་འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་
དང་། རྟོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད། གོང་སའི་རྟོན་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་གསར་
བསོག་ཡོད་པའི་ལུང་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་འདོད་དགོས་པར་མངོན་པའི་ཕྱིར།
སས་བསྐྱས་པའི་རོན་ས་དེ་དང་དེ་ན་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པས་དེས་
བསྐྱས་པས་མ་བྱེད་མྱེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུས་དབང་མིག་དབང་
སོགས་གཉིས་པ་སོགས་ན་ཡོད་ཀྱང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་པ་དང་།
རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་མ་བསྐྱས་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་སས་བསྐྱས་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སར་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད།

རིག་པ་ཀུན་བདགས་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྣང་ས་
མཐུན་ཆེན་མོ་ལས། ཀུན་བདགས་ནི་ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཙྰ་བར་མི་
རུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྟོན་མེད་དེ། མ་རིག་པ་ཀུན་བདགས་དེ་གྲུབ་
མཐས་སློ་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་གྱི་ལུས་ཅན་ཀུན་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཙྰ་བར་མི་རུང་།
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་གཞུང་དེ་གྲུབ་མཐས་སློ་
བསྐྱར་མ་བསྐྱར་གྱི་ལུས་ཅན་ཀུན་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ངོས་འཛིན་
པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བའི་ཙྰ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་
ན། བྱོད་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་འཕགས་པ་མེད་དགོས་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། བྱོད་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་འཕགས་པ་མེད་
དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་རིག་
པའི་དབང་གིས་ལས་བསགས། ལས་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རྣམས་སོ། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་
དམིགས་པའི་འཛིག་ལྟ་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ངར་སྣང་ནས་དེ་
རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། མ་
གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་གང་ཟག་དུ་སྣང་ནས། དེ་རང་རྒྱ་ཐུབ་
པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་
དམིགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོག་མིན་

པའི་རྟེན་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདྲོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འོག་མིན་
 པ་ཡིན་ན་འཕགས་པ་ཡིན་པས་བྱལ་བ་གང་ཞིག །འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་ཡན་ལག་
 བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་
 པ་ཡིན་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པའི་སྒྲུབ་ཤད་དུ་ཡོད་པས་མ་བྱལ་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་རྟགས་ཡིན་ན། བདེན་པ་མངོན་རྟགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཤད་དུ་
 ཡོད་པས་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། མ་བྱལ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
 དེས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
 ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་མོངས་ཡིན་ན། ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་
 མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ན། ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་
 རིག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདྲོད་ན། ཞེ་སྤང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་
 དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་ཐལ། མ་
 རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེ་སྤང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད།

འཛིན་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་
 དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་མེད་ལ་དབྱེ་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་།
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་
 ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡིན་ན། བདག་མེད་ཡིན་པས་ཁྲུབ། གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་ཡིན་ན། བདག་མེད་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཛིན་ལྟ་ལྟ་
 རྒྱུས་ཡིན་ན། སེམས་བྱུང་སྒྲུངས་པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། མ་རིག་
 པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་ལ་དབྱེ་ན་འཛིན་ལྟ་ལྟ་རྒྱུས་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་
 འཛིན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱིན་ན་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིན་ལྟ་
 ལྟ་རྒྱུས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་བྱུང་སྒྲུངས་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། འཇུག་འབྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་ནམ་པར་
 རྒྱལས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཆོས་ཅན། སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོམས་
 འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དགེ་བ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་ཤི། མཛོད་ལས། སྟོམས་འཇུག་དགེ་བ་ཅེ་གཅིག་པ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ༥

ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདྲ་བྱེད་གྱི་ལས་བཤད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤངས་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟག་བཅས་གྱི་ལས་ཡིན་ན་ཡན་ལག་གཉིས་པ་
 འདྲ་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། ཟག་བཅས་གྱི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་བྱ་བྱེད་
 གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ལས་ཡིན་ན། ལས་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། ལུས་རྒྱས་འབྲིང་
 བསྟུས་གསུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷན་པ་ལྷ་ཀྱ་ཐུབ་པ་དེ་ལས་སུ་བྱ་
 བ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གསུང་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་བྱུང་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བཟོད་བྱེད་གྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱ་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་ཟག་བཅས་གྱི་ལས་
 ཡིན་ན། སྤངས་བྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་གྱི་རང་རྒྱ་མ་རིག་པས་
 ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་ཟག་བཅས་གྱི་དག་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་ལས་ཡོད་པ་
 གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་གྱི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ།
 སྤངས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་རྒྱར་
 བྱུར་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་བྱུར་པའི་མ་རིག་པས་བསྐྱེད་
 ཅིང་། རང་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བྱུར་པའི་འབྲས་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད།

དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་སེམས་པ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་
དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རང་རྩུ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པས་ཀུན་ནས་སྤངས་ཤིང་། རང་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཟག་
བཅས་ཀྱི་སེམས་པ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
བཅུ་པ་སྟོང་ལས་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
ན་རེ། དེ་གང་ཞིག །སྟོང་ལས་ལས་གཞན་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉགས་
དངོས་ཚོས་ཅན། རང་རྩུ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པས་ཀུན་ནས་སྤངས་ཤིང་། རང་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཟག་
བཅས་ཀྱི་སེམས་པ་གང་ཞིག །སྟོང་ལས་ལས་གཞན་ཡིན་པ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་མི་
རྒྱས་ཏེ། སྟོང་ལས་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། རང་རྩུ་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་སེམས་པ། ཟག་བཅས་ཀྱི་

མེད་སྒྲུང་རྩུང་བཀོལ།

ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་དག་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། མཚན་
ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་དག་བའི་ལས་ཀྱི་རྩ་རྩུང་ལ་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་
འཕགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འབྲས་
བྱར་གྱུར་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དག་བའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་
རྩུར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་རིག་པ། ཟག་བཅས་
ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་
རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་
དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྟ་མཚུངས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འགལ་ཡོ། འདོད་ན། སེམས་རྒྱུད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྩ་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་སེམས་པ།
ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་རྩ་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་
ནས་སྤངས་པའི་སེམས་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་
ལས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྩ་
ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་སེམས་པ་གང་ཞིག ཉོན་
མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་ན། རང་རྩ་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་སྤངས་པས་བྱེད་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དབྱེད།

པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་འཁོར་གསུམ་ཡོད། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་
ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཟག་བཅས་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་བྱི་མ་
དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གྱུ་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱན་ནས་སྤངས་པ་
གང་ཞིག ཉོན་མོངས་ཡིན་ན་རང་གི་གྱུར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་
གྱི་དབང་གིས་བཞག་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་འགལ་ཡོ། འདོད་མི་
རྒྱས་ཏེ། ཟག་བཅས་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་གྱི་ཀྱན་འབྱུང་ཡིན་
ན། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། བཅུ་པ་སྲིད་ལས་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་སོ། །ཁ་
ཅིག །འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་ཡང་སྲིད་བྱི་མའི་རྣམ་སྟིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་གསར་དུ་བསོག་པ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་
ལས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །སྲིད་དང་བྲལ་ལ་ཡང་སྲིད་མེད། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་ཡང་སྲིད་བྱི་མའི་རྣམ་སྟིན་གྱི་
ཕུང་པོ་འབྱུབ་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་པ་མེད་ཟེར་ན་དེ་ཡོད་པར་ཐལ།
འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་ཡང་སྲིད་བྱི་མའི་རྣམ་སྟིན་གྱི་ཕུང་པོ་འབྱུབ་བྱེད་གྱི་ལས་
གསར་དུ་བསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟེན་ལ་ཡང་སྲིད་བྱི་མའི་རྣམ་སྟིན་གྱི་ཕུང་
པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་གྱིས་གསོས་འདེབས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཡང་སྲིད་བྱི་མར་སྟེ་བ་ལེན་པའི་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡང་སྲིད་བྱི་མར་སྟེ་

བ་ལེན་པའི་ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངེས་པའི་
 རྒྱན་ཞུགས་སྤྱད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་གཉིས་
 པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྒྱུ་ལ་ལྷན་པའི་འཕགས་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ།
 ཡང་སྤྱད་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་འཕགས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་ཟེན་ཕྱིར། ཁ་ཅིག
 ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན། ངེས་པའི་ལས་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན།
 ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཡན་ལག་
 གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དྲི།
 མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། དག་བཅོམ་པ་དག་ལ་ཡང་སྤོང་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་
 གནས་སྐབས་སུ་བྱས་པའི་ལས་དག་བཅས་མི་དག་བ་མ་ངེས་པ་དག་ནི་མེད་པ་མ་
 ཡིན་མོད་ཀྱི་ཕྱ་རྒྱས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་སྤྱད་པ་མཛོད་པར་འབྲེལ་མི་རྒྱས་
 མོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་དྲི། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཡན་ལག་
 གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་སྤྱད་པ་
 སྤངས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་དྲི། རྣམ་འབྲེལ་ལས། སྤྱད་པའི་སྤྱད་ལས་རྣམས་རྒྱལ་བ།
 ལས་གཞན་འཕེན་རྒྱས་མ་ཡིན་དྲི། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་མི་གཡོ་
 བའི་ལས་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན། ཡན་ལག་གཉིས་པ་
 འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དབྱེད།

ཡིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་མི་གཡོ་བའི་
ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་
ལས་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱིའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན། རང་
ཉིད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་བྱིའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡོད་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། བྱིའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེས་དུས་ཀྱི་ཀྱེན་མ་ཆང་བའི་
དབང་གིས་དོས་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་པ་ཡོད་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རན་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་
ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡོད་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། རན་
འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་དང་། གཉིན་པོ་སྟོབས་
བཞིས་འདགས་ངེས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར་དེ། ཆོས་
ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཤར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་གཉིན་པོ་ཀུན་
དུ་སྟོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་འདགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དཔུལ་བར་སྐྱེ་བའི་ལས་རྣམས་ནི་ཆོ་འདིར་མགོ་བོ་ཆ་བ་
ཅམ་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་དེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན། རང་ཉིད་
ཀུན་ནས་སྟོང་བྱེད་མ་རིག་པས་གསར་དུ་ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་ལས་ཡིན་པས་ཁྲབ་

ཟེར་ན། དང་པོ་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་སྤངས་ཤིང་འབྲས་བུའི་བར་དུ་བསྐལ་པ་
 བརྒྱས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་
 དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་
 རྣམས་ནི། །བསྐལ་པ་བརྒྱར་ཡང་རྒྱད་མི་ཟ། །ཚོགས་ཞིང་དུས་ལ་བབས་པ་ན།
 །འབྲས་བུ་སྒྲིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལྷན་ཏེ། ཆོས་
 ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱས་
 པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་ན། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་
 །བྱབ་ཟེར་ན། རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར།
 ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་ལྷན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩོང་ངེས་ཀྱི་
 ལས་སུ་གྱུར་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་
 འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་
 ཕུང་པོ་དེ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བས་བྱབ་ཟེར་ན། ཕྱིར་མི་འོང་འོག་
 མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་དང་རྒྱད་གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་སོ་སོ་སྒྲེ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་
 བའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཡོ་བ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེས་གནས་གཙང་གི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡང་འཕེན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད།

འོག་མིན་མཐའ་བྱག་འབྲེལ་སྟེན་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་
 རྣམ་སྟིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྟེན་
 ལ་བསམ་གཏན་སྟེལ་སྟོམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་
 འབྱར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ༥ །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། རང་ཉིད་གཙོ་བོར་
 ཀུན་ནས་སྟོང་བྱེད་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
 གཙོ་བོར་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་ཉོན་མོངས་ལས་
 གཞན་པའི་རྩོལ་བ་ཕྱ་མའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་རྟོག་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་
 སེམས་པ་ཟག་མེད་གྱི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཉན་རང་དབང་བཅོམ་པའི་
 སྐྱེད་གྱི་རྗེས་ཐོབ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གཞན་ལ་ཆོས་སྟེན་འདོད་གྱི་སེམས་པ་ལྟ་བུ།
 རང་ཉིད་གཙོ་བོར་ཀུན་ནས་སྟོང་བྱེད་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་
 གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཉོན་མོངས་པས་གཙོ་བོར་ཀུན་ནས་སྤངས་ཤིང་ཉོན་མོངས་ལས་
 གཞན་པའི་ཟག་བཅས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་པ། ཟག་བཅས་གྱི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
 སྐྱིར་ལས་དེ་ལ་ཀུན་སྟོང་གི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན། དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་དང་
 གསུམ་ཡོད། འཇུག་སྟོའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་
 ཡོད། སྟོང་བྱེད་གཉིན་པོའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན། མཐོང་སྤངས་བསྟོམ་སྤངས་ཀྱི་ལས་
 གཉིས་ཡོད། འབྲས་བུ་འབྱེན་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན། ཟུང་ངེས་ཀྱི་ལས་དང་ཟུང་
 བར་མ་ངེས་པའི་ལས་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དང་བྱས་ལ་བསགས་པའི་ལས་གཉིས་

དོན་གཅིག ཁྱིམ་དང་བྱས་ལ་མ་བསགས་པའི་ལས་གཉིས་དོན་གཅིག མྱོང་
 རེས་ཀྱི་ལས་དེ་ལ་ཡང་མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་། སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་
 གྱི་ལས་དང་། ལན་བྱངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་གསུམ། མཚན་གཞི་རིམ་
 པ་བཞིན། ཆོ་སྦྱོང་ལ་བསགས་པའི་ལས་ཆོ་སྦྱོང་ལ་མྱོང་རེས་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་དང་པོ་
 དང་། ཆོ་འདི་ལ་བསགས་པའི་ལས་སྐྱེ་བ་སྤྱངས་མ་ལ་མྱོང་རེས་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་
 གཉིས་པ་དང་། ཆོ་འདི་ལ་བསགས་པའི་ལས་སྐྱེ་སྤྱད་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་ལ་མྱོང་
 རེས་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། ལས་དེ་ལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
 དབྱེ་ན། འཕེན་འགྲུབ་ཚྲོགས་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་ཡོད། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ལ་
 འཕེན་བྱེད་དག་བས་འཕངས་ཤིང་ཚྲོགས་བྱེད་མི་དག་བས་ཚྲོགས་པ་དང་། འཕེན་
 བྱེད་མི་དག་བས་འཕངས་ཤིང་ཚྲོགས་བྱེད་དག་བས་ཚྲོགས་པ་དང་། དེ་གཉིས་
 འབྲེས་མར་ཚྲོགས་པ་དང་གསུམ། མཚན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན། བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་
 སྐྱབ་བསྐྱེད་ཤས་ཆེར་སྦྱོང་པ་དང་པོ། ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་ཤས་
 ཆེར་སྦྱོང་པ་གཉིས་པ། དེ་གཉིས་འབྲེས་མར་སྦྱོང་པ་གསུམ་པའོ། །རང་ཉིད་ཀྱན་
 ནས་སྦྱོང་བྱེད་ཡན་ལག་དང་པོ་མ་རིག་པས་གསར་དུ་ཀྱན་ནས་སྤངས་ཤིང་རང་
 འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་
 ལས། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་

དེན་འབྲེལ་མཐའ་དབྱེད།

དབྱེད་ན། དེར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་མི་གཡོ་
བའི་ལས་དང་གསུམ་ཡོད། མཚན་གཞི་ནི། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་
པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལྟ་བུ་དང་པོ། འདོད་པའི་ངན་འགྲོའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་
འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལྟ་བུ་གཉིས་པ། ཁམས་གོང་གི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་ལྟ་བུ་གསུམ་པའོ། །ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདྲུ་བྱེད་གྱི་ལས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
ཡོད་དེ། དག་མི་དག་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ། མཐོང་སྤངས་སྒྲོམ་སྤངས་གཉིས་ཀ་
ཡོད། སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱད་ལ་ཡོད། ཁམས་གསུམ་ཀའི་དེན་ལ་ཡོད། སྐྱེ་
ཁགས་པ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག །ལྟའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་ཆོས་ཅན། སྤངས་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐོབ། དག་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐོབ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤང་བྱ་ཡིན་
པར་ཐོབ། གྲོལ་བ་དོན་གཉིར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།
མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐོབ། གྲོལ་བ་དོན་གཉིར་གྱི་སྐྱེས་བུས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ལྟར་
སྐྱེ་བ་ལེན་པ་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ལྟའི་འཁོར་བ་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེས་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་
བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒྲོམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་གཅིང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་འགྲུབ་
བྱེད་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་རུང་ཡང་ཡིན། འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་
གྱི་མྱོང་ངེས་ཀྱི་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་

གཡོ་བའི་ལས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོད་གཡོ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རྟོད་
 འབྲས་བྱ་ཆེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གང་ཞིག། རྟོད་ཀྱིས་གནས་གཙང་
 གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡང་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཅ
 བ་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་དང་གནས་གཙང་མ་གཉིས་པོ་དེ་ས་མཚུངས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་གཉིས་བསམ་གཏན་བཞི་པར་ས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། ངན་འགྲུའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིས་
 འདགས་ངེས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་པ་ཆོས་ཅན། རྟོད་མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། རྟོད་མྱོང་བར་མ་ངེས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ངན་འགྲུའི་རྣམ་སྤྲིན་
 གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གང་ཞིག། རྟོད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ངན་འགྲུའི་ཕུང་
 པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིའི་འདགས་བྱེད་མ་བྱུང་ན་ངན་
 འགྲུའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ༥ ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་
 བཤད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཡན་ལག་བརྒྱ་
 གཉིས་ཀྱི་ནང་མཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
 ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལྷས་དེ། ཆོས་
 ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་ཡོད་ཟེར་ན། མིག་གི་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད།

རྟེན་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྟེན་ཤེས་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དབྱེ་བའི་ཡ་གུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
མིག་གི་རྟེན་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་
མེད་པར་ཐལ། བྱོད་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྟེན་
ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟེན་ཤེས་ཀྱི་
རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྟེན་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མིག་གི་རྟེན་པར་ཤེས་པ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་ཤེས་ཀྱི་ལྟོས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རྒྱལ་བ་དེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྟེན་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ལུང་མ་
བརྟན་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དང་དགེ་སེམས་ཀྱི་གཞི་
མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་སེམས་དང་བཅས་བཞིན་དུ་ཡང་སྤྱད་དུ་སྦྱོབ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་སེམས་དང་བཅས་བཞིན་དུ་འཆི་འཕོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་
ལས། ལས་ཀྱི་འཁོར་བར་ལྷི་གང་དང་། རྟི་བ་གང་དང་གོམས་པ་གང་། རྟོན་བྱས་
གང་ཡིན་དེ་ལས་ནི། རྟེན་མ་རྟེན་མ་རྟེན་སྤྱོད་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁ་
ཅིག་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྟེན་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་དང་སྦྱོབ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་དུས་མི་མཉམ་ཟེར་ན། དེ་མཉམ་པར་ཐལ།

ལས་ཉོན་གྱིས་ཡང་སྤྲོད་དུ་ནས་ཤེས་ཉིང་འཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་དུ་ཡང་སྤྲོད་དུ་སྒྲིབ་
 སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་འགལ་བར་
 ཐལ། འབྲས་དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱལ། དེའི་
 སྒྲིབ་པའི་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་ན་ནམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པས་
 བྱལ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྩུ་རྟོན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
 ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་རྫོགས་རྫེས་སུ་བྱུང་བའི་མིང་གཟུགས་གང་རུང་དུ་དམིགས་
 པ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་
 མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ནང་
 མཚན་དུ་གྱུར་པའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ནང་
 ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་གཉིས་པོ་གཅིག་ཡིན་ལ་གཅིག་མིན་
 གྱིས་བྱལ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མིང་གཟུགས་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན། ལྷས་སྦྱིན་
 ཞེས་པའི་མིང་ཚོས་ཅན། གཟུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལྷས་སྦྱིན་ཚོས་ཅན། རྟོན་ཞེས་
 པའི་མིང་དེ་རྟོན་གྱི་མིང་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོན་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
 དེ་ཚོས་ཅན། གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྩུ་
 རྟོན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་
 རྫོགས། རང་འབྲས་སྒྲིབ་མཆེད་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་གོང་གི་ཟག་བཅས་ནམ་སྦྱིན་གྱི་

དེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད།

ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡུང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མིང་གཟུགས་
གང་རུང་གི་དེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་གི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་མིག་གི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་དེན་འབྲེལ་ཚས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཚས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་ཀྱི་དེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་དེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོངས་སྐྱུའི་
དབུ་སྒྲ་བུང་བ་ལྟར་གནག་ཚས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གསལ་སྒྲ། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། དེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མིང་གཟུགས་
ཀྱི་དེན་འབྲེལ་དེ་ཁམས་གསུམ་ཀའི་དེན་ལ་ཚང་བར་ཡོད་ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་
ཁམས་ན་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཀྱི་དེན་འབྲེལ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་
དེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་
མིང་གཟུགས་ཀྱི་དེན་འབྲེལ་ཚང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། མཛོད་ལས། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་མེད་དོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། རང་རྒྱལ་ས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཡང་སྤོང་
དུ་ཉིང་འཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་བཅས་རྣམས་སྒྲིན་གྱི་ངོ་བོར་
གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་

གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཡོད། དེའི་
 ཚོས་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། དགེ་སོགས་གསུམ་ཀ་ཡོད། སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་
 བྱད་ལ་ཡོད། མཐོང་སྤངས་བསྐྱེམ་སྤངས་གཉིས་ཀ་ཡོད། ཁམས་གསུམ་ཀའི་རྟེན་
 ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་གྱུ་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་དུས་
 གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཚོགས། སྐྱེ་མཆོད་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་གོང་གི་ཟག་
 བཅས་རྣམ་སྟིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མིང་གཟུགས་གང་རུང་དུ་དམིགས་པ། ཡན་
 ལག་བཅུ་གཉིས་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མིང་གཟུགས་གང་རུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
 མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། དེར་གྱུར་པའི་གཟུགས་
 གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས། མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ། འདུ་ཤེས།
 འདུ་བྱེད། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཞི་ཡོད། དེའི་ཚོས་གྱི་བྱད་པར་ནི། གཟུགས་གྱི་
 རྟེན་འབྲེལ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བྱུག་མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལ། དགེ་སོགས་གསུམ་
 ཀ་ཡོད། མཐོང་སྤངས་དང་བསྐྱེམ་སྤངས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད། སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་
 ཀའི་བྱད་ལ་ཡོད། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད། གཟུགས་མེད་
 ཁམས་སུ་མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་མ་གཏོགས་གཟུགས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ༥
 གསུམ་པ་ཙོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་དེ། འབྲས་དུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་
 ཡིན་ན། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་བྱུག་པར་ཐོབ། དེ་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་གྱི་རྣམ་
 སྟིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕུང་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱུག་སྟེ། མཛོད་ལས། རྣམ་

རྟོན་འབྲེལ་མཐའ་དབྱེད།

སྟོན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ། ཁ་ཅིག
རྟོན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་
དང་། སྟོ་བའི་རྟོན་འབྲེལ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
གཉིས་སྟེ་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། སྟོད་པའི་རྟོན་གྱི་སྟོ་
བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། དེ་ནི་རྟོན་འབྲེལ་ཆར་གཞན་གྱིས་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། རྟོན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པོ་དེའི་
སྟོད་པའི་རྟོན་འབྲེལ་དེ་ལེན་པའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བར་ཐལ། ལེན་པའི་
རྟོན་གྱི་སྟོད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མེན་པ་ཏེ། ཡང་སྟོད་ཕྱི་མའི་ནམ་
སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་སྟོད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་སྟོད་ལས་
རྟོན་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་ནས་ཡང་སྟོད་ཕྱི་མར་སྟོ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
རྟོན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པོ་དེའི་མིང་གཞུགས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་ཇོགས། རེག་པའི་རྟོན་
འབྲེལ་མ་གྲུབ་གོང་གི་སྟོ་མཆེད་དུ་དམིགས་པ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་
གྱུར་པའི་སྟོ་མཆེད་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གཞུགས་མེད་ཁམས་པའི་
གྱུད་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་སྟོ་མཆེད་
ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་ལྟེན་པའི་གཞུགས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་གཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ཁ་

མེར་སྐྱོད་ཕུར་བཀོལ།

ཅིག །ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
ན། སྤང་བྱ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ན། དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ལྔ་པའི་
མིའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ལྔ་པའི་མིའི་ལུས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་
ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱི་གན་གྱི་བོའི་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ན། རྟེན་འབྲེལ་
ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱུང་
བའི་ན། བྱི་གན་གྱི་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་
པའི་ཆོར་བ་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་བྱི་གན་གྱི་བོའི་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་རྟེན་གྱི་ཆོར་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་
རེ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་གྱི་འགྲུར་བ་ཡོངས་
སྲུ་དཔྱོད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་པ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་
པའི་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་
གྱུར་པའི་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་མཚུངས་ལྔ་པའི་ཆོར་བ་ཆོས་ཅན།
མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་
གྱུར་པའི་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད།

མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡུལ་དབང་ནམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་གྱི་
འགྱུར་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དཔྱོད་པའི་སེམས་པ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་
དུ་གྱུར་པའི་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རེག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་
བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཁམས་
གསུམ་ཀའི་རྟེན་ལ་ཆང་བར་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞུགས་མེད་
ཁམས་ན་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་མ་
གཏོགས་གཞན་ནམས་མེད། གཞུགས་ཁམས་སུ་སྒྲུབ་ལེ་འདུས་ཏེ་རེག་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་གཞུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་དེར་
ཐལ། གཞུགས་ཁམས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནམས་བྲི་རོ་ལ་འདོད་ཆགས་མངོན་གྱུར་བ་
དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ༥ རང་ལུགས་ནི། རང་རྒྱུ་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་མིང་གཞུགས་གང་རུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཚོགས། རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མ་
གྲུབ་གོང་གི་ཟག་བཅས་ནམ་སྟོན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱང་པོ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་

སེར་སྐད་རྒྱུ་བཀོལ།

ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་
སྐྱེ་མཆེད་དུ་གྱུར་ཡོད། དགེ་སློལ་གསུམ་ཡོད། མཐོང་སྤངས་བསྐྱོམ་སྤངས་གཉིས་
ཀ་ཡོད། སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་ཡོད། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་མཆེད་
དུ་གྱུར་ཡོད། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁོ་ན་ཡོད། རང་རྩ་རྟེན་
འབྲེལ་ཚར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཇོགས། རང་
འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་
གོང་གི་ཡུལ་དབང་ནམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་གྱི་འགྱུར་བ་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་དཔྱོད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་པ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་
དུ་གྱུར་པའི་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་མིག་གི་འདུས་
རྟེན་རེག་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་རྟེན་རེག་པའི་བར་དུ་གྱུར་ཡོད། ཚས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ།
ཡིད་ཀྱི་འདུས་རྟེན་རེག་པ་ལ་དགེ་སློལ་གསུམ་ཀ་ཡོད། གཞན་རྣམས་ལ་ལུང་མ་
བསྟན་གྱིས་བྱུང། མཐོང་སྤངས་བསྐྱོམ་སྤངས་གཉིས་ཀ་ཡོད། སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་
ཀའི་རྩུད་ལ་ཡོད། འདོད་ཁམས་སུ་དེ་དུག་ཀ་ཡོད། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྣ་ལྟའི་
འདུས་རྟེན་རེག་པ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་ཚང་བར་ཡོད། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་
ཡིད་ཀྱི་འདུས་རྟེན་རེག་པ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་མེད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྩ་
རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཇོགས། རང་འབྲས་སྟོན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་གོང་གི་རང་
ཡུལ་སེམ་གདུང་བར་མ་གསུམ་གང་རུང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བའི་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དབྱེད།

སེམས་པ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྟེན་གྱི་
ཚོར་བ་ཚོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དབྱེ་ན། མིག་གི་འདུས་ཏེ་
རེག་པའི་རྟེན་གྱི་ཚོར་བ་ནས། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྟེན་གྱི་ཚོར་བའི་བར་
ནས་པ་དྲུག་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་དྲུག་པོ་དེ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་མཚན་དུ་གྱུར་
པའི་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་དབྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་
པའི་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་
ཚོར་བ་བདེ་བ་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན། དེ་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་ན། དེའི་ནང་མཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་
བ་བདེ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་ན། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་
པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་འཕྱད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་
ཡིན་ན། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པས་བྱབ། ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་ན།
ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། བྱི་གན་གྱི་བའི་སྤྱད་ཀྱི་ཚོར་བ་

བདེ་བའི་དབང་པོ་ཚུལ་ཅན། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོར་བ་
 བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུལ་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདྲོད་ན།
 དབང་ཤེས་གཙོ་མེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མེ་ལྷུས་ཏེ། དབང་
 ཤེས་དང་མེས་སྐྱེད་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚོར་བ་བདེ་
 དབང་ཡིན་ན། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་ཡིན་པས་
 རྒྱལ། ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་
 ཚོར་བ་ཡིན་པས་རྒྱལ་ཟེར་ན། བྱི་ཆན་རྩ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་
 ཚུལ་ཅན། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྒྱུད་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། རྒྱུད་དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་རྣམ་པ་ལྷ་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
 མངས་རྒྱས་འཕགས་པས་མ་ངེས་སོ། དམ་བཅའ་བྱིས་ལ་ཡང་སྦྱོན་སྦྱོའོ། ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བའི་སྤྱང་བྱ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པས་རྒྱལ་ཟེར་ན། བྱི་
 ཆན་རྩ་བའི་སྦྱོན་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བའི་སྤྱང་
 བྱར་གྱུར་པའི་སྦྱོན་པོ་ཚུལ་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་
 བྱི་ཆན་རྩ་བའི་སྦྱོན་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་མཚུངས་ལྷན་ཡིན་པ་གང་
 ཞིག བྱི་ཆན་རྩ་བའི་སྦྱོན་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤྱང་བྱར་གྱུར་པའི་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད།

སྟོན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་སྟོན་པོ་སྤྱིར་བའི་ཆ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
རྟེན་གསུམ་ཀ་ཚང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་ཡུལ་ཡིད་འོང་དུ་སྤྲང་ནས་དེ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་
འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སེམས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེའི་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་དེ་ལ་
ཡིད་འོང་དུ་སྤྲང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་ཉོན་མོངས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱི་གན་གྱ་བའི་གྱུད་ཀྱི་འཛིགས་སྲིད་ཆོས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རྣམས་ཏེ། འཛིགས་སྲིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདང་
སྟོམས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་ཀྱི་རང་གི་དམིགས་པ་
ལ་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སེམས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་
སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་
དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་པ་ཡིན་ན། འདོད་སྲིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་འཛིགས་སྲིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང་། དེ་ཡིན་ན་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདྲ་བྱེད་གྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
 དེ་ཡིན་ན། དེ་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
 དེའི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་སྲིད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་ཅེ། རྟན་འབྲེལ་ཆར་
 གཅིག་པོ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྲིད་པའི་རྟན་འབྲེལ་དང་། ལེན་པའི་རྟན་འབྲེལ་
 གཉིས་མི་འགལ་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། རྟན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ལེན་པའི་རྟན་འབྲེལ་ཡིན་ན། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྲིད་པའི་
 རྟན་འབྲེལ་ཆར་འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སྲིད་པ་ཆང་འཕྲང་བ་དང་། ལེན་པ་ཤིང་ཐོག་ལེན་པའི་དཔེ་གཉིས་སོ་
 སོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་ཅེ། འདོད་པ་ཉི་བར་ལེན་པ་ལ་འདོད་པས་བྲལ།
 ལྷ་བ་ཉི་བར་ལེན་པ་ལ་ལྷ་ངན་གྱིས་བྲལ། བདག་དུ་སྦྱོར་བ་ཉི་བར་ལེན་པ་ལ་བདག་
 འཛིན་གྱིས་བྲལ་ཟེར་ན། བདག་དུ་སྦྱོར་བ་ཉི་བར་ལེན་པ་ཆོས་ཅན། བྱེད་བདག་འཛིན་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེན་པའི་རྟན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། * གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། རང་རྒྱ་རྟན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་རིག་པའི་རྟན་འབྲེལ་ཚོགས། རང་འབྲས་རྟན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་དབང་
 དུ་བྱས་པའི་སྲིད་པའི་རྟན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་གོང་གི་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
 སེམས་གདུང་བར་མ་གསུམ་ཅི་རིགས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་བྱོང་བའི་སེམས་
 པ་གང་ཞིག །ཟག་བཅས་ནམ་སྟོན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱང་པོ་ཡན་ལག་བཅུ་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད།

གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་
པའི་མིག་གིས་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྟེན་གྱི་ཚེར་བ་ནས། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་
རྟེན་གྱི་ཚེར་བའི་བར་དུ་གྲགས། རྟེན་པའི་ཚེར་བ་བདེ་སྤྱད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་
གསུམ་ཡོད། ཚེས་ཀྱི་བྱད་པར་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་མཚུངས། རང་གི་གསོས་
བཏང་བྱར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་གསོས་འདེབ་བྱེད་ཀྱི་
རང་གི་དམིགས་པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྲིད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་པ། ཡན་
ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་
དེར་གྱུར་པའི་འདོད་སྲིད། སྲིད་སྲིད། འཇིག་སྲིད་དང་གསུམ་ཡོད། ཡུལ་ཡིད་
འོང་ལ་དམིགས་ནས་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྲིད་པ་དང་པོ། ཡུལ་ཡིད་མི་འོང་
ལ་དམིགས་ནས་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྲིད་པ་གཉིས་པ། བདག་ཆད་དོགས་ཀྱི་འཇིག་
པས་སྤང་པོ་ལ་སྲིད་པའི་སྲིད་པ་གསུམ་པའོ། རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་གི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆེར་འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཡན་
ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་
དབྱེད། འདོད་པ་ཉི་བར་ལེན་པ། ལྷ་བ་ཉི་བར་ལེན་པ། བདག་དུ་སྤྱོད་བ་ཉི་བར་ལེན་
པ། རྒྱལ་བྱིས་པ་བརྒྱལ་བ་ལྷགས་མཚོག་འཛིན་ཉི་བར་ལེན་པ་དང་བཞི་ཡོད། དེ་
གཉིས་ཀྱི་ཚེས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། དག་སོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་
བྱུང་། མཐོང་སྤངས་བསྟོམས་སྤངས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད། རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱི་འདུ་བ་

མེད་སྤྲེད་རྩེད་བཀོལ།

ཡོད། ཁམས་གསུམ་ཀའི་རྟེན་ལ་ཡོད། ཁ་ཅིག །ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲེད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བདེ་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས། ཡན་
ལག་བཅུ་པ་སྤྲེད་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་
གྱུར་པའི་སྤྲེད་པས་གསོས་བདེ་པ་ལེན་པས་གསོས་མ་བདེ་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་པ་
སྤྲེད་ལས་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྟེ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ལ་དང་
པོར་སྤྲེད་པས་གསོས་བདེ་པ། དེ་རྗེས་ལེན་པས་གསོས་འདེབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ལྷན་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲུབ་བྱེད་དང་ལས་
ཀྱི་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་ན། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་བྲབ་ཟེར་ན། ཡན་ལག་
གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། འབྲུབ་བྱེད་གང་ཞིག
ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲབ་སྟེ།
དེ་ཡིན་ན། ཡང་སྤྲེད་བྱི་མའི་ཕུང་པོ་གཅིག་བསྐྱེད་པས་བྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་
རེ། སྤྲེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོ་གཞན་གྱིས་
ཆོད་པ་མི་སྤྲེད་ཟེར་ན། བྱི་གན་རྒྱ་བའི་སྤྲེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། སྟེ་བའི་རྟེན་
འབྲེལ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པ་མི་སྤྲེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྤྲེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱི་གན་རྒྱ་བའི་བར་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད།

དེའི་ཆོས་ཚོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱི་ཆན་གྱ་བོའི་བར་དོའི་ཆ་དེ་བྱི་ཆན་གྱ་བོའི་ཆ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱི་ཆན་གྱ་བོའི་བར་དོ་བ་དེ་འབྲེ་བ་རིགས་ཏུག་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། སྲིད་པ་བར་མ་འབྲེ་མ་གཏོགས། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱི་ཆན་གྱ་བོའི་བར་དོའི་ཆ་
ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཚོད་པ་མི་སྲིད་ཟེར་ན། དེ་སྲིད་པར་ཐལ། བྱི་ཆན་གྱ་བོའི་བར་
སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གླངས། སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་མ་གླངས་པར་མིར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་
པ་གང་ཞིག །བྱི་ཆན་གྱ་བོའི་བར་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ། བྱི་ཆན་གྱ་བོའི་ནམ་
སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསོག་པ་སྟོན་དུ་འབྲེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་
བྱི་ཆན་གྱ་བོའི་ནམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་སྲིད་ལེན་གང་རུང་གིས་
གསོས་བདེ་བ་སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་བྱས་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་
དེར་ཐལ། ཀུན་ལས་བདུས་ལས། ཅི་དེ་ན་ལྡོག་གོ་དེ་ན་གནས་པས་ཀྱང་ལས་བསོག་
གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་
བྱུང་བའི་སྲིད་པ་ཡིན་ན། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་རང་དབང་
མེད་པར་མངལ་དུ་ཉིང་འཆམས་སྦྱར་བའི་ཆ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ།
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་འཁོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་

ན་རེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་མཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དབྱེ་
 བ། སྐྱེ་སྤྲིད། འཆི་སྤྲིད། བར་སྤྲིད། སྡོན་དུས་ཀྱི་སྤྲིད་པ་དང་བཞི་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་མཚན་
 དུ་གྱུར་པའི་སྤྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་འབྱུང་དོ། །ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་མའི་མངལ་ནས་སྤྱོད་ལ་དུ་བཅའ་
 བ་དེ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་མཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཟེར་ན།
 དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྡོན་དུས་ཀྱི་སྤྲིད་པ་གང་ཞིག །རང་གྱུ་ལས་དང་ཉོན་
 མོངས་པའི་དབང་གིས་ཉིང་འཚམས་སྦྱར་བ་དེ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་མཚན་དུ་
 གྱུར་པའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན།
 ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་མཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་
 བ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་སྟིང་རྩེ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་པདྨའི་སྦྱབས་སུ་སྐྱེ་
 བ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར་དེ། སྐྱེ་བའི་ལྷོས་བྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 སྦྱག་བདེན་དུ་ཐལ་ཡོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱེས་བྱ་ལྷས་སྐྱིན་ན་ཚོད་གཞན་ནས་གཞན་དུ་
 གྱུར་པའི་ཆ་ཡིན་ན། ཇས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། སྐྱེ་བྱ་ལྷས་སྐྱིན་
 བྱིས་པ་ནས་གཞོན་ནུར་གྱུར་པའི་ཆ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར་དེ། ཆོས་ཅན་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་དེ། དར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཆོས་ཅན་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱིས་བྱ་ལྷས་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད།

སྤྱིན་ན་ཚོད་གཞན་ནས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་ཡིན་ན། ཆས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
པས་བྱབ་ཟེར་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྱི་བུ་ལྟས་སྤྱིན་གཞིན་ནུ་
ནས་དར་མར་གྱུར་པའི་ཆ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁམས་
གོང་མ་གཉིས་སུ་ཆས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁམས་
གོང་མ་གཉིས་སུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་གྲངས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་
པོ་རྟིང་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་འདུ་བྱེད་རྟིང་
པ་ལྟ་བུའི་སྤྱག་བསྐལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
སྤྱག་བསྐལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྩ་སྤྱི་བའི་རྟེན་ལས་བྱང་བའི་ག་གི་
གང་རུང་དུ་དམིགས་པ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ག་གིའི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེའི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ག་གིའི་ཡིན་པ་སྤྱིད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་སོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྩ་ལས་ཉོན་གྱིས་སློག་དབང་
འགགས་པ་དེ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་འཆི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སློག་དབང་འགགས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱག་
བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་འཆི་བའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སློག་
དབང་འགགས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སློག་དབང་ཆོས་ཅན།

རྒྱུ་འགགས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་གཞི་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཡི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་དབང་
 འགགས་པ་ལ་བྱས་ནས་དེ་རྒྱུ་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཡི་
 བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱུ་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ལྷ། དེ་ཁོ་
 ཁོར་འཛིན་པར་ཐལ། ཁོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། གང་ཟག་ཡིན་ན། མ་
 ཡི་བའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོ་དང་ལྡན་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ༥ རང་གི་ལུགས་ནི་རང་ཉིད་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད།
 ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོད་ལེན་གང་རུང་གིས་གསོས་བདབ་
 པའི་ཡང་སྟོད་ཕྱི་མའི་ནམ་སྟེན་གྱི་ཕུང་པོ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་པ་མཐུ་ཅན། ཡན་
 ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོད་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྟོ་
 ནས་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་མི་
 གཡོ་བའི་ལས་དང་གསུམ་ཡོད། དེའི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་
 བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་མཚུངས། སྟེར་སྟོད་པ་ཅམ་ལ་དབྱེ་ན། སྟེ་སྟོད་འཆི་སྟོད་བར་སྟོད་
 སྟོན་དུས་ཀྱི་སྟོད་པ་བཞི་ཡོད། རང་རྒྱ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་རང་དབང་མེད་པར་
 ཡང་སྟོད་དུ་ཉིང་འཚམས་སྦྱར་བའི་ཆ་དང་པོ་དང་། རང་རྒྱ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་
 རང་དབང་མེད་པར་སྟོན་དབང་འགགས་པའི་ཆ་གཉིས་པ། འཆི་སྟོད་འགགས་སྟེ་
 སྟོད་མ་བྱུང་གོང་གི་སྟོད་པ་གསུམ་པ་དང་། སྟེ་སྟོད་བྱུང་པའི་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད།

པ་ནས་བརྒྱུད་མྱེ་འཆི་སྲིད་མ་གྲུབ་གོང་གི་སྲིད་པ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་
གྱི་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་དུ་ཉིང་འཆོམས་སྦྱར་བའི་ཆར་གྱུར་པའི་ཟག་བཅས་ནམ་
སྟོན་གྱི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པའི་ཕུང་པོ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་སྟེ་
བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད། སྦྱར་སྟེ་བ་ཅམ་ལ་དབྱེ་ན། མངལ་སྟེས། ལྷས་སྟེས།
སྒོང་སྟེས། རྩོད་གཤེར་ལས་སྟེས་པ་དང་བཞི་ཡོད། ལྷ་དང་དཔལ་བ་དང་། སྲིད་པ་
བར་དོ་བ་ནམས་ལ་ལྷས་སྟེས་ཡིན་པས་ཁྲུབ། མི་དང་ཡི་དྲགས་ནམས་ལ་སྟེས་
གནས་བཞི་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། དཔལ་བ་ནམས་དང་ལྷ་ནམས་དང་། སྲིད་པ་
བར་མ་ལྷས་དེ་སྟེ། ཡི་དྲགས་མངལ་ནས་སྟེ་བའང་ཡོད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྒྲངས་པའི་ནམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་རྟེན་པའི་ཆ། ཡན་
ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ཆས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་
དབྱེ་ན། སྒྲ་དཀར་བ་གཉིར་ཚོགས་མང་བ་སོགས་ཡོད། རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་
གིས་སྟོག་དབང་འགགས་པའི་ཆ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་
འཆི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་ཡང་ཆོ་ཟད་པ་རྩོད་ཉམས་པ་སོགས་དུ་མ་
ཡོད། ཅ་ཤི་གཉིས་ཡན་ལག་གཅིག་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཆན་ཡོད་དེ། སྟེས་བྱ་འགའ་
ཞིག་མ་ཤི་བར་ཆས་པ་ཡོད་འགའ་ཞིག་མ་ཆས་པར་འཆི་བ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཆན་
གིས་དེ་གཉིས་ཡན་ལག་གཅིག་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་ཁྲད་
པར་ནི། སྲིད་ལེན་གཉིས་དང་མཚུངས། མདོ་ལས། བྱ་ངན་དང་། སྟོ་སྒྲགས་འདོན་

པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འབྲུགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱུག་
 བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་འབའ་ཞིག་པ་ནམས་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། དེ་དག་
 འདིར་དངོས་སྤྱུ་མ་བསྐྱན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚངས་སྦྱོར་ནམ་པར་དག་པ་དང་
 ལྷན་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཡིད་བདེ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མ་བྱངས་པའི་
 ཕྱིར། ༥ །ཚོད་པ་ཅུང་ཟད་སྦྱོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱིའི་བར་སྤྱིད་དུ་སྦྱོ་བ་སྦྱངས་
 ནས་སྦྱོ་སྤྱིད་དུ་སྦྱོ་བ་མི་ལེན་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱིའི་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ཕུང་པོ་འབྲུབ་བྱེད་
 གྱི་ལས་ཡིན་ན། སྦྱོང་ངེས་གྱི་ལས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་ཡིན་ན། བྱིར་སྦྱོ་བ་
 ལེན་པའི་འགལ་ཆུན་དང་བྲལ་ཞིང་མཐུན་ཆུན་ཚང་བའི་ལས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 དེ། དེ་ཡིན་ན། བྱིའི་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་སྤྱིད་ལེན་གང་རུང་
 གིས་གསོས་བཏབ་སྤྱིད་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་བྱས་པ་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 ན་མ་བྲུབ། འདོད་མི་རྒྱས་སོ། །ཁ་ཅིག །བྱིའི་བར་སྤྱིད་དུ་སྦྱོ་བ་སྦྱངས་སྦྱོ་སྤྱིད་དུ་
 སྦྱོ་བ་མི་ལེན་པ་མེད་པར་ཐལ། མི་བརྒྱུག་དེ་ནི་ངི་ཟེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་སྦྱོ་བས་འདོད་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་གས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་མེད་པར་ཐལ།
 གས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་འཆད་པ་ན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས། སྦྱ་དཀར་བ་གཉིར་
 ཚོགས་མང་བ་སོགས་གསུངས་པ་གང་ཞིག །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་དེ་དག་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་འདོད་ཁམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དབྱེད།

ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤི་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། འཆི་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་། འོ་ན། སློག་དབང་འགགས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ།
གང་ཟག་སློག་དབང་འགགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ།
འཆི་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གང་ཟག་ཡིན་ན་སློག་དབང་
དང་བཅས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱིས་ག་གི། ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་གི་
བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། ༥། རང་
གི་ལུགས་ལ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ།
འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་དང་། མི་འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་དེར་ཐལ། ཡན་ལག་ལྷ་མ་ལྷ་མས་བྱི་མ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པ་འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། ཡན་ལག་དང་པོས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྦྱིབ་པར་བྱེད། ཡན་ལག་གཉིས་པས་ཡང་སྲིད་བྱི་མའི་ས་བོན་
འདེབས་པར་བྱེད། ཡན་ལག་གསུམ་པས་ཡང་སྲིད་བྱི་མར་འབྲིད་པར་བྱེད། ཡན་
ལག་བཞི་པས་ཡང་སྲིད་བྱི་མའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཛིན་པར་བྱེད། ཡན་ལག་ལྷ་
པས་ཡང་སྲིད་བྱི་མའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཇོགས་པར་བྱེད། ཡན་ལག་དྲུག་པས་
ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་གྱི་འགྲུར་བ་རང་སྟོབས་
ཀྱིས་སྦྱོད་པར་བྱེད། ཡན་ལག་བདུན་པས་སིམ་གདུང་བར་མ་གསུམ་གང་རུང་རང་

སྒྲུབས་ཀྱིས་ཉམས་སྒྲུབ་ཕྱིར་བར་བྱེད། ཡན་ལག་བརྒྱད་པས་ཡང་སྲིད་བྱི་མའི་ནམ་
 སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་བསྐྱུད་པར་བྱེད། ཡན་ལག་དབྱུ་པས་ཡང་སྲིད་བྱི་མར་ཉེ་བར་སྒྲུབ་
 བར་བྱེད། ཡན་ལག་བརྒྱ་པས་ཡང་སྲིད་བྱི་མར་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པར་བྱེད།
 ཡན་ལག་བརྒྱ་གཅིག་པ་དང་བརྒྱ་གཉིས་པས་རང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་སྐྱུག་
 བསྐྱུལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་དབྱུས་མཐའ་ལས། སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་དང་
 འདེབས་པའི་ཕྱིར། འབྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་ཀུན་འཛིན་ཕྱིར། རྩོགས་བྱེད་ཕྱིར་དང་
 གསུམ་སྒྲིབ་ཕྱིར། བྱོར་བྱེད་ཕྱིར་དང་བསྐྱུད་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་མངོན་
 འདུའི་ཕྱིར། རྩུ་ཁའི་ཕྱིར་ནི་འགྲོ་ཉོན་མོངས། ཁྲིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ༥
 གཉིས་པ་བསྐྱུ་བ་བཤད་པ་ལ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་བསྐྱུ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྷ་
 འབྲས་གཉིས་སུ་འདུ། སྐྱུག་ཀུན་གཉིས་སུ་འདུ། ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། མ་
 ཤེས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་ནས་བརྒྱུད་སྒྲུ། ཚོར་བའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་བར་ནམས་འཕངས་པའི་
 འབྲས་བྱ་དང་། སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་ནི་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། སྒྲིབ་པའི་རྟོན་
 འབྲེལ་ནས་ཆ་ཤིང་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་བར་ནམས་མངོན་པར་འབྲུབ་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་
 དང་བཅས་པ་ནམས་ཀུན་འབྲུང་བདེན་པར་འདུ་བ་དང་ལྷག་མ་ནམས་སྐྱུག་བསྐྱུལ་
 བདེན་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་སྲིད་ལེན་གསུམ་པོ་དེ་

ཉེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད།

ཉེན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉེན་མོངས་པ་དང་། འདྲ་བྱེད་སྤྱི་པ་གཉིས་ནི་ལས་ཀྱི་
ཀུན་ནས་ཉེན་མོངས་པ་དང་། ལྷག་མ་བདུན་པོ་གཞིའི་ཀུན་ནས་ཉེན་མོངས་པ་དང་།
སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉེན་མོངས་པ་དང་། ཚེའི་ཀུན་ནས་ཉེན་མོངས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར།
དེ་སྐད་དུ་ཡང་དབྱ་མ་ཉེན་འབྲེལ་སྤྱི་པོ་ལས་དང་པོ་བརྒྱུད་པ་དགུ་ཉེན་མོངས།
།གཉིས་པ་བཅུ་པ་ལས་ཡིན་མོ། །ལྷག་མ་བདུན་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཡན་
ལག་སྐྱ་མ་སྐྱ་མས་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་རྒྱ་རྒྱུན་བདག་རྒྱུན་དེ་
མ་ཐག་རྒྱུན་ཅི་རིགས་བྱེད། གཞུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་སྐྱ་མ་སྐྱ་མས་
གཞུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་བདག་རྒྱུན་ཅི་རིགས་
བྱེད། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་སྐྱ་མ་སྐྱ་མས་གཞུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་
ལག་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་བདག་རྒྱུན་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་ཅི་རིགས་བྱེད། གཞུགས་ཅན་དུ་གྱུར་
པའི་ཡན་ལག་སྐྱ་མ་སྐྱ་མས་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་དམིགས་
རྒྱུན་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་ཅི་རིགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ༥ །གསུམ་པ་ཆེ་དུ་ལ་ཇོགས་བཤད་པ་
ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོ་གཅིག་ལ་ཇོགས་པ་ཡོད་ཟེར་ན།
དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་སྤོན་མ་ནས་མ་གྱི་བར་འདིར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་
འདི་ནས་མ་གྱི་བར་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བ་ཡོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་
བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལ་ཇོགས་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ།

སེར་སྒྲུང་རྒྱུར་བཀོལ།

མིའི་རྟེན་ལ་ལྟའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། ལས་དེ་ལ་སྲིད་
ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བདེ་བ་སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་བ་གཞན་
གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་ལྟར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆོ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོ་མི་འདྲ་
བ་གཉིས་ལ་ཚྲོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་
གསུམ་མིའི་ཆོ་དེ་ལ་ཚྲོགས། ལྟག་མ་ནམས་ལྟའི་ཆོ་དེ་ལ་ཚྲོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ལ་ཚྲོགས་
པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། མིའི་རྟེན་ལ་ལྟའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་
གྱི་ལས་བསགས་ལས་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་མ་བདེ་བར་གྱི་འཕོས་
ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མིར་སྐྱེ་བ་སྤངས་རྟེན་དེ་ལ། སྲུང་གྱི་ལྟའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་
ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བདེ་བ་སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་
མཐུ་ཆེན་དུ་བྱས་ནས་ལྟར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆོ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོ་མི་འདྲ་བ་
གསུམ་ལ་ཚྲོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་མིའི་ཆོ་དང་པོ་ལ་ཚྲོགས།
སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་མིའི་ཆོ་གཉིས་པ་ལ་ཚྲོགས། ལྟག་མ་ནམས་ལྟའི་ཆོ་ལ་
ཚྲོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཇི་
ལྟར་བུལ་ཡང་ཆོ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ལ་ཚྲོགས་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། མིའི་
རྟེན་ལ་ལྟའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། ལས་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་
གང་གིས་ཡང་གསོས་མ་བདེ་བར་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མིར་སྐྱེ་བ་སྤངས།

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དབྱེད།

རྟེན་དེ་ལ་ལྟའི་ནམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་ལ་སྲིད་པས་གསོས་བདེ་བ་
ལེན་པས་གསོས་མ་བདེ་བར་ཤི་འཕོས་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མིར་སྐྱེ་བ་
སྤངས། རྟེན་དེ་ལ་སྤར་གྱི་ལས་དེ་ལ་ལེན་པས་གསོས་བདེ་བ་སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་
ཆེན་དུ་བྱས་ནས་ལྟར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་ཆོ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོ་མི་འདྲ་བ་
བཞི་ལ་ཇོགས་པའི་ཕྱིར་དྲ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་མིའི་ཆོ་དང་པོ་ལ་ཇོགས།
སྲིད་པ་མིའི་ཆོ་གཉིས་པ་ལ་ཇོགས། ལེན་པ་མིའི་ཆོ་གསུམ་པ་དང་། ལྷག་མ་བདུན་
པོ་ལྟའི་ཆོ་ལ་ཇོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ༥ །གཉིས་པ་རང་གི་ལྷགས་ལ། རྟེན་
འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཇི་ལྟར་སྤར་ཡང་ཆོ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལ་ཇོགས་
དགོས་པ་ཡིན་དྲ། མིའི་རྟེན་ལ་ལྟའི་ནམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས།
ལས་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་གྱིས་གསོས་བདེ་བ་སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་བྱས་
ནས་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་ལྟར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་དེའི་ཆོ་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་པོ་དེ་ཆོ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལ་ཇོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་བྱེད་གོང་དང་
མཚུངས། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དྲ། ཆོ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ལ་ཇོགས་པ་
ཡོད་དེ། མིའི་རྟེན་ལ་ལྟའི་ནམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས་ལས་དེ་
ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་གྱིས་གསོས་མ་བདེ་བར་ཤི་འཕོས་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་
མིར་སྐྱེ་བ་སྤངས། རྟེན་དེ་ལ་ལྟའི་ནམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་ལ་སྲིད་
ལེན་གཉིས་གྱིས་གསོས་བདེ་བ་སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་བྱས་ནས་ལྟར་སྐྱེ་བ་

སེར་སྤྲེད་རྩུབ་བཀོལ།

སྤངས་པའི་ཆེ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ལ་ཇོགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དེ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་མིའི་ཆེ་དང་པོ་དང་སྟེད་ལེན་སྟེད་པ་གསུམ་མིའི་
ཆེ་གཉིས་པ་དང་། ལྷག་མ་བདུན་ལྟའི་ཆེ་དེ་ལ་ཇོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་
འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཇི་ལྟར་བྱལ་ཡང་། ཆེ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ལ་ཇོགས་
རྩུབ་དེ། མིའི་རྟེན་ལ་ལྟའི་ནམ་སྟིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། ལས་དེ་
ལ་སྟེད་ལེན་གང་རུང་གིས་གསོས་མ་བདེ་བ་པར་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མིར་སྐྱེ་
བ་སྤངས། རྟེན་དེ་ལ་ལྟའི་ནམ་སྟིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་ལ་སྟེད་པས་
གསོས་བདེ་བ་ལེན་པས་གསོས་མ་བདེ་བ་པར་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མིར་སྐྱེ་བ་
སྤངས། རྟེན་དེ་ལ་སྤར་གྱི་ལས་དེ་ལ་ལེན་པས་གསོས་བདེ་བ་སྟེད་ལས་རྩུབ་པ་མཐུ་
ཆེན་དུ་བྱས་ནས་ལྟར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་མི་འདྲ་བ་
བཞི་ལ་ཇོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་མིའི་ཆེ་དང་པོ་ལ་
ཇོགས། སྟེད་པ་མིའི་ཆེ་གཉིས་པ་དང་། ལེན་པ་དང་སྟེད་པ་མིའི་ཆེ་གསུམ་པ་དང་།
ལྷག་མ་བདུན་ལྟའི་ཆེ་ལ་ཇོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟའི་ནམ་སྟིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་
བྱེད་གྱི་ལས་ལ་སྟེད་པས་གསོས་བདེ་བ་ལེན་པས་གསོས་མ་བདེ་བ་པར་གྱི་འཕོ་བ་
ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་བདག་ཆད་དོགས་གྱི་འཛིག་པས་ཕུང་པོ་ལ་སྟེད་པའི་
སྟེད་པ་སྐྱེས་སྟེད་པ་དེས་ལྟའི་ནམ་སྟིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་གསོས་
བདེ་བ་ལེན་པས་གསོས་མ་བདེ་བ་པར་གྱི་འཕོས་ལྟའི་བར་སྟེད་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས། སྐྱེ་

དེན་འབྲེལ་མཐའ་དབྱེད།

སྤྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་མ་སྤངས་པར་མིར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ལྷ་འི་བར་སྤྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་
སྤངས་ན། ལྷ་འི་སྐྱེ་སྤྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ལས་བདུས་ལས།
ཅི་དེ་ན་ལྷོག་གོ་དེ་ན་གནས་པས་ཀྱང་ལས་བསོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
༥ །གསུམ་པ་ཙྰ་ད་པ་སྤྲོད་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷ་ནས་མིར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་
འབྲས་བུའི་དེན་འབྲེལ་བདུན་པོ་དེ་མིའི་དེན་ལ་ཡོངས་སུ་ཚྲོགས་པར་ཐལ། བྱོད་
ཀྱིས་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རྒྱས་དེ། ལྷ་ནས་མིར་སྐྱེ་
བ་སྤངས་ནས་མ་གས་པར་ཤི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། སྐ་ཤི་གཉིས་ཡན་ལག་གཅིག་དུ་
བྱེད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
པོ་དེ་ཇི་ལྟར་བྱལ་ཡང་ཆེ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ལ་ཚྲོགས་རྒྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་གིས་བྱིའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཡུང་པོ་བརྒྱ་འཕེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཙམ་ཉན་པ་ལ། ཁང་གི་སྒྲ་
མར་མི་འཛིན་པ། བྱི་ཡི་སྐྱེ་བ་བརྒྱ་སྤངས་ནས། ཁྱིམ་ཤར་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་འདྲའི་བྱིའི་ཆོ་བརྒྱ་པོ་དེ་དེན་འབྲེལ་
གཞན་གྱི་ཆོ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་གྱི་བསྐྱུབ་བྱེད་དེ་ལ་ཁྲབ་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་དེ། དེ་འདྲའི་བྱིའི་ཆོ་བརྒྱ་པོ་དེ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་གིས་
འཕངས་པའི་བྱིའི་ཆོ་དེའི་ཆ་ཤས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། བྱིའི་ཆོ་ལ་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་འདྲའི་བྱིའི་ཆོ་བརྒྱ་པོ་དེ་དེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཆོ་ཡིན་

མེར་སྐྱོད་རྒྱུ་བཞུགས།

པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བྱིའི་ཚེ་གཉིས་པ་དེ་བྱིའི་ཚེ་དང་པོ་ལས་རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་
ཚེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱིའི་ཚེ་དང་པོ་ལས་གཞན་པའི་ཚེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
བྱུང་། འདྲོད་མི་ནུས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་རི་
ལྟར་བྱལ་ཡང་། ཚེ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ལ་ཚློགས་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིའི་ནམ་
སྐོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དང་འབྲས་བུའི་བར་དུ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་
མས་ཚད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། མདོ་ལས།
ལུས་ཅན་ནམས་གྱི་ལས་ནམས་ནི། །བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་ཡང་རྒྱུད་མི་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྟོན་མེད་དེ། དེ་འདྲའི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱའི་བར་གྱི་ཚེ་
ནམས་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཞན་གྱིས་ཚློགས་པའི་ཚེ་ཡིན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་པོ་
དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚེ་ཚློགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ༥ །བཞི་པ་ས་མཚུངས་
བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། ཁ་ཅིག །ལས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་སྟེན་ལེན་གཉིས་
འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་བདུན་དང་བཅས་པ་ནམས་གང་དུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱིས་སས་བསྟུས།
མ་རིག་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། ཉོན་ཡིད་གྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་ཡན་ལག་
གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་བསགས་པ་ན། མ་རིག་པ་དེ་ལས་གང་དུ་
བསོག་པའི་རྟེན་གྱི་སས་སྟུས། ཡི་ཤེས་གྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་ཡན་
ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་པ་ན་འོག་ས་ནས་གོང་སར་སྐྱེ་བ་
ལེན་པའི་ཚོ། མ་རིག་པ་འོག་སས་བསྟུས། རང་ས་ནས་རང་སར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚོ།

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད།

མ་རིག་པ་འོག་སས་བསྐྱས། སྤྱི་ཅི་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆོ། མ་
རིག་པ་ནམ་ཤེས་ཀྱི་སས་བསྐྱས། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་
པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ། མ་རིག་པ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས། ཁམས་གསུམ་ས་
དབྱ་པོ་གང་ནས་ཀྱང་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་
ཐམས་ཅད་འདོད་པར་ས་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་
མ་རིག་པས་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་པ་ན། མ་རིག་པ་
དེ་གང་དུ་ལས་བསོག་པའི་རྟེན་གྱི་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ས་ལས།
གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་འོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་དང་། བོང་སའི་རྟེན་ལ་
འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། བོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་ཉོན་
མངས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། བོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསོག་པ་དང་། རང་སའི་རྟེན་ལ་རང་སའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་པ་ཡོད་དམ་མེད་ངེས་པ་ན། བོང་སའི་སྟོམས་
འཇུག་ལས་མ་ཉམས་པར་འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་ཀྱང་།
བོང་སའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་ནས་ནི་བོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྟོམས་
འཇུག་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་ཅིང་གཞན་ནམས་མེད་དོ། ཟེར་ན། ཅ་བའི་དམ་
བཅའ་དང་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཡོད་ན་ཉོན་མངས་ཕྱོགས་
ཀྱི་འབྲེལ་ཀྱང་འཆད་པ་ན། ནམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་ཀྱི་འབྲེལ་ཀྱང་འབྱུང་རིགས་པ་

ལ་ནམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གི་འབྲེལ་རྒྱ་ལ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་མེད་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྒྲུབ་
 འཆམས་སྦྱར་དུ་ཀུན་གཞི་འདོད་པའི་གཞན་ལུགས་བཀོད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། རང་
 ལུགས་ལ་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པ་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། གོང་སའི་རྟེན་ལ་གོང་སའི་སྒྲོམས་འཕྲུག་ལས་མ་ཉམས་པར་འོག་སའི་
 སྒྲོམས་འཕྲུག་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱི་ཅེའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་
 ཉམས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུ་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། མངོན་ལས། སྤྱི་ཅེའི་འཕགས་པ་ཅི་ཡང་མེད། མངོན་དུ་བྱས་
 ནས་ཟག་པ་ཟད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགལ་ལོ། གཞན་ཡང་།
 གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་
 པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆངས་ཆེན་གྱི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་
 ཀྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆངས་ཆེན་གྱི་རྟེན་ལ་འོག་ལྟ་མངོན་
 དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆངས་ཆེན་གྱི་རྟེན་ལ་འོག་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཆངས་ཆེན་འོག་ལྟ་འཕྲུག་གསལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐར་པ་ལ་ཐར་པ་མིན་
 པར་ལྟ་བ་དེ་མི་དག་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཐར་པ་མིན་པ་ལ་ཐར་པར་ལྟ་བ་མི་དག་བ་མིན་
 ན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐར་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐར་པར་ལྟ་བ་དེ་སྤྲིག་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། འགལ་ལོ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཆོས་ལ་ཆོས་མིན་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དབྱེད།

ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་། ཚེས་མིན་པ་ལ་ཚེས་ཡིན་ཞེས་སྒྲུས་པ་གཉིས་སྟེག་པ་མཉམ་པར་
ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་
སའི་རྣམ་སྟིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
ཁམས་བོང་མའི་རྟེན་ལ་དཔལ་བའི་རྣམ་སྟིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་
བསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་
པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག །ཐར་པ་ཐོབ་པར་རྫོམས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་
སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས། རྟེན་དེ་ལ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བཟན་དུ་མི་རུང་བའི་འོག་ལྟ་སྟེས།
དེའི་དབང་གིས་དཔལ་བར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་རྣམ་ངེས་ལས་གསུངས་པ་གང་ཞིག
།བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་སྲིད་གྱི་རྟེན་ཁམས་བོང་གི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་སྲིད་གྱི་རྟེན་ལ་ཕྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་
འོང་དེ་ཁམས་བོང་གི་རྟེན་ལ་ཕྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཉར་འབྲེའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདྲའ་བ་དེས་ཁམས་བོང་གི་རྟེན་ལ་
ཕྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁམས་བོང་
གི་རྟེན་ལ་ཕྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁམས་བོང་གི་ཉར་འབྲེའི་ཕྱིར་
མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རང་སའི་རྟེན་ལ་རང་སའི་རྣམ་སྟིན་གྱི་ཕུང་པོ་
འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་
ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་སྟིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་པ་

སེར་སྒྲིབ་རྒྱུ་བཞོལ།

ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚངས་རིས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན་གྱི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་
ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚངས་རིས་ཀྱི་རྟེན་
ལ་བྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་འབྲིང་སྒྲོམ་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཕྲད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
རང་སའི་རྟེན་ལ་རང་སའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་
པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རང་སའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་གསར་དུ་བསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་ནམ་སྒྲིན་
གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་
ལ་དབྱུང་བའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མིའི་རྟེན་ལ་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་བྱས་ནས། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་པོ་གང་ནས་ཀྱང་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་
ཆེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་འདོད་པར་ས་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་མི་
འཕྲད་པར་ཐལ། ཚངས་ཆེན་གྱི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་བསགས་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་ཆོ་མ་རིག་པ་ཚངས་ཆེན་གྱི་སས་བསྐྱས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་རྟེན་གྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངའོ་སྒྲུམ་པའི་ངར་
འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་རྟེན་གྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་ཤེ། ཐར་པ་ཐོབ་པར་སྒྲོམས་
པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་དེ་ལས་ཉོན་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དབྱེད།

གྱི་དབང་གིས་བསམ་གཏན་བཞི་པར་སྐྱེ་བ་སྤངས། རེ་ནས་ཡི་འཕྲོས་ནས་བདེ་
འགྲོའི་བར་སྲིད་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྤངས། རྟེན་དེ་ལ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་
བཏན་ཏུ་མི་རུང་བའི་ལོག་ལྷ་སྐྱེས། དེའི་དབང་གིས་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པས་དེ་
ལ་དགོངས་ནས། རྟེན་གསང་རྣམ་ངེས་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་
ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་སྲིད་ཏུ་སྐྱེ་
བ་སྤངས་རྟེན་དེ་ལ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བཏན་ཏུ་མི་རུང་བའི་ལོག་ལྷ་སྐྱེས། དེའི་དབང་
གིས་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་འབྲེལ་བདེ་
འགྲོའི་བར་སྲིད་དེ་ཁམས་གོང་གི་བར་སྲིད་ལ་བྱེད་དམ། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོའི་
བར་སྲིད་ལ་བྱེད་དམ། འདོད་པའི་ངན་འགྲོའི་བར་སྲིད་ལ་བྱེད་པ་དག་ལས་གང་
ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་
གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་ཏུ་བསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁམས་གོང་གི་
བར་སྲིད་པ་དེ་ཁམས་གོང་མ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྟེན་ལ་དཔྱལ་བའི་རྣམ་
སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་ཏུ་བསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
གཉིས་པ་ལྟར་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་
ཐར་པ་ལ་ཡིད་བཏན་ཏུ་མི་རུང་བའི་ལོག་ལྷ་སྐྱེས་དེའི་དབང་གིས་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བ་
ཡོད་པས། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྟེན་ལ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བཏན་ཏུ་མི་རུང་བའི་ལོག་
ལྷ་སྐྱེས། དེའི་དབང་གིས་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་འབྲེལ་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་

མེར་སྐྱོད་རྩེ་བོ་གོལ།

པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཡང་། མི་འཕྱད་པར་ཐལ། བདེ་འགྲོའི་བར་སྲིད་གང་
ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ངན་འགྲོའི་
བར་སྲིད་གྱི་ཕུང་པོ་དང་ངན་འགྲོའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་གཉིས་པོ་དེ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པ་གང་ཞིག ། ངན་འགྲོའི་བར་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་སྒྲུངས་ནས།
རྟེན་དེ་ལ་ངན་འགྲོའི་བར་སྲིད་དེ་ཉིད་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་
པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་
ཕྱིར། །སྒྲིན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ག་ཚུགས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
ལུགས་དེ་མི་འཕྱད་པར་ཐལ། ཚངས་ཆེན་གྱི་རྟེན་ལས་གཞན་པའི་བདེ་འགྲོའི་བར་
སྲིད་གང་ཡང་རུང་བའི་རྟེན་ལ་ལོག་ལྟ་སྐྱེས་པས་ཚངས་ཆེན་ལོག་ལྟའི་གནས་སུ་
བྱེད་པ་ལ་འབྲེལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཅི་
ཡང་མེད་གྱི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས་ལས་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་
གཉིས་ཀྱིས་གསོས་མ་བདེ་བར་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་སྲིད་ཅེར་སྐྱེ་བ་སྒྲུངས།
རྟེན་དེ་ལ་སྐར་གྱི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་སྲིད་
ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བདེ་བ་སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་བྱས་ནས། ཅི་ཡང་མེད་
དུ་སྐྱེ་བའི་ཆོ་མ་རིག་པ་ནམ་ཤེས་གྱི་སས་བསྐྱས་པར་ཐལ། སྲིད་ཅེ་ནས་ཅི་ཡང་
མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆོ་མ་རིག་པ་ནམ་ཤེས་གྱི་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེའི་ཆོ་མ་རིག་པ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དབྱེད།

པའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་ཉར་བསྟོགས་སྒྲིམ་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅི་ཡང་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་བྱི་རོལ་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ།
སྲིད་ལེན་གཉིས་པོ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། ཟེར་ན། དེ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་
འཕེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་པས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སའི་
ལས་ལ་གསོས་འདེབས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དོན་གསང་རྣམ་ངེས་ལས། སྐྱེ་བའི་
ས་པ་གང་ཡིན་པ་མངོན་པར་འབྱུང་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེའི་སའོ། ཁྲིས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདོད་པ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ་ན།
མ་རིག་པ་འོག་སས་བསྐྱས་པར་ཐལ། རང་ས་ནས་རང་སར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ་ན་
མ་རིག་པ་འོག་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རྩས་རྟེ། འདོད་པའི་
འོག་ས་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འདོད་པའི་ཁམས་དེ་ཁམས་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
ན་རེ། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་བདུན་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན།
གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་ཟེར་ན། དེ་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་གང་
རུང་དང་གཞུགས་མེད་གྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཀྱང་མེད། དེ་དང་འདོད་པའི་
སས་བསྐྱས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དང་པོ་དེར་ཐལ། གཞུགས་མེད་

ཁམས་པའི་ལུས་སེམས་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 ས་དེ་དང་དེ་ན་ཡོད་པའི་ཚོས་ཡིན་ན། ས་དེ་དང་དེའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཚོས་ཡིན་
 པས་བྱབ་ཟེར་ན། འདྲོད་པའི་ཁམས་ན་ཡོད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཚོས་
 ཅན། འདྲོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཁམས་ན་ཡོད་པའི་ཚོས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་རྒྱད་ལ་ལྡན་པའི་འདྲོད་ཁམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 འབྲའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདྲོད་པའི་གཟུགས་སྒྲ་སྟགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་
 ཤེས་པ་ཡིན་ན། འདྲོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། འདྲོད་པའི་ཉིར་
 ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རྟོགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར།
 ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདྲོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་ན། འདྲོད་
 པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པས་བྱབ། གཞན་མ་ནམས་དེས་རིགས་འབྲའོ་
 ཟེར་ན། ཚངས་ཆེན་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འོག་ལྟ་ཚོས་ཅན། འདྲོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་
 ཀྱིས་བསྐྱས་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདྲོད་པའི་ཉོན་
 མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོག་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་བའི་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན།
 བསམ་གཏན་དང་པོ་བའི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད།

བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་
མིག་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སྤོང་། གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་རྟོགས།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། གང་དུ་མཚུངས་པའི་ས་དང་
། གང་མཚུངས་རྒྱུའི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་པོ་གང་དུ་
མཚུངས་པའི་ས་དང་། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་དང་མཚུངས་རྒྱུའི་ཆོས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེའི་ས་མཚུངས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ།
ལས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས། སྤེད་ལེན་གཉིས། འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་བདུན་དང་
བཅས་པ་རྣམས་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་སས་བསྐྱུས། ཡན་ལག་དང་པོ་མ་རིག་པ་གང་དུ་
ལས་བསོག་པའི་རྟེན་གྱི་སས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ས་གཞན་
གྱི་ལས་ཀྱིས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་པ་མེད། ས་གཞན་
གྱི་ཉོན་མོངས་པས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
ལ་གསོས་འདེབས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། སྐྱེ་བའི་ས་པ་གང་
ཡིན་པ་མཛོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ངེས་པར་དེའི་སའོ།
།འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ངེས་པ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ།
མ་རིག་པ་རྟེན་གྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ངའོ་སྣམ་པའི་ངར་འཛོན་ལྷན་སྐྱེས་རྟེན་
གྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་ཡིད་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་ཡིད་རྟེན་གྱི་ས་པར་
འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ན། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ལས་

སེར་སྒྲིབ་རྒྱུ་བཀོལ།

མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། འོག་ས་ནས་གོང་སར་སྐྱོ་བ་ལེན་པའི་ཚེ།
ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད། རང་ས་ནས་རང་སར་སྐྱོ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཚེ།
ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད། གོང་ས་ནས་
འོག་སར་སྐྱོ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཚེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ས་མཚུངས་མི་
མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱོ་བ་
ལེན་པ་དེའི་ཚེ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད་
པ་ནས་བརྒྱུ་ལྔ་ ཅི་ཡང་མེད་ནས་སྤྱད་ཅེར་སྐྱོ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཚེ། ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་པོ་དེ་ལ་ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད། འདོད་པ་ནས་འདོད་པར་སྐྱོ་
བ་ལེན་པ་དེའི་ཚེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་
ཡོད་པ་ནས་བརྒྱུ་ལྔ་ སྤྱད་ཅེ་ནས་སྤྱད་ཅེར་སྐྱོ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཚེ། ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་པོ་དེ་ལ་ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད། སྤྱད་ཅེ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་ཏེ་
སྐྱོ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཚེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་
ཀ་ཡོད་པ་ནས་བརྒྱུ་ལྔ་ བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདོད་པར་སྐྱོ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཚེ།
ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱོ་བ་དེའི་ཚེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ས་
མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟོན་ལ་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་རྟོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་འཕྲུལ་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསམས། ལས་དེ་ལ་སྤྱད་ལེན་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད།

གཉིས་ཀྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པར། ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་འདྲོད་པར་སྐྱེ་བ་
སྤངས། རྟེན་དེ་ལ་སྤར་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་བསགས་པ་དེ་ལ་སྤྲོད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ། སྤྲོད་ལས་རྣམས་པ་མཐུ་
ཆེན་དུ་བྱས་ནས། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ་མཉམ་ལག་བཅུ་
གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས། འདྲོད་པའི་རྟེན་ལ་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས་ལས་དེ་ལ་སྤྲོད་ལེན་
གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ། སྤྲོད་ལས་རྣམས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་བྱས། བསམ་གཏན་དང་
པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ་མཉམ་པ་འདྲོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
དེར་ཐུལ། མ་རིག་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་རིག་
པ་རྟེན་གྱི་ས་པ་ཡིན་པ་གོང་དུ་སྦྱབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐུལ། མ་རིག་པ་རྟེན་
གྱི་ས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ས་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་
གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་པ་མེད་པ་དང་། ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་པས་ས་དེ་ལས་གཞན་པའི་
སའི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་པ་མེད་པ་སྦྱབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་པ་ནས་འདྲོད་
པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་
གཉིས་ཡོད་ནི། འདྲོད་པའི་རྟེན་ལ་འདྲོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་བསགས། ལས་དེ་ལ་སྤྲོད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་སྤྲོད་ལས་རྣམས་པ་
མཐུ་ཆེན་དུ་བྱས་ནས། འདྲོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་

འདོད་པའི་སས་བསྐྱས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་
 བོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། ལས་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་མ་བཏབ་
 པར། ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་སྦྱངས། རྟེན་དེ་ལ་སྐྱར་གྱི་འདོད་
 པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་ལ། སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་
 བཏབ་སྲིད་ལས་རྣམས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་བྱས་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ། ཡན་
 ལག་དང་པོ་མ་རིག་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས། གཞན་རྣམས་འདོད་པའི་
 སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་ཚུལ་གོང་གིས་རིགས་འབྲེལ་ཤིང་ལྷག་མ་རྣམས་
 ལ་ཡང་རིགས་འབྲེལ། སས་བསྐྱས་གྱི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། ས་དེ་དང་དེར་གཏོགས་
 པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དེ་དང་དེའི་སས་བསྐྱས་སུ་འཛོལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
 ཙོན་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་བའི་རྒྱད་གྱི་འབྲས་བུའི་
 རྟེན་འབྲེལ་བདུན་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་
 པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་བདུན་པོ་དེ་གང་དུ་སྐྱེ་བའི་སས་བསྐྱས་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་
 མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རྣམ་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། གཉིས་
 པ་སོགས་ན་ལྷས་མིག་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སྤོང་། གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་
 པོར་གཏོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྲིད་ཅེའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དབྱེད།

མེད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
སྤྱི་ཅེའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཉར་བསྡོགས་བསྒྲོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་
སྤྱི་ཅེའི་དངོས་གཞི་ལས་མ་ཉམས་བཞིན་དུ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཉར་བསྡོགས་བསྒྲོམ་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། མ་བྱལ་ན་དེར་ཐལ། སྤྱི་ཅེའི་དངོས་གཞི་ལས་
མ་ཉམས་བཞིན་དུ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཉར་བསྡོགས་བསྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་འགྱུར་
བ་མེད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལས་མ་ཉམས་བཞིན་དུ་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཉར་བསྡོགས་བསྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
གལ་ཏེ་འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་
སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་སྤྱི་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ཡོད་པ་
གང་ཞིག །ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ས་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་པ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་གསང་རྣམ་
ངས་ལས། སྐྱེ་བའི་ས་པ་གང་ཡིན་པ་མངོན་པར་གྱུབ་པར་བྱེད་པའི། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་
ལེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་
པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོར་བསྡུ་ན་རང་ལུགས་ནི། ཉོན་
མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྗོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། མ་

རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་འབྱུང་བ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། སྟེ་བའི་རྟེན་གྱིས་ག་གི་འབྱུང་
 བའི་བར་ནི། ཉམ་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དང་། ག་གི་སྟེ་བ་
 ལས་འབྱུང་བ་ནས། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་མ་རིག་པ་ལས་འབྱུང་
 བའི་བར་ནས་ཉམ་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་ལྡོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་
 བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མ་རིག་
 པ་འགགས་པས་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་འགགས་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ།
 སྟེ་བ་འགགས་པའི་བར་ནི། རྟེན་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་མཐུན་དང་། ག་
 གི་འགགས། གང་འགགས་པ་ནི་སྟེ་བ་འགགས་པའི་འགགས་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ།
 འདུ་བྱེད་འགགས་གང་འགགས་པས་འགགས་པ་ནི། མ་རིག་པ་འགགས་པའི་བར་
 རྟེན་ནི། རྟེན་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་ལྡོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྟེན་
 འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདེན་
 བཞིའི་སྒྲུངས་དོར་ལ་གྲུས་པས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ༥ ༥ ༥ མཁས་
 ཡིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་སེམས་པ་ཆེན་པོ་དག་འདུན་བསྟན་པ་དར་བྱས་ཀྱིས་མཛད་
 པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་པད་མ་དཀར་པོའི་བྲང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཚོགས་སོ། །
 ༥ ༥ ༥ མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་གཙུག་རྒྱན་བསྟན་དར་བའི། །གསུང་རྒྱན་ལེགས་བཤད་
 བདུད་ཅིའི་ཟེལ་མངར་འདི། །ཐར་པ་འདོད་པའི་གདུལ་བྱའི་ཚོགས་རྟེན་ལ། །མི་
 འཛད་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པར་སྤེལ་བའི་ཕྱིར། །དད་དང་གཏོང་བས་རབ་མཛེས་རྒྱལ་མོང་

དེན་འབྲེལ་མཐའ་དབྱེད།

བ། །ཐུག་མཁན་པོ་སློབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོ་ཡིས། །བཟང་པོའི་རྒྱ་ཚོགས་དང་བཅས་
པར་གྱི་གཞིར། །བསྐྱན་པའི་རབ་དཀར་དགེ་བ་གང་མཆིས་དེས། །ཐུབ་བསྐྱན་སྤྱི་
དང་གསེར་མདོག་འཆང་བའི་བསྐྱན། །འཕྲེལ་རྒྱས་ཡུན་གནས་དེ་འཛིན་སྤྱིས་བྱ་
ནམས། །ཞབས་རྩུང་སྤྱིད་མཐར་བཏུན་ཅིང་འགྲོ་བ་ཀུན། །ནམ་དག་ལམ་བཟང་
བདག་གིར་བྱེད་གྱུར་ཅིག །མཁས་མང་འདུ་བའི་བསྐྱེ་གནས་ཚོས་ཀྱི་སྤྱེ། །ཤོས་
བསམ་མོར་བྱའི་སྤྱིང་དུ་གྲགས་པ་འདིར། །མཁས་དང་གྲུབ་བརྟེན་དམ་པའི་སྤྱིས་བྱ་
ཡིས། །འདུས་པ་དང་པོའི་དུས་བཞིན་མཛོས་གྱུར་ཅིག །རྒྱལ་འདི་སྤྱི་བ་ལ་སློ་
གསུམ་འབད་བྱེད་པའི། །འབྲེལ་ཐོག་ཀུན་ཀྱང་དེང་ནས་བྱང་ཆུབ་བར། །རྒྱལ་བས་
བསྐྱབས་པའི་ལམ་ལ་གནས་ནས་ཀྱང་། །སྤྱི་བ་གཉིས་སུན་པའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་
གྱུར་ཅིག །ཅིས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཁས་གྲུབ་བསྐྱན་དར་བའི་གསུང་རྒྱན་དེན་
འབྲེལ་གྱི་མཐའ་དབྱེད་འདི་བཞིན་སེར་སྤྱད་རྒྱལ་ཤོང་བ་ཐུག་མཁན་པོ་སློབ་མཐའ་
རྒྱ་མཚོ་ལྟས་བཅས་ནམས་ནས་རྒྱ་སྤྱོད་བ་མཛད་དེ་པར་དུ་བསྐྱན་པའི་པར་བྱང་སློན་
ཚོག་ཞིག་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱུལ་མིང་སློབ་མཐའ་འབྲིན་ལས་ནམ་རྒྱལ་གྱིས་
སྤྱར་བའ་ཡན་དུ།

༣༡། ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་གནས་ཀྱི་ཆེར་འབྱེལ་པ་
 ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྩ་བ་དང་།
 དེའི་འབྲུ་འབྲེལ་སྟིང་པོའི་གནད་དོན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༣༢། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་སྲས་ནམས་གཤེགས་པའི་བཤུལ། ལེགས་གསུངས་
 ལེགས་ལམ་ཇི་བཞིན་བྱུགས་རྒྱུད་ནས། མ་ཞོར་མ་འདྲེས་རྫོགས་པར་སྟོན་མཛད་
 པའི། མཁའ་པའི་མཁའ་པ་དེ་ལ་མགོས་ཕྱག་འཛུལ། རྣམ་རིག་གཞུང་གི་ཡིན་དུ་
 དཀའ་བའི་གནས། ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་། བདག་ཉིད་པོ་
 པ་གསོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཁྱེ་མའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་འདིར་བཤད་བྱ། ཁྱེ་བའི་
 དམ་པས་ཐེག་པ་མཆོག། འཛིན་པར་ལུང་བསྟན་འཕགས་པ་ཁྱེས། ཐེག་མཆོག་
 རྒྱས་པར་མཛད་པའི་རྗེས། ལུང་བསྟན་བརྟེན་པའི་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། སྟོལ་གཏོད་
 སྟོན་དུ་དབྱ་མ་ཉིད། མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དབྱ་དང་གཅིག་ཕྱར་འདོད་
 པ་དགག། འོན་ནམ་བཞི་ཡིས་ཀུན་གཞི་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་ཤེས་པར་བྱ།
 མཚན་ཉིད་གཉིས་ལས་ཀུན་གཞི་ནི། ཉིན་དང་བརྟེན་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། མཚན་ཉིད་
 རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད། འི་ལ་རྟེན་གྱར་ཀུན་གཞི་ནི། འོན་དང་སེམས་ཅན་བག་
 ཆགས་ཀྱི། རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་རིག་ལ་སོགས། ལྟ་
 ཉིད་དང་ལྟན་ས་བོན་གྱི། དབང་གིས་གནས་དོན་ལུས་སུ་ནི། ལྷང་ཕྱིར་དམིགས་པ་

སེར་སྒྲོན་རྒྱུ་བཀོལ།

དག་དྲུ་འདོད། །ཀུན་གཞིའི་གཟུང་ཆ་དག་ལ་ནི། །རྣམ་ཤེས་ལྷ་ཡིས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་།
།རྒྱག་པས་ཐ་སྙད་འདོགས་པས་ན། །ཁམས་གཉིས་དག་དྲུ་ངེས་པ་སྟེ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་
གཟུགས་མེད་པ། །གཟུགས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་མ་འདས་དང་། །གཟུགས་ཅན་པ་རུ་ཐལ་
འགྱུར་ཏེ། །ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྒྲུང་བ་ལས། །མ་གཏོགས་ཕྱི་རོལ་མེད་ཕྱིར་རོ།
།འོག་ནང་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ནི། །ཀུན་གཞི་ལ་ནི་སྟོད་དང་བཅུད། །ཐམས་ཅད་
སྒྲུང་ན་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི། །ལྟ་ལའང་དཔྱལ་སྒྲུང་འབྱུང་བ་དང་། །དཔྱལ་བ་ལ་
ཡང་ལྟ་རྣམས་ཀྱི། །སྟོད་བཅུད་སྒྲུང་བ་འབྱུང་བ་དང་། །ཐ་མལ་རྣམས་ལ་བསྐྱལ་བ་
ཡི། །ཡུལ་སྐྱ་ཚོགས་པ་སྒྲུང་བར་འགྱུར། །དངོས་སུ་རང་གི་དབང་དོན་ནོ། །བརྒྱད་
ནས་དེ་ཡི་ཚོགས་རྒྱག་གི། །ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བར་གང་ནུས་པ། །ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་
དུའང་འཛིག་པ་ཡིན། །དབང་དོན་ལས་གཞན་རྒྱག་པའི་ཡུལ། །ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་
མི་འགྱུར་ཏེ། །རྒྱག་པ་བརྟགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། །ཀུན་གཞི་བཟུང་འཛིན་གྱིས་
དབེན་ཕྱིར། །བག་ཆགས་བསྟོར་གཞི་ཡིན་ཕྱིར་དང་། །དག་དང་མི་དག་མངོན་གྱུར་
དང་། །རྒྱད་གཅིག་ལ་ནི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་གྲུབ། །ལུང་མ་
བསྟན་དང་མི་གསལ་ཕྱིར། །རིག་སོགས་ལྡར་ངེས་ཚོར་བ་ནི། །བར་མའོ་འདི་ལ་
བདག་དུ་ནི། །སྟོར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞིའོ། །ལྷག་མ་མེད་དང་དོ་ཇི་ལྟའི། །བར་དུ་
རྒྱན་མི་ཆད་དུ་འཇུག། །བརྟན་པ་ས་ཐོན་ཀུན་གཞི་ནི། །སྟོབར་བྱེད་པས་སྟོར་གཞི་ལ།
།འགག་ལ་སྟོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཚོ། །བཞག་པའི་རུས་པའོ་སྟོར་གཞི་ནི། །བསྟན་ལུང་མ་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ནི།

བསྐྱེད་བསྐྱོད་བྱ་བ། སྒྲོ་བར་བྱེད་དང་འབྲེལ་བ་དང་། མཐའ་གཅིག་ཉེན་དུ་གྱུར་པ་
སྟེ། ཁྱུང་པར་ལྔ་དང་ལྔ་ན་པའོ། བྱི་དང་ནང་དང་མི་གསལ་བ། བཞིས་དང་ཀུན་
རྫོག་ཉིད་དང་ནི། འདམ་པའི་དོན་ཏེ་དེ་དག་ཀུན། ས་བོན་རྣམ་པ་དུག་དུ་འདོད།
ཁལ་ལྔ་ཡང་སྤོན་བརྒྱུད་བདག་ལྟ་དང་། སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་བག་ཆགས་གསུམ།
ཐུན་མོང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་དང་། ཚོར་དང་བཅས་དང་ཚོར་མེད་པའི། ས་བོན་རྣམ་
བཞི་གནས་ངན་ལེན། ཡིན་དུ་སྤྱུངས་དང་སྤྱད་ཟེན་དང་། མ་ཟེན་པ་དང་བཞི་རུའང་
གསུངས། བག་ཆགས་དེ་ཡང་ཉེན་ལས་ནི། རྫས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན།
ས་བོན་དམིགས་རྣམ་ཡོད་པ་དང་། འགྲོ་བ་ལྔ་ཡི་ས་བོན་རྣམས། འཚོལ་བ་ཉིད་
དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཁམས་ཀྱང་འཚོལ་ཕྱིར་གཅིག་ཉིད་མིན། ཉེན་གཅིག་ལ་ནི་ཀུན་
གཞི་གཉིས། ཡོད་པར་འགྱུར་བས་སོ་སོ་མིན། དེས་ན་ཉེན་ལས་དེ་ཉིད་དང་།
ཁལ་ལྔ་བརྒྱུད་དུ་མེད་པ་སྟེ། བདགས་ཡོད་ཅམ་དུ་གནས་ཕྱིར་རོ། འཛོག་བྱེད་
དག་སོགས་གང་ཡིན་ཀྱང་། བཞིག་པའི་བག་ཆགས་ལུང་མ་བསྟན། དག་དང་མི་
དག་མཚན་ཉིད་པར། འདོད་ལ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་མེད། བག་ཆགས་འཛོག་པའི་
རྒྱལ་ལ་གསུམ། ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་སྤོན་མེད་བསྐྱེད། དེ་དག་གཉིས་ཀར་འདོད་
པའོ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཚོས་ཐམས་ཅད། གྲུ་འམ་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་རྩ།
སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞིའོ། དེ་ཕྱིར་དབང་ཐོབ་དག་བཅོམ་ལ། ཀུན་གཞི་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། འཛོག་བྱེད་གཉིས་པོ་མེད་ཕྱིར་རོ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་མཚན་ཉིད་ནི།

། ཀུན་གཞི་ནམ་སྒྲིན་ཆ་ཉིད་ལ། །བདག་ལྟ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན། །རིག་དང་
 ཆགས་སོགས་དགུ་ཁོ་ན། །འགོག་པ་མཉམ་གཞིག་གནས་སྐབས་དུས། །དབང་ཐོབ་
 དབྱ་བཅོམ་མཐར་ཐུག་གོ །ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འཛིག་བྱེད་པའི། །གང་ཟག་འཛིན་
 པ་ལོག་གྱུར་ཀྱང་། །དེ་ཡི་རིག་ཅམ་ཡོད་ཕྱིར་དང་། །ཆོས་འཛིན་སྟེན་ནུས་མ་ལོག་
 ཕྱིར། །ཡིད་ཤེས་མེད་དང་མཉམ་པ་ཉིད། །ཐོབ་པའི་སྟོན་གཉིས་རིང་དུ་སྤངས།
 །ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་རིགས་པ་ཡིས། །ནམ་ཤེས་དུག་ལས་ཐ་དད་པའི། །ཡིད་དང་
 ཀུན་གཞི་ནམ་པར་ཤེས། །ཡོད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ། །ནལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་
 གཞུང་ལུགས་ནས། །སྐྱབ་བྱེད་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ། །གསུངས་ཀྱང་ལེན་དང་
 དང་པོ་གསལ། །ས་བོན་ལས་དང་ལུས་ཚོར་དང་། །སྟོམས་འཇུག་འཆི་འཕོ་མི་རུང་
 བ། །བརྒྱད་དུ་འདུས་ཕྱིར་འདིར་བཤད་བྱ། །ཀུན་གཞི་ནམ་པར་ཤེས་པ་དེ། །ཐེག་
 དམན་གཙུག་ལག་ནམས་སུ་ཡང་། །ཀུན་གཞི་ཙ་བའི་ནམ་ཤེས་དང་། །སྤྲིད་པའི་
 ཡན་ལག་ཇི་སྤྲིད་པའི། །ཡུང་པོའི་ནམ་གངས་དག་གིས་བསྟན། །དེ་ལྟར་གསུངས་
 པའི་ཀུན་གཞི་ལ། །དབྱིག་ཤེས་མིའུ་ཐུང་དབྱངས་སྟོགས་གསུམ། །རིམ་བཞིན་
 ཐུང་པོ་ཚོར་བ་དང་། །འཛིག་ལྟ་གསུམ་ལ་དགོངས་ཞེས་འདོད། །ཐེག་པ་འོག་མའི་
 ལུགས་དག་ལ། །ཚུལ་དེ་མི་རུང་མེད་མོད་གྱི། །ཐེག་ཆེན་པ་ནམས་ལུང་དེའི་དོན།
 །ཀུན་གཞི་ནམ་པར་ཤེས་པ་རུ། །འདོད་པ་ཆེས་ཆེར་བཟང་བ་སྟེ། །གང་ཕྱིར་དབྱིག་
 ཤེས་སོགས་གྱིས་ནི། །བཀྲལ་བ་སྟོན་དང་ལྟན་ཕྱིར་དོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་

ཀུན་གཞི་སྤྱོདོན།

མེད་ན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་མ་རིག་དང་། །ལྔ་པོ་དག་དང་འདྲ་བ་དང་། །སྒྲོམས་པར་
འབྱུག་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། །ངེས་ཚིག་མེད་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར། །འདུ་ཤེས་མེད་པར་
སྒྲིས་པའི་རྒྱན། །ངར་འཛིན་མེད་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར། །ངར་འཛིན་པ་དང་ལྷན་པ་ནི།
།རྣམ་པ་ཀུན་དུ་མི་འཐད་ཕྱིར། །ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །བདུན་པ་ལེན་
པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། །ཀུན་གཞི་གསུམ་དུ་འཆད་པ་དང་། །དགུ་པ་བྲི་མེད་རྣམ་ཤེས་
སྟ། །འདོད་པ་ཡང་དག་བདེན་པའི་ལུགས། །ཚོགས་བརྒྱད་དག་ལས་ལོགས་པ་ཡི།
།གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་ཡོད་གྱུར་ན། །ཉག་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །ཚོགས་
དགུར་འདོད་ལ་སྦྱབ་བྱེད་མེད། །ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཉིད་དབང་དུག་གི། །ཉིན་ལ་
སོ་སོར་རྒྱ་བའི་ཆོ། །སོ་སོའི་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ། །བྲམ་ཟེའི་ཚོམས་དང་སྦྱེ་
མཆེད་ནི། །བཅུ་གཉིས་སྟོན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། །གཅིག་ཕུར་གསུངས་དང་རྣམ་
ཤེས་དུག །ཡིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཡིན་གསུངས་ཕྱིར། །ཤེས་ཀུན་ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཕུ་
ལོ། །ལུང་དོན་གཞན་དུ་རྟུན་ཕྱིར་དང་། །དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲོག་གྱུར་དང་།
།འདས་དང་མ་འོངས་འཛིན་གྱུར་ཕྱིར། །ཚོགས་གཅིག་འདོད་པ་ལྷན་སྦྱུང་ལོ། །དེ་
ཕྱིར་ཡིད་ཆེས་ལུང་རིགས་ཀྱིས། །བྱུང་པ་རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་ཡིན་ཕྱིར། །གསང་བའི་
གནས་ལ་མི་ཞུས་པའི། །མཁའ་པས་བརྒྱད་ཉིད་འདོད་པར་བྱ། །ཡིད་དང་ཀུན་
གཞིའི་དཀའ་བའི་གནས། །གསལ་བར་སྟོན་འདི་མཁའ་མཆོག་རྣམས། །ཇི་ལྟར་
བཞེད་བཞིན་སྒྲ་མ་ཡི། །གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁབས་པ། །སྒོ་བཟང་གྲགས་པས་

སེར་སྒྲུང་རྒྱུར་བཀོལ།

སྒྱུར་བ་ཡི། །དགེ་དེས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱས་གྱུར་ཅིག ། །།ཨོ་སྤྲི། རྣམ་རིག་གཞུང་
གི་ཡིན་དུ་དཀའ་བའི་གནས། །ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཡི། །ཡེགས་
པར་བཤད་པ་བྱ་མཚོའི་ཙ་བ་འདི། །དད་ལྡན་བརྩོ་རིགས་བསམ་བྱུང་ཆོ་རིང་གིས།
།པར་དུ་བསྒྱུན་པའི་རབ་དཀར་དགོ་ཚོགས་ཀྱིས། །ཆོ་རབས་ཀུན་དུ་དལ་འབྱོར་རྟེན་
ཐོབ་ཅིང་། །རྒྱལ་བའི་དམ་ཚུལ་མ་ལུས་འཛིན་པ་ལ། །འཇམ་དཔལ་སྤྲིང་པོ་དེ་དང་
མཚུངས་པར་ཤོག ། ༥ ། ར་མོ་གྲུ་རུ་སྤྲི་ཉི་ལྷན་སྤྲི་མ་དེ་ཀྱི་དེ་ལ། །ཐུབ་དབང་
བསྟན་པའི་ཉི་མ་འོད་པོ་ཆེ། །འཕྲིན་ལས་སྤྲིང་བའི་མངའ་བདག་མི་པམ་མགོན།
།ཡེགས་གསུང་འཇམ་གླིང་རྒྱས་ལ་ཐོགས་མེད་དཔལ། །དགོངས་པ་སྒྲོང་མཇེད་ཙེང་
ཁ་པ་ལ་འདུད། །གང་གིས་བདག་རྒྱུད་བྱིན་སྒྲོབས་དགོངས་དོན་གནད། །གཏིང་ཟབ་
བྱ་མཚོར་སྒྲོ་རྒྱུང་སྤལ་བའི་རྒྱལ། །མཛེས་པར་མི་འགྱུར་མཉོག་རྒྱུང་དོན་ལས་ཅི།
།དེ་ལྟའང་ནན་བསྒྲུལ་དོན་དུ་གླིང་གཞིར་དགོད། །།འདིར་ཇི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་
ཡེགས་བཤད་བྱ་མཚོ་ལྷ་བྱ་ལས་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་བའི་གནས་བྱ་ཆེར་
འབྲེལ་པཞེས་བྱ་བའི་ཙ་བ་འབྱུང་བསྟོན་གྱི་སྟོན་པ་རྒྱུང་ཟད་འཆད་པ་ལ། མཚོད་པར་
བཇོད་ཅིང་རྩམ་བར་དམ་བཅའ་བ་དང་། སེམས་ཙམ་གྱི་བྱུང་མཐའ་ཇི་ལྟར་བྱུང་
བའི་གླིང་བསྒྲུང་བ་དང་། དེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཀུན་གཞི་དང་ཉིན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
གཏན་ལ་དབབ་པ་དངོས་དང་། བརྩམས་པ་མཐར་ཐིན་པའི་དགོ་བ་བསྟོན་དང་བཞི།
དང་པོ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། ཙ་བ་ལས། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་སྤྲིང་རྣམས་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ན།

གཤེགས་པའི་བཤུལ། །ཡིགས་གསུང་ཡིགས་ལམ་ཇི་བཞིན་ཐུགས་ཚུད་ནས། །མ་
ནོར་མ་འདྲིས་ཇོགས་པར་སྟོན་མཛད་པའི། །མཁས་པའི་མཁས་པ་དེ་ལ་མགོས་ཕྱག་
འཚལ། །ཞེས་མཆོད་བཇོད་དང་། །རྣམ་རིག་གཞུང་གི་ཡིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས།
།ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་། །བདག་ཉིད་དོན་པ་གསོ་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། ། །སྤྱི་མའི་གསུང་ལ་བཞེན་ནས་འདིར་བཤད་བྱ། །ཞེས་ཙོམ་པ་དམ་བཅའ་
གསུངས། །གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། །སྤྱི་བའི་དམ་པས་ཐོག་པ་མཆོག་ །འཛིན་པར་
ལུང་བསྟན་འཕགས་པ་ལྟུང་། །ཐོག་མཆོག་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་རྗེས། །ལུང་བསྟན་
བརྟེན་པའི་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། །སྤོལ་བཏོད་སྟོན་ཏུ་དབྱ་མ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས།
ཆོགས་བཅད་དེ་གསུམ་གྱི་དོན་འདིར་མང་བར་འགྱུར་བས་མ་སྟོས་ཤིང་མདོའི་
ཁུངས་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །བསྟན་བཅོས་གང་ལས་བཤད་པ་ནི། །སྤྱིར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་
པས་རྒྱན་གཉིས། །འབྱེད་གཉིས། །རྒྱད་སྒྲ་མ་སྟེ་བྱམས་ཆོས་སྟེ་ལྔ་མཛད། །འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སའི་དངོས་གཞི། །གཞི་བསྟུ་བ། །རྣམ་བྱངས་བསྟུ་བ། །རྣམ་པར་
བཤད་པའི་སྟོ་བསྟུ་བ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་སྟེ། །རྒྱས་པའི་བསྟན་
བཅོས་ས་སྟེ་ལྔ་དང་། །བསྟུས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཐོག་པ་ཐུན་མོང་གི་སྟོམས་མངོན་
པ་ཀུན་ལས་བདུས་དང་། །ཐོག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོམས་ཐོག་བསྟུས་ཏེ་
སྟོམས་རྣམ་གཉིས་མཛད། །སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་འབྱེད་གཉིས་དང་མདོ་སྟེ་
རྒྱན་གསུམ་གྱི་འབྲེལ་པ་དང་། །རྣམ་བཤད་རིག་པ། །ལས་སྒྲུབ་པའི་རབ་བྱེད། །ཉི་

སེར་སྒྲུང་རྩུང་བཀོལ།

ཤུ་པའི་རབ་བྱེད། ཡུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད། སུམ་ཅུ་པའི་རབ་བྱེད་དེ་པ་ཀ་ར་ཏ་ལྔ་
བརྒྱད་དུ་བྲགས་པ་མཛད། དེ་རྣམས་ལ་བྱམས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་སྡེ་ཉི་ཤུ་
ཞེས་བྲགས། དེ་དག་གི་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ནས་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་བསྟན་པ་མང་དུ་ཡོད་ལ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། རྣམ་ཤེས་ལྔ་དང་ལྔན་པའི་
ས། ཡིད་ཀྱི་ས་དང་གཞན་གསུམ་སྟེ། རྟོག་དཔྱད་བཅས་ལ་སོགས་པ་དང་། རྟིང་
འཛིན་བཅས་དང་མ་བཅས་དང་། སེམས་ཡོད་པ་དང་སེམས་མེད་དང་། རྟོས་དང་
བསམ་དང་སྒྲོམ་ལྔན་དང་། དེ་བཞིན་ཐེག་པ་གསུམ་ལྔན་དང་། ཡུང་པོར་བཅས་
དང་ཡུང་མེད་གཞན། ཞེས་སྟོམས་སུ་མཛད་པ་ལྟར་དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ལྔའི་ས་ལ་
སོགས་པའི་ས་བརྒྱ་བདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གསུངས་ནས་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་བར་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་
བ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་ལྔན་པ་དང་ཡིད་ཀྱི་སའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་
པ་ནི་ས་བོན་གྱི་གནས་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གང་སྟོས་པའོ། དེའི་ཡོད་པ་
ཉིད་དང་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ནི་མ་བསྟན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་མ་བསྟན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་ན་དེའི་
ཡོད་པ་ཉིད་དང་རབ་དུ་དབྱེ་བ་རིག་པར་བྱ་ཞེས། དེ་ནི་བཅོམ་ལྔན་འདས་ཀྱིས་
གསང་སྟེ་བསྟན་ཅིང་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་མ་བསྟན་ཏེ། བཅོམ་
ལྔན་འདས་ཀྱིས་ཇི་སྟངས་དུ། ཡེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྟེ། ཞེས་སོགས་
ཁྱེད་སྔ་དང་སྔ་ནས་གསུངས། དེ་ནས། ཡེན་དང་དང་པོ་གསལ་བ་དང་། ཞེས་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ནི།

སོགས་སྒྲུབ་སྤྱོད་མཛད་ནས་ཀུན་གཞི་འཕད་པའི་རིགས་པ་བརྒྱད་དང་། རི་ནས།
དམིགས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་། །གཅིག་གི་ཉིད་གཅིག་ཡིན་དང་།
།ལྷན་ཅིག་དངོས་པོས་འཇུག་པ་དང་། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལྡོག་པ་ཡིན། །ཞེས་
སྒྲུབ་སྤྱོད་མཛད་ནས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འཇུག་པའི་རྣམ་གཞག་བཞི་དང་། སྒྲིག་
པའི་རྣམ་གཞག་གཅིག་གི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་
ཅུང་ཟད་བསྟན། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་ནས་སྤྱོད་ཅུ་པར། རྣམ་པར་སྦྱིན་དང་། ངར་
སེམས་དང་། །ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །ཞེས་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་དང་
འཇུག་ཤེས་གསུམ་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །རྣམ་སྦྱིན་ས་
བོན་ཐམས་ཅད་པ། །དེ་ནི་ཡེན་པ་དག་དང་གནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་དང་།
དེ་ལ་གནས་པ་རང་བྱུང་ཞིང་། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡིད་ཅེས་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས། ཐེག་བསྟུས་ལས། ཤེས་བྱའི་གནས་དང་མཚན་
ཉིད་དེར་འཇུག་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱ་འབྲས་དེ་རབ་དབྱེ་བ་དང་། །བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་
དེ་འབྲས་སྤངས་པ་དང་། །ཡི་ཤེས་ཐེག་པ་མཚོག་གྱུར་བྱུང་པར་འཕགས། །བསྟན་
འདི་འདི་ལྟར་གཞན་ལ་མ་མཐོང་ལ། །འདི་དག་བྱུང་རྒྱུ་མཚོག་གི་རྒྱར་མཐོང་བས།
།གནས་བཅུ་བསྟན་པས་བྱུང་ཞུགས་གང་ཡིན་པ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བཀའ་
འདོད་དོ། །ཞེས་སྒྲུབ་སྤྱོད་མཛད་པ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་ལས་
བྱུང་པར་བྱ་འཕགས་པའི་གནས་རྣམ་པ་བཅུ་གསུངས་པ་ལས་དང་པོ་ཤེས་བྱའི་

སེར་སྒྲུང་རྒྱུ་བཀོལ།

གནས་ལ་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གསུངས། དེ་དག་གི་དོན་
ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བྲིལ་ནས་བྲི་མ་མེད་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་མཐའ་ཚོད་པར་གདན་ལ་
འབབས་པའི་སྒྲོན་མེད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་མད་དུ་བྱུང་བ་ནི་རྗེ་སྒྲ་མས་མཛད་པའི་
འདིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྩ་འབྲེལ་གཉིས་ཡིན་ལ།
འདིའི་རྣམ་གཞག་དང་མཐའ་གཅོད་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་སྒྲོས་ཤིང་། འདིར་རྩ་བ་འབྲུ་
བསྟོན་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་མདོར་བསྡུས་ཞིག་འཆད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་དེ་ལས་
འབྱུང་བའི་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གདན་ལ་དབབ་པ་ལ། ལུས་མདོར་
བསྟན་པ་དང་། ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྩ་བ་དགོད་པ་
དང་། དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་།
།དགུ་དང་གཅིག་ཕྱར་འདོད་པ་དགག། །དོན་རྣམ་བཞི་ཡིས་ཀུན་གཞི་དང་། །ཉོན་
མོངས་ཅན་ཡིད་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ནི།
ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཚོས་ཅན། དོན་
རྣམ་པ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དམིགས་རྣམ་ངོ་བོ་གྲོགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
མཚན་ཉིད་གདན་ལ་དབབ་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ལུང་
རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་བྱངས་མང་བར་ཐལ་བ་ཚོགས་དགུ་
འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་བྱངས་ཉུང་བར་ཐལ་བ་ཚོགས་གཅིག་ཕྱར་འདོད་
པ་དགག་པ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་

ཀུན་གཞི་སྤྱི་དོན།

བཤད་པ་ལ། དེ་ལྟར་དོན་རྣམ་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། ཀུན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་
གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས། དང་པོ་
ལ། དབྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཙུ་བ་ལས། མཚན་ཉིད་གཉིས་ལས་ཀུན་གཞི་ནི།
ཉིན་དང་བཞེན་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད། །ཅིས་
གསུངས། ངག་དོན་ནི། ཀུན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས་
ལས་དང་པོ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་དང་ས་བོན་གྱི་
ཀུན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་མི་འདྲ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་
འདོད་དགོས་ཏེ། ཀུན་གཞི་ལ་ནི་ཉེན་དྲ་གྱུར་པ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་བཞེན་པ་
ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཡི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར།
རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་ཉེན་དང་། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་བཞེན་པ་ཞེས་བཅོད་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ནི་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམས་འཛོལ་སའི་
གཞི་དང་གནས་སའི་ཉེན་ཡིན་པས་ན་ཉེན་དང་། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
ཀུན་གཞི་ལ་གནས་པའི་རྩལ་གྱི་བཞེན་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བཅོད་པའི་ཕྱིར།
འདིར་རྩལ་ཟད་དཔུང་ན་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཀུན་གཞིའི་དབྱེ་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་
དེ། དེ་ཀུན་གཞི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་གྱི་དངོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞི་དང་
རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྲུལ་བཅོད་རིགས་གྱི་དབྱེ་

བསྐྱོར་དགོས་པའི་ཕྱི་ཞེས་གྲགས་ཆེ་བ་སྣང་ལ། འོ་ན། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཀུན་གཞི་མ་ཡིན་ན། དཀའ་འབྱེད་ལས། ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱ་ཞིན། ཞེས་པ་ནས། སྤྱིར་ཀུན་གཞི་ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་ནི་འདིར་ཆོས་ཀུན་སྐྱོར་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། བྱེད་བྱ་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀུན་གཞིའི་འཛོག་བྱེད་གཉིས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཀུན་གཞིར་འཛོག་པའི་འཛོག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདིའི་གོང་འོག་དང་གཞུང་མང་པོར་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་ནམ་མཁུན་གྱི་ཆ་ཞེས་ཡང་ཡང་འབྱུང་བའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འཐད་ན་དེ་གཉིས་གང་ལས་བྱེད་པའི་ཆ་ཅན་ཡོད་དགོས། དེ་ཡོད་ན་དེ་ཀུན་གཞི་ལས་གཞན་དུ་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ནམ་མཁུན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཞེས་པའི་ཐ་སྐྱོད་དང་གོ་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་གཞི་མཐུན་བསྟུ་བའི་སྤྱིར་བྱས་ནས་ནམ་མཁུན་ཡང་ཡིན་ཀུན་གཞི་ཡང་ཡིན་པས་ན་ནམ་མཁུན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་ས་བོན་ཡང་ཡིན་ཀུན་གཞི་ཡང་ཡིན་པས་ན་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞིར་འཛོག་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས། དཔྱད་དོ། གཉིས་པ་སོ་སའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ནམ་མཁུན་གྱི་ཀུན་གཞི་བཤད་པ་དང་། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དམིགས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་བཞི་བཤད་པ་དང་། སྤྱི་བཤད་པ་དང་། འཇུག་ལྗོན་གྱི་དུས་བསྟན་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སའི་བྱེད་པར་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ནི།

ཞིབ་དུ་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རྟེན་གྱུར་ཀུན་གཞི་ནི། འོན་དང་
སེམས་ཅན་བག་ཆགས་ཀྱི། རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་རིག་ལ་
སོགས། །ལྟ་ནི་དང་ལྟ་ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་། སུམ་ཅུ་པ་ལས། དེ་ནི་ལེན་
པ་དག་དང་གནས། རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ། རྟག་དུ་རིག་དང་ཡིད་བྱེད་དང་།
།རིག་དང་འདྲ་ཤེས་སེམས་པར་ལྟ། ཞེས་པའི་དོན་བསྟུས་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་
ཀྱི་ངག་དོན་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བཤད་ན། ཀུན་གཞི་དེ་ལ་དེ་ལྟར་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་
ནས་ས་བོན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དམིགས་པའི་བྱད་པར་
ཡོད་དེ། ཕྱི་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྟ་ནི་སྟོན་གྱི་རྣམ་རིག་དང་
དོན་གྱི་རྣམ་རིག་དང་གནས་གྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་ཞིང་། དབང་རྟེན་ཁོག་པའི་ལྷས་དང་
མིག་སོགས་དབང་པོ་སེམས་ཅན་ལྟ་ནི་ལྷས་གྱི་རྣམ་རིག་དང་ཉེ་བར་སྒྲངས་བྱ་ཡིན་
པས་ལེན་པའི་རྣམ་རིག་དང་། སྐྱེ་བ་པོ་སོགས་ཀྱི་བདག་དང་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་
ཀྱི་ཆོས་ཀུན་ལ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་འདི་དང་འདི་ཞེས་སྟོབ་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་ཏེ་མངོན་པར་བརྟོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བག་ཆགས་ནི་བག་ཆགས་ཀྱི་
རྣམ་རིག་དང་ལྷས་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཡིན་པས་ལེན་པའི་རྣམ་རིག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་
བུའི་ནང་བཅུད་ཀྱི་རྣམ་རིག་གས་ལེན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་གཉིས་པོ་དག་དང་ཕྱི་
སྟོན་གནས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བག་ཆགས་ལ་
ཞེས་དཔེ་མང་པོར་འབྱུང་བ་ནི་ཡིག་ལོར་འདྲོ། འདོམ་ཅན། རྣམ་པའི་བྱད་པར་

ཡོད་དེ། རྣམ་རིག་དེ་དག་དངོས་སུ་སྒྲུང་ཡང་རྒྱུང་མི་སྒྲུང་ཡང་རྒྱུང་གུན་གཞི་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་གཞུགས་པ་དང་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་མི་རིག་པ་
 ལྟོ་ཉེགས་པར་མི་རྒྱས་ལ། རྗེས་སུ་འང་དེ་ལྟར་ངེས་པ་འདྲེན་མི་རྒྱས་པའི་རྣམ་པ་ཤིན་
 ཏུ་མི་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཇོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དག་མི་དག་
 གང་དུ་ཡང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གྲོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 ཡོད་དེ། དུས་ཉམས་དུ་རང་གི་འཁོར་རིག་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་ཡིད་བྱེད་དང་།
 རིག་པ་སྟེ་ཆོར་བ་དང་། འདྲུ་ཤེས་དང་། སེམས་པ་སྟེ་སེམས་བྱུང་གུན་འགྲོ་ལྔ་ཁོ་
 ན་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་ཞིབ་དུ་བཤད་
 པ་ལ། དམིགས་རྣམ་ལ་མཐའ་གཅོད་པ་དང་། ཇོ་བོ་ངེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་
 དང་། གྲོགས་ངེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། བག་ཆགས་
 དམིགས་པར་འཛོག་པ་ལ་དཔྱད་པ་དང་། སྟོད་བཅུད་དམིགས་པར་འཛོག་པ་ལ་
 དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག ། ཀུན་གཞིའི་སྟངས་གྲུབ་དང་ཆོས་ཀུན་
 བཏགས་པའི་ཇོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ་མངོན་པར་བརྟེན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བག་
 ཆགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པར་འཛོག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 དེ་ལ་སྒྲུང་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་ཇོ་བོ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱི་དེ་ཉིད་
 དུ་བརྟེན་དུ་མེད། དེ་དང་ཇོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱི་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་ཡང་བརྟེན་
 དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། ས་བོན་གྱི། དབང་གིས་གནས་དོན་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ནི།

ལུས་སྤྱོད་ནི། །སྤྲང་ཕྱིར་དམིགས་པ་དག་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས། རྟོན་ནི། དེ་ལྟ་
བུའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བོན་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་དག་
དུ་འདོད་རིགས་ཏེ། བྱོད་དེ་ལ་སྤྲང་བའི་སྒོ་ནས་དེའི་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཡང་
བྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྟན་པའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་གནས་དབང་རྟོན་
ཁོག་པ་དང་། རྟོན་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་དང་། ལུས་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་སྟེ་
སྟོད་བཅུད་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་དག་དུ་ནི་སྤྲང་བའི་ཕྱིར་ན་དེའི་དམིགས་པར་བཞག་རུང་
བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དེ་སྒོ་དེའི་དམིགས་པར་འཛོག་པ་ལ་ཆོས་དེ་སྒོ་དེ་
ལ་ངེས་པར་སྤྲང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་དེ་ཡུལ་གཟུགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་
རྟོན་གྱིས་སྟོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བྱུང་བ་གང་ཞིག །དེའི་ཆོ་གཟུགས་དེ་དེ་ལ་མི་
སྤྲང་ཡང་དེའི་དམིགས་པར་འདོད་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུགས་འདིར་
ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་དབང་རྟོན་བག་ཆགས་གསུམ་དུ་སྤྲང་བར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ། རྟོན་དང་སེམས་ཅན་དུ། །སྤྲང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། །རབ་དུ་སྒྲིའོ།
། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བག་ཆགས་དམིགས་པར་འཛོག་ཚུལ་དེ་ཡང་ཁམས་
འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་མེད་དུ་དེ་ལྟར་འཛོག་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་དུ་བག་ཆགས་དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་དབང་རྟོན་དེ་དག་
དངོས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཟུགས་མེད་དུ་བག་ཆགས་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་

མེར་སྐྱོད་ཟུར་བཀོལ།

པར་འཛོལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་བག་ཆགས་ཀྱི་མཐུས་ཕྱིས་གནས་
དོན་ལུས་གསུམ་པོར་སྤང་རུང་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་འཛོལ་རིགས་པའི་ཕྱིར་དེ། དཔེར་
ན། འབྲུའི་སྤང་ན་གནས་པའི་ས་བོན་སྐྱམ་པོ་དེ་ཕྱིས་ཚུ་ལུང་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་དང་
འཕྲད་ན་སྤྱ་གུ་བསྐྱེད་རུང་ཡིན་པས་དེས་སྤྱ་གུའི་རྒྱན་བྱེད་པར་འཛོལ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་ལ་མངོན་
བཟོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཁོ་ནར་ངེས་པར་འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། ཐེག་བསྟུས་ལས།
རྣམ་རིག་བཙེ་ལཱའི་དང་པོ་དག་མངོན་བཟོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བ་དང་། བདག་
དང་གཞན་ཏུ་སྤང་བའི་རྣམ་རིག་གཉིས་བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བ་དང་།
བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་དང་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བར་སྤང་བའི་རྣམ་རིག་བཞི་སྟོན་
པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བར་གསུངས་པའང་བག་ཆགས་དེ་དང་དེའི་
རྣམ་པ་རྒྱས་པའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་སྤང་བ་ལ་
འཛོལ་དགོས་པས་གོང་གི་རིགས་པ་དང་མཚུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་
པོ་སྤང་བ་དང་སྟོན་པོ་སྟོན་པོར་སྤང་བ་ལྟ་བུ་རང་གི་རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་
ལས་བྱུང་བར་གསུངས་པས་བག་ཆགས་དེ་ཡང་དེའི་དམིགས་པར་འཛོལ་དགོས་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དབང་དོན་དམིགས་པར་འཛོལ་པ་ལ་དབྱེད་པ་ནི། འོ་ན།
དབང་དོན་གྱི་སྟོན་བཅུད་གཉིས་པོ་དེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་སྟོ་
ནས་དེའི་དམིགས་པར་འཛོལ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལའང་དེ་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ནི།

གཉིས་སྒྲུང་ངམ་ཞིན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། ཀུན་གཞིའི་གཟུང་ཆ་དག་ལ་ནི།
ཞུམ་ཤེས་ལྷ་ཡིས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། འབྲུག་པས་ཐ་སྙད་འདོགས་པས་ན། །ཁམས་
གཉིས་དག་དྲུངས་པ་སྟེ། རྟེན་མེན་ན་གཟུགས་མེད་པ། གཟུགས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་མ་
འདས་དང་། གཟུགས་ཅན་པ་རུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རྟེ། ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྒྲུང་བ་ལས།
ཁ་གཏོགས་ཕྱི་རོལ་མེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ལ་
དབང་དོན་སྟོད་བཅུད་གཉིས་པོ་སྒྲུང་བ་ནི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ཁོ་
ན་དག་དྲུངས་པ་ཡིན་རྟེ། ཀུན་གཞིའི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཆ་དབང་དོན་གཉིས་པོ་
དག་ལས་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡར་སྒྲུང་བའི་ཆ་ནི་དེ་དང་རྟེན་གཅིག་པའི་གང་ཟག་
གི་མིག་གི་ནམ་ཤེས་སོགས་དབང་པོའི་ནམ་ཤེས་ལྷ་པོ་དེ་ཡིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
འཛིན་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དབང་དོན་གཉིས་ག་སྒྲུང་བའི་ཆ་ལ་ནི་དེ་འདྲའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱག་པ་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་དང་འདི་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་རུང་བ་
དགོས་པ་གང་ཞིག རྟེན་བས་ན་གཟུགས་མེད་དུ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་དང་ཐ་སྙད་
འདོགས་རུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོའི་རྩར་དང་པོ་དེར་ཐལ། རྟེན་གཅིག་
གི་ཀུན་གཞིའི་ནམ་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་སྒྲུང་བའི་དོན་ལྷ་པོ་དེ་རྟེན་དེའི་དབང་ཤེས་ལྷ་
པོ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ངས་པར་སྒྲུང་དགོས་པས་དེ་དེ་ལ་སྟོན་དུ་གྱུར་པ་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་མེན་ན་གཟུགས་མེད་པ་ནམས་གཟུགས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་ཡོད་པ་ལས་མ་
འདས་པར་ཐལ་བ་དང་། གཟུགས་ཅན་པ་རུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རྟེ། དེའི་ཀུན་གཞིའི་

ནམ་ཤེས་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྒྲོན་བཅུད་མཚན་ཉིད་པ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར།
 ཉགས་ཁས། བྱ་སྒྲེ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ནང་གཟུགས་ཀྱི་
 འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་དང་གཟུགས་ཅན་པར་འཛོག་པའི་དོན་ནང་གི་ཤེས་པ་ལ་དབང་
 དོན་སོགས་གཟུགས་སུ་སྤང་བ་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་མ་
 བཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོལ་ནས་བྱུང་བའི་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་མི་ལྟས་ཏེ།
 མདོ་ལས། ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་ལྷན། སྤྲོ་ཚོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་ལྷན།
 ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་
 སྒྲོན་བཅུད་མི་སྤང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྲོ་གཟུགས་སྤང་བཀའ་པའི་སྒྲོམས་
 འཇུག་བསྒྲོམས་པའི་མཐུས་གཟུགས་མེད་ཏུ་གནས་ཀྱི་རིང་ལ་དེ་སྤང་བར་འགྱུར་
 བའི་ས་བོན་གྱི་བག་ཆགས་སད་པ་ལ་རེ་ཞིག་གཞོད་པ་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་བསྒྲོམས་པའི་མཐུས་རང་
 ཏུས་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བར་གནས་ཀྱི་རིང་ལ་ནམ་ཤེས་ཚོགས་ཏུག་ནམས་སྒྲེ་
 འགྱུར་གྱི་བག་ཆགས་སད་པ་ལ་རེ་ཞིག་གཞོད་པ་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་འགོག་པ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རོ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་ནམ་ཤེས་ལ་དམིགས་
 པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དབང་དོན་ལུས་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མི་སྤང་བ་གང་ཞིག་
 །བག་ཆགས་དེའི་དམིགས་པར་འཛོག་པའི་དོན་དེའི་དབང་གིས་གནས་དོན་ལུས་སུ་
 སྤང་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་ཡོད་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ནི།

པར་ཐལ་ལོ་ཞི་ན། སྤྱོད་མེད་དེ། ཐོག་བསྐྱུས་ལས། འདས་སོགས་དེ་བཞིན་མི་ལས་
དང་། །གཟུགས་བརྟན་ནས་པ་གཉིས་པོ་ཡང་། །དམིགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས།
།དེ་ནི་དམིགས་པར་རུང་ཕྱིར་དོ། །ཞིས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱིར་ཤེས་པ་ནམས་ལས་
དམིགས་པ་ཡོད་པ་ལ་བལྟས་དགོས་མི་དགོས་གཉིས་ཡོད་ལ། བྱེ་བྲག་དུ་ཀུན་
གཞིའི་ནམ་ཤེས་ནི་དམིགས་པ་ཡོད་པ་ལ་བལྟས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འགྲོ་བ་
གང་རུང་སྐྱེས་ནས་མ་ཤིའི་བར་ནམ་སྤྱིན་དུ་གྱུར་ནས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་རིགས་འདྲ་རྒྱ་
ཆད་མེད་པར་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་སྟོབས་གྱིས་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཟུགས་
མེད་དུ་དབང་དོན་བག་ཆགས་གསུམ་ལས་བག་ཆགས་ཉིད་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པར་
འཛིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེར་
མིང་གཞིའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་ཅིང་ཡིད་དབང་ལ་དམིགས་པ་སོགས་ཡོད་
མེད་དཔུང་རྒྱ་ཡོད་དོ། །འོ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཀུན་གཞིའི་
ནམ་ཤེས་གཅིག་ལ་སྟོད་བཅུད་གྱི་ཇས་ཐམས་ཅད་སྣང་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་
སྟོན་པ་ལ། འོག་ནའང་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ནི། །ཀུན་གཞི་ལ་ནི་སྟོད་དང་བཅུད།
།ཐམས་ཅད་སྣང་ན་གཟུགས་ཁམས་གྱི། །ལྟ་ལའང་དཔྱལ་སྣང་འབྱུང་བ་དང་། །
དཔྱལ་བ་ལ་ཡང་ལྟ་ནམས་གྱི། །སྟོད་བཅུད་སྣང་བ་འབྱུང་བ་དང་། །ཐ་མལ་ནམས་
ལའང་བསྐལ་བ་ཡི། །ཡུལ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་སྣང་བར་འབྱུར། །ཞིས་གསུངས། དོན་ནི།
ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ནའང་སྤྱིར་ཀུན་གཞི་ལ་སྟོད་བཅུད་སྣང་ཡང་སེམས་ཅན་

མེར་སྐྱོད་ཟུར་བཞོལ།

གཅིག་གི་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་ནི་སྣོད་དང་བཅུད་ཀྱི་ཇུས་ཐམས་ཅད་སྣང་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྣང་ན་སྦྱོན་དུ་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སྣང་ན་དཔྱལ་བ་
པ་མ་ཟད་འདོད་པའི་ལྷ་མི་དང་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་ལའང་ལྷགས་བསྐྱེགས་འབར་
བས་བསྐྱེགས་ཤིང་མཚན་གྱིས་བཅད་བདུབ་དང་སྲུན་ནག་བྱ་ཡུག་འཛུབ་པ་སོགས་
ཚ་གང་གི་དཔྱལ་སྣང་མཚན་ཉིད་པ་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་དང་། ལྷ་མིར་མ་ཟད་དཔྱལ་
བ་པ་ལ་ཡང་མའི་གནས་ཀྱི་རི་ར་བ་ཁང་བྲིམ་སོགས་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་
རྣམས་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་དང་འོངས་སྦྱོད་བདུད་རྩི་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་བཅུད་ཡིད་
དུ་འོང་བ་མཚན་ཉིད་པའི་སྣང་བ་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་དང་། མངོན་ཤེས་དང་ལྷན་པ་
མ་ཟད་མངོན་ཤེས་སོགས་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་ཅན་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལའང་གནས་ཀྱི་
བསྐྱལ་པ་ཐག་རིང་པོ་དང་དུས་ཀྱི་བསྐྱལ་པ་འདས་མ་འོངས་ལྷ་བུའི་བསྐྱལ་དོན་དུ་
སོང་བའི་ཡུལ་གྱི་བཞོན་པ་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྣང་བར་འབྱུར་བ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷ་མི་ལའང་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བཟལ་དེ་དག་
གིས་གདུངས་པ་དང་། དཔྱལ་བ་པས་ཀྱང་ལྷ་མའི་བདེ་བ་དེ་དག་སྦྱོང་བ་དང་། ཐ་
མལ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་སྦྱོང་བར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་
ཏེ་ལྟར་སྣང་བ་དེ་དེ་དག་གི་ཀུན་གཞིའི་སྤྱིང་གི་བག་ཆགས་སད་པ་ལ་བལྟས་པའི་
སྒོ་ནས་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཀུན་གཞིའི་སྤྱིང་གི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་
ཀྱི་མཐུས་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ན་སྣང་བ་ཅམ་དེས་པན་གཞོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ན།

པའི་ཕྱིར་རྟེ། དཔེར་ན། སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མས་སྤྲུལ་པའི་
གཤམ་ཆེ་ལ་གཤམ་ཆེ་རང་མཚན་པར་སྤྲུང་བ་ན་དེ་ལྟར་སྤྲུང་བ་ཙམ་གྱིས་འཛིགས་པ་
བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྲུལ་སྤྲུལ་པའི་ན་རྒྱུ་ལ་ན་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་པར་སྤྲུང་བ་ན་དེ་
ལྟར་སྤྲུང་བ་ཙམ་གྱིས་ཆགས་པ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཅན་
གྱི་སྤྲོད་བཅུད་མ་དག་པ་ནམས་ཀུན་གཞིའི་སྤྱིང་གི་བག་ཆགས་སད་པའི་སྤྲུལ་སྤྲོད་
བཅུད་དེ་དང་དེའི་ནམས་པར་སྤྲུང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་
སྤྲོད་བཅུད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་རིགས་པས་སྤྲོས་ན་འཛིག་མཚམས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་
བ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་འདིའི་གོ་བ་འཆགས་པ་ལ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཡི་དྲགས་ཏུ་
འགྲོ་མི་ནམས་དང་། །ལྟ་ནམས་ཇི་ལྟར་རིགས་རིགས་སྟུ། །དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་
དད་ཕྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །འདས་སོགས་དེ་བཞིན་མི་ལམ་དང་།
།ཞིས་སོགས་ཕྱི་དོན་མེད་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ་གསུངས་པའི་དོན་ཤེས་དགོས་སོ། །འོ་
ན། །ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ལ་སྤྲོད་བཅུད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤྲུང་བ་
ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྤྲོད་པ་ལ། དངོས་སྤྱི་རང་གི་དབང་དོན་སོ། །བརྒྱད་ནས་དེ་ཡི་ཚོགས་
བྱུག་གི། །ཡུལ་ཏུ་སྤྲུང་བར་གང་ཏུས་པ། །ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་ཏུ་འཛིག་པ་ཡིན།
།ཞིས་གསུངས། དོན་ནི། །ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་ཀུན་གཞི་ལ་སྤྲོད་བཅུད་སྤྲུང་རྒྱལ་
ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ན་ཀུན་གཞིའི་དངོས་སྤྱི་དམིགས་པ་ནི་རང་རང་གི་དབང་པོ་དང་
དོན་ཡིན་སོ། །དེ་ཡང་འདོད་ཁམས་ན་དེ་གྱི་གང་ཟག་རང་རང་གི་དབང་པོ་སེམས་

སེར་སྒྲུང་རྒྱུ་བཀོལ།

ལྷན་ལྷ་དང་དེ་ལ་སྒྲུང་བའི་ཡུལ་དོན་ལྷ་ལམ་དབང་དོན་ཅི་རིགས་དང་། གཟུགས་
ཁམས་ན་དྲེན་གྱི་གང་ཟག་རང་རང་གི་མིག་ན་ཡུས་ཀྱི་དབང་པོ་སེམས་ལྷན་གསུམ་
དང་དེ་ལ་སྒྲུང་བའི་དོན་གཟུགས་དང་སྒྲུ་དང་རིག་བྱ་གསུམ་ཡིན་ལ། བརྒྱད་ནས་
དམིགས་པ་ནི་གང་ཟག་དེ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གམ་ཅི་རིགས་པའི་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་
བར་གང་རྒྱས་པ་དེ་དེའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་འཛོག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཀུན་གཞི་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་མིའི་རྒྱུད་ལ་མིག་ཤེས་རྒྱུ་བའི་སྐབས་
ཀྱི་དེའི་མིག་དབང་དང་དོན་གཟུགས་གཉིས་དེའི་མིག་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཆ་
ནས་དེའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་སྒྲུང་བར་འཛོག་པས་དེའི་དངོས་ཀྱི་
དམིགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་མིག་ཤེས་མི་རྒྱུ་བའི་སྐབས་ཀྱི་དེའི་མིག་དབང་དང་
དོན་གཟུགས་གཉིས་སྐབས་དེར་དེའི་མིག་ཤེས་ལ་མི་སྒྲུང་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཀྱིན་ནས་
ཆང་བ་ན་དེའི་མིག་ཤེས་བརྒྱུད་པའི་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་རྒྱས་སུ་ཡོད་པས་ན་དེའི་བརྒྱུད་
པའི་དམིགས་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ལ། དེས་དབང་དོན་གཞན་རྣམས་ལ་འང་ཤེས་པར་
བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཞིབ་ཆ་མང་དུ་འདོན་དགོས་པ་ཡོད་དོ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །ཀུན་
གཞི་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་
གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། གོང་གི་དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། དེའི་དམིགས་བསལ་འཆད་པ་ལ། དབང་དོན་ལས་གཞན་དྲུག་པའི་ཡུལ།
ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་དེ། དྲུག་པ་བདགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། ཀུན་གཞི་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ན།

བཀྲར་འཛིན་གྱིས་དབེན་ཕྱིར། ཁྲིས་གསུངས། རོན་ནི། དབང་དོན་བག་ཆགས་
གསུམ་ལས་གཞན་པའི་དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་
ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་། འདས་མ་འོངས་སོགས་ནང་གི་བག་ཆགས་སད་
སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ལུན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་སྟོབས་ཤེས་སུ་བཤགས་
ཡོད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དྲུག་པ་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་དེ་དག་འདི་དང་འདི་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས་ཏེ་སྟོབས་ཤེས་པའི་ཡུལ་
ཅན་དུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་དེ་དག་ལ་འདི་དང་འདི་
ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་འདུ་ཤེས་བཀྲར་འཛིན་གྱིས་དབེན་པ་སྟེ་དེ་དང་བུལ་བའི་
ཕྱིར། གོང་དུ་བྲངས་པའི་ལུང་དང་ཙ་བ་དག་ལས་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པ་འཆད་པ་
ན་སེམས་ཅན་ཞེས་པ་ལྟར་ཀུན་གཞིའི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་
ཡིན་ན་དབང་པོ་སེམས་ལུན་ཡིན་དགོས་ཞིང་། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་
ཀྱང་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པར་འཛིན་གསུང་དཔྱད་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་དངོས་
ངེས་པའི་སྟོབས་བྱེད་དགོད་པ་ལ། བག་ཆགས་སྟོབས་ཞེས་ཡིན་ཕྱིར་དང་། དག་དང་མི་
དག་མངོན་གྱུར་དང་། རྒྱུད་གཅིག་ལ་ནི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མ་སྟོབས་ལུང་མ་བསྟན་
དུ་གྲུབ། ཁྲིས་གསུངས། རོན་ནི། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མ་སྟོབས་ལུང་མ་
བསྟན་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གའམ་ཅི་
ཟིགས་པའི་བག་ཆགས་བསྟོབས་ཞེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་བ་དང་མི་དག་བ་དང་

སེར་སྒྲོན་རྩེ་བཀོལ།

སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་མངོན་གྱུར་བ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་གྲུང་
གཅིག་ལ་ནི་དུས་གཅིག་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དག་བ་ཡིན་ན་གཞན་གཉིས་
དང་མི་མཐུན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྒོ་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་འཇུག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་
དུ་གཞན་གཉིས་ལ་འང་བསྐྱབ་ཚུལ་རིགས་བསྒྲེའོ། །དེ་ལ་མ་བསྐྱབས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་མ་བསྐྱབས་པས་ན་དེ་ལྟར་བཅོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཐད་དེ།
སུམ་རུ་པ་ལས། དེ་ནི་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན། ཞེས་དེའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་མ་སྒྲིབ་
ལུང་མ་བསྟན་དུ་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཐོགས་ངེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
དགོད་པ་ལ། ལུང་མ་བསྟན་དང་མི་གསལ་ཕྱིར། །རིག་སོགས་ལྡར་ངེས་ཚོར་བ་ནི།
།བར་མའོ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཚེས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་
འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་གི་ནང་ནས་རིག་སོགས་ཀུན་འགོ་ལྔ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་
ཡིན་དེ། སེམས་གང་ཞིག །རང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་མི་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། རང་གི་འཁོར་དུ་ཅ་ཉོན་བྱུག་དང་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་རྣམས་མི་
འབྱུང་སྟེ། བྱོད་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན།
རང་གི་འཁོར་དུ་དག་བ་བཅུ་གཅིག་མི་འབྱུང་སྟེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། རང་གི་འཁོར་དུ་ཡུལ་ངེས་ལྔ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཡུལ་དངོས་སུ་
སྤང་ཡང་དེ་ལ་བྱེ་བྲག་དུ་བྱེ་ནས་ངེས་པའི་རྣམ་པ་མི་གསལ་བའི་སེམས་ཡིན་པའི་

ཀུན་གཞི་སྤྱི་དོན།

ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། རང་གི་འཁོར་དུ་གཞན་འགྱུར་བཞི་མི་འབྱུང་སྟེ། གཉིད་ཉོན་
མོངས་ཅན་ནི་གཏི་མུག་ལ་བདག་ས་པ་དང་། གཉིད་དག་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་
དང་འགྲོད་པ་དང་ཉོག་དཔྱོད་གཉིས་རྣམས་ཤེས་རབ་ལ་བདག་ས་པ་གང་ཞིག
ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་དེ་དག་གི་གདགས་གཞི་གཏི་མུག་དང་ཤེས་རབ་མི་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར། ཀུན་གཞིའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ནི་བདེ་མུག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བར་མ་མྱོང་
བའི་ཚོར་བ་བདང་སྟོམས་ཁོ་ནར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་ན་
བསམས་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་དང་ངན་སོང་གསུམ་པོ་རྣམས་ཚོར་བ་བདེ་བའི་སར་
འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་ཚོར་བ་མུག་བསྐྱེད་ཡོད་ན་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་
ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྟོན་མུག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཟུགས་གཟུགས་མེད་
ཀྱི་ཁམས་གཉིས་པོ་ཚོར་བ་མུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སར་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་རེས་འགའ་ཚོར་བ་བདེ་བའི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་དང་རེས་འགའ་ཚོར་
བ་མུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་
ནས་སྤར་ཇི་སྟོན་འཇུག་གི་བར་དུ་རྒྱུད་རིགས་འདྲ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐོལ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གང་ཟག་ཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཚོར་བ་བདེ་མུག་བདང་སྟོམས་
གསུམ་གཅིག་གི་འཇུག་ཐོགས་སུ་གཅིག་འབྱུང་བ་ནི་འཇུག་ཤེས་གཞན་གྱི་འཁོར་དུ་
འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་དམིགས་རྣམ་ཤིན་དུ་མི་གསལ་

མེར་སྐྱོད་རྒྱུ་བཀོལ།

བའི་སྒོ་ཡིན་པས་བདེ་སྐྱབས་མི་སྤྱོད་ཡང་དེ་ལ་བདེ་སྐྱབས་སྤང་བའི་དབང་གིས་འཇུག་
 ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བས་བདེ་སྐྱབས་སྤྱོད་བ་འདོད་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཀུན་གཞིའི་
 རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འདིར་འཛེག་མཚམས་དཀའ་བ་ཡོད་དོ། །ཁ་ཉིས་
 པ་སྐྱེ་བཤད་པ་ལ། འདི་ལ་བདག་ཏུ་ནི། སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞིའོ། །ཞེས་
 བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ནི། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་འདི་ཚོས་ཅན། རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱ་
 སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་འགོ་བ་ལྡེའི་སེམས་ཅན་ཀུན་འདིར་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་རང་སྐྱེ་བྱུང་
 པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ཏུ་ནི་སྦྱོར་བ་སྟེ། བལྟ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེར་མ་ཟད། དགོས་པའི་ཀྱིས་བོན་ཀུན་བསྟོན་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་
 དེར་ཐལ། ཀུན་བདུས་དར་རྟེན་ལས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 སེམས་གང་། ས་བོན་ཐམས་ཅད་བསྟོན་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བསྐྱེད་སྤྱོད་
 པའི་ཕྱིར། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་གྲགས་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ན། འདི་ལ་ཤེས་བྱའི་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་
 ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་འདི་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་བསྟོན་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་དགོས་པ་དགོས་པ་རུང་གི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འབྲས་
 བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པས་ན་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཀུན་
 ཉོན་གྱི་ཚོས་ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་ཡོད་པས་ན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་
 རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱེ་བུ་པ་ལས། དེ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །རྣམ་སྒྲིན་ས་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ན།

བོན་ཐམས་ཅད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེས་སྤྱོད་གནས་བཞི་པོ་ནམས་སུ་
གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་དེ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་ནས་སྤྱོད་བ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཆོ་
ཡང་མིག་སོགས་གཞུགས་ཅན་གྱི་ལུས་སྤར་མེད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགྲུབ་པར་
བྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་ཇི་སྤྱད་མ་ཤིའི་བར་དུ་ལུས་དེ་མ་ཞིག་པར་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
བརྒྱུང་བས་ན་ཡིན་པའི་ནམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་གློས་
གཏིང་དཔག་པར་མི་ལུས་པས་ན་ཟབ་པ་དང་། ཉན་རང་ནམས་ཀྱིས་ཤེས་མི་ལུས་
པས་ན་ལྷ་བ་དང་། ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་པ་དང་། རྩ་བོ་ཆེན་པོའི་རྒྱན་བཞིན་དུ་
ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་ཇི་སྤྱད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱད་རིགས་འདྲ་རྒྱན་ཆད་
མེད་པར་འཇུག་པ་དང་། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ལྷ་བའི་གནས་དེ་ལ་མཉོ་བསམ་མེད་པའི་
བྱིས་པ་ཉན་རང་མན་ཆད་ལ་བསྟན་ན་དེའི་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་གྲུབ་པའོ་ཞེས་ལོག་
པར་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་སྟམ་དུ་དགོངས་ནས་དེ་དག་ལ་གསང་ནས་མ་
བསྟན་ཅིང་སྟོད་རུང་གི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ནམས་ལ་མ་གསང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་
ཏེ། དགོངས་འབྲེལ་ལས། ཡིན་པའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ལྷ། ས་བོན་ཐམས་
ཅད་རྩ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་འབབ། བདག་དུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། བྱིས་པ་
ནམས་ལ་ངས་ནི་དེ་མ་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཐོག་པ་ཐུན་མོང་བ་ལ་
གྲགས་པའི་མིང་གི་ནམ་གངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལ་སེམས་དང་ཡིད་དང་ནམ་
ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱོད་ན་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནམ་ཤེས་

ཚོགས་བརྒྱད་ཀྱི་ལ་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་ཡང་སྤྱོད་ན་མི་འདྲ་བ་སོ་
 སོར་ཡོད་དེ། ཐེག་བསྐྱེས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་རྣམ་ངེས་ལས། གང་གི་ཆོ་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཅར་གྱི་ཚོགས་ལ་བྱ་བ་དེའི་ཆོ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་
 སོགས་པས་ན་སེམས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ནི་དོན་སེམས་པས་ན་སེམས་
 སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་གི་ཚོགས་ནི་སྤྱོད་ཚོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་སེམས་སོ།
 །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་བརྒྱད་ཅར་ཡང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་དོན་རྣམ་ཉོགས་
 པའི་དོན་གྱིས་གདགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་བརྒྱད་
 ཅར་ཡང་ཡུལ་སོ་སོར་རིག་པའི་དོན་གྱིས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྤྱོད་ན་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འགལ་བར་འཛོག་པ་ཡིན་དེ། ཡང་གཤེགས་ལས།
 སེམས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས། །ངར་སེམས་པ་ནི་ཡིད་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་ཡུལ་
 ལ་འཛིན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་དེ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་དེ་ལྟར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་བསྐྱེས་ལས། །ཁ་ཅིག་འདི་སྒྲུམ་དུ་སེམས་དང་ཡིད་དང་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ། འདིར་ཆོག་འབྲུ་ཐ་དད་དོ་སྒྲུམ་
 དུ་སེམས་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་དོན་ཐ་དད་པར་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱང་དོན་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འཇུག་ལྡོག་གི་དུས་བསྟན་པ་ལ། ལྷག་མ་མེད་དང་དོ་

ཀུན་གཞི་སྤྱི་དོན།

ཆེད་ལྟེན། །བར་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འཇུག། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ས་བོན་གྱི་
ཏེན་དུ་གྱུར་པའི་ནམ་ཤེས་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་དང་ནམ་སྤྲིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཆ་དང་
ནམ་སྤྲིན་གྱི་པའི་ཆ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་པས་དང་པོའི་ལྷོག་ཚུལ་འོག་དུ་འཆད་ལ།
འདིར་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ནམ་ཤེས་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ཆའི་འཇུག་ལྷོག་གི་དུས་ཡོད་དེ།
ཆོ་གཅིག་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནི་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཕེན་བྱེད་དག་མི་དགའི་
ལས་སོ་སོས་ཆེ་ལྟར་འཕངས་པ་བཞིན་འགྲོ་བ་བཟང་ངན་དེ་དང་དེའི་ནམ་སྤྲིན་དུ་
གྱུར་དེ་ཉིང་མཚམས་སྒྲུབ་བ་ནས་ཆེ་སྤྱིད་མ་གཤིབ་པར་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འཇུག་ཅིང་།
སྤྱི་བ་བརྒྱད་ནས་འཇུག་ཚུལ་ནི་དེ་ཡང་ལས་སྒྲུབ་མས་འཕངས་པའི་ནམ་པ་ཟད་ནས་
ཤི་བ་དང་ལས་ཕྱི་མས་འཕངས་པའི་ནམ་སྤྲིན་དུ་གྱུར་ནས་སྤྱི་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་
དུ་བརྒྱད་དེ་རིགས་འདྲ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འཇུག་ལ། རྒྱན་དུ་འཇུག་ཚུལ་ནི་དེ་ཡང་
གཏན་རིགས་ཆད་སོགས་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱད་ལ་ལྷོག་པ་མེད་ཅིང་། རིགས་ཡོད་གྱི་
གང་ཟག་ལ་ནི་ཐོག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མུང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་ཁ་མའི་བར་དང་། ཐོག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྒྲོམ་ལམ་དོ་རྩ་བུའི་
ཉིང་ངོ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འཇུག་ཅིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམས་སྤྱི་བ་གཅིག་གཉིས་
པ་ནས་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་དེ། སུམ་ཙུ་པ་ལས། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་གཉིས་ཀྱི།
།བག་ཆགས་བཅས་པ་སྒྲུབ་ཡི། །ནམ་པར་སྤྲིན་པ་ཟད་ནས་གཞན། །ནམ་སྤྲིན་
བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག །དེ་མི་འཕྲད་པར་

མེར་སྐྱོད་ཟུང་བཀོལ།

ཐལ། ངན་འགོ་ནས་ཤི་འཕྲོས་ཏེ་བདེ་འགྲོའི་བར་སྤྲོད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆོ་རྒྱུ་སྤྲོད་ཀྱི་
རྒྱུ་ཤེས་ལྡན་གྱི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆོ་ངན་འགྲོའི་རྒྱུ་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱུ་
ཤེས་ལྡན་གྱི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱུ་བ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཐེག་བསྐྱེད་ལས། རྒྱུ་
པར་སྤྲོད་པའི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུ་ཆད་པ་ནི་ཉིང་མཚམས་སྤྱོད་བ་མ་གཏོགས་པ་
གཞན་དུ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ལུས་ཏེ། དེའི་ཆོ་ངན་འགོ་ནས་ཤི་འཕྲོས་པ་དང་བདེ་འགྲོའི་བར་སྤྲོད་དུ་སྐྱེས་པ་
གཉིས་སྤང་མདའི་མཐོང་མཁའ་བཞེན་དུ་དུས་མཉམ་པ་གང་ཞིག། ཁྱོད་ལྟར་ན་དེའི་
ཆོ་རྒྱུ་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཤེས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆོ་བདེ་འགྲོའི་བར་སྤྲོད་ཀྱི་
རྒྱུ་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཤེས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱུ་པར་དངོས། གཞན་ཡང་། དེའི་ཆོ་
ཤི་འཕྲོས་པ་པོ་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་པོའི་རྒྱུ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་ཀུན་གཞི་
རྒྱུ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆོ་རྒྱུ་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
སོང་། མང་དུ་སྐྱོས་པས་ཆོག་གོ། ཁྱེད་ན་འཇུག་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འཕྲད་
པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱ་པོ་ཆེན་པོ་ནི་རྒྱ་མཚོར་མ་སྤྱོད་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུ་མི་ཆད་པར་
འབབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཤེས་སུ་ལེན་པའི་རྒྱུ་ཤེས་དེ་ཐོག་མ་མེད་
པ་ནས་ཇི་སྤྲོད་གནས་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་རིགས་འདྲ་རྒྱུ་མི་ཆད་པར་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་ཤེས་ཆོགས་གཞན་བདུན་ནི་རང་རང་གི་ཡུལ་སྤྱོད་ཆོགས་དང་འཕྲད་
པའི་དབང་གིས་ཆུའི་སྐབས་བཞིན་དུ་སྐྱོ་བྱུང་སྐྱོ་བྱུང་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ནི།

པོ་དེར་ཐལ། དགོངས་འབྲེལ་ལས། ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཚུ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་འབབ།
ཁིས་པ་དང་། སུམ་ཚུ་པ་ལས། དེ་ནི་རྒྱན་འབབ་ཚུ་བོ་བཞིན། ཁིས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ལང་ག་ཤེགས་ལས། ཀུན་གཞིའི་ཚུ་བོ་དེ་བཞིན་དུ། ལྷ་
ཚོགས་ཡུལ་གྱི་རྒྱུང་གི་བསྐྱོད། རྣམ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་ཐ་སྲབས་རྣམས། ཁར་བཞིན་
རབ་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུར། ཁིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འཇུག་ཚུལ་བཞི་དང་
ལྷོག་ཚུལ་གཅིག་ཡོད་དེ། བསྐྱུ་བ་ལས། དམིགས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་།
ཁའིག་གི་རྒྱན་ཉིད་གཅིག་ཡིན་དང་། ལྷན་ཅིག་དངོས་པོས་འཇུག་པ་དང་། ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་ལྷོག་པ་ཡིན། ཁིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལྷན་ཅིག་དངོས་
པོས་འཇུག་ཚུལ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྷར་ན་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོ་དང་། ཚོར་བ་དང་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོ་དང་།
དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷན་
ཅིག་གི་དངོས་པོས་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཁིས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཤེས་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་འཇུག་པ་ལའང་བདུན་ཡོད་དེ། འཇུག་ཤེས་
གཅིག་ཁོ་ན་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་འཇུག་པ་ནས་འཇུག་ཤེས་བདུན་ཀ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་
འཇུག་པའི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུགས་འདིར་རྣམ་སྤྲིན་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་
མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇོག་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་འགོ་བ་གང་དུ་སྐྱེ་བ་
སྤངས་པ་དེར་འཕྲུག་བྱེད་གྱི་ལས་གྱིས་ཇི་ལྟར་འཕངས་པ་བཞིན་སྐྱིས་ནས་མ་ཤིའི་

མེར་སྐྱོད་རྒྱུ་བཞོལ།

བར་དུ་རིགས་འདྲ་གྱུན་ཆགས་སུ་འཇུག་པ་དགོས་པ་གང་ཞིག །དབང་སོགས་
ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་གཞན་ནམས་ནི་ཆོ་དེར་བར་སྐབས་སུ་འདོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་དག་བ་ཡིན་ན་མི་དག་བའི་སེམས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་སྐྱེ་མི་རྒྱས་པས་ཉན་
མོངས་ལྡོག་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མི་དག་བ་ཡིན་ན་དག་སེམས་སྐད་
ཅིག་ཀྱང་སྐྱེ་མི་རྒྱས་པས་གཉན་པོ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་གཞི་དཔྱད་མཐའ་
ཡས་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གོང་དུ་བྲངས་པའི་ཐོག་བསྟན་གྱི་ལུང་གིས་བསྟུབ།
ཕྱི་མ་ནམས་དེར་ཐལ། ཐོག་བསྟན་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་དག་བ་དང་མི་དག་བའི་ཆོས་
ནམས་གྱི་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་སྤྲིབ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་ཞེས་བྱ་
ཞི་ན། མ་སྤྲིབ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་འདི་ནི་དག་བ་དང་མི་དག་བ་དང་འགལ་བ་
མེད་དེ། དག་བ་དང་མི་དག་བ་ནི་པན་ཚུན་མི་མཐུན་ལོ། །ནམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡང་དག་
བ་དང་མི་དག་བར་འགྱུར་ན་ནི་ཀུན་ནས་ཉན་མོངས་པ་ལོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་
ལྟ་བུས་ན་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མ་སྤྲིབ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཉིད་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཐུང་གྱི་དབང་པོ་རྟེན་བཅས་གྱི་
གཟུགས་ཅན་ནམས་ནམ་སྤྲིན་ལས་སྤྲིས་པ་ཡིན་གྱི་ནམ་སྤྲིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་
ཀྱང་དེ་ནམ་སྤྲིན་ཐལ་བ་ཡིན་པར་བཤད་པའང་ཡོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ནམ་
སྤྲིན་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་ལུགས་ཡིན་པས་འདིར་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ས་ན་ནམ་སྤྲིན་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡིན་དགོས་པ་ལས་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ན།

དེ་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དག་སའི་སྐབས་སུ་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་པ་དང་བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པའི་འཆི་འཕོ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་ཀུན་བདུས་སུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་
ཀྱིས་རྣམ་སྤྲིན་མི་འཕེན་པར་གསུངས་པས་དཔྱད་པར་བྱ་བ་མང་ངོ། །མདོར་བསྟན་ན།
ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་བལྟ་བའི་གཞིར་མ་སྤངས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ཅིང་
། མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གང་ཞིག །རང་གི་
གྲོགས་ཀུན་འགྲོ་ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་ཆ་ཕྱ་བའི་དམིགས་རྣམ་ཤིན་
དུ་མི་གསལ་ཞིང་གོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་སྐྱད་རིགས་
འབྲས་སྐྱེ་ཆགས་སུ་འཇུག་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་གཙོ་བོའི་རྣམ་རིག་གི་ཤེས་པ་
དེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་འམ་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག །དེ་ལ་དབྱེ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་
དེ། །ཁམས་ཀྱི་སློ་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་དང་། སའི་སློ་ནས་དབྱེ་ན་དགུ་དང་། འགྲོ་
བའི་སློ་ནས་དབྱེ་ན་ལྔ་འམ་དུག་དང་། འཇུག་ལྟོག་གི་སློ་ནས་དབྱེ་ན་འཁོར་བར་
གཏན་དུ་འཇུག་ཅིང་ལྟོག་པ་མེད་པ་དང་འཁོར་བར་གཏན་དུ་མི་འཇུག་ཅིང་ལྟོག་པ་
ཡོད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དང་། རྟན་གྱི་སློ་ནས་དབྱེ་ན་སྟེ་འཕགས་ཀྱི་ཀུན་
གཞི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དང་། ཀུན་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་འབྲས་ཀྱི་སློ་ནས་དབྱེ་ན་ས་བོན་ཐམས་
ཅད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དང་།
སྐྱེད་ཀྱི་སློ་ནས་དབྱེ་ན་དཔག་དུ་མེད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་ཐམས་ཅད་
པའི་རྣམ་ཤེས་དང་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དོན་གཅིག་

ཀྱང་དེ་གསུམ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་
 གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་ཀྱང་དེ་གསུམ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དེ།
 ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་དག་སའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་ཀུན་
 གཞི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་བཤད་པ་ལ།
 ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཁྱད་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བརྟེན་
 པ་ས་བོན་ཀུན་གཞི་ནི། བསྟོ་བར་བྱེད་པས་སྟོ་གཞི་ལ། འབག་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་
 པའི་ཆོ། བཞག་པའི་རྣམ་པའོ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་
 གཞིའི་ངོ་བོ་ནི་ཡོད་དེ། བསྟོ་བར་བྱེད་པ་པོ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་
 ཀྱིས་སྟོ་གཞི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་དུས་སྟོ་བྱེད་རང་ཉིད་འབག་པ་ལ་མངོན་དུ་
 སྟོགས་པའི་ཆོ་ན་རང་གི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྟོན་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་བདག་འབྲས་གསུམ་
 སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་སྟེད་བྱེད་དུ་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཅི་རིགས་
 པའི་ས་བོན་བཞག་པའི་རྣམ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཁྱད་ཆོས་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་ལ། གང་ལ་བསྟོ་བའི་སྟོ་གཞི་བཤད་པ་དང་། གང་གིས་བསྟོ་བའི་སྟོ་བྱེད་
 བཤད་པ་དང་། གང་བསྟོ་བའི་ས་བོན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། བསྟོ་ས་པའི་བག་
 ཆགས་དེ་རྟེན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་དང་། བག་
 ཆགས་ཇི་ལྟར་འཛོག་པའི་རྒྱལ་བཤད་པ་དང་། སྒྲ་བཤད་པ་དང་། འཇུག་ལྟོག་གི་
 དུས་བསྟན་པ་དང་བདུན། དང་པོ་ནི། སྟོ་གཞི་ནི། བརྟེན་ལུང་མ་བསྟན་བསྟོ་བྱ་བ།

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ཅི།

།བསྒོ་བར་བྱེད་དང་འབྲེལ་བ་དང་། །མཐའ་གཅིག་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། །བྱེད་པར་ལྔ་
དང་ལྔ་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བག་ཆགས་སྒོ་གཞི་དེ་ནི་བྱེད་པར་ལྔ་དང་
ལྔ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཇི་སྟེན་སྒོ་བྱེད་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་བག་ཆགས་བསྒོ་ད་རུང་ཞིང་
རྒྱུད་མི་ཟ་བའི་གཞིར་གནས་པའི་བརྟན་པ་དང་། བག་ཆགས་སྒོ་གཞིར་བྱ་རུང་བའི་
མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་དང་། སྒོ་གཞིར་བྱ་བར་རྟུས་པ་དང་། བསྒོ་བར་
བྱེད་པ་པོ་དང་ལྔ་པ་ཅིག་དུ་འཕྲད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་། མཐའ་གཅིག་དུ་བག་
ཆགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་དགོས་པ་ལས་དེ་དག་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
དང་དེའི་རྣམ་རྒྱུ་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་རུང་བ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་ལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
བྱེད་པར་དང་པོ་དགོས་ཏེ། བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ལ་ནང་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་
དགོས་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་དང་དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་
གཞུགས་རྣམས་ནི་རྒྱུ་དང་སྒྲ་སྒྲོག་བཞིན་དུ་མཐའ་གཅིག་དུ་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པས་
དེ་དག་ལ་བག་ཆགས་འཆགས་སུ་མི་རྟུས་ཤིང་གལ་ཏེ་འཆགས་སུ་རྒྱག་ཀྱང་བར་
སྐབས་སུ་རིགས་རྒྱན་ལྟོག་པར་འབྱུང་བས་བག་ཆགས་རྒྱུད་ཟ་བར་འབྱུང་བའི་སྒྱུར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་བར་སྐབས་སུ་རིགས་རྒྱན་ལྟོག་པ་ཡོད་དེ། སུམ་ཅུ་པ་ལས།
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། །རྟག་ཏུ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་ལ། །སྒྲོམས་པར་འཇུག་
པ་རྣམ་གཉིས་དང་། །མེས་མེད་གཉིད་དང་བརྒྱལ་མ་གཏོགས། །ཞེས་དེ་དག་གི་
སྐབས་སུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མི་འབྱུང་བ་དང་། །འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་ན་མེད།

མེས་སྐད་རྒྱུ་པ་གོལ།

།འགོག་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་ན་མེད། །ཅིས་དེ་གཉིས་ན་ཉོན་ཡིད་མེད་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་དུ་དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཤེས་དང་།
གཟུགས་ཁམས་སུ་སྒྲུ་ལྗེའི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ཁམས་སུ་འང་དབང་
ཤེས་རྣམས་ཡོད་མེད་ཅི་རིགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱད་པར་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དག་
བཞི་དྲི་ཤིན་དུ་བཟང་བའི་ཅན་དན་དང་ཁྲ་ཅི་ལྟ་བུ་དང་། མི་དག་པ་དང་སྒྲིབ་ལུང་མ་
བསྟན་གཉིས་ནི་དྲི་ངན་པའི་སྒྲོག་སྒྲུ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་དག་པན་ཚུན་དུ་བག་ཆགས་
བསྐྱོད་མི་རུང་ཞིང་། དེས་ན་དེ་ལ་དྲི་མཉམ་པ་ཉིལ་ལྟ་བུའི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་
བསྟན་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱད་པར་གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱུན་གྱིས་
བྱད་པར་དུ་བྱར་རུང་བ་དང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་འཇུག་རུང་བའི་མི་རྟག་པ་
ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་རྟག་པ་ལ་ས་བོན་བསྐྱོད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། བྱད་པར་བཞི་པ་
བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་ཉིལ་ལ་སྒྲུ་མ་རྒྱ་ཉིའི་དྲི་བསྐྱོད་པ་ལ་དེ་གཉིས་སྟོད་གཅིག་དུ་ལྟན་
ཅིག་འཕྲད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དགོས་པ་བཞིན་དུ་བག་ཆགས་བསྐྱོད་པ་ལ་གང་
ཟག་རྒྱུད་གཅིག་ལ་སྒྲོ་གཞི་རང་ཉིད་ཡོད་པ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་སྒྲོ་བྱེད་སྟེ་འགག་བྱས་
པའི་འབྲེལ་བ་དང་ལྟན་པ་དགོས་ཀྱི་དེས་ན་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་ཆོས་དང་རྒྱུད་གཅིག་
ཀྱང་ལྟན་ཅིག་དུ་མ་འཕྲད་པ་དང་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཆོས་རྣམས་སྒྲོ་གཞི་དང་སྒྲོ་བྱེད་
དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། བྱད་པར་ལྔ་པ་བྱུང་སྟེ། ཀུན་གཞིའི་འཁོར་གྱི་རིག་མོགས་ལྔ་
པོ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཀྱང་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་ཀུན་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ནི།

གཞིའི་ནམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་དགོས་པས་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྟོན་ཏུ་གྱུར་པ་
མ་ཡིན་པས་སྒོ་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་བག་ཆགས་སྒོ་བྱེད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་དམིགས་ནམ་ཤེས་ཏུ་མི་གསལ་བའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་སྐྱེ་བའང་
རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་བཞག་པ་ལ་བཟོས་མི་དགོས་ཏེ། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་
སྒོ་བས་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གང་གིས་བསྒོ་བའི་སྒོ་བྱེད་བཤད་པ་ནི།
བག་ཆགས་སྒོ་བྱེད་ལ་འཇུག་ཤེས་ཚོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལ་དམིགས་ནམ་གསལ་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དེ་བདུན་ཀུན་
གྱུ་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་འཛིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནམས་གྱིས་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་
བསྐྱེད་པའི་བག་ཆགས་འཛིག་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་དུག་འཁོར་བཅས་གྱིས་དག་
སོགས་གསུམ་ཀའི་བག་ཆགས་འཛིག་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ལ་དག་སོགས་གསུམ་ག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་ཡིད་འཁོར་བཅས་གྱིས་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ནའི་བག་ཆགས་
འཛིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཇི་སྤྱོད་འཇུག་གི་བར་དུ་རྟོག་ཏུ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ངོ་བོར་གནས་
པའི་ཕྱིར། ཡང་འཛིན་པ་གཉིས་གྱི་བག་ཆགས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་
མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པས་འཛིག་ཅིང་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་སོགས་གསུམ་
འཛིག་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད་པ་ལས་ཤེས་སོ། །འདིར་ཞིབ་ཆ་མང་དུ་སྒྲིམ་དགོས་པ་
ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་གང་བསྒོ་བའི་ས་བོན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། ས་བོན་དུག་ཏུ་
དབྱེ་བ་དང་། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། བཞི་ཚན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་གསུམ། དང་

བོ་འཆད་པ་ལ། ཕྱི་དང་ནང་དང་མི་གསལ་བ། གཉིས་དང་ཀུན་ཚྱུ་བཞི་དང་ནི།
 །དམ་པའི་དོན་དེ་དེ་དག་ཀུན། །ས་བོན་ནམ་པ་དྲུག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་ཐེག་བསྐྱུས་སུ་
 །འབྱུང་བ་འདི་གསུངས། དོན་ནི། ས་བོན་གྱི་རིགས་དེ་དག་ཀུན་བསྐྱུ་ན་ས་བོན་ནམ་
 པ་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བསྐྱར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། །འབྱུ་དང་ཙ་བ་དང་སྡོང་པོའི་ས་བོན་སོགས་
 རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་ས་བོན་ནམས་ཕྱིའི་ས་བོན་དང་། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ས་
 བོན་ཐམས་ཅད་པའི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྡོང་གི་ས་བོན་ནམས་ནང་གི་ས་བོན་དང་། ཕྱི་ནང་
 གི་ས་བོན་དེ་གཉིས་ཀྱང་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་འཛོལ་ན་དག་བར་མི་གསལ་བའི་ལུང་མ་
 བསྐྱན་གྱི་ས་བོན་དང་། མི་དག་བར་མི་གསལ་བའི་ལུང་མ་བསྐྱན་གྱི་ས་བོན་ཏེ་ས་
 བོན་མི་གསལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་དང་། རྟེན་རྒྱུ་གྱི་སྒོ་ནས་འཛོལ་ན་ཕྱིའི་ས་བོན་
 ནམས་ནི་ཐ་སྐྱད་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་བྲགས་པ་ཅམ་གྱི་ཀུན་ཚྱུ་བཞི་དྲུག་གི་ས་བོན་
 དང་ནི་ནང་གི་ས་བོན་ནམས་ནི་དོན་དམ་པར་དབྱད་བཟོད་ཀྱིས་རྟེན་པའི་དོན་དམ་
 པའི་དོན་གྱི་ས་བོན་ཏེ་དེ་དྲུག་ཏུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། །འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དང་
 །འབྲས་བུ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་རྒྱུ་སོགས་མང་དུ་ཤེས་དགོས་པ་ཡོད་དོ། གཉིས་པ་གསུམ་
 ཏུ་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ལ། གཞན་ཡང་མངོན་བཟོད་བདག་ལྟ་དང་། །སྤྱི་པའི་ཡན་
 །ལག་བག་ཆགས་གསུམ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དེར་མ་ཟད་གཞན་འཛོལ་བྱེད་
 ཀྱི་སྒོ་ནས་ས་བོན་གསུམ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དེ། མངོན་བཟོད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་།
 བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་དང་། སྤྱི་པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་དང་གསུམ་ཡོད་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ནི།

པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འཛིག་བྱེད་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནས་འཛིག་ཅིང་། འབྲས་བུ་
གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཚེས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་
དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཐ་སྙད་སྣ་ཚོགས་པ་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་ཤེས་འབྱུང་བའི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ས་བོན་དང་། འབྲས་བུ་ཕལ་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ན་ཐོག་བསྐྱུས་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་རིག་བཙོ་ལའི་ནང་ནས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་རིག་
སོགས་རྣམ་རིག་དང་པོ་དགུ་པོ་འབྱུང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ས་
བོན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྒྲོས་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡིད་ཤེས་ལུལ་
སྣ་ཚོགས་ལ་སྒྲོས་པའམ་འསྟོ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་
གཉིས་པ་ཡོད་དེ། འཛིག་བྱེད་ཉོན་ཡིད་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་འཛིག་ཅིང་གང་ཟག་རང་
ཉིད་ལ་བདག་དུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་དང་རང་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ལ་གཞན་དུ་སྒྲུང་
བའི་རྣམ་རིག་བར་པ་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ས་བོན་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་
འཛིག་ལྟ་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ངས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ།
བདག་ལྟ་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་བག་ཆགས་ནི་ཡིད་གཉིས་ཀས་འཛིག་ཅིང་། བདག་ལྟ་ཀུན་
བདགས་ཀྱི་བག་ཆགས་ནི། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནས་འཛིག་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་གསུམ་པ་
ཡོད་དེ། འཛིག་བྱེད་འཇུག་ཤེས་དུག་པོ་དགེ་མི་དགེ་གང་ཡང་རུང་བས་འཛིག་ཅིང་།
སྤྱིད་པ་འཁོར་བའི་བདེ་འགྲོར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་དང་། ངན་འགྲོར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་

མེར་སྐྱོད་རྒྱུ་བཀོལ།

རིག་དང་། འཆི་འཕོ་བར་སྤང་བའི་ནམ་རིག་དང་། སྤྱི་བར་སྤང་བའི་ནམ་རིག་ཕྱི་
མ་བཞི་པོ་ནམས་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ས་བོན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མིང་གི་ནམ་
གངས་སུ་ནམ་སྒྲིན་གྱི་བག་ཆགས་དང་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་ཡང་། ས་བོན་
རང་ལྡོག་དེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་བའི་
བག་ཆགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་བསྟུས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བཤད་སྟུང་ལས། སྲིད་པ་
ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་
ཡིན་པ་དང་མི་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་ནམས་སུ་
མ་རིག་པ་ནས་ཆ་གི་ལ་བྱུག་པ་ནམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གོ། །ཞེས་པ་དང་།
བདེ་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་ནམ་པར་རིག་པ་ནི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྲིད་པའི་ཡན་
ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
མདོར་བསྟུན། ཐེག་བསྟུས་ནས་བཤད་པའི་ནམ་རིག་བཙེ་ལྷ་སོ་སའི་ངོས་འཛིན་དང་
བག་ཆགས་གང་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་བཤད་སྟོར་ལས་གསུངས་ཏེ། །དེ་ཉིད་ལས།
ལུས་དང་ལུས་ཅན་དང་ཟ་བ་པོའི་ནམ་པར་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་
ལུས་ཀྱི་ནམ་པར་རིག་པ་ནི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དུ་སྤང་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་
ནམས་ལ་ཡང་སྤང་བའི་སྒྲ་སྒྲར་བར་བྱའོ། །ལུས་ཅན་གྱི་ནམ་པར་རིག་པ་ནི་ཡིད་དོ།
།ཟ་བ་པོའི་ནམ་པར་རིག་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པའོ། །དེས་ཉེ་བར་སྟུང་པར་བྱ་
བའི་ནམ་པར་རིག་པ་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ནམས་སོ། །དེ་ལ་ཉེ་བར་སྟོད་པའི་ནམ་པར་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ན།

རིག་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དག་གོ། ཏུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་ཏུས་གསུམ་
དུ་སྒྲུང་བའོ། །བྲངས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་གཅིག་ལ་སོགས་པར་བབྲང་བར་སྒྲུང་
བའོ། །ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་གྲོང་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་སོགས་པར་སྒྲུང་བའོ།
ཤར་སྒྲུང་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་དང་།
རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་ཞེས་བྱའོ། །བདག་དང་གཞན་གྱི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་
ངར་འཛིན་པ་དང་། ང་ཡིར་འཛིན་པར་འཆད་པ་ལུས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རིག་
པ་སྟེ། ངའོ། །ངའི་འོ། །འདི་ནི་ངའོ་མ་ཡིན་གྱི་འདི་ནི་གཞན་གྱིའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་བྱེ་བྲག་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་དང་འཆི་འཕོ་དང་
སྐྱེ་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་ལྟ་དང་། མི་དང་། སེམས་ཅན་དམུལ་བ་དང་། དུད་
འགྲོ་དང་། ཡི་དྭགས་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། འཆི་བར་སྒྲུང་བའོ། །དེ་ལ་ལུས་དང་ལུས་
ཅན་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ནས། བློ་སྒྲུང་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་པར་
བཟློང་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་ནི་དེའི་
རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་
བདག་དུ་ལྟ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ས་
བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་མ་རིག་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྤྱད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུགས་འདིར་དབང་པོ་ལྟ་

སེར་སྒྲུང་རྒྱུ་བཞེད།

དང་དོན་ལྡན་སྐྱེས་མེད་ཀྱི་འཛིན་པའི་དོན་ནི་དེ་དག་གིས་རིག་ཡིན་པའི་དོན་མ་
ཡིན་ཏེ། བག་ཆགས་བརྟེན་བྱུང་གི་གང་ཟག་གིས་དེ་དག་ལ་ཡིད་གཏད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་མ་བཟླས་མ་དཔྱད་པའི་ཆེ་ན་དེ་དག་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆད་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རྩི་ལྟར་སྤང་
བ་ལྟར་དེ་དང་དེའི་ཐ་སྐྱོད་བྱེད་ཅིང་དེའི་ཆེ་དེ་དག་གིས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུབ་པར་
མི་འདོད་ཀྱང་། བད་བྱང་གི་སྐྱེས་བྱས་ཡིད་གཏད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཟླས་ཤིང་
དཔྱད་པའི་ཆེ་ན་དེ་དག་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆད་ཆད་དུ་མེད་པར་ནང་གི་གཤམ་པ་ཉིད་དེ་དང་དེའི་
ནམ་པར་སྤང་ཅམ་དང་ནམ་པར་རིག་ཅམ་ཡིན་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་ཐ་སྐྱོད་བཟླས་
ཅམ་དང་གཤམ་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་དེ་དག་གིས་
པ་ལས་གྱུང་ཆད་ཀྱི་སྤང་བའི་ཆ་དེ་ལ་བཞེད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་ཆེ་དེ་དང་ནང་གི་གཤམ་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱི་གཤམ་པ་དེ་ཉིད་དུ་བཞེད་
དུ་མེད། དེ་དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་འང་བཞེད་དུ་མེད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཤམ་པ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་གཞན་གསུལ་བྱ་བ་གཅིག་
ལ་བལྟས་པ་ན་དང་པོའི་ཆེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ཆ་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དེ་གཉིས་
ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུབ་པར་མི་འདོད་ཅིང་། ཕྱི་མའི་ཆེ་དེ་གཉིས་ལ་གཞུང་ཆ་ཐུན་མོང་
བ་མི་འཆར་བར་གཞུང་ཆ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རེ་འཆར་བས་དེ་ཉིད་གཤམ་པ་དེ་དང་
དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་མང་དུ་སྒྲོས་པ་ཡོད་དོ།
གསུམ་པ་བཞི་ཚན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལས་བཞི་ཚན་དང་པོར་འཆད་པ་ལ། ཐུན་མོང་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ནི།

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་དང་། ཚོར་དང་བཅས་དང་ཚོར་མེད་པ། ས་བོན་རྣམ་བཞི། ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི། ས་བོན་བཞི་ཚན་དང་པོ་ཡོད་དེ། ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་རི་རབ་
ཁང་བྱིམ་སོགས་འབྲུབ་པའི་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཐུན་མོང་བའི་ས་བོན་དང་། ནང་བཅུད་ཀྱི་
འཛིག་རྟེན་ཐུང་ཁམས་སྤྱི་མཆེད་སོགས་འབྲུབ་པའི་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ས་བོན་དང་། དེ་ཡང་གཉིས་པ་འདི་ལ་ཚོར་བ་དང་བཅས་པ་འབྲུང་བའི་ས་བོན་
དང་། དང་པོ་ལ་ཚོར་བ་མེད་པ་འབྲུང་བའི་ས་བོན་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། བཞི་ཚན་གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། གནས་ངན་ལེན། ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་དང་སྤྱད་
ཟེན་དང་། ཁ་ཟེན་པ་དང་བཞི་རུའང་གསུངས། ཞེས་གསུངས། དེར་མ་ཟད་བཞི་
ཚན་གཉིས་པའི་དབྱེ་བའང་ཡོད་དེ། ཅ་ཉོན་བྲུག་དང་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་ས་བོན་ལྟ་བུ་
གནས་ངན་ལེན་གྱི་ས་བོན་དང་། དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་
པའི་ས་བོན་དང་། དགེ་མེད་གའི་ས་བོན་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་
འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ངོ་བོར་སྤྱད་ཟེན་པའམ་སྤྲིན་ཟེན་པ་ལྟ་བུ་སྤྱད་ཟེན་པའི་ས་བོན་
དང་། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལྟ་བུ་སྤྱད་མ་ཟེན་པའི་ས་བོན་དང་རྣམ་པ་བཞི་རུ་
དབྱེ་བའང་ཐེག་བསྐྱས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བསྒྲེས་པའི་བག་ཆགས་དེ་
རྟེན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་རྒྱས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་དཔུང་པ་ལ། དཔྱད་ཚུལ་
དངོས་དང་། དེའི་གྲུབ་དོན་རྒྱས་བཏགས་གང་དུ་གནས་པ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་
ལ། དམ་བཅའ་བཞག་པ་དང་། སྤྱབ་བྱེད་དགོད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ།

བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྟེན་ལས་ནི། རྫས་གཅིག་ཐ་དང་གང་ཡང་མིན། ཞེས་གསུངས།
 རོན་ནི། བརྟེན་པ་ཀུན་གཞིའི་སྤྱང་གི་བག་ཆགས་དེ་ཡང་ཚེས་ཅན། རྟོན་རང་གི་རྟེན་
 ཏུ་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལས་ནི་རྫས་གཅིག་དང་རྫས་ཐ་དང་གང་ཡང་མིན་
 ཏེ། དེ་དང་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། རྟེན་དང་རྫས་ཐ་དང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་དགོད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་དེ་དང་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་
 པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགོད་པ་ལ། ས་བོན་དམིགས་རྣམ་ཡོད་པ་དང་། འབྲོ་བ་ལྔ་ཡི་ས་
 བོན་རྣམས། འཚོལ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། །ཁམས་ཀྱང་འཚོལ་ཕྱིར་གཅིག་ཉིད་
 མིན། ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། དེ་དེ་དང་རྫས་གཅིག་ཉིད་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་དེ་
 ལ་སྦྱོན་གསུམ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྦྱོན་དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་
 ཆ་དེ་ལ་དམིགས་རྣམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དམིགས་རྣམ་ཡོད་པ་
 གང་ཞིག། རྟེན་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ས་བོན་ལ་
 དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་མེད་དོ། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། སྦྱོན་གཉིས་
 པ་ནི། བདེ་འབྱེའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ས་བོན་རྣམས་ངན་སྦྱང་གི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ས་བོན་དང་
 ངན་སྦྱང་གི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ས་བོན་རྣམས་བདེ་འབྱེའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ས་བོན་ཡིན་པ་སོགས་
 འབྲོ་བ་ལྔའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ས་བོན་རྣམས་འཚོལ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། འབྲོ་བ་
 ལྔའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ས་བོན་རྣམས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུ་ལ་འབྲོ་བ་ལྔའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ས་བོན་ལྔ་པོ་དུས་མཉམ་ཏུ་ཡོད་

ཀུན་གཞི་སྤྱི་དོན།

པ་གང་ཞིག །དེ་རྣམས་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་པོ་དེ་དང་ཇུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཁས། དང་པོ་སྒྲ། མ་ཁྲབ་ན། དེ་
འདྲའི་ས་བོན་ལྔ་པོ་དེ་ཇུས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཇུས་ཆ་ཤས་འབྱེད་དུ་
མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་པོ་དེ་ཇུས་ཆ་ཤས་འབྱེད་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་རྣམས་དེ་དང་
ཇུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། བདེ་འགྲའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་དེ་
འཇོག་བྱེད་མི་དག་བས་བཞག་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་ནོ། །སྦྱོར་གསུམ་པ་ནི།
དེར་མ་ཟད་གཟུགས་ཁམས་འདོད་ཁམས་སུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཁམས་ཀྱང་འཚོལ་བ་
ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་དེས་འདོད་པའི་རྣམ་
སྤྲིན་འགྲུབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱོམས་
འཇུག་བསྦྱོམས་པའི་མཐུས་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་དེ་འདོད་པའི་
རྟེན་དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བསྒྲོད་དགོས་པ་གང་ཞིག །ས་བོན་དེས་
འདོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲ། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་འདོད་པའི་
སར་གཏོགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསར་དུ་བཞག་
སའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པ་
གང་ཞིག །དེ་དེ་དང་ཇུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲ། ཕྱི་མ་ཁས། དེ་
བཞེན་དུ་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱང་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཐལ་བ་སོགས་གོང་

མེར་སྐྱད་ཟུར་བཀོལ།

བཞིན་འཕེན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་དེ་དང་ཇུས་ཐང་དང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགོད་པ་ལ།
རྟེན་གཅིག་ལ་ནི་ཀུན་གཞི་གཉིས། །ཡོད་པར་འགྱུར་བས་སོ་སོ་མིན། །ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི། ཀུན་གཞིའི་སྤྱང་གི་བག་ཆགས་དེ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཇུས་
སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གང་ཟག་རྟེན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ནི་ཀུན་
གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱལ་ཡང་
གང་ཟག་རྟེན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་སྤྱང་གི་བག་ཆགས་དེ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་
ཤེས་ལས་གཞན་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲས་
བྱས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ལྷན་མིན་འདྲ་བྱེད་མ་ཡིན། གཟུགས་ཀྱང་མ་ཡིན། རྣམ་
ཤེས་ཚོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་སུ་གདོགས་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་སྐྱབ་རྒྱལ་སྒྲ། ཉགས་གཉིས་
པ་དེར་ཐལ། བྱོད་ལྟར་ན་དེ་ཇུས་སུ་བྱུབ་པ་གང་ཞིག །སྐབས་འདིར་ལྷན་མིན་
འདྲ་བྱེད་ལ་ཇུས་བྱུབ་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། བོད་དུ་འདོད་ན། གང་ཟག་གཅིག་གི་
རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་གཉིས་ཚེས་ཅན། བརྟན་པ་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་
གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་རག་མ་ལས་
པར་འཇུག་པ་དང་གཅིག་ལ་གཅིག་མ་བརྟན་པར་འཇུག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་གཉིས་རྟེན་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་རྒྱུད་

ཀུན་གཞི་སྤྱི་དོན།

ལྷན་གྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། སྤྱད་པ་དང་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་བརྟན་པ་རང་
དབང་ཅན་གཉིས་སྤྱད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མང་དུ་སྒྲོས་པས་ཆོག་གོ
།གཉིས་པ་དེའི་བྱུང་དོན་རྣམས་བདགས་གང་དུ་གནས་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་།
ཞར་བྱུང་དགོས་གས་གང་དུ་འཛོག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེས་ན་རྟེན་ལས་དེ་
ཉིད་དང་། །གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། །བདགས་ཡོད་ཅམ་དུ་གནས་ཕྱིར་རོ།
།ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དེ་དེ་དང་རྣམས་གཅིག་དང་རྣམས་པ་དང་གང་ཡང་མ་ཡིན་
པར་སྒྲར་བཞོད་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་བྱུང་པ་དེས་ན་དེ་འདྲའི་བག་ཆགས་དེ་
རྟེན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལས་རྣམས་གཅིག་པའི་རྒྱལ་གྱི་དེ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་
དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་རྣམས་པ་དང་པའི་རྒྱལ་གྱི་གཞན་དུ་འདྲའི་ཞེས་བརྗོད་དུ་མེད་
པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཆོས་སོགས་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་
ཡོད་པའི་རྣམས་པའི་ཆ་དེ་ལ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ངོ་བོ་ཞེས་བདགས་པའི་བདགས་ཡོད་
ཅམ་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཆོས་ཅན། བདགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་མ་ཡིན་
པའི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་བདུས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བྱལ་སྒྲས་
མ་ལས། དེ་ལྟར་སེམས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་འདི་རྣམས་ནི་
གནས་སྐབས་དག་ལ་གདགས་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་བདགས་པར་ཡོད་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་སྟངས་གི་
བག་ཆགས་གཉིས་རྣམས་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་པ་པ་དང་པར་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་མི་

འཕྲད་དེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་གཟུང་ལུགས་གཞན་གྱིས་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ཡིན་གྱི་
 སྐབས་འདིའི་རང་ལུགས་གྱི་བཤད་ཚུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཀའ་འབྲེལ་ལས།
 བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱས་པའི་ཁྱད་པར་ཏེ་རྒྱས་པ་ཡང་རྒྱས་པ་ཅན་དང་དེ་ཉིད་
 དང་གཞན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ནས། སྐྱ་མཆེད་དགོངས་པ་
 གཅིག་གོ ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་
 སོགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཇས་སུ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་བཞེད་ཀྱང་སློབ་དཔོན་སོགས་
 མེད་སྐྱ་མཆེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ལ་ཇས་བཏགས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་
 གང་ཡིན་ཇས་གྲུབ་དུ་མི་བཞེད་པའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་ཏེ། དཀའ་འབྲེལ་ལས།
 གལ་ཏེ་ས་བོན་དངོས་པོར་འདོད་ལ་ཇས་སུ་མི་འདོད་ན་སྤོན་མེད་པའི་ལུགས་སོ་ཞེ་
 བ། དེ་ལའང་ཉིས་པ་མེད་དེ། སློབ་དཔོན་འདི་སྐྱ་མཆེད་དངོས་པོ་ལ་ཇས་བཏགས་
 གཉིས་སུ་འབྱེད་དེ། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་འདུས་བྱས་སུ་བཞེད་ལ་ཇས་སུ་མི་བཞེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་སློབ་དཔོན་སོ་སོའི་ལུགས་མ་འདྲིས་པར་འབྱེད་
 པ་ནི་མཁས་པ་འཇངས་པ་གསལ་བ་ཡིད་གཞུངས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ལྟ་བུ་ཇས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ཇས་གཅིག་ཡིན་
 དགོས་ཤོག་བྱེད་པ་མང་ཡང་འདིར་བཤད་པ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་ཇས་གཅིག་དང་ཇས་
 ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་པ་ལྟར་སྤང་སྤྱེ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་
 ཡོད་དོ། སྤྱིར་ཇས་བཏགས་འདོད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དྲེབ་གདུ་སྐྱ་བས་དོན་

ཀུན་གཞི་སྤྱི་དོན།

དམ་བཤེན་པ་དང་ཇུས་ཡོད་དོན་གཅིག །ཀུན་ཇོབ་བཤེན་པ་དང་བཏགས་ཡོད་དོན་
གཅིག་དུ་འདོད། ཐལ་འགྱུར་བས་ཇུས་ཡོད་མི་འདོད་ཅིང་གཞི་གྲུབ་ན་བཏགས་ཡོད་
ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་འདོད། མདོ་སྡེ་པ་ནས་རང་རྒྱུད་པའི་བར་ན་མས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ལ་
ཇུས་བཏགས་གཉིས་སུ་བྱེད་ནས་འདོད་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ལྷགས་འདིར་
ཇུས་བཏགས་ཀྱི་ཁྲད་པར་ཡོད་དེ། ཆོས་གང་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་རང་ཉིད་
སློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་དག་སློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་སྟོན་དུ་
སོང་བ་ལ་མི་བཟླས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་དག་སློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ད་ལྟ་
ཡོད་པ་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཆོས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་དེ་དང་དེ་སློས་འདོགས་ཏེ་
འཛིན་པར་བྱེད་ནས་པའི་རྒྱགས་ཐུབ་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་དེ་ཇུས་ཡོད་དང་། ཆོས་གང་
ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་རང་ཉིད་སློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་
ཆོས་དག་སློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལ་བཟླས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་
པའི་ཆོས་དག་སློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ད་ལྟ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
དམ་ངོ་བོ་དེ་དང་དེ་སློས་འདོགས་ཏེ་འཛིན་པར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱགས་ཐུབ་དུ་མ་
གྲུབ་པའི་ཆོས་དེ་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛིག་པའི་བྱིར་ཏེ། བསྟར་བ་ལས། གང་ཅི་ཡང་
རུང་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་བཟླས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་བརྟེན་
པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོར་ན་ཇུས་སུ་ཡོད་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་བཟླས་ཤིང་། དེ་ལས་

མེར་སྐྱོད་རྒྱུ་བཞེས།

གཞན་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོར་ན་
བདག་ས་པའི་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའི། རྗེས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་སྤྱི་རོ་རིག་བྱ་
ནམས་དབང་གེས་ཀྱི་གཞུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ཁྲོར་འཆར་བ་ལ་སྤྲོས་བཞེད་པ་
སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་བསྟོས་མི་དགོས་པར་
འཆར་ནས་པས་ན་རྗེས་ཡོད་དུ་འཛོགས། །གེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་ཉམས་སུ་ཁྱེད་
བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའི་གཞུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་རང་ལས་གཞན་པའི་
ཆོས་གཞན་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་འཛོན་ནས་པས་ན་རྗེས་ཡོད་
དུ་འཛོགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཁྱོད་པ་དང་འཁོན་འཛོན་འཆོག་པ་
ཕྱག་དོག་ནམ་འཆེ་ནམས་ཁོང་ཁྱོད་ལ་བདག་ས་པ་དང་། མེར་སྐྱོད་དང་བྱུགས་པ་གོད་
པ་གསུམ་འདོད་ཆགས་ལ་བདག་ས་པ་དང་། འཆབ་པ་དང་གཡོ་རྒྱ་རྒྱགས་གཉིད་
འགྱོད་པ་ནམས་གཉི་སྤྱག་ལ་བདག་ས་པའི་བདག་ས་ཡོད་སོགས་གེས་པ་ལ་བདག་ས་
ཡོད་དུ་མ་ཞིག་བསྐྱ་བ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིན་ཀྱང་། །བཞག་པའི་བག་
ཆགས་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་ནས་གེས་
ཆོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་ལས་དགེ་བ་དང་སོགས་པས་བསྐྱས་པ་མི་དགེ་བ་དང་
ལུང་མ་བསྟན་གང་ཡིན་ཀྱང་དེས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་ཆོ་གའི་ཅི་སྟེ་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་རས་དེ་ཆོན་གྱི་སྟོད་དུ་མ་བཅུག་

ཀུན་གཞི་སྤྱི་དོན།

པའི་དུས་ན་ཁ་དོག་སྒྲ་ཚོགས་སུ་མི་སྣང་བར་ཁ་དོག་གཅིག་ཉིད་དུ་གནས་ཀྱང་ཚོན་
གྱི་སྣོད་དུ་བཅུག་པའི་ཚོན་ཁ་དོག་སྒྲ་ཚོགས་པའི་དབྱེ་བ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་
གཞིའི་ནམ་ཤེས་ལ་འཛེག་བྱེད་འབྱུག་ཤེས་དགེ་མི་དགེ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་བག་ཆགས་
བསྐྱོས་པའི་ཚོན་བག་ཆགས་ཀྱི་དུས་ན་དགེ་མི་དགེ་སྒྲ་ཚོགས་སུ་མེད་པར་ལུང་མ་
བསྟན་གཅིག་དུ་གནས་ཀྱང་འབྲས་བུའི་དུས་ན་དེ་ལས་དགེ་མི་དགེ་སོགས་ཚོས་སྒྲ་
ཚོགས་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཐོག་བསྟན་ལས། བག་ཆགས་
ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཅིང་སྒྲ་ཚོགས་བ་མ་ཡིན་པ་ཚོས་ཐ་དད་པ་སྒྲ་ཚོགས་དག་གི་རྒྱར་
ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། དཔེར་ན་ཚོ་གའི་ཅི་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་རས་སྒྲ་ཚོགས་སུ་
མི་སྣང་བ་གང་གི་ཚོ་ཚོན་གྱི་སྣོད་དུ་བཅུག་པ་དེའི་ཚོར་ས་ལ་ཚོན་ནམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཐ་
དད་པ་ནམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་དུ་མ་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞིའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་བག་
ཆགས་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པ་ཡང་བག་ཆགས་ཀྱི་དུས་ན་སྒྲ་ཚོགས་མ་ཡིན་ཀྱང་
འབྲས་བུ་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་ཚོན་གྱི་སྣོད་དུ་མངོན་པར་ཕྱོགས་ན་ཚོས་སྒྲ་ཚོགས་
ཚད་མེད་པ་དག་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུབ་པ་མཚོག་དུ་ཟུབ་པའི་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ དེ་མི་འཐད་དེ། ཀུན་
བདུས་ལས། ཇིས་སུ་འབྲེལ་བའི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་སོ།
ཞེས་པ་དང་། ཇིས་སུ་འབྲེལ་བའི་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་
སོ། ཞེས་དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་ཇིས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་མི་

དགོང་གསུངས་པའི་ལུང་གིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནམ་མཁུན་གྱི་རྒྱ་
 མི་བྱེད་པ་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ལ།
 དགོང་དང་མི་དགོང་མཚན་ཉིད་པར། །འདོད་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས།
 རོན་ནི། དགོང་མི་དགོང་བག་ཆགས་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དགོང་བ་དང་མི་དགོང་བ་
 མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལུང་
 རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ།
 རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དགོང་བ་ཡིན་ན་དགོང་བ་ཡིན་པས་མ་བྲལ། དེ་བཞིན་དུ་མི་དགོང་བ་དང་།
 གཞུགས་སོགས་ལ་རིགས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁམས་གོང་མ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 མི་དགོང་བའི་བག་ཆགས་ཆོས་ཅན། མི་དགོང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་མི་
 དགོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲུབ་པ་ཁས། ཉགས་དེར་ཐལ། མི་དགོང་བའི་བག་ཆགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་ས་ཐོན་ཆོས་ཅན།
 གཞུགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་གཞུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲུབ་པ་ཁས། དེ་
 ལྟར་རིགས་པ་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ། ནམ་མཁུན་འཕེན་བྱེད་ནི་འཛོག་བྱེད་དགོང་
 མི་དགོང་མངོན་གྱུར་བས་བྱེད་པས་དེའི་བག་ཆགས་དེས་ནམ་མཁུན་འཕེན་པར་བྱེད་པ་
 མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་འབྲུབ་པར་བྱེད་པས་ན་ནམ་མཁུན་གྱི་རྒྱར་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་
 ཀྱིས་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ཡང་མེད་དེ། འབྲས་བུ་དེ་བག་
 ཆགས་འཛོག་བྱེད་དང་རིགས་འབྲེལ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ལུ་པ་བག་ཆགས་ཇི་ལྟར་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ནི།

འཛོལ་པའི་རྒྱལ་བཤད་པ་ལ། བག་ཆགས་འཛོལ་པའི་རྒྱལ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཉིད་
ཀྱིས་གནས་སྡོན་མེད་བསྐྱེད། དེ་དག་གཉིས་ཀར་འདོད་པའོ། ཞེས་གསུངས། དོན་
ནི། བག་ཆགས་འཛོལ་པའི་རྒྱལ་ལ་སེམས་ཅམ་པའི་སློབ་དཔོན་ནམས་ལ་ལུགས་
མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་སོགས་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་
ནས་དོན་གསང་མཁན་པོ་སོགས་ཀྱིས་བག་ཆགས་ནམས་ནི་སྟོབྱེད་ལ་མ་བཟོས་པར་
ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཅིང་དེས་ན་འཇུག་ཤས་ནམས་ཀྱིས་ས་བོན་རྟིང་པ་
བསོ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ལྷ་འོད་སོགས་ཀྱིས་བག་
ཆགས་ནི་སྟོབྱེད་ཀྱིས་སྡོན་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་སྡོན་བསྐྱེད་པ་ཕྱིས་སྟོབྱེད་
ཀྱིས་བསོ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་སྟོབྱེད་ལ་མ་བཟོས་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་
མ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་ནི། བག་ཆགས་ལ་སྟོབྱེད་ལ་
མ་བཟོས་པར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་དང་། འཛོལ་བྱེད་ཀྱིས་
སྡོན་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ནམ་སྤིན་གྱི་ས་བོན་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་ས་བོན་
གཉིས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གནས་ན་སྤར་སྟོ་གཞི་བྱང་ཆོས་
ལྡན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་སོགས་གཞན་བྱེད་མང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ཆོ་འདིར་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་བསགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དབྱལ་
བར་ནམ་སྤིན་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ནམ་སྤིན་གྱི་ས་བོན་དེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཆོས་

ཉིད་ཀྱིས་གནས་པར་ཐལ། དེ་ནས་སྒྲིན་གྱི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་དངོས་
 ཞེས་སོགས་གཞན་གྱི་མཐུན་པ་ལྟར་གོ། ། བྱེད་པ་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ།
 ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་
 བཞིན་གནས་རིགས་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་རང་བཞིན་དུ་
 གནས་པའི་རིགས་ནི། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ལྡན་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དུ་གྱི་བྱང་པར་
 གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་
 ཅན་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་རིགས་
 གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་སྐབས་སུ་བབ་ནའང་མང་བར་འགྱུར་བས་མ་སྒྲོས་སོ།
 འདྲུག་པ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཐམས་ཅད། རྒྱུ་འམ་འབྲས་
 བུའི་དངོས་པོ་སྟེ། སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞིའོ། ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བཞིན་
 པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་
 སྒྲིམ་བ་གསུམ་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ཡིན་པས་དེ་
 དག་གི་རྒྱུའི་དངོས་པོར་གྱུར་པར་སྦྱོར་བའོ། ཆོས་དེ་དག་རང་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་
 དངོས་པོ་དུ་འགྱུར་བར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་
 གཞི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཆ་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་པ་ལྟར་གོ་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ།
 བདུན་པ་ལྟོག་དུས་བསྟན་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་དབང་ཐོབ་དབང་བཅོམ་ལ། ཀུན་གཞི་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་དེ། འཛོག་བྱེད་གཉིས་པོ་བྱེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྒྲུབ་

ཀུན་གཞི་སྤྱི་དོན།

བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཅེམས་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་
དང་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆ་
གཉིས་པོ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་
ཀུན་གཞིར་འཛོག་བྱེད་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་
མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། སུམ་ཅུ་པ་ལས། དགྲ་
བཅོམ་ཉིད་ནས་དེ་ལྟོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྟོག་ཚུལ་འདི་ཡང་བསྟུ་བ་
ལས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་འཇུག་ཤེས་གཉིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྟུ་བཞི་གསུངས་པ་
དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་བདུས་ཀྱི་ལུགས་ལ་བྱང་ཅེམས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་
གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བར་བཤད་པས་ཁྱད་པར་མང་དུ་འབྱེད་དགོས་པ་ཡོད་དོ།
།དེའི་འཇུག་དུས་ཡོད་དེ། དོན་གསང་ལས། སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་
ས་བོན་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་བུ་མ་བྱུང་གི་བར་དུའོ། །འཛོག་ཆོགས་ལ་ལྟ་
བའི་ས་བོན་དང་ཉན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སྤྱོས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་བོན་ནི་གཉིན་པོ་མ་
བྱུང་གི་བར་དུའོ། །དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྐྱན་གྱི་སྤྱོས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་བོན་
ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་ནི་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་མ་འདས་ཀྱི་
བར་དུའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ནི་དོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་བར་དུ་རྒྱན་འཇུག་པ་ཙམ་གྱིས་
རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་བག་ཆགས་གསུམ་གྱི་འཇུག་དུས་དེ་ལྟར་བཤད་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དག་སའི་བྱང་ཅེམས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་

ལ་དག་བའི་ས་བོན་དང་ལུང་མ་བསྐྱན་གྱི་ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་
 མི་བྱ་སྟེ། སྐར་བཤད་པའི་ཀུན་གཞིའི་འཛིན་གྱིད་ཀྱི་དོན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། འདིར་
 ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཀུན་གཞི་མ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་སྐྱོབ་བཤད་དང་ལྷན་འཇུག་ནི་དེ་
 ལྟར་འདོད་དགོས་པས་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་སྐྱོད་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་
 ཀུན་གཞི་དེ་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཆོས་གསུམ་པོའི་སྐྱོད་ཀྱི་ཡིན་པ་དང་དེ་དག་རང་གི་སྐྱོད་
 འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོར་སྐྱོར་རྒྱལ་དང་དེ་འདྲའི་བྱང་འཕགས་ནམས་ཟག་བཅས་ཟག་
 མེད་ཀྱི་ལས་གང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་སོགས་དབྱུང་དགོས་པ་མང་དུ་ཡོད་དོ། །ཁ་ཉིས་
 པ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། དམིགས་ནམས་སོགས་བཞི་བཤད་
 པ་དང་། སྐྱོབ་བཤད་པ་དང་། ས་གང་དུ་གཏོགས་དབྱུང་པ་དང་། འཇུག་ལྷན་གྱི་དུས་
 བསྐྱན་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་མཚན་ཉིད་ནི། ཀུན་གཞི་ནམ་
 སྐྱིན་ཆ་ཉིད་ལ། །བདག་བཟ་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྐྱན། རེག་དང་ཆགས་སོགས་
 དགུ་ཁོ་ན། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 དམ་ངོ་བོ་ནི་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་ཀུན་གཞི་ནམ་སྐྱིན་གྱི་ཆ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དམིགས་
 བས་ནམ་པ་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་བཟ་བའི་སྒོ་ནས་ངར་རྩོམ་པའི་ནམ་པ་ཅན་
 གྱི་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྐྱན་པ་གང་ཞིག །རང་གི་འཁོར་རེག་སོགས་ཀུན་འགྲོ་
 ལྡང་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་བཞི་སྟེ་དགུ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་ལུན་གྱི་བཏན་པའི་
 ནམ་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་སུམ་རུ་པ་ལས། དེ་ལ་གནས་པ་རང་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་མ།

བྱང་ཞིང་། ཁྱེད་ལ་དམིགས་པ་ཡིད་ཅིས་བྱ། རྣམ་སེམས་ངར་སེམས་བདག་ཉིད་ཅན།
 བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི། ཉོན་མོངས་བཞི་དང་ཉལ་དུ་འགྲོགས། བདག་
 ཏུ་ལྟ་དང་བདག་ཏུ་སྐྱོངས། བདག་རྒྱལ་བདག་དུ་ཆགས་པ་སྟེ། ཁང་དུ་སྐྱེས་པ་
 དེའི་འོ་གཞན། རིག་སྟགས་ཀྱང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཀུན་གཞི་རྣམ་
 མིན་གྱི་རྣམ་དེ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་སྟོན་སྟེ་རྣམ་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ལ་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་འབྱུང་པ་ཙམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་ཡིད་མ་
 སྐྱེབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ན་ཡིད་གསལ་རིག་ཙམ་གྱི་ངོ་བོར་
 གནས་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱོབ་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་དང་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་
 གནས་སྐབས་ནང་ལ་ཡིད་གསལ་རིག་ཙམ་གྱི་ངོ་བོར་གནས་སྐབས་གནས་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ན་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་ལྷན་
 པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་གནས་ལྷན་པ།
 མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལྗོངས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་
 ཉོན་ཡིད་ཆོས་ཅན། སྐྱེབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེབ་ལུང་མ་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། ཉོན་ཡིད་
 ལ་བསྐྱེབས་ཞེས་པའི་དོན་ནི་དེས་ཐར་པ་སྟགས་ཆོས་གཞན་ལ་པར་བསྐྱེབས་པའི་
 དོན་མ་ཡིན་གྱི་ཡིད་རང་ཉིད་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་བཞིས་བསྐྱེབས་
 ཏེ་རྟོག་རྟོག་པོར་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་པར་དཀའ་འབྱེལ་ལས་ཞིབ་དུ་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སེམས་ཡིན་ན་མི་དག་བའི་སེམས་སྐྱེས་
 པའི་སྐབས་མེད། དེ་མི་དག་བའི་སེམས་ཡིན་ན་དག་སེམས་སྐྱེས་པའི་སྐབས་མི་
 སྤྱད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཟུང་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པས་སོ་སྐྱེའི་
 རྒྱུ་ལ་འཁོར་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་འཕགས་
 ལམ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མངོན་གྱུར་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་མི་འབྱུང་བའི་སྐབས་
 མེད་པ་གང་ཞིག། །ཡིད་ཀྱི་དག་མི་དགའི་སེམས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་འཁོར་བྱི་ཚོར་བ་དེ་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ཚོར་བ་བཏང་སྟེ་གང་རུང་ཡིན་ན་རིགས་པ་གོང་དང་འདྲ་བའི་སྟོན་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར། དེའི་འཁོར་དུ་རྣམ་གཡེང་སོགས་དུག་འབྱུང་ཡང་འཁོར་དགུར་གྲངས་མ་
 ངེས་པའི་སྟོན་མེད་དེ། རྣམ་གཡེང་ནི་ང་རྒྱལ་ལ་བཏགས་པ་དང་། བག་མེད་ནི་
 འདོད་ཆགས་དང་གཏི་མུག་གཉིས་ལ་བཏགས་པ་དང་། རྟོན་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་
 བཏགས་པ་དང་། མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་སྟུགས་པ་གསུམ་ནི་གཏི་མུག་ལ་
 བཏགས་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ལས་ཇུས་རིགས་རྩུར་དུ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་དེའི་འཁོར་དུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་
 གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དེ་འཛིན་ལྟ་ལ་བཏགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དེའི་འཁོར་དུ་ཚོས་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་སོགས་བཞི་ཡོད་པར་འདོད་
 དགོས་ཏེ། རྩུང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་འཁོར་བྱི་ཉོན་མོངས་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ན།

ལ་ཉོན་མོངས་ཀུན་བདགས་མེད་དེ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྤྱོད་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཅ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་བཞིས་རྟག་དུ་རྟོག་རྟོག་པོར་བྱས་པས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ཀུན་གཞིའི་
རྣམ་ཤེས་ལ་ངའོ་སྟུང་དུ་སྒྲོམ་སེམས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ན་ཡིད་ཅེས་བརྗོད་
པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ས་གང་དུ་གདོགས་བཤད་པ་ནི། ཉོན་ཡིད་དེ་རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་
གང་ཟག་ཁམས་གསུམ་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ས་དེར་གདོགས་པ་ཡིན་དེ། སུམ་ཅུ་པ་
ལས། གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོང་མའི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འབྲུག་ཐོབ་པའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དེས་རེ་ཞིག་ཁ་ཕྱིར་ལྷས་
ཀྱི་འདོད་པའི་ཆགས་སྤང་དང་འདོད་པའི་ཚོས་ལ་འདུན་པའི་སྲིད་པ་མངོན་གྱུར་བ་
དང་བྲལ་ཡང་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་དེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདོད་ཉོན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་འཁོར་བཅས་འདོད་པའི་སས་
བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག །དེ་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་ཟག་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་
ཕྱིར་མི་འོང་དེས་འདོད་ཉོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉོན་ཡིད་འདོད་པའི་ལྷགས་འདིར་གཞན་དུ་མ་བྱབ་སྟེ།
ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་དགུ་ཚན་གསུམ་པོ་རིམ་གྱིས་སྤངས་པའི་དོན་ནི་གཙོ་བོ་
ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཉོན་ཡིད་

འཁོར་གྱི་ཉོན་མོངས་ནི་སྤྱད་ཅིང་ཉོན་མོངས་དགྲ་པ་མ་སྤངས་བར་དུ་ཆ་གས་ཅམ་
 ཡང་སྤྲོང་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་དུ་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་ན་སྤྲོ་རགས་ཆེ་ཆུང་
 སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་དུ་མེད་པར་གནས་སྐབས་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་འཁོར་
 བའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ངོ་བོ་རིགས་གཅིག་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་པ་རྒྱུར་དུ་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །བཞི་པ་འཇུག་ལྡན་གྱི་དུས་བསྐྱེད་པ་ལ། འགོག་པ་མཉམ་གཞིག་གནས་
 སྐབས་དུས། །དབང་ཐོབ་དགྲ་བཅོམ་མཐར་ཐུག་གོ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཉོན་
 ཡིད་ལྡན་པའི་དུས་དང་འཇུག་པའི་དུས་ཡིད་དེ། འགོག་པ་ལ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་
 པའི་ཆེ་དང་མཉམ་གཞིག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆེ་གནས་སྐབས་ལྡན་ཅིང་། དབང་ཐོབ་ས་
 བརྒྱད་པའི་ཆེ་དང་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་མཐར་ཐུག་གཏན་ལྡན་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་མ་གཏོགས་པའི་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གཅིག་ནས་
 གཅིག་དུ་བརྒྱུད་དེ་རིགས་འདྲ་རྒྱུ་ཆགས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དེ། སུམ་ཅུ་པ་ལས།
 དགྲ་བཅོམ་མེད། །འགོག་པའི་སྦྱོམས་པར་འཇུག་ན་མེད། །འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་
 ལམ་ན་མེད། །དེ་ནི་གྲུར་པ་གཉིས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་
 །དེ་དག་གི་རྒྱུ་ལ་ཡིད་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྒྱུ་ལ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བདག་
 རྒྱུ་ཉོན་ཡིད་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དབང་ཐོབ་པ་དང་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་
 པ་ནམས་ཀྱིས་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་ཐལ། དེ་ནམས་ཀྱིས་ཉོན་ཡིད་གནས་
 བྱུར་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །མདོ་སྤྱིའི་རྒྱུ་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་གནས་བྱུར་པ།

ཀུན་གཞི་སྤྱི་དོན།

མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་བཟློག་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེའི་ལན་
འཆད་པ་ལ། ཉན་མོངས་ཅན་དུ་འཛོལ་བྱེད་པའི། གང་ཟག་འཛོལ་པ་ལོག་གྱུར་
ཀྱང་། རྟོག་ཡིག་ཅམ་ཡོད་ཕྱིར་དང་། ཆོས་འཛོལ་བསྐྱེད་ནུས་མ་ལོག་ཕྱིར།
ཡིད་ཤེས་མེད་དང་མཉམ་པ་ཉིད། ཤོབ་པའི་སྟོན་གཉིས་རིང་དུ་སྤངས། ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི། གང་ཟག་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ལ་ཉན་ཡིད་ཉན་མོངས་ཅན་དུ་འཛོལ་
པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་འཛོལ་པ་ལོག་པར་གྱུར་ཀྱང་ཉན་ཡིད་དེའི་རྣམས་
རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་གསལ་རིག་ཅམ་གྱི་ཡིད་རྒྱུ་མ་འཆད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་དེས་
ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྟེན་བྱེད་པས་ཡིད་ཤེས་མེད་པའི་སྟོན་མེད་པ་དང་། ཉན་རང་
དགྲ་བཅོམ་དང་དབང་ཤོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་དུ་འཛོལ་པའི་
ཤེས་སྒྲིབ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མ་ལོག་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་གིས་མཉམ་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤོབ་པའི་སྟོན་མེད་པས་སྤར་བཤད་པའི་སྟོན་གཉིས་པོ་རྒྱང་རིང་དུ་
སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ཀྱི་བདུན་ཡིད་གསལ་རིག་ཅམ་དེ་
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ཟག་མེད་དུ་བཞེད་པ་ཡོད་
ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་དུ་འཛོལ་
པ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་
འཛོལ་པ་ཡིན་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛོལ་དང་བཅས་མ་བཅས་ལ་བྱེད་ན་ལུགས་
འདིར་ཉན་རང་སྟོབ་མི་སྟོབ་ཀྱི་མཉམ་གཞིག་ཟག་མེད་པའི་རྒྱུ་ལ་གང་ཟག་གི་

བདག་འཛིན་མེད་ཀྱང་ཚུལ་གྱི་བདག་འཛིན་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པས་དེ་དག་གི་
 རྒྱུད་ཀྱི་བདུན་ཡིད་དེ་ཟག་བཅས་དང་བྱང་སེམས་མཉམ་གཞིལ་ཟག་མེད་པའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་བདུན་ཡིད་དེ་ཚུལ་གྱི་བདག་འཛིན་དང་མ་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཟག་མེད་
 ཏུ་འཛོག་དགོས་པ་ལྟར་སྒྲུང་སྟེ། རྒྱུ་དུ་རྒྱས་པར་བཀོད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་གཉིས་
 ཡོད་པར་འཐད་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་ལ། ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་
 རིགས་པ་ཡིས། །ནམ་ཤེས་བྱུག་ལས་ཐ་དད་པའི། །ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་ནམ་པར་
 ཤེས། །ཡོད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འདིར་ནམ་ཤེས་
 ཚོགས་བྱུག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཉོན་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་
 གྲོས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་
 གསུངས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ལུང་དང་། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཡང་དག་པའི་རིགས་པ་
 ཡིས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་དང་། རིགས་པའི་
 སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚུལ་མཛོན་པའི་མདོ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་
 ཏུས་ཀྱི་ཁམས། །ཚུལ་ནམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ན་འགོ་ཀུན་གྱིས།
 །མྱང་ངན་འདས་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། ཚུལ་ཀུན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་
 པ། །ནམ་པར་སྒྲིན་པ་ཀུན་གཞི་སྟེ། །དེ་བས་ཀུན་གཞིའི་ནམ་ཤེས་ནི། །དམ་པ་དག་
 ལ་ངེས་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། དགོངས་འབྲེལ་ལས། དེས་འགའ་ནི་ཀུན་གཞིའི་
 །ནམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ནམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་སྟེ་ཡིད་དང་ངོ་།

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ན།

ཁེས་འགའ་ནི་གཉིས་དང་སྟེ་ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ངོ་། ཁེས་
འགའ་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདུན་ཀ་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་སྟེ། ཞེས་པ་
དང་། གཞན་ཡང་གོང་དུ་བྲངས་པའི་ལུང་དང་། དགོངས་འབྲེལ་དང་རྒྱན་སྦྱག་དང་
ལང་ག་ཤེགས་སོགས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུབ་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་རིགས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དགོད་པ་ལ། ཀུན་གཞི་འཐད་པའི་རིགས་
པའི་སྦྱབ་བྱེད་དང་། ཉོན་ཡིད་འཐད་པའི་རིགས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དགོད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། འཕྲོས་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་
པའི་གཞུང་ལུགས་ལས། སྦྱབ་བྱེད་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ། གསུངས་ཀྱང་ལེན་
དང་དང་པོ་གསལ་ལ། ཁ་བོན་ལས་དང་ལུས་ཚོར་དང་། སྦྱོམས་འཇུག་འཆི་འཕོ་མི་
རུང་བ། འབྱུང་དུ་འདུས་ཕྱིར་འདིར་བཤད་བྱ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དེ་ལ་
མང་དུ་ཡོད་དེ། ཐེག་བསྟན་དང་། རྣམ་བཤད་རིག་པ་དང་། སའི་བསྟོད་འབྲེལ་
སོགས་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་ལུགས་དག་ལས་ཀུན་གཞི་འཐད་
པའི་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་། བསྟན་པར། ལེན་དང་
དང་པོ་གསལ་བ་དང་། ཁ་བོན་ལས་དང་ལུས་ཚོར་དང་། སེམས་མེད་སྦྱོམས་པར་
འཇུག་པ་དང་། ཉི་བཞིན་འཆི་འཕོ་མི་རུང་འབྱུར། ཞེས་སྦྱོམས་སུ་མཛད་ནས་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྷན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མེད་ན་ལུས་ལེན་པ་མི་རུང་བར་ཐལ་
བ་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་པོ་འམ་གཟོད་མ་འབྱུང་བ་མི་རུང་བ་དང་། ཡིད་ཤེས་

མེར་སྐྱོད་རྒྱུ་བཀོལ།

གསལ་བ་འབྱུང་བ་མི་རུང་བ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱིས་བོན་མི་རུང་བ་དང་། ལས་སུ
བྱ་བ་མི་རུང་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་མི་རུང་བ་དང་། སེམས་མེད་པའི་སྣོན་མས་
འཇུག་མི་རུང་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་འཆི་འཕོ་མི་རུང་བར་ཐལ་བའི་རིགས་པ་
བརྒྱད་དུ་པལ་ཆེར་འདུས་པའི་ཕྱིར་ན་འདྲིར་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་འོས་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་མེད་ན་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་མེད་དགོས་པས་རྣམ་ཤེས་
ཚོགས་དྲུག་གིས་ལུས་ལེན་དགོས་པ་ལས་དེ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ལུས་སྤངས་ཟིན་ནས་ད་ལྟ་བའི་རྒྱུན་ལུང་དང་དབང་པོ་
དང་ཡིད་བྱེད་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ལ་དགེ་མེད་གེ་
གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་ནས་མ་ཤིའི་བར་རིགས་འདྲ་
རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དུས་གཅིག་དུ་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་
པར་གནས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ཆེ་དེ་ལ་རེས་འགའ་འབྱུང་ཞིང་རེས་
འགའ་མི་འབྱུང་བའི་སྐབས་ཡོད་པས་ཆེ་དེ་ལ་ལུས་ཡང་ཡང་འདྲོར་བ་དང་ཡང་
ཡང་ལེན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་བུ་སྟེ། ལུས་ལེན་བྱེད་དེ་
ལུས་ལེན་ཁ་མའི་དུས་སུ་ཡོད་ཅིང་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་ནས་མ་ཤིའི་བར་རྣམ་སྟོན་
དུ་གྱུར་ནས་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་སྟེ་རིགས་འདྲ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་དགོས་
པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག ཀུན་གཞི་ཡོད་ན་རྣམ་ཤེས་གཉིས་
ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདྲོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་ན།

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ན།

ནམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཀ་སྤྱོད་པའི་ཡུལ་དབང་ཡིད་བྱེད་ནམས་རིགས་སུ་མ་ཆད་པར་
ཉི་མེད་མེད་པ་འབྱུང་རུང་དུ་གནས་པ་ན་དང་པོ་ནམ་ཤེས་བྱེད་བྲག་པ་གཅིག་ཀྱང་མི་
སྤྱོད་པར་ཐལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི། ནམ་ཤེས་གཉིས་ཅིག་
ཅར་འབྱུང་བ་མེད་ན། འོ་ན། གཞུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཞུགས་གསལ་བར་
འཛིན་པའི་ཆེ་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེའི་ཇེས་སུ་འབྱང་བའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་གཞུགས་
གསལ་བར་འཛིན་པ་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་ཕན་ཆད་ཀྱི་གཞུགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡིད་ཤེས་དེ་འདས་པའི་གཞུགས་
དན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མེད་
པར་ཐལ་ལོ། །རིགས་པ་བཞི་པ་ནི། དགེ་མི་དགའི་ས་བོན་ཉིད་མི་རུང་བར་ཐལ།
དེའི་སྐོ་གཞི་ཀུན་གཞིའི་ནམ་ཤེས་མེད་པ་གང་ཞིག །ནམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་སྐོ་
གཞིར་འདོད་ན་ནམ་ཤེས་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཅིག་གི་འཇུག་ཐོགས་སུ་གཅིག་འབྱུང་
བ་མེད་པའམ། ཡོད་ན་སྤར་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ནམས་རྒྱན་ཆད་པར་ཐལ་བ་
སོགས་ཐོག་བསྐྱུས་ནས་བཤད་པའི་རིགས་པའི་གནོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་འཇུག་པའི་
ཕྱིར། རིགས་པ་ལྔ་པ་ནི། ནམ་ཤེས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་ན། བདན་པ་སྟོད་དུ་
སྤང་བའི་ནམ་རིག་དང་། གཡོ་བ་གནས་སུ་སྤང་བའི་ནམ་རིག་དང་། ངའོ་སྟུམ་
པའི་ནམ་རིག་དང་། ཡུལ་གཞུགས་སོགས་སུ་སྤང་བའི་ནམ་རིག་བཞི་པོ་དུས་གཅིག་
དུ་འབྱུང་བའི་ལས་སུ་བྱ་བ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཀུན་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྤྱོད་

སེར་སྒྲུང་རྒྱུ་བཀོལ།

དེ་ལྟར་ཡོད་ན། དེའི་ཆོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་འབྱུང་བ་དང་།
གསུམ་པ་ནི་ཉོན་ཡིད་ལ་འབྱུང་བ་དང་། བཞི་པ་ནི་འཇུག་ཤེས་གཞན་ལ་འབྱུང་བར་
འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་དུ་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར། རིགས་པ་དུག་པ་ནི། ཚུལ་བཞིན་ཡིན་པ་དང་མིན་པ་དཔྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་ལ་བྱུང་བར་སྐྱེ་བའི་ཚྱོད་བའི་ཚོར་བ་མེད་
པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་དེན་སྦྱིན་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པ་གང་ཞིག
།འཇུག་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་བདུན་པ་ནི། འདུ་ཤེས་
མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེ་རྣམ་ཤེས་
ཀྱིས་ལུས་པོར་ཟེན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་ལུས་གནས་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
མེད་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་འགགས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མདོ་ལས། དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལུས་དང་མ་བུལ་བ་ཡིན་ནོ།
།ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མི་གསལ་བ་
ཡོད་པས་དེའི་ལུས་རྣམ་ཤེས་དང་བུལ་བའི་སྦྱོན་མེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
དེའི་རྒྱུ་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་དེའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་འདུ་གཉིས་དམིགས་
རྣམ་ཤིན་དུ་སྤྲ་བས་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བ་ཡིན་ལ།དེའི་རྒྱུ་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་
ན་དེའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་འདུ་གཉིས་རྒྱ་བ་རགས་པ་ཡིན་དགོས་པས་སྟོམས་འཇུག་དེ་
གཉིས་ལ་འདུ་ཤེས་ཚོར་འགོག་གི་སྟོམས་འཇུག་ཅེས་པའི་སྤྲ་བ་མི་འཐད་པར་

ཀུན་གཞི་སྤྱི་དོན།

འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རིགས་པ་བརྒྱད་པ་ནི། ཀུན་གཞི་མི་འདོད་ན་མངལ་སྤྱིས་ལྟ་བུ་
འཆི་འཕོ་བའི་ཆོ་ལུས་ཀྱི་སྤྲོད་སྤྲེད་ནས་སྤྲིང་གའི་བར་དྲོད་ཚོར་རིམ་གྱིས་བསྐྱས་
ནས་ལུས་འདོར་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དགོས་ན་དེ་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་
པའི་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་བསྐྱས་ནས་འདོར་དགོས་པ་ལས་དབང་ཤེས་ལྡན་པོ་ནི་ལུས་ཀྱི་
ཆ་ཤས་སོ་སོར་གནས་པ་ཡིན་གྱི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་མི་གནས། ཡིད་ཀྱི་
ནམ་ཤེས་ནི་ལུས་ཀྱི་ཤ་ཆས་རེ་རེ་ལའང་མི་གནས་ཤིང་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་
པར་ཡང་མི་གནས་པ་གང་ཞིག །དེ་ལས་གཞན་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པའི་ཀུན་
གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། ལུས་དབང་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་ཀྱང་ལུས་དབང་གར་བྱུང་
དུ་ལུས་ཤེས་སྤྱི་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ལུས་ཤེས་སྤྱི་བ་ལ་ལུས་དབང་དང་རིག་བྱ་
གནས་གང་དུ་འཕྲད་པ་ལ་བསྐྱེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀུན་གཞི་ནི་ནམ་ཤེས་ནི་
ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་གནས་པས་ལུས་འདོར་བྱེད་དུ་རུང་བ་ཡིན་དེ། བྱེ་
བཤའ་ལས། ཀུན་གཞི་ནི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཁོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་བཤའ་པ་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་སྤྲེ་སྤྲོད་ལས་
ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་དེ་ནམ་གངས་གཞན་གྱིས་བསྐྱར་པར་བཤའ་པ་དང་། ཐེག་དམན་
གྱི་བྱུང་མཐའ་སྤྱི་བས་དེ་དག་གི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀའ་བ་དང་། དེ་འཐད་མི་འཐད་
དཔྱད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཀུན་གཞི་ནི་ནམ་ཤེས་ནི། ཐེག་དམན་
གཙུག་ལག་ནམས་སུ་ཡང་། ཀུན་གཞི་རྩ་བའི་ནམ་ཤེས་དང་། །འཁོར་བའི་ཇི་སྤྲོད་

སེར་སྒྲུང་རྩུང་བཀོལ།

ཕུང་པོ་དང་། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་དག་གིས་བསྟན། ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། སེར་
བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་རྣམས་ལས་ཤེས་བྱའི་
གནས་དང་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་བཟོད་ནས་བསྟན་པར་མ་ཟད། ཐེག་
དམན་གྱི་གཙུག་ལག་མདོ་སྡེ་རྣམས་སུ་ཡང་རྣམ་བྱངས་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་དེ།
ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་ལས། སྐྱེ་བྱ་ཀུན་གཞི་ལ་དགའ་བ། ཞེས་སོགས་དང་།
པལ་ཆེན་སྡེ་པའི་ལུང་ལས་རྩ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ཞེས་པ་དང་། ས་སྟོན་སྡེའི་
ལུང་ལས། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པའི་ཕུང་པོ། ཞེས་པ་དང་། གནས་བརྟན་པའི་ལུང་
ལས། སྲིད་པའི་ཡན་ལག ཞེས་པ་སོགས་རྣམ་བྱངས་གཞན་དག་གི་སྒྲུས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབས་པས་དེ་དག་གི་རོན་ཇི་ལྟར་བཀའ་
བཞི། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཀུན་གཞི་ལ། །དབྱིག་ཤེས་མིའུ་ཐུང་དབྱངས་སྒྲིག་
གསུམ། །རིམ་བཞིན་ཕུང་པོ་ཚོར་བ་དང་། །འཛིག་ལྟ་གསུམ་ལ་དགོངས་ཞེས་འདོད།
ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཀུན་གཞིའི་རོན་འབྲེལ་རྒྱལ་ལ་མི་
འདྲ་བ་གསུམ་ལ་དགོངས་ཞེས་འདོད་པ་བྱུང་སྟེ། གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་བརྟན་པ་
དབྱིག་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་སྐྱེ་བྱ་ཀུན་དགའ་བར་བྱེད་པའི་གཞི་
དང་དེ་དག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་ཡིན་པས་དེ་ལྔ་ལ་དགོངས་པར་འདོད་པ་དང་།
བརྟན་པ་མིའུ་ཐུང་གིས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ནི་འདོད་
ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་དེ་ལ་དགོངས་པར་འདོད་པ་དང་།

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ན།

བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ཀྱིས་ནི་འཛིག་ལྟ་ཉིད་སྒྲེ་རྒྱ་ཀུན་བདག་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་
པའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་དེ་ལ་དགོངས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་འདི་ལ་ཐོག་
བསྐྱུས་སུ་དཔུས་ཡོང་བ་མང་པོ་ལ་སྒྲུང་ཆེ་བསྟན་པའི་དཔེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་འཐད་མི་འཐད་དབྱེད་པ་ན། ཐོག་པ་འོག་མའི་ལུགས་
ལ་ནི། །རྒྱལ་དེ་མི་རུང་མེད་མོད་ཀྱི། ཐོག་ཆེན་པ་རྣམས་ལུང་དེའི་དོན། །ཀུན་
གཞིར་འདོད་པ་ཆེས་བཟང་སྟེ། །གང་ཕྱིར་དབྱིག་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་ནི། །བཀྲལ་བ་
སྒྲོན་དང་ལྷན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཐོག་པ་འོག་མ་པ་དག་ནི་ཤེས་བྱ་སྒྲ་
མའི་གནས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དོན་ཤེས་པ་ལ་མོངས་པ་ཡིན་པས་དེ་
སྒྲོན་པའི་སྒྲོད་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་གི་ཐོག་པར་ཤེས་བྱ་རིགས་པའི་རྣམ་
གཞིག་ཅུམ་འཆད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་འཆད་པའི་ལུགས་ལ་ནི་ཀུན་གཞིའི་དོན་
འཆད་རྒྱལ་དེ་ལྟར་མི་རུང་བ་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཤེས་བྱ་སྒྲ་མའི་གནས་ཀྱི་ཀུན་
གཞིའི་དོན་ཤེས་པ་ལ་མ་མོངས་པའི་ཐོག་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ནི་ལུང་དེའི་
ཀུན་གཞི་ཞེས་པའི་དོན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་ཆེས་ཤིན་དུ་བཟང་བ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་དབྱིགས་ཤེས་སོགས་བཅུན་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་གོང་
གི་དེ་ལྟར་བཀྲལ་བ་བཞིན་འདོད་པ་ནི་ཐོག་ཆེན་པའི་ལུགས་འདིར་ལུང་རིགས་ཀྱིས་
གནད་པའི་སྒྲོན་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཉོན་ཡིད་འཐད་པའི་རིགས་པའི་
སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་མེད་ན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་མ་རིག་དང་

། །ཨ་པོ་དག་དང་འདྲ་བ་དང་། །སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། །དེས་ཚོག་
 མེད་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར། །འདྲ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ། །ངར་འཛིན་མེད་པའི་
 སྒྲོན་དུ་འགྱུར། །ངར་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། །ནམ་པ་ཀུན་དུ་མི་འཐད་ཕྱིར། །ཉོན་
 ཡིད་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། །དོན་ནི། །ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་སྐྱར་གྱི་
 ལུང་གིས་འགྲུབ་པར་མ་ཟད་ཡང་དེ་དག་པའི་རིགས་པས་འགྲུབ་པའང་ཤེས་པར་བྱ་
 དགོས་ཏེ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མེད་པར་འདོད་ན་སྒྲོན་དུག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
 །དེ་ཡང་དང་པོ་མ་འདྲེས་པ་ཡི་མ་རིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་ཡོད་དེ། །ཐོག་
 བསྐྱུས་ལས། །ཡང་དག་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡི། །སེམས་ཀྱི་གོགས་སུ་རྟག་གྱུར་དང་།
 །དུས་ནམས་ཀུན་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་མ་རིག་འདོད། །ཅེས་མ་རིག་པ་
 །དེ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་དུས་རྟག་དུ་གོགས་བྱེད་པ་དང་དགེ་མེད་གེ་
 ལུང་མ་བསྐྱུན་གྱི་སེམས་གསུམ་གང་ཡོད་པའི་དུས་རྟག་དུ་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་
 །གཙོ་བོ་ནམ་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་དགོས་ཤིང་། །དེ་ཡང་ཉོན་
 མོངས་ཡིན་པས་ཀུན་གཞིའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་མེད། །ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཇི་སྲིད་
 །འཕགས་ལམ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་རིགས་འདྲ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་དགོས་པས་ནམ་
 ཤེས་ཚོགས་དུག་གི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའང་མེད། །དེས་ན་ཉོན་ཡིད་མེད་ན་དེ་འཁོར་
 །དུ་འགོ་སའི་གཙོ་སེམས་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །འདི་ལ་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་པའི་
 །དོན་ནི། །དོན་གསང་ལས་རྗེས་མ་འདྲེས་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་རང་ལུགས་བཤད་སྤར་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ནི།

ལྷན་སངས་གྱུ་གྱི་ཚེས་མ་འདྲིས་པ་བཞིན་རྟེན་མ་འདྲིས་པ་ལ་བྱེད་ཟིགས་ཏེ། རྟེན་
ཉོན་ཡིད་ཁོན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཉོན་ཡིད་མེད་ན་ཡིད་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་
ལ་འདས་པའི་རྟེན་དང་ད་ལྟ་བའི་རྟེན་གཉིས་ཡོད་པ་དབང་ཤེས་ལྡ་པོ་དག་དང་འདྲ་
བ་མེད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ལྡ་ལ་འདས་པའི་རྟེན་དེ་མ་ཐག་
རྟེན་གྱི་ཡིད་དེ་དང་ད་ལྟ་བའི་རྟེན་ལྷན་ཅིག་དུ་གནས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་
ཡོད་ཀྱི། ཡིད་ཤེས་ལ་འདས་པའི་རྟེན་དེ་མ་ཐག་རྟེན་གྱི་ཡིད་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟ་བའི་
རྟེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མེད་ཅིང་ཉོན་ཡིད་མེད་པས་དེའི་ད་ལྟ་བའི་རྟེན་མེད་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཉོན་ཡིད་མེད་ན་འདྲུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་
སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་གི་ཁྲད་པར་འབྱེད་དུ་
མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་རྒྱལ་འགགས་པ་ནི་འདྲ་བ་གང་
ཞིག །དེ་གཉིས་ལ་ཉོན་ཡིད་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྲད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཉོན་
ཡིད་མེད་ན་རྟེན་དུ་ངར་སེམས་པའི་ཕྱིར་ཡིད་དོ་ཞེས་པའི་ངེས་ཚིག་དེ་སེམས་གང་
ལ་འང་མེད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་དབང་ཤེས་རྣམས་
ལ་མེད། ཡིད་ཤེས་ལ་ངར་སེམས་པ་ཡོད་ཀྱང་རྟེན་དུ་ངར་སེམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ལྡ་པ་ཉོན་ཡིད་མེད་ན་འདྲུ་ཤེས་མེད་པ་བར་སྐྱེས་པའི་ཆེའི་རྒྱན་གནས་ཀྱི་རིང་ལ་
ངར་འཛིན་མེད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཚོགས་རྒྱལ་ནི་འགགས་ཟིན་པ་གང་
ཞིག །ཀུན་གཞི་འཁོར་བཅས་ལ་ངར་འཛིན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་ངར་

སེར་སྒྲུང་རྒྱུ་བཀོལ།

འཛིན་མེད་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་མེད་ན་དེར་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
ཞིང་དེ་ལྟ་ན་འཕགས་པ་ནམས་ཀྱིས་དེ་མི་ཁོམ་པའི་གནས་སུ་གཟིགས་ནས་སྤོང་བ་
མི་འཐད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ། འགོག་སྒྲོམས་བཞིན་དུ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་རིགས་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྒྱག་པ་ཉོན་ཡིད་མེད་ན་ངར་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་སོ་སྐྱེ་
ནམས་ལ་དུས་ནམ་པ་ཀུན་དུ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་དེ། ང་སྤྱིན་པ་
བྱེད། ང་སྒོག་བཅོད་བྱེད། ང་བྱས་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རིམ་པ་བཞིན་དགེ་མི་དགེ་ལུང་
མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུས་སུ་ངར་འཛིན་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཉོན་
ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་མེད་པར་འདོད་ན་དེ་མི་དགེ་བའི་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་
ན་སེམས་གཞན་གཉིས་དང་དུས་གཅིག་དུ་འབྱུང་བ་མི་རིགས། དེ་དགེ་བའི་སེམས་
དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་ན་སེམས་གཞན་གཉིས་དང་དུས་གཅིག་དུ་འབྱུང་བ་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནམ་ཤེས་གངས་མེད་པར་ཐལ་བ་ཚོགས་དགུར་འདོད་
པ་དགག་པ་ལ། སྤྱིར་རྒྱ་ནག་གི་སློབ་དཔོན་ལྟ་བུ་ཆོག་གམ་ཚོགས་གསལ་ཞེས་བྱ་
བས་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་ཆེན་དུ་བཞེད་པ་བཀོད་པ་ལྟར་ཐེག་དམན་གྱི་སྤྲེ་སྤྲོད་
ལ་བསྟན་ནས་དེའི་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་ནམས་ཀྱིས་ནམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་ཁོ་ནར་འདོད།
ཐེག་ཆེན་པའི་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་པ་ལ་བཞེད་ཚུལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་སློབ་དཔོན་གྱི་སྤྱོད་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་དབྱུ་མ་པ་པལ་ཆེར་གྱིས་ཀྱང་ནམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་ཁོ་ནར་
འདོད། གཉིས་པ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་གཞུང་ལ་བཞེན་ནས་རྒྱ་གར་བའི་སེམས་ཅམ་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ནི།

པའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ལ་བཞེད་ཚུལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་སློབ་དཔོན་པོ་དེ་རུ་ཅོཆེས་
བྱ་བས་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་མིན་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང་།
དད་པ་དང་ཆགས་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ནི་རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཡིན་པས་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་སུ་འཛོག་ཅེས་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད། གཉིས་
པ་སློབ་དཔོན་ཡང་དག་བདེན་པས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དབྱར་འདོད། གསུམ་པ་སློབ་
དཔོན་ཉན་ཅང་གིས་ལང་བ་ཤེགས་ཀྱི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་ཏུ་
འདོད་ཅིང་སློབ་དཔོན་ལྷན་ཚོག་ཀྱང་དེའི་ཇེས་སུ་འབྱང་ལ། རིགས་པའི་ཇེས་འབྱང་
གི་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དབྱུག་ཁོ་ནར་འདོད་དོ། །དེ་དག་ལས་
ཚོགས་དབྱུག་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི་སྤྱར་ཚོགས་བརྒྱད་སྟོན་པའི་ལུང་རིགས་
ཀྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། སེམས་གཉིས་སུ་འདོད་པའང་དབྱུག་པ་བྱི་མེད་རྣམ་ཤེས་
བཀག་པས་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་འདིར་ཚོགས་དབྱུར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ།
ཕྱོགས་སྤྲུལ་མ་བཟོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདུན་པ་ལེན་པའི་རྣམ་
ཤེས་དང་། ཀུན་གཞི་གསུམ་ཏུ་འཆད་པ་དང་། །དབྱུག་པ་བྱི་མེད་རྣམ་ཤེས་སུ།
།འདོད་པ་ཡང་དག་བདེན་པའི་ལུགས། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། (།འདི་ནས་མ་དཔེ་
ཤོག་གྲངས་གཉིས་ཆད།) །བ་དང་དེའི་ཆ་གཅིག་ནི་ཡུལ་ལ་ཞེན་ཅིང་རྟོག་པའི་ཡིད་
ཤེས་ཡིན་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། ཁྱོད་ལྷར་ན་དེ་རྟོག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་རྟོག་མེད་ཀྱི་དབང་ཤེས་རྣམས་དང་ཇེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་

སེར་སྒྲུང་རྩུང་བཀོལ།

ནམ་ཤེས་ཚོགས་གཅིག་ཕུར་འདོད་པ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་སྔོན་
ཀྱི་སྐུན་པར་གནས་པའི་ཐག་ཁྲ་ལ་སྒྱལ་དུ་འཛིན་པ་བཞིན་སྒྲོ་བདག་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ལོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་དོན་བཤད་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཡིད་ཆེས་ལུང་རིགས་ཀྱིས།
།གྲུབ་པ་ནམ་ཤེས་བརྒྱད་ཡིན་ཕྱིར། །གསང་བའི་གནས་ལ་མི་ཞུས་པའི། །མཁས་
པས་བརྒྱད་ཉིད་འདོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་བརྩོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་
དགེ་བ་བསྔོ་བ་ནི། ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་བའི་གནས། །གསལ་བར་སྟོན་འདི་
མཁས་མཚོག་ནམས། །ཇི་ལྟར་བཞེད་བཞིན་སྒྲ་མ་ཡི། །གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་
།ཁམས་པ། །སློབ་བཟང་གྲགས་པས་སྒྱར་བ་ཡི། །དགེ་དེས་བྱུང་བ་སྐྱན་རྒྱས་གྱུར་ཅིག་
།ཅིས་གསུངས། །ཆོགས་བཅད་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་པལ་ཆེར་གོ་སྒྲ་བས་མ་བཀོལ་ལོ།
སྒྲས་པ། དཀའ་གནས་དཔག་དཀའི་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ཆེར། །འདི་ན་ཐོས་མེད་
ཐོས་ཉུང་སློབ་དམན་པ། །བཟོད་པའི་བཟང་བརྒྱར་མཁས་པའི་བྲགས་བྲེལ་ཡང་། །ཇི་
ཡི་དགོངས་དོན་སྟིང་པོའི་ཡིད་བཞིན་ནོར། །ཐོས་བསམ་བྱི་དོར་བྱས་ལ་རབ་བརྟན་
པའི། །སྐལ་བཟང་ཡིད་ཀྱི་རེ་བ་ཅིས་མི་སྟོང་། །གཟུར་གནས་ལེགས་ཉིས་འབྱེད་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །བྱུང་བ་སྐྱན་དེ་མ་མེད་པའི་དཔལ་གྱུར་ཅིག་ །རྒྱལ་འདིར་
འབད་པའི་ཐོས་བསམ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱིས། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལམ་རབ་བསྟོད་
པར། །ཅུ་གསུམ་བྱིན་བརྒྱུ་ཆོས་དབྱིངས་བདེན་པའི་མཐུ། །སྤང་མའི་གྲོགས་ཀྱིས་
དོན་གཉིས་ལྟན་འགྲུབ་ཤོག །།ཅེས་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་གནས་རྒྱ་ཆེར་

ཀུན་གཞི་སྤྱི་དོན།

འབྲེལ་བ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཙ་བའི་འབྲུ་འབྲེལ་སྤྱིང་པའི་
གནད་དོན་གསལ་བའི་སྒྲིན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སེར་སྒྲིན་ཐོས་བསམ་ལོར་བྱའི་སྤྱིང་
གི་དབྱ་མའི་འཛིན་བྱ་བ་གཞུང་པ་སྒྲ་མ་དག་ལེགས་རྒྱ་མཚོ། སྒྲིན་འབོར་རབ་
འབྱམས་པ་ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། རིང་པོ་དག་སྤྱོད་སྤྱོད་བཟང་རིན་ཆེན། ཏ་འོན་དག་
སྤྱོད་འཇམ་དབྱངས་ལུན་ཚོགས། སྒྲིན་འབོར་དག་སྤྱོད་སྤྱོད་བཟང་རབ་བཏན། སྒྲིན་
འབོར་དག་སྤྱོད་བསྐལ་བཟང་བཟ་ཤེས། ཏ་འོན་དག་སྤྱོད་ཐུབ་བསྐྱན་རྒྱ་མཚོ། མི་
ཉལ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་འཕེལ་སོགས་ཐོས་བསམ་དོན་གཉེར་ཅན་དམངས་ནས་ཇི་རིན་པོ་
ཆེས་མཇད་པའི་འདིའི་དཀའ་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་ཚོག་དོན་སྤྱིང་ཞིང་གོ་དཀའ་བས་
དེའི་དོན་འབྲེལ་མཐའ་གཅོད་དང་བཅས་པ་གོ་བདེ་བ་ཞིག་བགྱིས་དགོས་ཚུལ་
བསྐྱེད་བ་དང་། སྒྲར་ཡང་ལུང་ཉོགས་རྒྱ་མཚོའི་བདག་ཉིད་སེར་སྒྲིན་ཁྱི་བཞུགས་
དཔོན་སྤྱོད་གྲགས་པ་མཁས་བྱུང་པའི་ཞལ་མངའ་ནས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་གཉེར་བ་
ནམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་མོལ་བའི་རེ་བ་བསྐྱོད་ལྟེ་མཐའ་གཅོད་དང་བཅས་པའི་རྒྱས་
བསྐྱེད་འཚམ་པ་འཛིན་ཚོས་སུ་བགྱིས་ཚོག་པ་ཞིག་ཀྱང་བྱིས་ཞེས་བསྐྱེད་བཞུང་
མཇད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཆ་བ་འོད་ཟེར་སྤྱུལ་པའི་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་བཟང་ཐུབ་
བསྐྱན་རྒྱལ་མཚན། གཞུང་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱུལ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་བཟང་འཇམ་དཔལ་རབ་
རྒྱས་སྤྱི་མཆེད་སོགས་འཛིན་བྱ་གོང་འོག་གི་ཐོས་བསམ་དོན་གཉེར་བ་མང་པོས་ཀྱང་
བསྐྱེད་ཞིང་། རང་ཉིད་ཀྱང་ཚོས་ཚུལ་འདི་ལ་ཕྱོགས་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་གོ་བའི་

མེར་སྐྱོད་ཟུར་བཀོལ།

བག་ཆགས་རྟེན་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲུམ་པའི་འདུན་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་སྟེ། དེ་ཡང་
མཐའ་གཅོད་འདིའི་དཀྱིལ་གཅིག་དུ་བཀོད་ན་མང་བར་འབྱུར་བས་ཟུར་དུ་བཀོད་
ཅིང་གཞན་ཡང་དབྱིས་ཕྱིན་པའི་ནམ་གཞག་རྒྱས་པ་ཟུར་དུ་བཀོད་ནས། འདིར་ཅ་
བའི་འབྲུ་བསྟོན་གཅོ་བོར་བགྲིས་ནས་ཡེགས་བཤད་མང་པོའི་གནད་དོན་སྟོང་པོར་
དྲིལ་ཏེ་དད་པ་མཁན་པོ་ཐུགས་རྗེའི་མིང་ཅན་གྱིས་སེར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲིང་དུ་གྲུབ་
པར་སྦྱར་བ། འདིས་ཀྱང་ཐུབ་བསྟན་སྟོང་པོ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་
པའི་དཔལ་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཐའ་དབྱུས་ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་
ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །ཞོ་སྟེ་སྟེ། འཇམ་མགོན་ཐུགས་འཇམ་པའི་ཡེགས་བཤད་
བསམ་འཕེལ་ནོར། །དྲི་མེད་དགོངས་འབྲེལ་ཕྱ་ཚོམ་གྱིས་མཛེས་པ། །ལྷག་བསམ་
རྒྱལ་མཚན་ཅེ་མོར་བསྒྲིང་བའི་མཐུས། །འཛད་མེད་པར་གྱི་མཚོད་སྟེན་དེང་འདིར་
སྟེལ། །དེ་ལྟའི་དགེ་བ་གཅིག་དུ་དཀར་བ་དེས། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལུགས་བཟང་
འཛམ་གླིང་འདིར། །ཉིན་བྱེད་འབྲུམ་ལྟར་གསལ་ཞིང་དེ་འཛིན་ཀྱན། །ཉག་བརྟན་དོ་
རྗེའི་ཁམས་སུ་ཞབས་བརྟན་ཤོག །ཁྱད་པར་ཚོས་འདིའི་རྒྱ་སྦྱར་ལས་བྱེད་ཀྱིས།
།གཙོས་པའི་མཁའ་མཉམ་ལུས་ཅན་མ་ལུས་པ། །ནམ་དག་ལམ་བཟང་བདག་གིར་
གཟུང་བྱས་ནས། །སྒྲུ་གསུམ་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་སྦྱར་བཟོད་ཤོག །།ཅེས་རྒྱལ་
བསྟན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་འཇམ་དབྱངས་གོང་མའི་ལུང་གིས་དད་པ་མཁན་པོར་
བསྐྲགས་པ་ཞལ་སྟེ་ནས་སྟོ་བཟང་ཐུགས་རྗེ་ནས་སྦྱལ་བའི་ཀྱན་གཞི་ཅ་བའི་དགོངས་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ནི།

འབྲེལ་འདི་བཞིན་སློབ་གསལ་བ་སྤྱི་སྒྲིལ་ནམས་ལ་ཕན་པ་སྤྲ་མེད་དུ་ཆེ་བར་བརྟེན།
ཤར་ཕྱོགས་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་རྩེ་བཅུན་སྤྲ་མ་བསྐལ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་
བཟང་པོས་གཙོ་མཛད། འོད་ཟེར་སྤྱལ་སྤྱུ་རིན་པོ་ཆེའི་འཛིན་གྲུའི་སྦྱར་དཔོན་ཆ་སྟེར་
དག་སློང་བསྐལ་བཟང་ཡོན་ཏན་བཀྲས་ལྷན་འབྲོན་གཉིར་བྱལ་རོང་སྟེ་པ་བསྟན་
འཛིན་བཅས་ཀྱི་འཛིན་གྲུ་དང་། ལྷ་བཅུན་སྤྱལ་སྤྱུ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱུ་མཆེད་བྱུང་གི་འཛིན་
གྲུ་བ་ནམས་དང་སྦྱར་དཔོན་སྟོམ་འབོར་ཡེ་ཤེས་བྱལ་མཚན་གྱི་འཛིན་གྲུ། སྦྱར་
དཔོན་རོང་པོ་སློབ་ཟུང་ཆོས་ལུན་གྱི་འཛིན་གྲུ་བ་སོགས་ནས་ཞལ་འདེབས་ཆེ་ཆུང་སྟེ་
ཚོགས་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱིས་གཞི་བྱས། སེར་སྟོད་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་རབ་བརྟན་
གྱིས་པར་ཤིང་སོགས་སྤྱལ་དོན་བཞིན་མཁན་བྱུར་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་པ་
མཁས་པའི་དབང་པོ་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ་ནས་ཐུགས་འགན་ཆེ་གཞིས་མཛད་པའི།
པར་བྱང་སྟོན་ཚོག་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཕེབས་དོན་བཞིན། རང་ཉིད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོབས་
པ་མ་མཆིས་རུང་བཀའ་སྤྱལ་གྱིན་ལྟོག་མ་རྒྱས་པར་སེར་སྟོད་སྤྱལ་མིང་སློབ་ཟུང་
འཕྲིན་ལས་ནམ་བྱུའི་གྱིས་བྲིས་པ་ཇ་ཡི། །།ཟག་མེད་ནམ་གྲོལ་འབྲས་བུའི་རི་ནི་
མཛོད། །ཐར་འདོད་སློབ་གསལ་བྱེ་བའི་དགའ་སྟོན་དུ། །འབད་མེད་ལྷག་པོར་དབྱེ་
བའི་ལེགས་བཤད་འདི། །དག་གསལ་དཔར་གྱི་རི་མོར་བྲངས་པའི་དགེས། །ཐུབ་
བསྟན་བྱེ་བའི་ཡང་སྟོང་ཙོང་ཁ་པའི། །ལུགས་བཟང་མཐའ་ཡས་ཕན་བདེའི་དབྱིད་དུ་
བྱས། །གངས་ཅན་མགོན་པོའི་འཕྲིན་ལས་ཉི་ཟླའི་རྒྱབས། །ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་

སེར་སྤྲེད་རྩུབ་བཀོལ།

རྩོགས་པར་གདལ་གྱུར་ཅིག །ཡངས་པའི་ནོར་འཛིན་མཐོ་རིས་དགའ་ཚལ་དུ།
།བཟོད་བྱེད་རི་མོ་འགོད་པའི་སྤྲི་རྒྱ་ཀུན། །ཕན་ཚུན་བུམས་བཅེའི་མཛའ་བས་ལག་
སྤྲེལ་ཏེ། །དགའ་བདེས་སྤྲོས་པའི་སྤོས་གར་ཅིན་གྱུར་ཅིག །དམར་སེར་མདངས་
འཛིན་འཇམ་མགོན་མི་ཡི་གར། །སྤྲོ་བཟང་བཞེད་གཞུང་མ་སྤྲེད་རྒྱ་མཚོ་ཆེར། །ཐོས་
དང་བསམ་སྤོས་བསམ་འཕེལ་ནོར་གྱི་བུའི། །གཏོར་བརྒྱ་འཛམ་གླིང་དཔལ་དུ་འཛིན་
གྱུར་ཅིག །རྒྱ་སྤྲོར་ཉིད་ཀྱང་དེང་ནས་བྱང་ཆུབ་བར། །མཁས་དང་གྲུབ་པའི་བྱ་
མཆོག་ཉེན་བཟང་བརྒྱད། །ཐུབ་བསྟན་ཡང་སྤྲིང་འཇམ་མགོན་ལུགས་བཟང་འདི།
།ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་བྱང་ཆུབ་སྤྱར་ཐོབ་ཤོག །ཅིས་པ་འདི་ཡང་དད་སྟོབས་ལྷག་
བསམ་གྱི་རྒྱན་མཛེས་སེར་སྤྲེད་སྤོས་ར་དགེ་བཤེས་ཆོས་མཛད་མཁས་གྲུབ་ཐུབ་
བསྟན་ནས་སེར་སྤྲེད་གྲ་ཆང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིག་ཆ་གཤམ་གསལ་ནམས་ཀྱི་དཔར་
བསྟུན་དགེ་བཅུའི་སྤོན་ཆོག་དུ་ཡོངས་འཛིན་བྲི་བྱང་སྤྲུལ་མིང་པས་སྤྱར་བའོ། །དེ་
ཡང་སེར་སྤྲེད་མཁན་པོ་ལས་འཛིན་རྒྱལ་ངག་དབང་ཐེག་མཆོག་པས་བསྟན་དོན་
ལྷག་བསམ་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་བགྲིས་ངོར་དད་གཏོར་ལྷག་བསམ་ཡངས་པ་སྤོས་
ར་དགེ་བཤེས་ཆོས་མཛད་མཁས་གྲུབ་ཐུབ་བསྟན་ནས་ཆེ་འདས་པ་ལྷ་བྱ་ཆེ་རིང་དང་།
བོད་ལུས་གཤེགས་བཞུགས་མ་ངེས་པ་གན་དགེ་བཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལྷ་ཀྱང་དང་།
དགེ་བཤེས་ངག་དབང་བསོད་ནམས་བཅས་ཀྱི་འདི་ཕྱི་ཀུན་དགའི་དགེ་ཅེར་དམིགས་
རང་གཞུང་ཡིག་ཆ་དཔར་འདེབས་ལྷ་བྱེད་དུ་ཉིན་སྟོར་ཆེག་སྤྲོང་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་རྒྱ་

ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ནི།

སྤྱོད་མཛད་པའི་ཐོག་གྱ་ཚང་སྤྱད་ཁོངས་ནས་ཉིན་སྟོར་བདུན་བརྒྱ་ཐམས་པ་ཁ་བསྟོན་
མཛད་སྟེང་ནས་དེང་དུས་ཀུན་པན་ཉིར་མཁའི་རང་གཞུང་ཀུན་གཞིའི་སྤྱོད་ནི་དང་
མཐའ་དཔྱོད། རྟོན་བདུན་ཟུ། ཉམས་རིགས། བྱུང་མཐའ་བཅས་དང་། བསམ་
གཟུགས་སྤྱོད་མཐའ། དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ། རྩེ་དེས་དེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་ཀྱི་
དཔེ་བསྟུན་ལས་བྱེད་ཞུ་དག་པ་གཙང་ཐུབ་བསྟན་རིན་ཆེན་དང་། སྟོམ་ར་སྟོ་བཟང་
དངོས་བྱུང་གཉིས་ཀྱིས་མ་དཔེ་གཞིར་བཟུང་ཐོག་ཞུ་དག་དང་། ཡིག་བྲིས་པ་མི་
གངས་བཅུ་གསུམ་ཡོད་ཁོངས་ནས་འདིའི་ཡི་གེ་པ་ནི་དམར་དགོ་སྟོང་དཀོན་མཆོག་
དཔལ་ལྷན་དང་། སྟོམ་ར་དགོ་སྟོང་གྲགས་པ་སྟོ་ལྷན་གཉིས་ནས་བྲིས་ཤིང་། དཔར་
ཙ་བདག་སྟོད་པ་མི་ཉམ་སྟོ་བཟང་ཡོན་ཏན་སོགས་ལས་བྱེད་འབྲེལ་ཡོད་ཚང་མས་
རང་བྲིའི་ཞུ་བྱར་ལྷག་བསམ་དང་བས་ཁུར་དུ་སྒྲངས་དེ་སེར་སྟོད་གྱ་ཚང་ལས་བྱེད་
སྤྱོད་ཟུང་གིས། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩་ལོ་དུ་རྒྱལ་༢༠༠༥་ལོ་ས་བྱ་ཟླ་༣་ཡར་ཆོས་ལ་གོང་
གསལ་ཡིག་ཆ་ལེན་ཆེན་རེ་རེར་གངས་༢༠༠་རེ་རྩོད་པར་གྱི་ལམ་ནས་དཔར་
འདེབས་ལེགས་བསྐྱབས་ཞུས་པའི་དགོ་བས་ཡབ་རྗེ་འཇམ་དཔལ་སྟོང་པའི་བསྟན་
པ་གསེར་ཞུན་ལྷ་བྱ་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་ཀྱི་མུ་ཁུད་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་
གནས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག །

༡༡། ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་ཆེར་འབྲེལ་གྱི་གནད་དོན་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་མཐའ་དཔྱད་པད་མ་དཀར་པོའི་འཕྲང་བ་
སློབ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༡། ར་མོ་གུ་རུ་མཉུ་གྲོ་ལ། མད་བྱང་ཉི་མའི་རིགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གང་།
།རྒྱུའི་གསེར་གྱི་ལྷན་པོར་སློན་པའི་སྒྲ། །སྟོབས་བཅུ་མི་འཇིགས་བཞི་ཡི་དཔལ་
འབར་བའི། །མཉམ་མེད་ཤུག་གི་རྒྱལ་པོར་ཕྱག་བགྱིའོ། །ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་
སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཁྱོན། །གདུལ་བྱའི་སྤིང་བཞིར་བསྐྱར་དང་ལྷན་ཅིག་དུ། །བྱང་
རྒྱལ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤིང་མངའ་ཐང་ཆེས། །སྤིང་ཞིའི་དཔལ་སྦྱོང་མི་ཡམ་མགོན་ལ་
འདུད། །མང་ཐོས་གསེར་གྱི་བྱ་བས་ལུས་མཛེས་ཤིང་། །རྣམ་དཔྱད་སོ་སོ་རིག་
བཞིའི་རྒྱུ་པ་ཡིས། །རྒྱལ་གསུང་རྣམ་མཁའི་པ་མཐའ་གཞལ་བ་ལ། །མཚོག་གྱུར་
ཐོགས་མེད་ཡབ་སྲས་ཕྱག་གི་ཡུལ། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཕུལ་བྱང་མཁའ་པའི་ཆ། །མི་
ཟད་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོར་ཡོངས་བསྟོམས་པའི། །འཇམ་མགོན་ལྷག་པའི་ལྷ་གང་དུར་
སྤྲིག་གི། །རྣམ་པར་རོལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་འདུད། །རྣམ་རིག་གཞུང་གི་དཀའ་གནད་
ཡོངས་འདུས་པའི། །ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་མཁའི་ཙོར། །འཇམ་
མགོན་གསུང་གསང་རྒྱ་གཏེར་ལས་འཕྱོར་ཏེ། །མཁས་མང་བྱེ་བའི་དཔལ་དུ་ཤར་
བར་གྱུར། །རྒྱལ་ཀུན་སློབ་སྟོན་འབྲིལ་བའི་བུམ་བཟང་ལས། །ལེགས་བཤད་ཡོངས་
སུ་བལྟམས་པའི་གྲགས་པའི་དཔལ། །སྤིང་གི་ཟེ་འབྱར་སོན་པས་གནད་གྲོལ་བའི།

།ཐལ་ཐེང་པད་མ་དཀར་པོའི་དོ་ཤལ་འགོད། །འདིར་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཐུགས་མཛེ་དང་
 མཐུན་རབ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་ངོ་བོ་མེ་ལྷ་མ་ཙཱ་ཁ་པའི་གསུང་ཡིད་དང་ཀུན་
 གཞིའི་དཀར་གནད་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་གྱི་གནད་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མཐའ་དབྱེད་
 པད་མ་དཀར་པོའི་དོ་ཤལ་ཞེས་བྱ་བ་འགོད་པར། ཐོག་མར། ༥ །མཚན་ཉིད་གཉིས་
 ལས་ཀུན་གཞི་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཀུན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་
 དབབ་པ་ལ་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་དང་། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་མཚན་
 ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཀུན་གཞི་ལ་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཀུན་
 གཞི་དང་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཉིས་སུ་དབྱེ་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྐབས་སུ་
 མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དེ་ཀུན་གཞིའི་དབྱེ་ཆོས་སུ་
 འཛོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཀུན་གཞི་དངོས་མ་ཡིན་གྱི་ཀུན་གཞི་བཏགས་པ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞི་དང་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དེ་ཀུན་གཞིར་འདོད་པ་ལ་
 གནོད་བྱེད་མེད་ཅིང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་ལ་
 གནོད་བྱེད་ཡོད་ཅིང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་
 ཞེས་པའི་དོན་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་བདག་ཏུ་སྦྱར་བའི་གཞི་ཡིན་པ་ཙམ་མམ་ས་བོན་ཀུན་
 གནས་པའི་གཞི་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་སྒྲ། དེར་ཐལ།
 དེའི་དོན་སྦྱར་ཆོས་ཀུན་སྦྱར་བ་ལ་འཛོག་ཅིང་། །དེ་ལའང་ཆོས་དེ་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཆོས་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

ཀུན་གྱི་སྤྱི་དངོས་པོར་སྦྱར་བའམ་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཚས་ཀུན་ཚས་དེའི་འབྲས་བུའི་
 དངོས་པོར་སྦྱར་བའི་ཆ་ནས་འཛོལ་པ་དང་། ཡང་ཚས་དེ་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་བདག་ཏུ་
 སྦྱར་བའི་ཆ་ནས་འཛོལ་པ་གཉིས་ལས་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དེ་དང་པོ་དང་ནམ་མཁམས་
 གྱི་ཀུན་གཞི་དེ་གཉིས་པར་འཛོལ་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་ཡང་ཀུན་གཞི་དཀའ་འབྱེད་
 ལས། ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས།
 སྤྱིར་ཀུན་གཞི་ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་ནི་འདིར་ཚས་ཀུན་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། བྱི་
 བྲག་ཏུ་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་པ་ནི། ཚོགས་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་
 པའམ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྤྱི་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཚས་ནམས་ཀྱི་
 སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེ་དག་འདིའི་འབྲས་བུ་འདིར་སྦྱར་བའམ། ཡང་ཀུན་གཞི་དེ་
 ཉོན་ཚས་དེ་དག་གི་སྤྱི་དངོས་པོར་འདིར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་འོ། །ཀུན་གཞི་
 ནམ་མཁམས་གྱི་ཆ་ནི་འགྲོ་བ་ལྔའི་སེམས་ཅན་ཀུན་འདིར་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་བདག་ཏུ་སྦྱར་
 བའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་འོ། །ཞེས་ཐེག་བསྐྱུས་ཀྱི་ལུང་ཁྲུངས་སུ་མཛད་ནས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དེ་ཀུན་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཀུན་
 གཞིར་འཛོལ་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞིའི་འཛོལ་བྱེད་ལ་ཀུན་གཞི་ས་
 བོན་གྱི་ཆ་ཀུན་གཞིར་འཛོལ་པའི་འཛོལ་བྱེད་དང་ཀུན་གཞི་ནམ་མཁམས་གྱི་ཆ་ཀུན་
 གཞིར་འཛོལ་པའི་འཛོལ་བྱེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་
 ཆ་དེ་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཚས་ཀུན་རང་གི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་སྦྱར་བའམ་རང་ཉིད་ཀུན་

ཉོན་གྱི་ཚེས་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་འདྲི་དངོས་པོར་སྦྱར་བའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་ཀུན་གཞིར་འཛེག་པ་
 དང་། ཀུན་གཞི་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ཆ་དེ་འགྲོ་བ་ལྔའི་སེམས་ཅན་ཀུན་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་བདག་
 ཏུ་སྦྱར་བའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་ཀུན་གཞིར་འཛེག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་
 དེའི་ཕྱིར། དབང་ཐོབ་པའི་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཡན་ཆད་དང་། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་
 ནམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞིར་འཛེག་བྱེད་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མེད་པས་ཀུན་གཞི་ས་
 བོན་གྱི་ཆ་དང་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ། དཀའ་འབྲེལ་
 ལས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཚེས་ཐམས་ཅད། །རྒྱ་ལམ་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་རུ།
 །སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞིའོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་ཐོབ་དགྲ་བཅོམ་ལ། །ཀུན་གཞི་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་དེ། །འཛེག་བྱེད་གཉིས་པོ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དོན་འབྲེལ་བ་
 ཅ། གང་གི་ཕྱིར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཚེས་ནམས་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་རམ།
 ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དེ་ཉིད་དེ་དག་གི་རྒྱུ་འདྲི་དངོས་པོར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་ཡིད་
 ཀྱི་བདག་ཏུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞིར་བཞག་པ་དེའི་ཕྱིར། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་
 བཅོམ་པ་ནམས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་མེད་ལ་སྦྱར་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་
 མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་ཀུན་གཞིའི་འཛེག་བྱེད་གཉིས་པོ་
 གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ས་བོན་
 གྱི་ཀུན་གཞི་ཀུན་གཞིར་མི་འདོད་པ་ལ་བྱངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་ནམས་ཀྱིས་གནོད་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །ལུང་དེའི་དོན་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲ་
བཤད་པ་ཙམ་གྱི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་གཞུང་གཞན་དང་དངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་
སོགས་གོང་འོག་དུ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་རྣམ་སྟོན་གྱི་
ཀུན་གཞི་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཆ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་གོ་དོན་མ་གྲུབ་
པར་ཐུག། དེའི་གོ་དོན་ཀུན་གཞི་ལ་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཆ་གཉིས་སུ་བྱེ་
བའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དངོས་སུ་འགལ། མ་ཁྲབ་ན། འོ་ན། ཀུན་
གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཆ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་དེ་དང་དེའི་ཆ་ཞེས་
རང་བཞིན་ཚིག་གིས་བཟླ་དཔ་ཙམ་ལས་དེ་གཉིས་གང་ལས་བྱེ་བའི་བྱེ་སའི་ཆ་ཅན་
གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐུག། ཀུན་གཞི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས། མ་ཁྲབ་
ན་སྟེ། གཤམ་ཏེ་འདྲོད་ན། ཤེས་བྱ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཆ་དང་ཤེས་བྱ་དོན་དམ་བདེན་
པའི་ཆ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ཆ་ཅན་ཤེས་བྱ་ལས་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐུག། དེ་གཉིས་གང་
ལས་བྱེ་བའི་ཆ་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐུག། བྱོད་ཀྱི་གོང་གི་འདྲོད་པ་དེའི་
ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་ནང་འགལ་ལོ། ལྷ་མ་ལ་འདྲོད་ན། ཆ་ཅན་ཤེས་བྱ་ལ་དེ་འདྲའི་ཆ་
གཉིས་སུ་དབྱེ་མི་ཤིགས་པར་ཐུག་ལོ། འདྲོད་ན། ལུང་ཤིགས་ཀྱི་སྒྲ་བྱེད་དང་ཉག་
མི་ཉག་གི་ཆ་སོགས་ལ་སྒྲར་ནས་སྟོས་སྒྲ་བས་འདིར་དེ་ཙམ་ལས་མ་བྲིས་སོ། །ཡང་
འདིར་ཁ་ཅིག །ཀུན་གཞི་ལ་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཆ་གཉིས་སུ་མི་བྱེ་ཡང་
སྒྲར་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་ཟེར་བ་སྟེན་པ་

མེར་སྐྱོད་རྩུབ་བཀོལ།

ནི་གཞི་ཤིང་ཁམས་དང་མ་ཕྱད་པའི་ཤིང་བལ་དེ་ཅུང་ཟད་གནས་པ་ཙམ་སྲིད་མོད་
ཀྱང་གང་ལས་བྱེ་བའི་གཞི་ཆ་ཅན་ནམ་མཁའི་པད་མོ་ལ་འདབ་མའི་ཆ་དུ་མ་འབྱེད་
པའི་སྒྲོས་པ་དེ་ནི་མཁའ་པ་དབྱེས་པའི་ཕྱུ་ཇོ་རྩུ་རྩུ་བ་མི་མཛེས་སོ་སྤྲུམ་མོ།
།ཡང་ཁ་ཅིག། ཀྱན་གཞི་ལ་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཀྱན་གཞི་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ།
དཔེར་ན། བྱམ་པ་ལ་ལྟོ་ལྟོར་བའི་ཆ་དང་ཞབས་ཞུམ་པའི་ཆ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་དེ་
དག་བྱམ་པ་ཡིན་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཀྱན་གཞི་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འབྲས་བུར་ནམ་པར་མ་སྤྲིན་པའི་ཆ་ཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་
ནམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་འབྲས་བུར་ནམ་པར་མ་སྤྲིན་པའི་
ཆ་ལ་འཛོག་དགོས་པ་ཆད་ལུན་གྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རྩུས་ཏེ།
འབྲས་བུར་ནམ་པར་སྤྲིན་ཟེན་པའི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། །ནམ་སྤྲིན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀྱན་གཞི་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱན་གཞི་ནམ་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྲབ་དངོས། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཟག་མེད་
གྱི་ཆ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཟག་མེད་གྱི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཁྱོད་ལ་ཀྱན་བྱང་གི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་སྤྱིང་
དུ་ཀྱན་བྱང་གི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྲབ་ན། འགལ་བར་འགྱུར་
བས་སྒྲུབ་ཚུལ་སྤོ། །གཞན་ཡང་། །ནམ་སྤྲིན་གྱི་ཀྱན་གཞི་ལ་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡོད་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཀུན་གཞི་དང་ནམ་མཁུན་གྱི་ཀུན་གཞི་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉམས་རེ་རེ་ནས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལ་ནམ་མཁུན་ཡིན་མིན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ནམ་མཁུན་གྱི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉམས་ཁས། དེ་དག་ནི་རིགས་པའི་འགྲོས་ཅམ་བཞུགས་པ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ལ་ཀུན་བྱང་གི་ས་བོན་ཡོད་མེད་སོགས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་བཞོན་བའི་ཚུ་ཡོན་གྱི་དཔྱད་པ་འདིར་དགོས་པ་ཚུང་བས་མ་བྲིས་སོ། འིར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དེ་ཀུན་གཞི་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ནམ་མཁུན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཡང་གཞི་མཐུན་བསྟུ་བའི་སྒྲར་བྱས་ནས་ནམ་མཁུན་ཡང་ཡིན་ཀུན་གཞི་ཡང་ཡིན་པས་ན་ནམ་མཁུན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་། ས་བོན་ཡང་ཡིན་ཀུན་གཞི་ཡང་ཡིན་པས་ན་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་སྙད་དེའི་གོ་དོན་གཞན་དུ་འཛིག་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ༥ འི་ལ་རྟེན་གྱུར་ཀུན་གཞི་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ས་བོན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཚས་ཅན། བྱད་པར་བཞི་དང་ལྟན་ཏེ། དམིགས་པའི་བྱད་པར་དབང་དོན་བག་ཆགས་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ནམ་པའི་བྱད་པར་དེ་དག་སྒྲུང་ཡང་འདི་དང་འདི་ཞེས་ངེས་པ་འདྲིན་མི་རྒྱས་པས་མི་གསལ་བ་དང་། ཇོ་བོའི་བྱད་པར་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་ཀུན་འགྲོ་ལྟོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྐབས་སུ་

དམིགས་ནམ་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ།
 ཁ་ཅིག །དབང་དོན་བག་ཆགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་
 ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་
 གི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྤང་བའི་
 དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་གཞིའི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་གི་བག་ཆགས་སད་པའི་སྤང་བ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲོ་བདགས་པའི་ཡུལ་
 རྣམས་དེའི་དམིགས་པར་མི་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་དབང་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་མིག་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་གཞི་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་མིག་དབང་ཡིན་ན། དེ་དང་ལུས་དྲེན་གཅིག་གི་
 རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་དང་དུས་མཉམ་ལྡན་ཅིག་དུ་འཇུག་པ་ཞིག་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་
 ཡིན་ན། དབང་པོ་སེམས་ལྡན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་ཁྱབ་པར་འདོད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་འོག་དུ་སྒྲུབ། གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་
 ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། སྒྲུབ་བྱེད་གོང་དང་མཚུངས། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། རྩོད་ཀུན་གཞི་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

ནམ་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་ཐལ། རྟོད་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དབང་དོན་གཞན་ནམས་ལའང་
མཚོན་ནོ། །གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བའི་མངོན་བཟློད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པར་དོན་གསང་ལས་བཤད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེའི་རྒྱུད་དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཉིད་དབང་དོན་ལྷན་གསུམ་
པོ་གང་རུང་དུ་སྣང་བའམ་སྣང་རུང་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ལྷན་ཏེ། ཀུན་གཞི་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཁ་
ཅིག །ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ན། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་བྱབ་ཟེར་
ན། དེའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱི་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱུ་བ་ལས། མདོར་བསྐྱུ་ན་ཀུན་གཞི་ནམ་
པར་ཤེས་པ་ནི་དམིགས་པ་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཇུག་སྟེ། ནང་གི་ལེན་པ་ནམ་པར་
རིག་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོད་ནམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པས་སོ། །ཞེས་པ་དང་།
སུམ་རུ་པ་ལས། དེ་ནི་ལེན་པ་དག་དང་གནས། །ནམ་པར་རིག་པ། །ཞེས་ཀུན་གཞི་
ནམ་ཤེས་དེ་ནི་ནང་གི་ལེན་པ་མངོན་བཟློད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་ཁོག་རྟེན་དང་བཅས་
པའི་ནམ་རིག་གཉིས་པོ་དག་དང་། ཕྱིའི་གནས་སྟོད་ཀྱི་ནམ་རིག་ནམས་ལ་དམིགས་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །ཀུན་གཞིའི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ན།

སེར་སྤྲེད་རྒྱུ་བཀོལ།

དབང་དོན་བག་ཆགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། དེའི་དམིགས་པར་
གྱུར་པའི་མིང་གཞིའི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དམིགས་པ་ལ་ནང་གི་ལེན་པ་དང་ཕྱིའི་གནས་སྡོད་གཉིས་ལས་
ནང་གི་ལེན་པ་ལ་མངོན་བཅུད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་དང་བཅས་པའི་དབང་
པོའི་གཟུགས་དང་མིང་གཞིའི་ཕུང་པོ་དག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་ཅུ་པའི་འབྲེལ་
པ་སློ་བཟན་གྱིས་མཛད་པ་ལས། དེ་ནི་ལེན་པ་དག་དང་གནས། ཞེས་པའི་དོན་
འཆད་པ་ན། དེ་ལ་ནང་གི་ཉི་བར་ལེན་པ་ནི། ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་
པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་དང་། གནས་དང་བཅས་པའི་དབང་པོའི་གཟུགས་དང་
མིང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ན། བག་ཆགས་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་
ཞིག ཁྱེད་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་དབང་དོན་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། འོག་ཏུ་འགོག་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ན། དབང་པོ་སེམས་ལྡན་ཡིན་པས་བྱབ་
ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་སྤྲང་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ལ་
སྤྲང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཟུགས་སུ་བྱབ་པ་ཡིན་ལ། ཁྱེད་གཟུགས་སུ་བྱབ་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

པའི་ཆ་དེ་ཡང་གང་ཟག་རང་གི་ནང་གི་ཤེས་པ་ལ་གཟུགས་སུ་སྤང་བ་ཙམ་ལས་མ་
གཏོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་ནས་གྲུབ་པའི་གཟུགས་མེད་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱད་ལ་ནམ་
ཤེས་ཚོགས་དྲུག་མེད་ཅིང་། དེའི་རྒྱད་གྱི་བདུན་ཡིད་ལ་དེ་སྤང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་དེར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
ཡོད་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་ས་པར་འཛོག་པའི་དོན་ཡང་ནང་གི་ཤེས་པ་ལ་དབང་
དོན་སོགས་གཟུགས་སུ་སྤང་བ་ཙམ་ལས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་འཛོག་པ་གང་
ཞིག །དེའི་མིག་དབང་དེ་གང་ཟག་དེ་དང་ལུས་རྟེན་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གི་ཤེས་
པ་ལ་གཟུགས་སུ་སྤང་བ་ཙམ་ལས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བཤད་སྒྲུར་ལས། ཉི་མ་རྒྱ་བ་ས་རྒྱུད་དང་། རྩོགས་དང་
རྒྱ་མཚོ་འབབ་ཆུ་ནམས། །ནང་གི་བྱེད་པ་དག་གི་ནི། །ཆ་ཡིན་ཕྱི་རོལ་འདྲ་བར་
གནས། །ཞེས་པ་དང་། དཀའ་འབྲེལ་ལས། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ནང་ཤེས་པ་
ལ་གཟུགས་སུ་སྤང་བ་ཙམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་དུ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་མིག་ཤེས་
མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་མེད་པའི་གཉིད་དང་། སེམས་མེད་པའི་བརྒྱལ་
བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོམས་འཇུག་ལ་གནས་པ་དང་།
འགོག་སྣོམས་ལ་གནས་པ་ཏེ་སེམས་མེད་ལྔར་བྲགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མིག་སོགས་
དབང་པོ་ལྔ་དང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་སྣ་ལྟེའི་དབང་པོ་སོགས་ཁམས་འོག་མ་

གཉིས་ལ་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་མི་རྒྱ་པའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་
 རས་སྐྱབ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག །ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་
 བྱུར་པའི་གནས་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་ན། ཕྱི་སྟོང་གི་རྣམ་རིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན།
 དེའི་དམིགས་པར་བྱུར་པའི་དབང་ཉེན་ཁོག་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་འོག་ཏུ་སྐྱབ། མ་བྱུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་
 དམིགས་པ་ལ་ནང་ལེན་པའི་རྣམ་རིག་དང་ཕྱི་སྟོང་གི་རྣམ་རིག་གཉིས། དང་པོ་
 ལའང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། ཉེ་བར་སྒྲུང་བྱ་དབང་པོ་
 ཁོག་ཉེན་དང་བཅས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་བདུས་འབྲེལ་ཆེན་
 ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་
 གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནི་གཉིས་ལ་འདུག་སྟེ། འདི་ལྟར་ནང་ལེན་པའི་རྣམ་པར་
 རིག་པ་དང་། ཕྱི་སྟོང་གི་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །དང་པོ་ལའང་ཀུན་བདགས་ལ་ཞེན་
 པའི་བག་ཆགས་དང་། གནས་དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གཉིས་ཡིན་ལ།
 དེ་ལ་དང་པོ་ནི་འདིས་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ལེན་པར་བྱེད་པས་ལེན་པ་
 ཞེས་བྱ་ལ། གཉིས་པ་ནི་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ལེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བོད་གི་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ། དེ་གནས་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། སྤངས་མ་
 ཐག་པའི་ལུང་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །དེ་འདྲའི་དབང་ཉེན་ཁོག་པ་དེ། །དེ་ནི་
 ལེན་པ་དག་དང་གནས། །ཞེས་པའི་གནས་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་ཅུ་པའི་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

འབྲེལ་པ་སྒོ་བརྟན་གྱིས་མཛད་པ་ལས། ཡང་ན་ཉི་བར་ལེན་པས་ན་ལེན་པའོ།
།གནས་ནི་ལུས་སོ། །དེ་ཡང་གནས་དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་མིང་
ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཕྲད་དེ། དེ་དང་མངོན་བཟློང་གི་བག་
ཆགས་གཉིས་ཀ་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ལེན་པའི་རྣམ་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་སྐབས་
ཀྱི་གནས་ཀྱི་རྣམ་རིག་དེ་སྟོང་གི་རྣམ་རིག་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
ལེན་པ་དག་དང་། ཞེས་གཉིས་ཆོག་སྒྲོས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེའི་
དམིགས་པར་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་ན། ཕྱི་སྟོང་གི་རྣམ་རིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་
ཟེར་ན། དེའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་ནང་གི་དོན་ལ་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། ཉགས་གསལ་སྒྲུབ་ཚུལ་སྒྲུ། ཁ་ཅིག །དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་ན། དེའི་སྒྲུང་
བའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་མངོན་བཟློང་གི་
བག་ཆགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་ཅིང་འདོད་མི་ཉུས་ཏེ། དེ་
ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་ནས་དེའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་དེའི་ནུས་པ་
བརྟན་པའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་གནས་དོན་ལུས་གསུམ་དུ་སྒྲུང་བའམ་
སྒྲུང་བར་འགྱུར་བས་ན་རྒྱུའི་དམིགས་པར་འཛོག་པའི་ཁྱད་པར་འཕྲད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དཀའ་འབྲེལ་ལས། ས་བོན་གྱི། །དབང་གིས་གནས་དོན་ལུས་སུ་ནི། །སྒྲུང་ཕྱིར་
དམིགས་པ་དག་དུ་འདོད། །ཅིས་སོགས་རྩ་འབྲེལ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག
།དེའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་ན། མངོན་བཟློང་གི་བག་ཆགས་ཡིན་

སེར་སྒྲུང་རྒྱུ་བཀོལ།

པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཕད་པར་ཐལ། བདག་ལྷའི་བག་ཆགས་དང་སྲིད་པའི་ཡན་
ལག་གི་བག་ཆགས་གཉིས་པོ་དེ་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
གཉིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་མི་སྤང་ཡང་དང་པོའི་རྒྱས་པ་བརྟན་པའི་
དབང་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་བདག་དང་གཞན་དུ་སྤང་བའི་རྣམ་རིག་བར་པ་
གཉིས་འབྱུང་བ་དང་ཕྱི་མའི་རྒྱས་པ་རྒྱས་པའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་
བདེ་འགོ་དང་། ངན་འགོ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བར་སྤང་བའི་རྣམ་རིག་ཕྱི་
མ་བཞི་འབྱུང་བར་ཐོག་བསྐྱུས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲུབ་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་
ཆགས་དེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་མི་སྤང་ཡང་དེའི་རྒྱས་པ་བརྟན་པའི་དབང་
གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་ལུས་དང་ལུས་ཅན་གྱི་རྣམ་རིག་ནས་ཐ་སྙད་པའི་བར་
སྤང་བའི་རྣམ་རིག་དང་པོ་དགུ་འབྱུང་བས་ན་དེའི་དམིགས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་གནས་དོན་ལུས་གསུམ་དུ་སྤང་བའི་རྣམ་རིག་འབྱུང་བས་ན་དེའི་
དམིགས་པར་འཛོག་པ་གོང་དུ་དངས་པའི་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཐུན་
གྱི་བག་ཆགས་ལའང་དཔྱོད་རྒྱལ་རིགས་བསྐྱེད། །ཁ་ཅིག་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ན། བག་ཆགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན། དེའི་
སྤང་བའི་དམིགས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །བག་ཆགས་ཀུན་གཞི་
རྣམ་ཤེས་ལ་མི་སྤང་བ་དཀའ་འབྱེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་གཞི་
རྣམ་ཤེས་དེ་འདོད་པ་ན་རྒྱ་རྒྱུང་དུའི་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་པ་ནས་སྲིད་ཅེ་ན་རྒྱ་ཤིན་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱོད།

དུ་སྤྱོད་པའི་ནམ་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཐད་ན་དེའི་དོན་
ཡུལ་སྤྱང་བའི་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུ་དང་སྤྱོད་པའི་ཤིན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཤིན་དུ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ནས་
འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། བག་ཆགས་དེའི་དམིགས་པར་འཛོག་པའི་སྤྱོད་ནས་དེ་ལྟར་འཛོག་
ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཉུས་ཏེ། བསྐྱུ་བ་ལས། ཀུན་གཞི་ནམ་པར་ཤེས་པ་དེ་
ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུ་དེའི་དམིགས་པ་ཅན་དུ་བཟོད་པར་བྱའོ།
།གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་དམིགས་པ་ཅན་ནོ། །གཞུགས་མེད་
པའི་ཁམས་ན་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱོད་མཆེད་དང་ནམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྤྱོད་མཆེད་
ན་ནི་རྒྱ་ཆེན་མེད་པའི་དམིགས་པ་ཅན་ནོ། །ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱོད་མཆེད་ན་ནི་རྒྱ་སྤྱོད་
པའི་དམིགས་པ་ཅན་ནོ། །འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྤྱོད་མཆེད་ན་ནི་རྒྱ་
ཤིན་དུ་སྤྱོད་པའི་ནམ་པ་ཅན་དུ་བཟོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
དེའི་སྤྱང་བའི་དམིགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་གཞུང་ཆའི་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་དེ་གཞུང་ཆ་
ཆེན་མེད་པའི་དམིགས་པ་ཅན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། གཞུགས་མེད་ཕྱི་མ་གཉིས་སུ་རིམ་པ་
བཞེན་གཞུང་ཆ་སྤྱོད་པ་དང་ཤིན་དུ་སྤྱོད་པའི་ནམ་པ་ཅན་དུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་
ཤིན་ཡང་སོ་སོ་བྱུང་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེ་རེད་མེད་པའི་ཀུན་
བདུས་འབྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་ལྟར་ཀུན་བདགས་པའི་རྒྱའི་ཤིན་དང་། ནམ་མཁའ་
མཐའ་ཡས་སྤྱོད་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་མཆེད་འཕྲུག་གིས་བསྐྱུ་བས་པའི་མི་གཡོ་བའི་

མེར་སྐྱོད་རྩེ་བོ་ལ།

ལས་ཀྱི་བདག་ཀྱིན་ལས་གཞུགས་མེད་བཞིན་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་སྤྱད་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་རྣམས་དང་པོ་གཉིས་སུ་ནི་གཞུང་ཆ་ཚད་མེད་པའི་དམིགས་པ་ཅན་དང་། ཕྱི
མ་གཉིས་སུ་གཞུང་ཆ་ཕྱ་བ་དང་ཤིན་དུ་ཕྱ་བའི་དམིགས་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བའི་
དམིགས་པ་ཡིན་ན། དེའི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་བྱལ་བེར་ན། ཉེན་མོངས་
མངོན་གྱུར་བ་མ་སྤངས་པའི་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་
གང་ཡང་མི་རྒྱུ་བའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་དོན་རྣམས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་གཞུགས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཤེས་པ་ལ་གཞུགས་སུ་སྣང་བ་གང་ཞིག །དེ་རྣམས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདུན་ཡིད་ལ་
གཞུགས་སུ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འདོད་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་འོག་མ་
གཉིས་ན་གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་དང་གཞུགས་ཅན་པར་འཛོག་པའི་དོན་གང་
ཟག་རང་གི་ནང་གི་ཤེས་པ་ལ་དབང་དོན་སོགས་གཞུགས་སུ་སྣང་བ་ཙམ་ལས་འཛོག་
པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དཀའ་འབྲེལ་ལས། གཞུགས་ཅན་པ་རུ་ཐལ་འགྱུར་དེ། །ཤེས་ལ་གཞུགས་སུ་སྣང་
བ་ལས། །མ་གཏོགས་ཕྱི་རོལ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཙམ་འབྲེལ་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མེ་རུས་དེ། དེའི་བརྒྱུད་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
རྣམས་སྐབས་དེར་དེ་མ་ཐག་ཀྱིན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་ཚོགས་དུག་སོ་སོ་བསྐྱེད་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

པའི་སྒོ་ནས་དེ་དང་དེའི་ཡུལ་དུ་དངོས་སུ་མི་སྣང་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཀྱི་ཚང་ན་ཚོགས་
རྒྱལ་དེ་དང་དེ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་དེ་དང་དེ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་རྒྱས་སུ་ཡོད་པས་ན་
དེའི་བསྐྱེད་པའི་དམིགས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འབྲེལ་ལས།
བསྐྱེད་ནས་དེའི་ཚོགས་རྒྱལ་གྱི། ཡུལ་དུ་སྣང་བ་གང་རྒྱས་པ། ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་
དུ་འཛིན་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་ཅ་འབྲེལ་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་
སྐབས་ཀྱི་མིག་དབང་ཚས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན།
དབང་པོ་མེས་ལྷན་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པར་
གྱུར་པའི་དབང་པོ་ལྷ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩབ་སྟེ། དེའི་དམིགས་པ་འཆད་
པ་ན། རྟོན་དང་མེས་ཅན་དུ། སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། །རབ་དུ་སྐྱེའོ། ཞེས་
དང་། དཀའ་འབྲེལ་ལས། རྟོན་དང་མེས་ཅན་བག་ཆགས་ཀྱི། ཞེས་དང་། མིག་
ན་བ་སྣ་ལྟེ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྷའི་མེས་ཅན་དང་། ཞེས་དབང་པོ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ཅམ་
གྱི་མི་ཚོགས་པར་དབང་པོ་མེས་ཅན་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་གསུངས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཚོས་ཅན། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཆ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན།
རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་འདི་དང་འདི་ཞེས་སྐྱེད་
འདོགས་རུང་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་
གཟུགས་སྟགས་དོན་ལྷ་པོ་ཚས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གོང་དུ་སྒྲུབ་ཟེ།

མེར་སྐྱོད་རྒྱུ་བཀོལ།

འདོད་ན། དེའི་གཟུང་ཆ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་བྱུང་ཅིང་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཆ་འང་དངོས་ཀྱི་
དམིགས་པར་གྱུར་པའི་དོན་ལྡེ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་དང་རྟེན་གཅིག་པའི་གང་ཟག་
གི་དབང་ཤེས་ལྡེ་པོ་གང་རུང་གིས་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཀའ་འབྱེལ་ལས།
ཀུན་གཞིའི་གཟུང་ཆ་དག་ལ་ནི། རྣམ་ཤེས་ལྡེ་ཡིས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་པ་ནས།
དེའི་ཕྱིར་རྟེན་གཅིག་གི་ཀུན་གཞི་ལ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་དོན་ལྡེ་ནི་རྟེན་དེའི་དབང་
ཤེས་ལས་སྒྲོག་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཀུན་
གཞི་རྣམ་ཤེས་སྐྱོད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྐྱོད་ཀྱི་དབང་དོན་བག་ཆགས་གསུམ་པོ་གང་
རུང་ཡིན་ན། དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེའི་སྐྱོད་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་
སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དབང་དོན་རྣམས་དང་རིགས་གཉིས་དང་སྒྲི་
འཕགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ས་བོན་བག་ཆགས་སོགས་ལ་དབྱེད་པར་བྱའོ། ཁ་ཅིག མི་
ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྤྲོད་གསུམ་གྱི་སྒྲོད་བཅུད་ཀྱི་
རྣམ་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་འདོད་པ་སྤྱིར་དགག་པ་ནི་ཁྲིམ་ཤེས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཡང་
ཁ་ཅིག མི་ལྟ་བུའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལ་འགྲོ་བ་རིགས་ལྡེ་པོའི་སྒྲོད་
བཅུད་རྣམས་རང་རང་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་རྣམ་པ་བྱེད་སྤང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
མིའི་སྒྲོད་བཅུད་ནི་དེའི་སྤང་འགྱུར་དང་སྒྲོད་འགྱུར་གཉིས་ཀའི་ལས་ལས་བྱུང་པས་
དེས་དེ་ལ་ཕན་གཞོན་གང་རུང་འབྱུང་ཡང་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་སྒྲོད་བཅུད་ནི་དེའི་སྤང་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

འགྲུར་གྱི་ལས་ལས་བྱུང་ཀྱང་དེའི་སྤྱོད་འགྲུར་གྱི་ལས་ལས་མ་བྱུང་པས་དེས་དེ་ལ་
ཕན་གཞོན་གང་རུང་དུ་མི་འགྲུར་བ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། མི་ལྟ་བུའི་ཀུན་གཞི་ནམ་
ཤེས་ལ་དབྱལ་བ་སྤང་བ་དེ་དབྱལ་བ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་སྤང་ངམ། མི་སྤང་།
སྤང་ན། དབྱལ་བའི་ལྷགས་བསྐྱེད་ལས་འབར་བ་དང་མཚན་ཆ་སོགས་ཀྱི་དབྱལ་སྤང་
མཚན་ཉིད་པ་དེ་དབྱལ་བ་ཕྱོང་བ་པོ་ཁོ་ནའི་སྤྲིག་པའི་ལས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མིའི་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ལ་འང་སྤང་བ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་
སྤང་ན་དེ་ཀུན་གཞིའི་སྤྱང་གི་བག་ཆགས་སད་པ་ལ་བཟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་
མི་རྒྱས་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འདི་ལྟར་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། །སྤྱག་བསྐྱལ་
དཔག་དུ་མེད་པ་ཡང་། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས། །ཡང་དག་གསུངས་པ་
ཉིད་ཀྱི་གསུངས། །སེམས་ཅན་དབྱལ་བའི་མཚན་ཆ་དག །སྤྲིག་གིས་ནི་ཆེད་དུ་
བྱས། །མེ་ཚོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། །དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྤྲིག་སེམས་
བྱུང་བར་བྱུང་པས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གཞན་ཡང་། མིའི་ཀུན་
གཞི་ནམ་ཤེས་ལ་མིའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆུ་དེ་ཆུ་དངས་ཤིང་བསིལ་བ་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་
ལྟར་ཡི་དྲགས་དང་ལྟའི་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ལ་འང་དེ་ལྟར་སྤང་བར་ཐལ། འདྲོད་
པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཆུ་དེ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ལ་ནག་ཁག་ལ་
སོགས་པར་སྤང་བ་དང་། དུད་འགྲོའི་ཀུན་གཞི་ལ་གནས་ལ་སོགས་པར་སྤང་བ་དང་
། འདྲོད་པའི་ལྟའི་ཀུན་གཞི་ལ་བདུད་ཅིར་སྤང་བ་དང་། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་

ལ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཡི་
 དྲགས་དུད་འགྲོ་མི་ནམས་དང་། །ལྟ་ནམས་ཇི་ལྟར་རིགས་རིགས་སྟ། །དངོས་གཅིག་
 ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་བཤད་
 སྒྱུར་ལས། རྒྱུང་གི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་
 དབང་གིས་ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ནག་བྲག་ལ་སོགས་པས་གང་བར་མཐོང་བ་དང་། དེ་ཉིད་
 ལ་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པས་གནས་ཀྱི་སྒྲོས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་ནམས་ཀྱིས་
 ཉི་མའར་བ་དང་། དངས་པ་དང་། བསིལ་བའི་རྒྱར་རྟོགས་ཤིང་འབྱུང་ངོ་། །བྱུས་
 བྱེད་དོ། །དེར་འཇུག་གོ། །ནམ་མཁའ་མཐའ་ལས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་
 པ་ནམས་ཀྱིས་ནི་ནམ་མཁའ་མཐོང་སྟེ། །གཟུགས་ཀྱི་འདྲུ་ཤེས་ནམ་པར་བཞིག་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གཞན་ཡང་། མིའི་ཀུན་གཞི་ལ་མིའི་སྣོད་བཅུད་ཇི་
 ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་ཡི་དྲགས་སོགས་འགྲོ་བ་གཞན་ལའང་དེ་ལྟར་སྤང་བ་མི་འཐད་དེ།
 བཤེས་སྤྲིང་ལས། ཡི་དྲགས་ནམས་ལ་སོས་ཀའི་དུས་སྟེན་ནི། །ཟླ་བ་ཚ་ལ་དགུན་ནི་
 ཉི་མའང་གང་། །ལྗོན་ཤིང་འབྲས་བུ་མེད་འགྱུར་དེ་དག་གིས། །བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་
 རྒྱང་ཡང་སྐྱམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། །སྒྲོབ་སྤྲིངས་ལས་ཀྱང་། ཅན་ཅན་ལྗོན་པ་
 སྒྲོན་བྱངས་མ་ལ་ཡར་སོང་ན། །དེ་ཡང་འདི་ལ་ནགས་བསྐྱེགས་མེ་ལྷོ་རྣམས་འབྲིགས་
 ཤིང་། །འགལ་དུམ་འབྲེལ་བ་མང་པོས་རང་རོང་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་མང་
 དུ་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་སྤང་རྒྱལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །གོང་དུ་དེ་ལྟར་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

མི་སྣང་ཟེར་ན། འོ་ན། ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་དང་། བདེ་འགྲོའི་བདེ་
བ་མཚན་ཉིད་པ་གཉིས་ཀ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་བར་ཐལ། མིའི་
ཀུན་གཞི་ལ་དཔྱུལ་བ་སྣང་བའི་ཆོ་དཔྱུལ་བ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་མི་སྣང་ཡང་
དེ་ལ་དཔྱུལ་སྣང་མཚན་ཉིད་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྐྱེད་ཤིང་བཅད་དུ་བ་
སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་དང་། ཟས་གོས་གནས་མལ་བཟང་པོ་སོགས་
སྤྱད་པའི་བདེ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ནམ་གུང་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱོད་བཅུད་ཀྱི་སྣང་བས་ཕན་གོད་དུ་འགྱུར་བ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་
ལས་ལ་བསྐྱོས་དགོས་པར་འདོད་པ་ལའང་མི་འཐད་དེ། སྣང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཅམ་
གྱིས་གུང་དེས་ཕན་གོད་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིའི་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཆུ་དེ་ལྟ་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་ལས་མ་བྱུང་གུང་ལྟ་ལ་བདུན་ཅི་དང་དུད་
འགྲོལ་གནས་སུ་སྣང་བས་ཕན་པ་དང་ཡི་དྲགས་ལ་ནག་ཁག་སོགས་སུ་སྣང་བས་
གོད་པར་འགྱུར་བ་གོང་གི་ལུང་གིས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གོང་གི་དེར་
ཐལ། ཡི་དྲགས་ཆ་བས་གདུངས་པ་ལ་མིའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁ་བ་བྱ་ཡུག་གིས་གོད་
པ་དང་། ཡི་དྲགས་གང་བས་གདུངས་པ་ལ་མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མེས་གོད་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ། སློབ་སྤྲིངས་ལས། ཆ་བས་ཉིན་ལ་བྱ་ཡུག་གུང་ནི་ཆར་གྱུར་
ལ། །སྤྱག་པས་ཉམ་ཐག་པ་ལ་མི་ཡང་གང་བྱེད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
མདོར་ན་གཞུགས་སྤྱོད་སོགས་ནང་གི་ཤེས་པ་ལ་དེ་དང་དེར་སྣང་བ་ཅམ་ལས་མ་

མེར་སྐྱད་ཟུར་བཞོལ།

གཏོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་ནས་གྲུབ་པ་མེད་པས་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཙམ་གྱིས་ཡན་གནོད་དུ་
འགྱུར་ནས་པ་ཡིན་གྱི། སྟོན་འགྱུར་གྱི་ལས་ལ་ངེས་པར་བསྟོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན། སྐྱུ་མས་སྐྱུ་ལ་པའི་གཤིན་ཇི་ལ་གཤིན་ཇི་རང་མཚན་པར་སྤང་བ་ཙམ་གྱིས་
འཛིགས་སྒྲག་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱུ་མས་སྐྱུ་ལ་པའི་ན་ཆུང་ལ་ན་ཆུང་མཚན་ཉིད་པར་
སྤང་བ་ཙམ་གྱིས་ཆགས་པ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །འགྲོ་བ་
རིགས་ལྗེའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་ལའང་འགྲོ་བ་ལྗེའི་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་ཐམས་
ཅད་རྣམ་པ་མཐུན་པར་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མིའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་
རང་གི་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་ས་དོ་རི་བྲག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྤང་བ་བཞིན་དུ་
ལྟའི་གཞལ་མེད་ཁང་ནས་དཔྱལ་བའི་ལྷགས་སྒྲིག་གི་བར་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་དེའི་
རྣམ་པར་མི་སྤང་བར་ས་དོ་རི་བྲག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
ལྟའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་གཞལ་མེད་ཁང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་
། དཔྱལ་བ་པ་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་ལྷགས་སྒྲིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་ལ་དཔྱལ་བའི་ལྷགས་ཁང་བསྐྱགས་
ཤིང་འབར་བ་རྣམས་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་སྤང་བར་ཐལ་བ་དང་། དཔྱལ་བ་པ་ལ་
ལྟའི་གཞལ་མེད་ཁང་རྣམས་ལྷགས་ཁང་བསྐྱགས་ཤིང་འབར་བ་ཅན་དུ་མགྲོང་བར་
ཐལ་བ་སོགས་སྐྱབ་ཚུལ་སྟོལ། །ཁ་ཅིག །ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་
ཤེས་ལ་ཕྱི་ནང་གི་སྟོད་བཅུད་སྤང་ཡང་། རྣམ་ཤེས་དེ་ཕྱི་ནང་གང་གི་སྟོད་བཅུད་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དབྱེད།

གཉིས་སུ་མི་སྣང་ཟེར་ན། དེ་སྣང་བར་ཐལ། དེ་ནང་གི་ལེན་པ་དབང་པོ་རྟོན་བཅས་
དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་ཅུ་པའི་འབྲེལ་པ་དུལ་བ་
ལྷས་མཛད་པ་ལས། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ནང་གི་ལེན་པར་སྣང་བ་དང་།
ཕྱི་རོལ་གྱི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་མི་གསལ་བ་སྟོན་དུ་སྣང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འབྱུང་ངོ་།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་སྣང་བར་ཐལ། ཁམས་འོག་མ་
གཉིས་ན་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོན་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ནི་དེ་ཕྱི་
རོལ་གྱི་སྟོན་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པའི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་
གཉིས་ཀ་བྱུང་སྟེ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོན་
རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་དོན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི་ད་སྟོང་བྱ་
དང་སྟུང་ལྟ་བུའི་ནང་གི་ལེན་པའི་དམིགས་པ་མངོན་བཅོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་
ནས་མར་མེ་འབར་བ་ལྟར་ནང་དུ་འཇུག་ཅིང་ཕྱི་རོལ་དུ་འོད་འབྱུང་བ་ལྟ་བུར་ཐོག་
མར་ནིང་མཚམས་སྦྱར་བ་ནས་ཇི་སྟེན་འཚོའི་བར་དུ་རྒྱན་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པར་སྟོན་
གྱི་རྣམ་པར་རིག་པའམ་རྣམ་པར་སྣང་བའི་དོན་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟུ་བ་ལས། དེ་
ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོན་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ་རིག་པ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ནང་གི་ལེན་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནིང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟག་དུ་རྒྱན་མི་
ཆད་པར་འཇིག་རྟེན་དང་སྟོན་གྱི་རྒྱན་རྣམ་པར་རིག་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན།
མར་མེ་འབར་བ་ནི་སྟིང་པོ་དང་སྟུང་གྱི་རྒྱས་ནི་འཇུག་པར་འབྱུང་ལ། ཕྱི་རོལ་དུ་ནི་

འོད་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ནང་གི་ཡིན་པའི་དམིགས་པ་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་
 དམིགས་པ་འདི་ལ་ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚུལ་དེ་དང་འབྲ་བར་བལྟ་བར་
 བྱེད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་དམིགས་རྣམ་
 བར་ཆད་ཅིང་ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་དམིགས་རྣམ་ཡོངས་
 སྤྱོད་ཆད་པར་དུས་དྲིལ་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འགྲོ་བ་གང་དུ་ཉིང་
 མཚམས་སྦྱར་ནས་ཇི་སྲིད་འཛོའི་བར་དམིགས་རྣམ་ཤིན་དུ་སྤྱོད་བརྒྱུན་ཡོངས་སྤྱོད་
 པ་མེད་པར་རོ་གཅིག་དུ་སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱན་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྟུ་
 བ་ལས། དམིགས་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོངས་སྤྱོད་དཔྱད་
 པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནོ། དམིགས་པ་དེ་ནི་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལན་
 འགའ་གཞན་དུ་འབྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། འོན་ཀྱང་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་
 སྲིད་འཛོའི་བར་དུ་རྣམ་པར་རིག་པ་རོ་གཅིག་པར་འཇུག་པར་འབྱུར་རོ། ཀུན་གཞི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ་སྐད་ཅིག་
 མའི་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། གཅིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་བྱེ་ན།
 དབང་དོན་བག་ཆགས་གསུམ་མཐ་མིང་གཞིའི་སྤང་པོ་དང་བཞི། དབང་པོ་དེ་ལ་མིག་
 སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་དེ་རེ་རེ་ལའང་དབང་པོ་སེམས་ལྡན་དང་སེམས་ལྡན་མ་ཡིན་
 པ་གཉིས་ཅེ། དོན་དེ་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལྔ་དང་དེ་རེ་རེ་ལའང་བྱི་ནང་གི་དོན་ལྔ་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

དེ། བག་ཆགས་དེ་ལ་མངོན་བཟློང་གི་བག་ཆགས་དང་། བདག་ལྷའི་བག་ཆགས་
དང་། སྤྱི་དཔེ་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་དང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་དང་བཞི་
རྣམས་སུ་ཡོད། ཡང་དེ་ལ་ནང་ལེན་པའི་རྣམ་རིག་དང་ཕྱི་སྣོད་གི་རྣམ་རིག་གཉིས།
དང་པོ་ལའང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་བག་ཆགས་གི་རྣམ་རིག་དང་ཉེ་བར་སྤང་བ་དབང་པོ་
ཁོག་ཉེན་དང་བཅས་པའི་རྣམ་རིག་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད། ཡང་དེ་ལ་དེའི་རྒྱུ་
དམིགས་པ་དང་དེའི་སྣང་བའི་དམིགས་པ་གཉིས། ཕྱི་མ་ལའང་དེའི་དངོས་གི་
དམིགས་པ་དང་དེའི་བརྒྱུད་པའི་དམིགས་པ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད། དེ་ཡང་ཀུན་
གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཇི་སྤྱི་གནས་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་
དམིགས་རྣམ་ཤིན་དུ་ཕྱ་ཞིང་མི་གསལ་བ་བར་ཆད་པ་མེད་པ་དང་། དེ་ཡང་རིགས་
རྒྱན་མི་འདྲ་བ་མེད་པར་རོ་གཅིག་དུ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱུད་དེ་རྒྱན་
ཆད་མེད་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་
མེད་དེ། དཔེར་ན། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆོ་ན་
གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་འདོར་བ་ལྟ་བུས་མཚོན་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ནས་
དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་དམིགས་པ་འདོར་བའི་སྐབས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཙོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་
རྒྱུད་གི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ལ་སྣང་
བར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་གི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་པ་ཅིག་དུ་

མེར་སྐྱོད་རྒྱུ་བཀོལ།

ན་འདིར་མ་བྱལ། འདྲོད་ན། དེ་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་སྤང་
བར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཡང་ཁ་ཅིག་ དེའི་མིག་དབང་ལ་སྤང་
བའི་གཟུགས་དེ་དེའི་རྒྱུ་གྱི་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ལ་སྤང་བར་ཐལ། དེའི་མིག་དབང་
དེ་དེ་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། འདྲོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
དེ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱིར་མིག་དབང་ལ་སྤང་བའི་གཟུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ།
མ་བྱལ་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་རྒྱ་བའི་སྐབས་ཀྱི་དེའི་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱུར་
པའི་གཟུགས་དེ་མིག་དབང་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འབྲེལ་ལས།
དངོས་སུ་དམིགས་པར་ནི་རང་རྒྱུ་གྱི་དབང་པོ་དེ་ལ་སྤང་བའི་ཡུལ་ནམས་ཡིན་ལ།
ཞེས་པའི་དོན་བྱུང་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལ་སྤང་བའི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ།
མིག་དབང་དང་དོན་གྱི་གཟུགས་གཉིས་གཟུང་བའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་མིན་ཀྱང་དཔེར་ན་
མེ་ལོང་དྲངས་པའི་ནང་དུ་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་སྤང་བ་བཞིན་དོན་གྱི་
གཟུགས་དེ་ཡང་མིག་དབང་དྲངས་པ་ལ་གཟུགས་བརྒྱན་དུ་སྤང་བའི་སྟོང་ཡུལ་དུ་
འཛོལ་པ་སོགས་དབང་དོན་གཞན་ནམས་ལའང་རིགས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་པ་
ཀུན་བདུས་ལས། གཟུགས་གང་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ།
མིག་གི་དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་གྱི་དོན་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་
བཞིན་དུ་དོན་ཕྱི་མ་བཞི་ལའང་གསུང་པ་དང་། དེའི་འཐད་ཀྱི་དར་ཁྲིམ་ལས། མིག་
དབང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། ངོ་བོའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་ཏེ། མེ་ལོང་དྲངས་པའི་ནང་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

དུ་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་བཞིན་ཁ་དོག་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་
འཆར་དུ་རུང་བའི་གཟུགས་དངས་པས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་།
གཟུགས་འཆར་པའི་སྐབས་སུ། མིག་དབང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་
བས་མིག་གི་དབང་པོའི་སྒྲིད་ཡུལ་ཞེས་བྱ་ཡི། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་
གཟུང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཡང་ཁ་ཅིག ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་ལ་
མངོན་བཟླ་དུ་བག་ཆགས་ཁོན་ར་ངེས་པར་ཐོབ། བསྐྱ་བ་ལས། དེ་ལ་ནང་གི་ལེན་
པ་ནི་ཀུན་མཉགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་དང་རྟེན་དང་
བཅས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། སུམ་ཅུ་པ་
ཙ་འབྲེལ་དང་འདིའི་དཀའ་འབྲེལ་དུ་འང་དེའི་དམིགས་པ་ལ་བག་ཆགས་རྣམས་
ལས་མངོན་བཟླ་དུ་བག་ཆགས་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། དེ་
ནི་དེ་དག་ལས་དང་དོན་གཉིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་འཆད་པ་ན་དེ་
གཉིས་གང་ལས་བྱུང་བའི་བག་ཆགས་ལ་མངོན་བཟླ་དུ་བག་ཆགས་ཁོན་ར་ངེས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ན། བག་ཆགས་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐོབ། བསྐྱ་བ་ལས། དེ་ལ་
ལེན་པ་ནི་ཀུན་མཉགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་དང་རྟེན་
དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་སོ། རེ་ཡང་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནའོ།

།གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་ན་ནི་བག་ཆགས་ལེན་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་
པར་འགྱུར་བའི་ལེན་པ་ལ་བག་ཆགས་དང་དབང་པོ་ཁོག་ཏེན་དང་བཅས་པ་གཉིས་
ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་དེ་གཉིས་ཀ་འཛོག་ཅིང་གཟུགས་མེད་དུ་དེ་གཉིས་
ལས་བག་ཆགས་ལེན་པ་ཁོ་ན་འཛོག་པ་ལུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
གིས། མི་ལྟ་བུའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལ་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་ཇས་ཐམས་ཅད་སྤང་
བར་ཐལ། དེ་ལ་ཚད་ཀྱིས་བཅད་པར་མི་རྒྱས་པའི་སྟོད་བཅུད་སྤང་བའི་ཕྱིར་དེ། བྱ་
བྱག་བཤད་མཛོད་ལས། འདིའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་བཅད་པར་མི་རྒྱས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་
ཤེས་ལ་ཚད་ཀྱིས་བཅད་པར་མི་རྒྱས་པའི་སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་སྟོན་པའི་
དོན་མ་ཡིན་གྱི་དེས་དམིགས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་རྣམ་པ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་
གཟུང་ངོ་ཞེས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གསལ་བར་བཅད་མི་རྒྱས་ལ་
དེ་ལྟར་ཇེས་སུ་ངེས་པ་ཡང་འདྲོན་མི་རྒྱས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
གིས། གང་ཟག་ཏེན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་
གཟུགས་ཚོས་ཅན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀ་དང་ཇས་གཅིག་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ།
ཤེས་པ་ལ་གང་སྤང་བ་ཤེས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དམ་དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་དགོས་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་པ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཐུན་མོང་བ་མི་སྤྲོད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཤེས་པ་ལ་གང་སྒྲུང་བ་ཤེས་པ་དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་མི་
གཅིག་དང་ཤེས་པ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་ནི་གང་
ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་
གཅིག་ལ་མ་བརྟག་མ་དཔྱད་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཐུན་མོང་བ་
ཡོད་ཀྱང་དེ་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་གང་དང་ཡང་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་གང་ཡང་
མ་ཡིན་ཞིང་། ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ནས་འཇུག་པའི་
སྐབས་ན་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་བ་མི་འཆར་བར་སོ་སོའི་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་
འཆར་བས་རང་རང་ལ་གང་འཆར་བ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་སོ་སོའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་
དང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམས་ཤེས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་
གྲུབ་པར་དཀའ་འབྱེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ༥ །བག་ཆགས་སྒྲོ་གཞི་ཡིན་ཕྱིར་
དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ངོ་བོ་དང་གོ་གས་སོགས་ལ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ།
དགག་བཞག་སྒྲོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། བརྟན་པའི་རྣམས་ཤེས་ཀུན་གཞི་རྣམས་
ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། ཉན་ཡིད་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འབྱེལ་ལས། འདིའི་འཁོར་ལ་ཁམས་གསུམ་
ཀར་མང་རྩེ་མི་འབྱུང་སྟེ། བརྟན་པའི་རྣམས་ཤེས་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་དང་འཇུག་ལྡོག་
གི་དུས་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྟེ། ཡང་ཁ་

ཅིག །འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་འཇུག་ཅིང་འཁོར་འདས་ཀྱན་གྱི་གཞི་བྱེད་པའི་རྣམ་
ཤེས་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ངན་འགྲོའི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་ཆ་ཚས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚས་ཅན། འཁོར་བ་ཇི་
སྲིད་གྱི་བར་འཇུག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འགྲོ་བ་བྱེ་བྱག་
པའི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་ཆ་དེ་འགྲོ་བ་དེར་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་ནས་ཆེ་ཇི་སྲིད་
འཁོར་བར་དྲ་རྒྱ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འཇུག་ཅིང་དེ་ནས་ཤི་བ་ན་ཐོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་
བསྐྱུས་ལས། རྣམ་པར་སྒྲིབ་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུ་ཆད་པ་ནི་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་
བ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་དུ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་གྱི་བར་འཇུག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ངན་
འགྲོའི་སྤང་ཁམས་སྒྱེ་མཆེད་རྣམས་མཐོང་སྤངས་ཡིན་པར་མངོན་པ་ཀྱན་བདུས་ལས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཏན་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་
རིགས་ཆད་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཚས་ཅན། འཁོར་འདས་ཀྱན་
གྱི་གཞི་བྱེད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚས་ཅན། བྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་འབྱུང་བའི་གཞི་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟག་མེད་གྱི་
ས་བོན་གནས་པའི་རྟེན་དང་གཞི་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ།
ཚས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཀྱན་བྱང་གི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་རྣམ་སྒྲིབ་
གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་བ་ལའང་སྒྲིན་དེ་ཉིད་གྱིས་མ་ངེས་སོ།

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

ཡང་ཁ་ཅིག །ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། ཉན་རང་དགྲ་བོཅམ་པ་དང་དག་སའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་
ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ས་བོན་ཐམས་
ཅད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་རྣམ་
ཤེས་ཡིན་ན། ཀུན་བྱང་གི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་དང་། དག་སའི་དགོ་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་
ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་དང་། རྒྱ་མཐུན་དང་རྣམ་སྤྲིན་དང་མངོན་བརྗོད་དང་བདག་ལཱའི་
ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ན་
ཟིགས་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་། དག་སའི་གང་ན་མས་ཆད་པའི་གང་ཟག་དང་། ཉན་
མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་རྣམ་ཤེས་མེད་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་ས་བོན་ཐམས་
ཅད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་མང་དུ་སྒྲིས་པས་ཚོག་གོ།
ཁྱེད་ལ་འདོད་མི་ལྷུས་ཏེ། ཉན་རང་དགྲ་བོཅམ་དང་དག་སའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་
རྒྱད་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་རྒྱད་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལྡོག་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་
རུ་པ་ལས། དགྲ་བོཅམ་ཉིད་ནས་དེ་ལྡོག་གོ། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། དམོངས་འབྱེལ་ལས། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ལྷ། །ས་བོན་

མེད་སྒྲུང་བྱུང་བཞོལ།

བསམས་ཅད་མུ་བའི་རྒྱན་བཞིན་འབབ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ།
 ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལྡན་ཟེན་པའི་ཉན་རང་དབང་བཅོམ་པ་དང་དག་སའི་བྱང་སེམས་
 གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་བདན་པ་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་
 དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛུགས་པ་ལའང་སྦྱོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མ་ངེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག ཁ་
 སྤྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གང་ཞིག རང་གི་གྲོགས་ཀུན་
 འགྲོ་རྣམས་དང་མཚུངས་ལུན་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཤིན་དུ་མི་གསལ་བའི་ཤེས་པ་ཆ་སྟ་
 བ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལའང་སྦྱོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མ་ངེས་ཤིང་། གཞན་ཡང་།
 ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྟ་པོ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་
 ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། ཀུན་
 གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་དེར་ཐལ། སུམ་རུ་པའི་
 འབྲེལ་པ་སྟོ་བདན་གྱིས་མཛད་པ་ལས། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི་གོང་ལྟར་རྣམ་སྤྲིན་
 ཡིན་པ་དང་། དམིགས་རྣམ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པའི་མི་གསལ་བ་དང་། རིག་སོགས་
 ལྟ་དང་ཉག་དུ་ལུན་པ་དང་། དེར་མ་ཟད། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ནི་མ་སྤྱིབ་ལུང་མ་
 བསྟན་ཡིན་ཏེ། །དེ་ནི་མ་སྤྱིབ་ལུང་མ་བསྟན། ཞེས་པའི་དོན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རིག་
 སོགས་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པ་དང་། དམིགས་རྣམ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པའི་མི་
 གསལ་བ་དང་། རང་ཉིད་མ་གཏོགས་པའི་ཀུན་འགྲོ་གཞན་བཞི་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་དང་ཉག་དུ་མཚུངས་པར་ལུན་པ་དང་། མ་སྤྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ།

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

རིག་ལ་སོགས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་
ཁ་ཅིག །རང་དང་རྟེན་གཅིག་པའི་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་བལྟ་བའི་
གཞིར་གྱུར་ཅིང་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་སྒྲིན་གང་ཞིག
།རང་གི་གོགས་ཀུན་འགོ་ལྔ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་ལྔ་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཤིན་དུ་མི་
གསལ་བའི་ཤེས་པ་ཆ་སྒྲ་བ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པའི་
གང་ཟག་འགོག་སྒྲིམས་པ་དང་མཐོང་སྒྲིམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཚས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། རྩ་བོ་
ཆེན་པོ་དེ་རྩ་མཚོར་མ་སྒྲིབ་ཀྱི་བར་དུ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་རྩ་ཆད་མེད་པར་འབབ་པ་དེ་
བཞིན་དུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཇི་སྲིད་མ་ལྡོག་གི་བར་སྐད་
ཅིག་ཀྱང་རྩ་དེགས་འདྲ་རྩ་ཆད་མེད་པར་འཇུག་ཅིང་དབྱ་བཅོམ་དང་ས་བརྒྱད་པ་
ནམ་ཐོབ་པ་ནས་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སུམ་རུ་པ་ལས། དེ་ནི་རྩ་ཆད་འབབ་རྩ་བོ་
བཞིན། །དབྱ་བཅོམ་ཉིད་ནས་དེ་ལྡོག་གོ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་
མི་རུས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཉོན་ཡིད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་
རྒྱད་ལ་ཉོན་ཡིད་གནས་སྐབས་ལྡོག་པ་དང་། དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་ནས་ཉོན་ཡིད་གཏན་
ནས་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་རུ་པ་ལས། དབྱ་བཅོམ་མེད། འགོག་པའི་སྒྲིམས་པར་
འཇུག་ན་མེད། །འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་ན་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་

མེར་སྐྱོད་ཟུར་བཀོལ།

ཅིག །རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ཏུག་ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམ་
སྤྲིན་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཀུན་བདུས་
ལས། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གང་ཞི་ན། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་
བཅས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་སྤྲིན་ལ་
རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ཏུག་དང་དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ལྟ་དང་དགེ་མེད་གཉིས་རྣམས་ཡོད་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འཁོར་བའི་རྣམ་སྤྲིན་
ཡིན་ན་འགྲོ་བ་གང་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་ནས་མ་ཤིའི་བར་དུ་རིགས་འབྲུག་མི་
ཆད་དུ་འཇུག་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་དག་ཆེ་གཅིག་ལ་བར་སྐབས་སུ་ཡང་ཡང་
ལྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་བར་གྱུར་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་ན་དེ་དགེ་བའི་ཤེས་
པ་ཡིན་དགོས་པས་དེ་ཡོད་པའི་ཆེ་དེ་ལ་མི་དགེ་བའི་སེམས་སྦྱོང་བའི་སྐབས་མེད་
པས་ཉོན་མོངས་ལྟོག་པ་མེད་པ་དང་། མི་དགེ་བར་གྱུར་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་ན་དེ་མི་
དགེ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པས་དེ་ཡོད་པའི་ཆེ་དེ་ལ་དགེ་བའི་སེམས་སྦྱོང་བའི་
སྐབས་མེད་པས་གཉིན་པོ་སྦྱོང་བ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
དང་པོ་གཉིས་དེར་ཐལ། དཀའ་འབྲེལ་ལས། ཡང་ཐེག་བསྐྱས་སུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་
པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱན་ཆད་པ་ནི་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་མ་གཏོགས་པར་གཞན་དུ་
མངོན་པར་འགྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འབྲུང་བས་རྣམ་སྤྲིན་ནི་ཇི་སྟེན་འཚོའི་བར་
དུ་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་ཤིའི་བར་དུ་འབྲུང་དགོས་ལ། མིག་ལ་སྟོགས་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

པ་ནི་མ་ཤིའི་གོང་དུ་ཡང་ལྷོག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནམ་སྤྱིན་མཚན་ཉིད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཐེག་བསྐྱེད་ལས། རྣམ་པར་
སྤྱིན་པ་ཡང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བར་འགྱུར་ན་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འོག་པར་མི་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་ལེ། རྣམ་སྤྱིན་དགེ་བར་གྱུར་པའི་
ཆོད་ལ་མི་དགེ་བའི་སེམས་སྐྱེ་བ་དང་ལྷོག་པ་མེད་ཀྱང་དེའི་སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་མི་དགེ་
བའི་སེམས་སྐྱེ་བ་དང་ལྷོག་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྤྱིན་མི་དགེ་བར་གྱུར་
པའི་ཆོད་ལ་འང་དེ་ལྟར་རིགས་འབྲེལ་ན། འོ་ན། རྣམ་སྤྱིན་དགེ་བར་གྱུར་པའི་ཆོ་
དེ་ལ་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་དང་ལན་གངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱིད་མི་
དགེ་བའི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་དེ་འདྲའི་ལས་གསོག་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་འཕེན་བྱིད་མི་དགེ་བའི་ལས་གསོག་པ་དང་།
ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་འཕེན་བྱིད་དགེ་བའི་ལས་གསོག་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། མིའི་རྟེན་ལ་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་གསོག་པ་མེད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་
གཅིག་སྤངས་ཕྱིན་དེ་ནས་ངན་འགྲོ་ཤི་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་དགོས་པ་དང་། བདེ་
འགྲོའི་སྐྱེ་བ་གཅིག་སྤངས་ཕྱིན་དེ་ནས་བདེ་འགྲོ་ཤི་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བ་སྤང་དགོས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དགེ་རྩ་ཆད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དགེ་

སེར་སྒྲིབ་རྩུང་བཀོལ།

སེམས་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་མིའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་ནམ་སྒྲིབ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་མི་དེ་འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་སྦངས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ངན་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་སེམས་སྐྱེ་
བའི་སྐབས་མེད་ཅིང་མི་དགེ་བའི་སེམས་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པ་དང་། བདེ་འགྲོ་བའི་
རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་སྐབས་མེད་ཅིང་དགེ་སེམས་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་
པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །སྐབས་འདིར་ནམ་སྒྲིབ་ཤེས་པ་ཁོ་ནར་འདོད་
དགོས་པ་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་
ལ་ནམ་སྒྲིབ་གྱི་ནམ་ཤེས་ཡོད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཅ་བ་ལས། ལྷག་མ་མེད་དང་
དོ་ཇི་ལྟའི། །བར་དུ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་འདུག །ཅིས་པའི་ཅ་འབྲེལ་གྱིས་གཞོད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་ནམ་སྒྲིབ་ཡོད་པར་ཐལ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མེ་ལོང་ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནམ་སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག
།དེའི་རྒྱུད་རྒྱན་སྒྲ་མར་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་དེ་ནམ་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལས་བྱབ་
པའི་ནམ་སྒྲིབ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ནམ་སྒྲིབ་གྱི་ནམ་ཤེས་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིབ་ཡིན་ཟེར་ན།
དཔུང་པར་བྱ་སྟེ། ལྷགས་འདིར་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིབ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་
ན་མི་འཐད་དེ། བསྐྱ་བ་ལས། ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྐྱན་པ་དང་། དགེ་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

བ་དང་མི་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཟག་པ་ནམས་དང་བཅས་ཏེ་སྤངས་པ་དང་།
ནམ་པར་སྒྲིན་པ་ནམ་པར་སྒྲིན་ཟིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་མེད་པ་
ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་ནམ་སྒྲིན་
མེད་པར་ཐལ། ཀུན་བདུས་ལས། མི་གནག་ཅིང་དཀར་ལ་ནམ་པར་སྒྲིན་པར་མི་
འགྱུར་ཞིང་ལས་ཟད་པར་གྱུར་པའི་ལས་གང་ཞིག། སྒྱུར་བ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་
ལས་ནམས་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
ཟག་མེད་གྱི་ལས་དེ་ནམས་ནམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་
བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ནམ་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ནམ་སྒྲིན་དང་
བཅས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལྷན་ཏེ། །ནམ་སྒྲིན་དང་བཅས་
པ་ལ་ཟག་པ་ཉོན་མོངས་དང་ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་བསྟུ་བ་ལས་
བཤད། དེ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་ཀུན་
བདུས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། བསྟུ་བ་ལས། དེ་ལ་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་
དང་བཅས་པའི་ཆོས་ནམས་ནི་མདོར་བསྟུས་ན། ཟག་པ་ནམས་དང་ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་ནམས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། ཀུན་བདུས་ལས།
ཇི་ལྟར་ན་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་
ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་བཅས་པར་བལྟའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཟག་མེད་གྱི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིན་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས།

སྒྲོ་ལྷན་ནམས་ཀྱིས་ལས་དང་ནི། གཞན་ཡང་སྒྲོན་ལས་དག་དང་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་
 དང་དབང་འབྱོར་བའི། དབང་གིས་སྒྲེ་བར་འདོད་པ་ཡིན། ཞེས་བྱང་སེམས་སོ་
 སྒྲེའི་སྐབས་སུ་ལས་བཟང་པོའི་དབང་གིས་འདོད་ཁམས་སུ་སྒྲེ་བ་དང་། འཕགས་
 པའི་སྐབས་སུ་སྒྲོན་ལས་བྱིད་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྒྲེ་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་
 ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་འདོད་ཁམས་སུ་སྒྲེ་བར་གསུངས་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་
 བྱལ་པའི་འཆི་འཕོ་བྱེད་པར་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་སྒྲེ་བའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྣམ་ཤེས་རྣམས་སྒྲིན་གྱི་ཆ་དེ་ཟག་བཅས་དག་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམས་སྒྲིན་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་བྱང་འཕགས་རྣམས་ཟག་བཅས་དག་བའི་
 ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་སྒྲུངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲེ་བ་ཡིན་པ་ལ་གྲོགས་ཉོན་མོངས་དགོས་པ་གང་ཞིག
 བྱང་འཕགས་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།
 ཀུན་བདུས་ལས། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་སུ་ཟེན་ཀྱང་སྤྲགས་དང་སྒྲིན་གྱིས་
 བསད་པའི་དུག་ལྷ་བྱ་དང་། དཔེར་ན། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་དགྲ་བོའོ་པ་ལྟར་ས་
 ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་མི་སྒྲིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། དམན་ལས་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམས་སྒྲིན་གྱི་ཆ་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམས་སྒྲིན་ཡིན་ནམ། ཟག་
 བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམས་སྒྲིན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སོ་སྒྲེའི་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དབྱེད།

སྤྱི་ལ་ཟག་མེད་གྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྐབ་རྩལ་སྤོ། །གཉིས་པ་ལྟར་
ན། དེ་འདྲི་གང་ཟག་གི་ཆེ་དེའི་ནམ་སྒྲིན་དེ་དེས་ཡིད་ལུས་གྱི་སྒྲིབ་ནམ་སྤངས་པ་
ན་ལྟོག་དགོས་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁུབ་ན་དེ་སངས་མ་རྒྱས་གྱི་བར་དུ་
མི་ལྟོག་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྐབ་རྩལ་སྤོ། །འདྲོད་ན། ཡོངས་འགྱུར་གྱི་ཉན་ཐོས་
དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གི་ཆེ་དེའི་ནམ་སྒྲིན་དེ་ཡང་གང་
ཟག་དེས་ཡིད་ལུས་གྱི་སྒྲིབ་ནམ་སྤངས་པ་ན་ལྟོག་དགོས་པར་ཐལ། འདྲོད་པ་གང་
ཞིག་ །དེས་ཡིད་ལུས་གྱི་སྒྲིབ་ལེན་པ་དང་བསམ་གྱིས་མི་ཁུབ་པའི་འཆི་འཕོ་བྱེད་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེས་ཡིད་ལུས་གྱི་སྒྲིབ་ནམ་སྤངས་པ་ན་སྤྲ་མའི་
ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདྲོར་ཞིང་སྐྱུ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར།
འདྲོད་ན། མི་འཐད་དེ། ལེགས་བཤད་གསེར་འབྲེང་ལས། ལྷག་བཅས་ནས་ལྟོག་
པའི་རྩལ་ཡང་རྩུ་འབྲུལ་གྱིས་ཆོ་བསྤངས་ནས་བྱང་རྩལ་སྐབ་ལ། རང་གི་ལུས་མུ་
ངན་ལས་མི་འདའ་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་ཅིང་སྐྱུ་པའི་ལུས་གྱིས་གཞན་ངོར་ལྷག་མེད་
དུ་འདའ་རྩལ་བསྟན་ནས་ལུས་སྤྲ་མ་ལྟ་ནམས་གྱིས་ཀྱང་མི་མཐོང་བར་དབེན་པར་
གནས་དེ་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྩྭ་གས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་ན་སྤྲར་ཡོངས་
སུ་འགྱུར་བའི་ཉན་ཐོས་ལ་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱུ་པའི་ལུས་གྱིས་འདའ་རྩལ་བསྟན་ཅིང་
། དབང་པོའི་ལུས་གྱིས་དབེན་པར་གནས་པ་ན་ཁམས་གསུམ་པའི་སྒྲིབ་འཆི་ལས་
འདས་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་དྲིན་བག་ལ་ཉལ་དང་དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལས་དང་དེ་

མེར་སྐྱོད་ཟུར་བཞུགས།

གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་ལུས་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་མ་རག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་
དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་བྱས་པའི་ཡིད་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་བཤད་ཀྱི།
དག་བཅོམ་པ་གི་ནས་རིག་པ་བྱི་མ་མཚམས་མི་སྦྱོར་བ་འདི་དག་གི་ཙུ་བའི་བྱུ་
མཐའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ལུང་དོན་དེ་དག་དང་འགལ་བ་དང་། བསྐྱ་
བ་ལས་ཀྱང་། ཡོངས་འགྱུར་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་ལྷག་བཅས་བྱང་འདས་ལ་
གནས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ཚོགས་རྒྱུགས་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་
བའི་ཕྱིར་དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། རེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོག་ཆེན་གྱི་འཕགས་
ལམ་ཐོབ་ནས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་གང་གི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་།
ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་འཕགས་བཤད་གསེར་
འབྲེང་ལས་ཡོངས་འགྱུར་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཐོག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་
སངས་རྒྱ་ཚུལ་གསུངས་པ་ལ་དཔགས་ན་དམན་ལམ་སྟེན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
སྦྱོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་སྐྱོད་ཅིག་ཐ་མ་བ་དེས་ཐོག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་ནས་
ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིད་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་བྱངས་མེད་པ་ལེན་ཀྱང་དེ་དག་
སྐྱེ་འཆི་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པས་ཡིད་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཟག་མེད་
ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་མེད་པ་དང་། ཐོག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་
སྐྱེ་འཆི་མི་བྱེད་པས་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ལྷ་མའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དང་རྣམ་
སྤྲིན་མི་འདོར་བར་འདོད་དགོས་དེ་ཞིབ་དུ་བཞག་དེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

།ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་དང་གཉིད་དང་བརྒྱལ་བའི་གནས་སྐབས་སུ
ཉོན་ཡིད་ཁོ་ན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་
བར་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་དང་འཆི་འཕོ་བའི་ཆེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར། བསྐྱ་བ་ལས། འདྲ་ཤེས་སྦྱིས་ནས་སེམས་ཅན་དེ་དག་དེ་ནས་འཆི་འཕོ་
བར་གྱུར་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
མི་ལམ་འཆར་བའི་སྐབས་ཀྱི་གཉིད་དང་དྲན་པ་རྒྱུད་དང་བཅས་པའི་བརྒྱལ་བའི་
སྐབས་ན་ཡིད་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཉིད་དང་དགེ་བའི་གཞི་མཐུན་ཡང་
ཡོད། གཉིད་དང་མི་དགེ་བའི་གཞི་མཐུན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་མེད་
གཉིད་དང་བརྒྱལ་མ་གཏོགས། །ཞེས་སེམས་མེད་ཅེས་སྒྲོས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག །ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཚོར་བ་བདེ་སྐྱབས་གང་རུང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་
པའི་ཆེ་ཚོར་བ་བདང་སྟོམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་
ཐལ། དེའི་ཆེ་སྟོབས་བྱི་ཚོར་བ་བདང་སྟོམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་ཀྱང་
གཉུག་མའི་ཚོར་བ་བདང་སྟོམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེའི་ཆེ་རང་གི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདང་སྟོམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
འཇུག་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉུག་མའི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དགེ་སྦགས་
ལའང་རིགས་འབྱེའོ། །ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་གང་ཟག་ཡིན་ཟེར་ན། ཕྱི་མ་ལ། འོ་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་

མེར་སྐྱོད་རྩུབ་བཀོལ།

འཆི་འཕོ་བ་པོ་དང་སྒྲིབ་པ་ལེན་པ་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ལུས་ལེན་པ་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འོག་དྲུ་དཀའ་
འབྲེལ་ལས། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འཐད་པའི་རིགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོའི་སྐབས་སུ་
རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཐམས་ཅད་ལུས་ལེན་པ་པོར་མི་རུང་བའི་རིགས་པ་ལྔ་ཀུན་
བདུས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བྱུངས་སུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་སོགས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་མང་ངོ་། །དང་པོ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་དྲུ་འདོད་པ་གྲགས་ཆེ་
ཡང་འདི་ལའང་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། འོ་ན། དཔྱལ་བ་མནར་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་
གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་མནར་མེད་པ་ཡིན་ནམ་མིན་ཡིན་ན། དེས་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
བར་མཚམས་མེད་པར་སྤྱོད་བར་ཐལ། དེ་མནར་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཚོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་གདུངས་པ་དང་དེའི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་
པར་ཐལ་ལོ། །ཁོང་དུ་མ་བྱུང་ན་བྱུང་སྟེ། དེས་སྤྱག་བསྐྱེད་བར་མཚམས་མེད་པར་
སྤྱོད་བས་ན་དེ་ལ་མནར་མེད་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་མནར་མེད་
པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཆ་དཔྱལ་གཞན་དང་གང་དཔྱལ་བརྒྱད་
སོགས་ལ་མིང་བཏགས་ཚུལ་ལ་དཔགས་ནས་སྒྲུབ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་
ཡང་། མིའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་མི་ཡིན་པ་དང་དགེ་སློང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་
གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་དགེ་སློང་ཡིན་པར་ཐལ། དཔྱལ་བ་མནར་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་
གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་དཔྱལ་བ་མནར་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། དེ་ལ་ཁོ་ན་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

དེ། དེ་དཔྱལ་བ་པ་ཡིན་ཀྱང་དེས་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱི་མི་དགོས་ཏེ། དཔྱལ་བ་པ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་སྤྱག་བསྐྱལ་མི་སྤྱི་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་བདེ་འགྲོ་བ་ལའང་རིགས་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། དཔྱལ་བ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་དེས་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་མིའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་དེས་མིའི་བདེ་བ་སྤྱི་བ་མ་སྤྱི་བར་ཐལ་ཡོ། །འདྲོད་ན། དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་བདེ་སྤྱག་གང་ཡང་སྤྱི་བ་མ་སྤྱི་བར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། འཁོར་བའི་བདེ་སྤྱག་གང་ཡང་སྤྱི་བ་མ་སྤྱི་བའི་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གོང་གི་གཉིས་པ་དཔྱལ་བ་མནར་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་དེ་མནར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་དཔྱལ་བ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ངན་སོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་འཁོར་བ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་འཁོར་བར་སྦྱེ་བ་པོ་དང་འཆི་འཕོ་བ་པོའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། མི་འཐད་དེ། ལུགས་འདིར་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་གང་ཟག་དུ་འདྲོད་པའི་རྩ་བའི་བྱུང་མཐའ་དང་འགལ་ཞིང་ལུང་རིགས་བརྒྱ་ཕྱག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སོ་སྦྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་དེ་སོ་སྦྱེ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་དེ་ཐེག་ཆེན་སོ་སྦྱེ་དང་ཆོགས་ལམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་

མེར་སྐྱད་ཟུར་བཀོལ།

པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་
དང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར།
འདྲོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ངེས་པའི་སྒོ་མ་ཡིན་པ་དང་དམིགས་ནམ་ཤིན་དུ་མི་གསལ་
བས་རྗེས་སུ་ངེས་ཤེས་འདྲན་མི་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་ལུང་རིགས་དུ་མས་
གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་སོ་སྟེ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པའི་དབང་གིས་སྟེ་གནས་སོ་སོར་སྟེས་ཤིང་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་ལྟེ། མངོན་པ་ཀུན་བདུས་ལས། སོ་སོ་སྟེ་བོ་གང་ཞེ་ན།
འཕགས་པའི་ཆོས་ནམས་མ་ཐོབ་པ་ལས་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་ཞེས་གདགས་སོ། ཞེས་པ་
དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་དར་ཤིག་ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྟེ་གནས་
སོ་སོར་འགྲོ་ཞིང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་
ཞེས་གདགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོགས་
ལམ་པ་མ་ཡིན་ན། དེ་ལམ་དུ་ཞུགས་ཟེན་གྱི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་
པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་སངས་རྒྱས་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་སངས་རྒྱ་དགོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར།
འདྲོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡི་ཤེས་སུ་གནས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

དབྱད་དཀའི་གནས་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་འདི་ནི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པ་
སོགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱིའི་ནམ་གཞན་ཕྱོགས་མཚུངས་དེ་དག་གྲགས་ཆེ་བའི་ཆོག་
གི་ན་བ་ལམ་བུར་ཤིན་ཏུ་ཞུགས་པས་སྒོར་ཆུད་པ་དཀའ་བ་སྤང་ཡང་ཀུན་གཞི་ནམ་
ཤེས་གང་ཟག་ཏུ་བཤད་པའི་རང་གཞུང་འདིའི་ལུགས་ལ་ནམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཐེག་ཆེན་
བྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སངས་བྱུང་གི་བར་དུ་ནམ་སྤིན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
འདིའི་ལུགས་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྤིན་མེད་ཅིང་སྒོ་བ་ལམ་དུ་ལམ་ཇི་ཙམ་
བཟོད་ཀྱང་དེ་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བ་དམིགས་ནམ་གང་ཡང་མི་འཛིན་པ་དང་མི་གསལ་
བ་ཡིན་པས་དེས་གཞལ་བྱ་གང་ཡང་རྟོགས་པ་མེད་ལ། སངས་བྱུང་མ་ཐག་པ་ནས་
དེ་ཀུན་མཁྱེན་ཡི་ཤེས་སུ་གྱུར་པ་དང་སངས་འཕགས་སུ་གྱུར་པ་སོགས་འདོད་
དགོས་པ་འོག་ཏུ་འཆད་པ་ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་གང་ལྟར་ཡང་གོང་དུ་བཤད་
པའི་ན་བ་ལམ་བུར་དང་མི་བསྐྱུན་པའི་འཛོག་མཚམས་གསར་པ་ཁོང་ནས་འཛོམ་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཞིག་སྟོན་དགོས་པ་སྤང་སྟེ། འདིར་ར་པོ་ལུག་ཁྲུའི་དཔེ་བཞིན་དུ་གྱུར་
དོགས་ངལ་བ་མ་བྱས་སོ། །དེར་མ་ཟད་དེ་བས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་བདག་ཏུ་
འདོད་པ་ནམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཀུན་བྱང་གི་རྒྱ་འབྲས་དང་སྦྱར་བའམ་དགེ་སོགས་
གསུམ་དང་སྦྱར་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེན་འཛོག་མཚམས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་སྤང་ཡང་འདིར་
སྐབས་མིན་པ་དང་མང་བར་འགྱུར་བས་མ་བྱིས་ལ། གཙོ་ཆེར་ནི་རང་རྒྱད་པ་མན་
ཆད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་པལ་ཆེར་ལ་རིགས་པས་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཤིང་

མེར་སྐྱོད་རྩུང་བཀོལ།

དཔྱད་ན་འཛིག་མཚམས་དཀའ་བ་ཞིག་འོང་ཚད་དུ་སྒྲུང་བས་སྒོ་ཙམ་བཏོད་པ་ཡིན་
ཅིང་གཞན་སྐབས་མིན་པ་དང་། བདག་སྒོ་སྤལ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བྱུང་མཐའ་རྒྱ་མཚོ་
བཟལ་བའི་གོ་སྐབས་མ་རྟེན་དོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ནི། ཉན་ཡིད་
ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་ལྟ་བའི་གཞིར་མ་སྤངས་པའི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་ཅིང་མ་
བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་སྟོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རང་གི་
ཐོགས་ཀྱན་འགྲོ་ལྟོ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་ཆ་ལྷ་བའི་དམིགས་རྣམ་ཤིན་
དུ་མི་གསལ་ཞིང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཇི་སྟིང་འཁོར་བ་མི་ལྟོག་གི་བར་རྒྱུད་རིགས་
འབྲ་རྒྱུ་ཆགས་སུ་འཇུག་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་གཙོ་བོའི་རྣམ་རིག་གི་ཤེས་པ་
དེ་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོར་འཛིག །དེ་ལ་དབྱེ་རྒྱལ་དུ་མ་ཡོད་
དེ། །ཁམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་འདོད་པ་དང་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་
ཤེས་གསུམ། སའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་འདོད་པ་དང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཀྱན་གཞི་
རྣམ་ཤེས་དབྱ །འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་རིགས་ལྡེམ་དུག་གི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
ལྡེམ་དུག །འཇུག་ལྟོག་གི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་འཁོར་བར་གཏན་དུ་འཇུག་ཅིང་ལྟོག་པ་
མེད་པ་དང་འཁོར་བར་གཏན་དུ་མི་འཇུག་ཅིང་ལྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
གཉིས། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཉིས། ཀྱན་ཉོན་གྱི་
རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་རྣམ་སྟོན་
གྱི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཉིས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་དབྱེ་བ་དཔག་དུ་མེད་པ་རྣམས་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ནམ་ཤེས་དང་ལེན་པའི་ནམ་ཤེས་ཁོ་ནར་ངེས་
ཀྱང་། དེ་གཉིས་ལ་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཀྱིས་མ་བྱལ་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ནམ་ཤེས་དང་ལེན་པའི་ནམ་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་ཀུན་གཞི་
ནམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱུང་པར་དུ་མ་དང་ལུན་ཏེ། རང་གི་འཁོར་ཀུན་འགོ་ལྔ་
ཁོ་ནར་ངེས་པ་དང་། དེའི་ཚོར་བ་ཡང་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དང་། ནམ་ཤེས་
རང་ཉིད་དང་འཁོར་ཀུན་འགོ་ལྔ་དང་བཅས་པ་ནམས་ཤེས་པ་ཆ་གིན་དུ་སྤྲ་ཞིང་
དམིགས་ནམ་གིན་དུ་མི་གསལ་བས་རང་ཡུལ་སྤང་ནས་པ་ཅམ་དང་། སྟོན་གྱི་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་དགོ་མི་དགའི་ལས་གང་རུང་བ་ཞིག་གིས་འཁོར་བའི་སྤྱི་གནས་གང་ཡང་
རུང་བའི་གཞིར་འཕངས་ནས་ལས་དེའི་ནམ་སྤྲིན་དུ་གྱུར་པས་དགོ་མི་དགོ་གང་ཡང་
མ་ཡིན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དང་། ལམ་དང་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་མི་
བསྐྱེབས་པས་མ་བསྐྱེབས་པ་དང་། རང་ཉིད་མ་གཏོགས་པའི་གཙོ་འཁོར་གཞན་
ནམས་དང་མཚུངས་པར་ལུན་པ་དང་། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཇི་སྤྱིད་མ་ལྡོག་
གི་བར་རྒྱད་རིགས་འདྲ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་འཇུག་ཅིང་དེ་ཡང་གཏན་རིགས་ཆད་ཀྱི་
གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ནམ་ཡང་ལྡོག་པ་མེད་ལ་རིགས་ཡོད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་
ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་བར་དུ་འཇུག་ཅིང་དེ་ནམ་སྤངས་པ་ན་ལྡོག་པ་དང་དེའི་རྗེས་
རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ནམ་ཤེས་དང་ལེན་པའི་ནམ་ཤེས་གཉིས་ནི་ཐོག་དམན་
གྱི་ལྷག་མེད་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁའི་བར་དང་ཐོག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་དོ་རྗེ་ལྷ་བུའི་

དེང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་འཇུག་ཅིང་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ལྷོག་
 པ་ནམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འཇུག་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། ལེན་པ་གཉིས་ལ་
 དམིགས་པ་སོགས་དགའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པས་འཇུག་པ་དང་། འཁོར་རིག་སོགས་
 དང་མཚུངས་ལྷན་སོགས་དུག་གི་སྒོ་ནས་མཚུངས་ལྷན་གྱིས་འཇུག་པ་དང་། གཅིག་
 གི་རྒྱན་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པས་འཇུག་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་དངོས་པོས་འཇུག་པ་དང་བཞི་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྷན་ཅིག་དངོས་པོས་འཇུག་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། འཇུག་ཤེས་
 བདུན་པོ་གང་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཚོར་བ་གསུམ་པོ་གང་དང་ལྷན་ཅིག་
 དུ་འཇུག་པ་དང་། དགེ་སོགས་གསུམ་པོ་གང་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་འཇུག་པ་དང་གསུམ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་འཇུག་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་འཇུག་པ་ནས་
 བདུན་ཀ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་འཇུག་པའི་བར་བདུན་ཡོད་དེ། འཆི་འཕོས་དུས་མ་
 གཏོགས་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་གནས་པ་
 དང་། སེམས་མེད་གྱི་གཉིད་དང་བརྒྱལ་བ་ནམས་གྱི་སྐབས་སུ་ཉོན་ཡིད་འཁོར་
 བཅས་དང་འགོག་སྟོམས་ལ་གནས་པའི་སྐབས་སུ་བདུན་ཡིད་གསལ་རིག་ཅམ་
 འཁོར་བཅས་ཁོ་ན་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་འཇུག། གཟུགས་མེད་སོ་སྒྲིའི་སྐབས་སུ་ཉོན་
 ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་འཁོར་བཅས་དང་ཟག་མེད་མཉམ་གཞིག་གི་སྐབས་སུ་
 བདུན་ཡིད་གསལ་རིག་ཅམ་དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་འཁོར་བཅས་ཁོ་ན་དང་
 ལྷན་ཅིག་དུ་འཇུག། འདོད་གཟུགས་གཉིས་ན་དབང་ཤེས་གཅིག་ཅམ་རྒྱ་བའི་ཆེ་ན་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

དེ་དང་ཡིད་གཉིས་དེ་གསུམ་ཙམ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་འཇུག། དེ་གཉིས་ན་དབང་ཤེས་
གཉིས་ཙམ་དང་གསུམ་ཙམ་རྩུ་བའི་ཆོ་ན་རིམ་པ་བཞིན་དེ་ལྟར་བཞི་ཙམ་དང་ལྟ་ཙམ་
དང་ལྟན་ཅིག་དུ་འཇུག། ཁ་བྱུགས་ཁམས་ན་ལུའི་རྣམ་ཤེས་མེད་ཀྱང་འདྲོད་ཁམས་
ན་དབང་ཤེས་བཞི་ཙམ་རྩུ་བ་དང་ལྟ་ཀ་རྩུ་བའི་ཆོ་རིམ་པ་བཞིན་དེ་ལྟར་རྩུག་ཙམ་དང་
བདུན་ཀ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཤོང་གི་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡང་
ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་གཉུག་མའི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་གཉུག་མའི་ལུང་མ་
བསྟན་དང་རྩུན་ཆགས་སུ་ལྟན་ཅིག་དུ་འཇུག་ཀྱང་སྒོ་བྱར་གྱི་ཆོར་བ་གསུམ་དང་སྒོ་
བྱར་གྱི་དག་སོགས་གསུམ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་འཇུག་མི་འཇུག་གི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ།
འཇུག་ཤེས་གང་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཇུག་ཤེས་དེའི་འཁོར་གྱི་
ཆོར་བ་དང་དག་སོགས་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞིའི་འཁོར་གྱི་
ཆོར་བ་ལ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཆོར་བའམ་གཉུག་མའི་ཆོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་
མེད་པ་ནས་ཇི་སྒྲིད་པར་རྩུན་ཆད་མེད་པར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་ངམ་
ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་འཇུག་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་
བ་ལ་སྒོ་བྱར་གྱི་ཆོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྩ་ལ་རྒྱབས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྒོ་བྱར་སྒོ་བྱར་
དུ་འབྱུང་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་འདིར་དབང་པོ་
དང་བཅས་པའི་ལུས་སྐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་གནས་པ་ཡིན་དེ། བྱི་བྱག་བཤད་
མཛོད་ལས། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཁོག་པ་སྐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པའོ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ན་དབང་ཤེས་གཞན་བཞིན་
 དབང་པོའི་སྒོ་སོ་སོ་ཁོ་ནར་གནས་པ་དང་། ལུས་དབང་ནི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་
 པར་གནས་ཀྱང་ལུས་ཤེས་ནི་ལུས་དབང་རིག་བྱ་དང་འཕྲད་པའི་གནས་སྤྱི་བ་ཡིན་
 གྱི་དེ་ལྟར་མ་འཕྲད་པའི་གནས་སྤྱི་བ་སྤྱི་བས་དེ་ལྟར་མ་འཕྲད་པའི་གནས་དེ་ཤི་བའི་
 རོ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཙོད་པ་སྤྱོད་བ་ལ། ཁ་ཅིག ། ཀྱུན་གཞི་ནམ་
 ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སེམས་འབྱུང་ཀྱན་འགྲོ་ལྟ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདྲོད་
 པའི་ཀྱན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 མཛོད་ལས། རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་གཉིས་འདྲོད་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་
 འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་སེམས་འབྱུང་སེམས་པ་ཡོད་པ་
 གང་ཞིག ། རྟོག་དཔྱད་གཉིས་སེམས་འབྱུང་སེམས་པ་ལ་བདགས་པའི་བདགས་
 ཚེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྐབས་འདིར་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་སེམས་འབྱུང་
 སེམས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བདགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་འཚོལ་ཞིང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
 ནམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་འབྱུང་སེམས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྒོ་གསལ་བ་དང་ཀྱན་གཞི་
 ནམ་ཤེས་ནི་སྒོ་མི་གསལ་བ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རོན་གསང་ལས། རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་དག་སེམས་པ་ལ་བདགས་པ་དེ་དག་
 ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་གྱི། འཚོལ་ཞིང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ནམ་པ་ཅན་ཡིན་ན་
 སེམས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཀྱན་གཞི་ནམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

གསལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དབྱལ་བ་མནར་མེད་པའི་
གྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་དེ་མིམ་གདུང་གང་ཡང་མ་
ཡིན་པའི་བར་མ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཐལ།
ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེས་དབྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་མི་མྱོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་
གྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེས་དེ་མི་མྱོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ལ་དབྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་མི་སྤང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་བྱལ་སྟེ།
དེས་དེ་མྱོང་ན་སྟོབས་ལ་བའི་ངོ་བོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བོང་དུ་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་
དང་རྟེན་གཅིག་གི་དབང་ཤེས་ལ་གང་སྤང་བརྟེན་དེའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྤང་
དགོས་པ་བོང་དུ་བསྐྱབས་ཟེན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་
གསུམ་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཡང་རིགས་འབྱེད། ཁ་ཅིག །གང་ཟག་རྟེན་གཅིག་གི་གྱུར་
ལ་དགེ་ཤོགས་གསུམ་གཅིག་གི་མཇུག་ཤོགས་སུ་གཅིག་འབྱུང་བ་དང་ཚོར་བ་བདེ་
སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གཅིག་གི་མཇུག་ཤོགས་སུ་གཅིག་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ།
རྟེན་གཅིག་གི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
མ་བྱལ། མ་བྱལ་ན་དེར་ཐལ། དེའི་འཁོར་དུ་དགེ་མི་དགེ་ཡོད་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ཐོག་པ་དང་གཉེན་པོ་སྟེ་བའི་སྐབས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པ་གང་ཞིག་
དེའི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱག་ཡོད་ན་མནར་མེད་པ་རང་ཚོར་བ་བདེ་བའི་ས་པར་

མེར་སྐྱོད་རྒྱུ་བཀོལ།

འགྱུར་བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ཡན་ཆད་ཚོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་གི་ས་པ་
 དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཚོར་བ་བདེ་བའི་ས་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་འཁོར་དུ་དག་བ་ཡོད་ན་དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་
 རྒྱུད་ལ་དག་བའི་ཤེས་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་འབྱུང་དགོས་པས་མི་དག་བ་སྦྱོ་བ་དང་ལྷོག་
 པའི་སྐབས་མི་སྲིད་ཅིང་དག་ཅ་ཆད་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་མི་
 དག་བ་ཡོད་ན་དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མི་དག་བའི་ཤེས་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་
 པར་ཡོད་དགོས་པས་གཉིན་པོ་དག་བ་འབྱུང་བའི་སྐབས་མི་སྲིད་ཅིང་ཉོན་མོངས་
 ལྷོག་པ་མེད་པ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ནའང་མི་དག་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་
 སྦྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་འཁོར་དུ་དག་མི་དག་གང་འབྱུང་ཡང་ཐོག་མ་
 མེད་པ་ནས་ཇི་སྲིད་ཉོན་མོངས་མ་ལྷོག་གི་བར་དུ་རྒྱུད་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་
 གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལྟར་གནས་དགོས་པ་
 གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟེན་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པའི་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡང་དེས་དཔགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།
 །གོང་དུ་འདོད་མི་རྣམས་ཀྱི། གང་ཟག་ཉེན་གཅིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བྱུག་གི་འཁོར་དུ་
 དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་ཉེན་གཅིག་གི་རྣམ་ཤེས་
 ཚོགས་བྱུག་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་པའི་ཆེ་ན་དེ་
 ལྟར་མི་འབྱུང་ཡང་རིགས་མི་མཐུན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་ན་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

ཡང་། དཔེར་ན། ཡུལ་ཡིད་འོང་སྒྲུང་བའི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་
 བདེ་བ་འབྱུང་བའི་མཁུག་ཐོགས་སུ་ཡུལ་ཡིད་མི་འོང་སྒྲུང་བའི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་
 སྤྱིས་པ་ན་དེའི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་ན་ནམ་ཤེས་སྤྱི་མ་འཁོར་
 བཅས་དེ་ནམ་ཤེས་ཕྱི་མ་འཁོར་བཅས་སུ་འབྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་ནམ་ཤེས་སྤྱི་
 མ་འཁོར་བཅས་དེས་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྤྱིད་བྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཅམ་འཛོག་
 པ་ཡིན་གྱི་རང་གི་རིགས་འདྲ་རྒྱན་ཆད་ནས་དེ་དང་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་ནམ་ཤེས་
 འཁོར་བཅས་ཕྱི་མ་ཞིག་རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་
 བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དབང་ཤེས་ལྗེའི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་གསུམ་འབྱུང་ཚུལ་
 དང་། ཚོགས་རྒྱུག་གི་འཁོར་དུ་དགེ་སོགས་གསུམ་འབྱུང་ཚུལ་ནམས་དེ་བཞིན་དུ་
 དཔགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ནམ་
 སྤྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་མཛོད་སྤྱུ་ཁ་དོག་དཀར་བ་དེ་སྤྱིན་པའི་ནམ་སྤྱིན་གྱི་འབྲས་
 བྱ་ཡིན་པ་སོགས་མཚན་བཟང་ནམས་ཕྱིན་རྒྱུག་སོ་སོའི་ནམ་སྤྱིན་དུ་ངོས་འཛིན་མདོ་
 ལྟེ་བསྐྱེད་པཟང་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་བྱུང་མཐའ་
 གཞན་གྱི་ལུགས་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ནམ་ཤེས་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ཆའི་འཁུག་
 ལྟེ་ག་གི་དུས་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིགས་རྒྱུག་གང་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་ཆེན་
 ནམ་ཤེས་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ཆ་དེ་ལྟེ་ག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། ངན་འཕྲོ་
 ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་ཆེན་དེ་ལྟེ་ག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་

སེར་སྒྲུང་རྒྱུ་བཀོལ།

ཆེ་ན་ཆེ་སྒྲུ་མའི་ངན་འགྲོའི་ནམ་ཤེས་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཆ་དེ་ལྟོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
 མ་བྱུག་། མ་བྱུག་ན་དེར་ཐལ། ཐེག་བསྐྱེད་ལས། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་རྒྱུ་ཆད་པ་ནི་ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་དུ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་ལྟོག་པར་ཐལ། དེའི་
 ཆེ་དེའི་རིགས་རྒྱུ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཆེ་སྒྲུ་མའི་ངན་འགྲོའི་ནམ་
 སྒྲིན་དུ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་རྣམ་པ་ཚོགས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཁོར་ང་ལ། དེའི་ཆེ་
 ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལྟོག་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལྟོག་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་འཆི་འཕོ་བ་པོ་དང་སྒྲིབ་ལེན་པ་པོའི་རྣམ་ཤེས་མེད་
 པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་མེད་པ་གང་ཞིག །རྣམ་ཤེས་ཚོགས་གཞན་
 བདུན་འཆི་འཕོ་བ་པོ་དང་སྒྲིབ་ལེན་པ་པོར་མི་རུང་བར་གཞུང་དག་ལས་མང་དུ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ལྟར་ན་དེའི་ཆེ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལྟོག་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཆེ་ངན་འགྲོ་ནས་ཤི་འཕོས་པ་དང་བདེ་འགྲོའི་བར་སྤྱིད་དུ་སྒྲིབ་གཉིས་སྤང་མདའི་
 མཐོང་མའ་བཞིན་དུ་དུས་མཉམ་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཆེ་བདེ་འགྲོའི་བར་སྤྱིད་ཀྱི་རྣམ་
 གཞི་རྣམ་ཤེས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཇུག་ལྟོག་གི་དུས་མཚམས་དེ་ལྟར་འཐད་དེ།
 ས་བོན་གྱི་རྟེན་དུ་བྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་ཐེག་
 དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྟག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་བར་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

ན་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་སྤྲིན་དུ་མ་གྱུར་པའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་
 ཤེས་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མ་བྱུང་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ༥
 །བརྟེན་པ་ས་བོན་ཀུན་གཞི་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་དགག་
 བཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། །ཁ་ཅིག །ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན། དག་
 སོགས་གསུམ་ཀའི་བག་ཆགས་སྟོ་གཞི་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། དག་ཅ་གདན་ནས་
 ཆད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དག་བའི་བག་ཆགས་སྟོ་
 གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ལ་དག་བའི་བག་ཆགས་
 སྟོ་བྱེད་ཀྱི་དག་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་སོ། །
 གཞན་ཡང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མི་དག་བའི་
 བག་ཆགས་སྟོ་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ལ་མི་དག་
 བའི་བག་ཆགས་བསྟོད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་
 མི་དག་བ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་སོ། །ཁ་ཅིག
 །བག་ཆགས་སྟོ་གཞི་ཡིན་ན། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། དག་བཅོམ་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དག་བཅོམ་ཐོབ་ནས་བདག་ལྷའི་ས་བོན་ཟད་དེ་ཉོན་ཡིད་ལྡན་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
 བག་ཆགས་འཛིག་པ་མེད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བག་ཆགས་འཛིག་པ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་ནམས་
 ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནམས་
 འགགས་ནས་སྤར་རིགས་མཐུན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་རང་ཉིད་འགག་
 པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་ཆེ་བག་ཆགས་ངེས་པར་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དོན་གསང་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་གཞན་པ་ནམས་ཀྱིས་ནི་བག་
 ཆགས་མེད་པར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ནམས་
 བྱུང་བར་དུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བས་གདོན་མི་ཟ་བར་བསྒྲོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཁས་
 གྲངས་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་
 ལྷག་བཅས་པ་དང་དག་སའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ནམས་ཀྱིས་
 རང་ཉིད་འགག་ཁ་མའི་ཆེ་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་
 འཛོག་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ནམས་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ནམས་རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་རྒྱན་ཆད་ནས་འགགས་ཇེས་
 སྤར་ཡང་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡོད་ན་དེ་དག་སྐྱེད་
 བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་ནམས་
 ཀྱིས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གི་རིགས་འདྲ་
 རྒྱན་ཆད་ནས་སྤར་ཡང་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ནམ་
 ཤེས་ཚོགས་དྲུག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རིགས་མཐུན་གྱི་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དབྱེད།

བག་ཆགས་དང་མངོན་བཟློག་གི་བག་ཆགས་འཛོག་པ་ཡོད་དེ། དེ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་
རང་དུས་ན་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ནམས་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་སྐབས་དུ་མ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནམས་ཀྱིས་ཟག་མེད་གི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁ་ཅིག ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ནི་སྒྲོ་གཞི་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཡོད་དུས་སུ་བཞག་པའི་
རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་
གཞི་ནམ་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་བསྒྲོད་རྒྱས་ཤིང་དེ་གནས་གྱུར་པའི་ཡིན་པའི་ནམ་
ཤེས་ལ་བག་ཆགས་བསྒྲོད་མི་རྒྱས་པའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
ཉོན་མོངས་སྤངས་མ་ཐག་དུ་དགེ་བའི་བག་ཆགས་མཐར་ཐུག་པ་བསགས་ཟེན་པར་
ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཉོན་མོངས་སྤངས་མ་ཐག་དུ་དགེ་བ་མཐར་ཐུག་
པ་ཐོབ་ཟེན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་བག་
ཆགས་བསྒྲོད་པ་ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན། མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་བསྒྲོད་
པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྒྲོས་ན་དེ་བཞིན་
ག་ཤེགས་པ་ལྷ་མ་ནམས་བག་ཆགས་བསགས་པ་མང་བས་དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པ་ཕྱི་
མ་ནམས། དེ་ལས་མཐུ་དམན་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མེ་ལོང་
ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་བསྒྲོད་པ་མེད་ཀྱང་སྟོབས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་ནམས་འབྱུང་བ་ནི་རྒྱན་མཐའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་
ཅིག་ཅར་རྒྱས་པ་མཐར་ཐུག་དུ་རྒྱས་པ་ལ་བདེན་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སྟོབས་

སོགས་སངས་རྒྱུ་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་ལྷན་གྱུ་བ་དུ་གྱུར་ནས་ནམ་
 མཁའ་མ་ཟད་གྱི་བར་དུ་རིགས་འདྲ་རྒྱུ་མི་ཆད་དུ་འབྱུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་
 དོན་གསང་ལས། ཡང་མེ་ཡོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་སྒོ་བར་བྱེད་དམ་འོན་
 ཏེ་མི་བྱེད། གལ་ཏེ་སྒོ་བར་བྱེད་ན་ནི་སྒོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དུས་མི་ཐུང་བར་
 བག་ཆགས་ཅན་དག་ལས་ད་ལྟར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་བག་ཆགས་ཉུང་བ་
 ཉིད་ཀྱིས་མཐུ་དམན་པར་ཐལ་བར་ཡང་འགྱུར་ལ། དགེ་བ་བསྒོ་བར་བྱ་བར་ཐལ་
 བར་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱུ་གི་ཆོས་ནམས་ནི་གཅིག་དུ་དགེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་
 བསྒོ་བར་མི་བྱེད་ན་ནི་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་ཅིག་མའི་རྒྱུ་གི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 སོགས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་
 འབྱུང་བ་ནི་སྒོན་གྱི་ས་བོན་གྱི་རྒྱུ་རྟོ་རྟེ་ལྷ་བྱའི་དུས་ཉིད་ནི་ཅིག་ཅར་ཡོངས་སུ་རྒྱས་
 པ་ལས་ཡིན་གྱི་སྒོན་མེད་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་
 །ནམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་ནམས་ཀྱིས་ནང་པན་ཚུན་དུ་བག་ཆགས་བསྒོད་པ་ཡོད་ཟེར་ན།
 དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་སྒོ་གཞི་དང་སྒོ་བྱེད་དུ་པན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དེ་ནམས་རྟོན་དབང་པོ་དང་། དམིགས་པ་ཡུལ་དང་། དེ་མ་ཐག་ཀྱིན་གྱི་
 ཡིད་བྱེད་གསུམ་སོ་སོར་ཐ་དད་པར་ཡོད་པ་ཁོན་ལས་སྐྱེ་དགོས་པས་དེ་དང་འགལ་
 བར་འགྱུར་བའི་སྒྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་བསྐྱས་ལས། དུག་པོ་དག་ལ་
 འབྲེལ་མེད་དེ། །ཐ་དད་གསུམ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་གཞི་མཐའ་དབྱེད།

ཡང་ཁ་ཅིག །འཇུག་ཤེས་དྲུག་པོ་ནམས་ནང་པན་ཚུན་དུ་འབྲེལ་བ་མེད་པས་བག་
ཆགས་མི་བསྟོད་ཀྱང་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་སྲ་མས་དེ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ལ་བག་ཆགས་
བསྟོད་བ་དང་། དེས་འཇུག་ཤེས་གཞན་ནམས་ལའང་རིགས་འབྱེལ་ཟེར་ན། དེ་ཡང་
མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲི་སྐད་ཅིག་མ་སྲ་ཕྱི་གཉིས་པོ་དེ་དྲུས་གཅིག་དུ་ལྷན་ཅིག་
དུ་ཚོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྒྲེ། དཔེར་ན། ལྷ་མ་ཞེས་པ་ཇ་དྲི་མེ་དོག་ཕྱང་ཟེན་
པའི་སྟོད་དུ་དྲིལ་སྒྲགས་ཀྱང་དེ་ལ་སྣ་མའི་མེ་དོག་གི་བྲི་བསྟོས་མི་རྣམས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་དེ། མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་སྲ་མ་འགགས་ཁ་མའི་ཆེ་བག་
ཆགས་བསྟོད་ན་སྟོ་གཞི་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་སྲ་མ་འགགས་
ཟེན་ནས་བག་ཆགས་བསྟོད་ན་སྟོ་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལས་བྱ་བ་ལ་ལས་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་བཞིན་པ་མི་དགོས་པར་ལས་བྱེད་པ་པོ་འདས་ནས་
ལས་བྱ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཆེས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་
རེ། སྟོན་མེད་དེ། མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་སྲ་ཕྱི་གཉིས་དུས་མཉམ་ལྷན་ཅིག་དུ་མེད་
ཀྱང་དེ་གཉིས་རིགས་གཅིག་པས་དེ་སྐད་ཅིག་སྲ་མས་དེ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ལ་བག་
ཆགས་བསྟོད་རྣམས་པ་ཡིན་ན་ཟེར་ན། འོ་ན། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་མཆོད་
སྦྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་བསྟོད་རྣམས་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་དེ་གཉིས་རིགས་
གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་སྐད་ཅིག་སྲ་མས་གཟུགས་ཅན་གྱི་
དབང་པོ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མར་བག་ཆགས་བསྟོད་རྣམས་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་དེ་གཉིས་

རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྒྲིབ་ཅིག་ལྟན་ཅིག་མེད་
 པའི་ཕྱིར། རིགས་ལ་བྱ་ན་གཞན་དུ་ཐོབ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་
 གཞན་ཡང་། བྱོད་ལྟར་ན་དག་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་མི་དག་བའི་སེམས་ལ་འཛོག་
 པ་དང་། མི་དག་བའི་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་དག་སེམས་ལ་འཛོག་པ་ཡོད་པར་ཐོབ།
 དག་སེམས་ཀྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་མི་དག་བའི་སེམས་དང་མི་དག་བའི་སེམས་ཀྱི་
 མཐུག་ཐོགས་སུ་དག་སེམས་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཆེ་སེམས་དེ་གཉིས་པོ་
 སོ་སོ་བག་ཆགས་འཛོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐོབ། ཐོག་བསྐྱུས་ལས།
 ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དུག་པོ་དག་པན་རྩན་གྱིས་བོན་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེ་ན།
 འདི་ལྟར་དག་བའི་འོག་དུ་མི་དག་བ་འབྱུང་བའོ། མི་དག་བའི་འོག་དུ་དག་བ་དང་
 ། དེ་གཉིས་ཀའི་འོག་དུ་ལུང་མ་བསྐྱར་དང་། ཞེས་པ་ནས། འཛོག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་འོག་དུ་འཛོག་རྟེན་པ་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་པ་དང་། དེའི་དོན་དཀའ་འབྱེལ་ལས་
 གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐོབ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ཚོགས་དུག་
 དག་མི་དག་འི་སེམས་སྒྲིབ་མ་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་ཞིག་ཡོན་ནས་དག་མི་དག་འི་
 སེམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་རྣམས་རྩ་མེད་ལས་འབྱུང་བར་ཐོབ་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐོབ། དཀའ་འབྱེལ་ལས། གཞན་ཡང་ཚོགས་དུག་རྩན་ཆད་པའི་དུས་སུ་བག་
 ཆགས་ཀྱི་རྟེན་མེད་པས་དེ་ཡང་རྩན་ཆད་པར་འབྱུང་ལ་དེ་ལྟ་ན་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་
 སེམས་རྣམས་རྩ་མེད་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བག་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

ཆགས་སྒོ་བྱེད་ལ་ནམ་ཤེས་ཚོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་སུ་མ་ངེས་ཟེར་ན། དེ་ངེས་
པར་ཐལ། དེ་ལ་ནང་གི་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་
འཁོར་བཅས་ཀྱིས་བག་ཆགས་མི་འཛོག་པ་འོག་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
དང་པོ་དེར་ཐལ། ཕྱིའི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ནང་གི་སྒོ་གཞི་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་ཚོགས་
པའི་འབྲེལ་བ་མེད་པས་དེ་དག་གིས་བག་ཆགས་བསྒྲོད་མི་རུས། ནང་གི་གཟུགས་སྒྲ་
སོགས་སྒོ་གཞི་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་ཚོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་ནམ་འཛིན་རྒྱ་མེད་པས་
བག་ཆགས་འཛོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། དཔེར་ན། སྒོ་བྱེད་ཇ་
ཏིའི་མེ་ཏོག་དེ་སྒོ་གཞི་ཏིལ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་ཚོགས་པ་མེད་པར་དེས་དེ་ལ་བྱི་བསྒྲོད་
མི་རུས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དམིགས་ནམ་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་
ཀྱང་དམིགས་ནམ་མི་གསལ་བའི་སེམས་དང་སེམས་བྱང་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་བག་
ཆགས་འཛོག་མི་རུས་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྷན་དམིགས་ནམ་འཛིན་རྒྱ་མེད་པ་ནམས་
ཀྱི་བག་ཆགས་འཛོག་རུས་པ་ལྷ་ཅི་སྒོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཀུན་གཞིའི་
འཁོར་གྱི་རིག་སོགས་ལྷ་པོ་དེ་དམིགས་ནམ་ཤིན་དུ་མི་གསལ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བག་ཆགས་མི་བསྒྲོད་པར་འདོད་པ་འཐད་ཕྱོགས་སུ་མཛད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འབྲེལ་ལས། འོ་ན། རིག་སོགས་དེ་དག་གིས་རང་
འགྲུབ་པའི་ས་བོན་ཀུན་གཞི་ལ་བསྒྲོད་དམ་མི་བསྒྲོད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཚོགས་བདུན་
ལས་གཞན་པའི་སྒོ་བྱེད་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་དག་རྒྱ་མེད་དུ་

འགྱུར་རོ་ཞིན། འདི་ལ་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བསྟོད་དགོས་ཞེས་པ་དང་། དེ་
 དག་གི་དུ་མི་གསལ་བའི་ལུང་མ་བཟུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་བསྟོད་དོ། །འོན་ཀྱང་
 རྩོན་གྱི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིན་ཡིན་པས་མ་གཤི་བར་དུ་འཕེན་པས་འཇུག་ཅེས་པའི་
 ལུགས་གཉིས་བཤད་ཀྱང་ཕྱི་མ་ལགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་
 ན་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་བག་ཆགས་མི་འཛོག་པར་བྱུང་སྟེ། དེ་དམིགས་ནམ་
 གི་དུ་མི་གསལ་བའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་
 ལ་བག་ཆགས་བཞག་པའི་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་ལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་དེས་བག་ཆགས་
 བསྟོད་སའི་སྒྲོ་གཞི་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་གི་མཇུག་
 དུ་དཀའ་འབྲེལ་ལས། གཞན་དུ་ན་ཀུན་གཞི་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྟོད་དགོས་པས་སྒྲོ་
 གཞི་མི་རྟེན་པའི་སྒྲོ་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ནམ་ཤེས་
 ཚོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་ཡིན་ནོ་ཅག་གིས་བག་ཆགས་བསྟོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་མཐའ་མའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་སངས་
 འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཤེས་པ་རྒྱན་ཆད་
 ཁ་མ་སོགས་ལ་བག་ཆགས་བསྟོད་མི་ལུས་པའི་ཤེས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། ཡིད་གཞུགས་མངོས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་དུས་ཀྱི་སྒྲོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལྷ་
 བུས་ཀྱང་བག་ཆགས་བསྟོད་མི་ལུས་ཏེ། དེས་སྒྲོ་ལ་དམིགས་ནམ་གསལ་བར་མི་
 འཛིན་པས་སྒྲུའི་ནམ་པ་འདི་དང་འདི་ཞེས་ངས་པ་འདྲེན་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

དུ་གཉིད་དང་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་དང་། གདོན་གྱི་བསྐྱམས་པ་སོགས་ཤེས་པ་རང་
བཞིན་དུ་མི་གནས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་དྲུག་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གང་གིས་
ཀྱང་བག་ཆགས་བསྐྱོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དག་གིས་དམིགས་ནས་གསལ་བར་མི་འཛིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་ལས་ནི་བྱས་ལ་མ་བསགས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་བཅས་ལྟན་དགེ་སྟོང་གིས་མི་ལམ་དུ་སྟོག་གཅོད་པ་ལྟ་
བུའི་གཞི་བསམ་པ་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱ་ལ་སྦྱད་པར་མིས་པས་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་
པམ་པ་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པའི་དགེ་
སྟོང་གིས་ལུང་བའི་རྒྱ་ལ་སྦྱོད་ན་ལུང་བ་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་སོགས་གཞོད་བྱེད་མང་དུ་
འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཉོན་ཡིད་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་པོས་སྒྲིབ་
པར་གྱུར་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བག་ཆགས་འཛོག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ནམས་
སྒྲིབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ནམས་གནས་གྱུར་
མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་མཉམ་ཉིད་ཡི་ཤེས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་
ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་གནས་གྱུར་པ། ཁམ་ཉམ་ཉིད་ཡི་ཤེས་བཟོད་པར་བྱ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་
བྱུང་ཡིན་ན། སྒྲིབ་པར་གྱུར་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བག་ཆགས་མི་འཛོག་པས་བྱབ་
ཟེར་ན། འོ་ན། དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ནམས་ཉོན་ཡིད་མ་སྟོག་གི་བར་དུ་རྟག་

དུ་སྒྲིབ་པར་གྱུར་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་རང་གི་
 ལུགས་བཞག་པ་ནི། བག་ཆགས་སྒོ་གཞི་ནི་ནང་ཤེས་རྒྱུ་གྱིས་བསྟུས་པ་ཞིག་དགོས་
 ཏེ། ལས་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་ལས་གྱི་བག་ཆགས་གང་དུ་འཛོག་སའི་གཞི་དེ་ལ་སྤྲིན་
 དགོས་པས་རྒྱུ་གྱིས་བསྟུས་པ་ལ་སྤྲིན་དགོས་གྱི། རྒྱུ་གྱིས་མ་བསྟུས་པའི་ཕྱི་རོལ་
 གྱི་འབྱུང་བ་སོགས་ལ་སྤྲིན་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། ལས་བྱས་
 ཤིང་བསགས་པ་རྣམས་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སའི་ཁམས་ལ་མ་ཡིན།
 ཞེས་པ་ནས། ཟེན་པའི་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་སྤྲིན་པར་འགྱུར་
 རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་གྱི་བག་ཆགས་སྒོ་
 གཞི་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་རྣམས་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་
 རར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་སེམས་སེམས་བྱུང་སོགས་གང་ཡང་བག་ཆགས་
 སྒོ་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་རྒྱུ་ལ་བག་ཆགས་བསྒོ་
 གཞི་དང་སྒོ་བྱེད་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། བག་ཆགས་སྒོ་བྱེད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་
 བདུན་འཁོར་བཅས་སྤྱངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་ལ། ཀུན་གཞི་རྣམ་
 ཤེས་འཁོར་བཅས་གྱི་བག་ཆགས་མི་བསྒོ་བ་གོང་དུ་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
 ཞིབ་དུ་བྱེ་ན་གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བདུན་དང་། འཁོར་སེམས་བྱུང་ལྔ་བཅུ་དང་
 གཅིག་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་བྱེ་ན་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བདུན་པོ་སོ་སོར་འཁོར་སེམས་བྱུང་
 རི་ཙམ་འབྱུང་བའི་གངས་དང་། དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་དང་ས་དགུར་བྱེ་བའི་གངས་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

སོགས་ཤེས་དགོས་སོ། །ཡང་སྤྱིར་བཏང་ལ་དག་སོགས་གསུམ་ཀའི་བག་ཆགས་
འཛིན་བྱེད་ལ་ནམ་ཤེས་ཚོགས་ཏུག་འཁོར་བཅས་སུ་ངེས་པ་དང་། ཉོན་ཡིད་འཁོར་
བཅས་ཀྱིས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བག་ཆགས་ཁོ་ན་བསྒྲོ་བ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཁམས་
གསུམ་ཆར་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདྲོད་ཁམས་སུ་ནམ་ཤེས་ཚོགས་ཏུག་རེ་
རེ་ནས་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་སྐབས་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལའང་དག་ཅ་
ཆད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ལ་དག་སེམས་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་
མ་ཉམས་པའི་རྒྱུ་ལ་མི་དག་བའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཁམས་
པའི་རྒྱུ་ལ་མི་དག་བའི་སེམས་དང་སྣ་ལྟའི་ནམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་
གསུམ་ཀར་ཟག་མེད་མཉམ་གཞིག་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་གནས་པའི་
གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ལ་དབང་ཤེས་དང་ཉོན་ཡིད་མེད་ཅིང་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་ལ་ཡི་ཤེས་ཀྱང་
མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལང་ཚོགས་ཏུག་འཁོར་བཅས་དག་མི་དག་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་མཐུན་
གྱི་ས་བོན་དང་ནམ་སྟོན་གྱི་ས་བོན་དང་སྤྱི་དཔེ་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་འཛིན་
།དེའི་སྤྱིང་ཏུ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་བཟོད་གྱི་བག་ཆགས་འཛིན་ །ཡང་ཚོགས་ཏུག་
འཁོར་བཅས་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་དང་སྐྱིབ་ལུང་མ་
བསྟན་དང་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ས་བོན་འཛིན་ཅིང་འདི་ལའང་ཁམས་གསུམ་
ཀར་ཚོགས་ཏུག་གང་དང་གང་གི་འཁོར་གྱི་ཅ་ཉོན་བཅུ་དང་ཉེ་ཉོན་གང་འབྱུང་བའི་
ཁྱད་པར་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་དགོས་སོ། །ཉོན་ཡིད་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་ནི་བདག་ལྟའི་བག་

ཆགས་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་དང་ལུང་མ་བསྐྱན་གྱི་བག་ཆགས་འཛོལ་
 ཉོན་ཡིད་ཀྱི་ལའོར་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་བྱུང་བཞི་དང་།
 འདས་ལམ་ཟག་མེད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་དག་བཅོམ་པ་དང་འགོག་སྒྲིམས་ལ་
 གནས་པ་དང་དབང་ཐོབ་པ་ནམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་བདུན་ཡིད་གསལ་རིག་ཅམ་དང་། དེའི་
 ལའོར་གྱི་ཀུན་འགོ་ལྔ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་བྱུང་བཞི་ནམས་ཀྱིས་
 རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་དང་ལུང་མ་བསྐྱན་གྱི་བག་ཆགས་འཛོལ་ །དམན་པའི་
 དག་བཅོམ་པ་དང་ས་ཐོབ་པ་ནམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་འཇུག་ཤེས་དག་བས་ནམ་སྒྲིན་གྱི་བག་
 ཆགས་འཛོལ་མིན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བག་ཆགས་འཛོལ་ཚུལ་ནམས་གོང་དུ་
 བཤད་པ་ལྟར་དཔྱད་དགོས་པ་མང་དུ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་
 གིས། བག་ཆགས་སྒྲོ་བཞི་ཡིན་ན། ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ།
 དག་སོགས་གསུམ་ཀའི་བག་ཆགས་སྒྲོ་བཞི་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་བྱུང་པ་གང་ཞིག ཉོན་
 མོངས་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྒྲོ་བཞི་ཡིན་ན་དེ་
 ལྟར་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང། དང་པོ་དེར་ཐལ། མི་དག་བའི་བག་ཆགས་བསྒྲོ་
 བཞི་ཡིན་ན་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་གནས་
 གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ལ་མི་དག་བའི་བག་ཆགས་སྒྲོ་བཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེའི་རྒྱུ་ལ་མི་དག་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྱུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་རང་
 དག་བཅོམ་པ་དང་དག་སའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བག་ཆགས་སྒྲོ་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་དྲེ། དེ་དག་གི་རྒྱུ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་བག་ཆགས་སྒོ་བྱེད་ཇི་སྲིད་ཡོད་ཀྱི་བར་གནས་པའི་
བདུན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང་དབང་ཐོབ་ནས་དེ་ལྡོག་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒོ་མེད་དེ། ཀུན་གཞི་རང་ཉིད་ལ་བལྟས་པའི་སྒོ་བྱེད་
ཇི་སྲིད་ཡོད་ཀྱི་བར་གནས་པས་ཚོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་དྲེ། སྐབས་འདིར་དག་
སོགས་གསུམ་ཀ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀའི་བག་ཆགས་སྒོ་གཞི་
བདུན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྒོ་བྱེད་ཡོད་ཀྱི་བར་
ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་གནས་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་ས་བརྒྱད་པ་
ཐོབ་པའི་བྱང་ལེམས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དག་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་
མ་ཡིན་པའི་སྒོ་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྒོ་བྱེད་མེད་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་
ཀྱི་སྒོ་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་མེད་ཟེར་ཡང་རྣམ་ཤེས་རང་ལྡོག་ལེན་པའི་རྣམ་
ཤེས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་དྲེ། ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉོན་མོངས་མ་
སྤངས་ཚུན་དུ་འགོ་བ་རྣམས་ཉོན་ཡོད་ཀྱི་བདག་དུ་སྦྱར་བའི་ཆ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་
ཤེས་ཞེས་བཞེད་ཅིང་དེ་སྤངས་ནས་ཀུན་གཞི་ཞེས་མི་བཞེད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་རང་གི་ངོ་
བོ་ནི་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཐོག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷག་མེད་མུང་
འདས་ཚུན་ཆད་དང་། ཐོག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སངས་མ་རྒྱས་ཚུན་ཆད་དུ་
རིགས་འདྲ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་ནས་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞི་དང་བག་ཆགས་

གནས་པའི་རྟེན་དང་ནམ་སྒྲིན་དུ་གྱུར་པ་ལས་མི་འདའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་
 ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་དུ་སོང་ནས་བག་ཆགས་སྒོ་གཞི་མེད་དེ། དེའི་ཚེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
 རྒྱ་བ་གཏན་ནས་ལོག་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ནས་བག་ཆགས་སྒོ་གཞི་མེད་དེ།
 སངས་རྒྱས་ནས་བག་ཆགས་བསྒོ་བ་མེད་པ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཎ བྱི་དང་ནང་དང་མི་གསལ་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ས་བོན་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་
 དེ། ས་བོན་གྱི་རིགས་བསྟན་དུག་ཚན་དུ་བྱེད་པ་དང་། འཛོག་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་
 ཚན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཡང་བཞི་ཚན་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདིའི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག ཁས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིའི་ས་བོན་ནམས་ཚུལ་ཅན། སྒོ་
 གཞི་ནམས་ཤེས་ཀྱི་སྤྲང་གི་ས་བོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལས་ཕྱི་རོལ་ན་གཏུ་དུ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེ་དག་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་སྒྱུ་གྱུ་ལ་
 སོགས་པའི་ས་བོན་དུ་གྲགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པར་ན་སྒྱུ་གྱུ་ལ་སོགས་པའི་
 ས་བོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྱུ་གྱུ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པར་ན་སྒོ་གཞི་ནམ་ཤེས་
 ཀྱི་སྤྲང་གི་བག་ཆགས་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བྱི་ནང་གི་ས་
 བོན་གཉིས་རང་གི་འབྲས་བུ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་མེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་དང་རང་གི་འབྲས་བུ་དང་དུས་མཉམ་ལྟན་ཅིག་དུ་
 འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་བསྟན་ལས། རྐྱད་ཅིག་མ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འབྱུང་བའང་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཡིག་པ་ལའི་ཙ་བ་ཡོད་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དབྱེད།

བཞིན་དུ། དེའི་འབྲས་བུ་སྤོང་པོ་འབྱུང་བ་དང་། རྩ་རྩ་ཤེལ་ཡོད་བཞིན་དུ་དེའི་
འབྲས་བུ་རྩ་འབྱུང་བ་དང་། རྩ་སྒྲོན་མེ་ཡོད་བཞིན་དུ་དེའི་འབྲས་བུ་འོད་འབྱུང་བ་
དང་། རྩ་ནས་ཡོད་བཞིན་དུ་དེའི་འབྲས་བུ་ལྷ་གུ་འབྱུང་བ་སོགས་དེ་དག་རྩ་འབྲས་
དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་དག་པན་ཚུན་དུ་རྩ་འབྲས་དུས་མཉམ་
ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲོན་མེ་ཡོད་བཞིན་དུ་དེས་རྩ་རྩན་བྱས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་དེའི་འོད་འབྱུང་ཡང་དེའི་འོད་ཡོད་བཞིན་དུ་དེས་རྩ་རྩན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྒྲོན་མེ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་ནམས་ལ་རིགས་སྒྲེ། ཁ་ཅིག
།པན་ཚུན་དུ་རྩ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱད་ཤིང་ཆོག་
པ་དང་དེ་བསྐྱེད་པའི་མེ་ལྷུ་གཉིས་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་
གཅིག་མེད་ན་གཅིག་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱི་པན་ཚུན་དུ་རྩ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དེ། དོན་གསང་ལས། དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཆོག་པ་སྤྲུལ་མེ་ལྷུ་ཕྱི་བཞི་མ་ཡིན་དེ།
འདི་ལྟར་ཆོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱད་ཤིང་མེས་བྱས་པའི་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་
ན་མེ་ལྷུ་མེད་པར་སྤྲུལ་ཆོག་པ་མེད་དེ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མེ་ལྷུ་ཕྱི་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།
།དེ་བཞིན་དུ་མེ་ལྷུ་སྤྲུལ་ཆོག་པ་ཕྱི་བ་ཡང་མ་ཡིན་དེ། ཡང་འབར་བ་བཞིན་དུ་བྱད་
ཤིང་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་འགྱུར་དུ་འོང་བས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་བྱད་ཤིང་ཆོག་པ་
ཁོ་ན་མེ་ལྷུ་འདི་ཉིན་དུ་འགྱུར་དེ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཆོག་པ་དང་མེ་ལྷུ་དག་ནི་དུས་མཉམ་པ་
ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་དེ། ཡང་མེས་སྤོང་པོ་

ཆོག་པ་དང་། དེའི་མེ་ལྷེ་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་མེད་ན་གཅིག་མེ་འབྱུང་བའི་
 རྩལ་གྱི་ཕན་ཚུན་དུས་མཉམ་སྦྲུལ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འབྲུག་ཤེས་
 རྣམས་ཀྱི་རིགས་མཐུན་གྱི་ས་བོན་ཡོད་བཞིན་དུ་དེས་སྦྲུལ་གྱི་ཕྱིན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 འབྲུག་ཤེས་རྣམས་འབྱུང་བ་དང་། འབྲུག་ཤེས་རྣམས་ཡོད་བཞིན་དུ་དེས་སྦྲུལ་གྱི་
 བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུག་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་རིགས་མཐུན་གྱི་ས་བོན་འབྱུང་བའི་རྩལ་
 གྱི་འབྲུག་ཤེས་རྣམས་དང་དེའི་རིགས་མཐུན་གྱི་ས་བོན་རྣམས་ཕན་ཚུན་དུས་མཉམ་
 སྦྲུལ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཉིས་
 ཀྱང་ཕན་ཚུན་དུ་སྦྲུལ་འབྲས་དུས་མཉམ་མདུང་བྱིས་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་
 བསྐྱེད་ལས། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་དེ་དག་
 དུས་མཉམ་དུ་གཅིག་གི་སྦྲུལ་ཉིད་དུ་གཅིག་འབྱུང་ཇི་ལྟར་བལྟ་ཞེ་ན། དཔེར་ན། མར་
 མའི་མེ་ལྷེ་འབྱུང་བ་དང་སྤྱིང་པོ་ཆོག་པ་ཕན་ཚུན་དུས་མཉམ་པ་དང་། མདུང་བྱིས་
 ཡང་དུས་མཉམ་དུ་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ནས་མེ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་
 གཅིག་གི་སྦྲུལ་ཉིད་དུ་གཅིག་འབྱུང་བར་བལྟ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 ཀུན་གཞི་གཉིས་ཆགས་སོགས་ཀུན་ཉོན་རྣམས་ཀྱི་སྦྲུལ་དང་ཆགས་སོགས་ཀུན་ཉོན་
 རྣམས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྦྲུལ་དུ་བཞག་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་ཀུན་གཞི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྦྲུལ་པ་དེ་ལྟར་ཀུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྦྲུལ་གྱི་སྦྲུལ་ཉིད་དུ་རྣམ་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དབྱེད།

པར་བཞག་སྟེ། རྒྱུ་འབྱུང་གཞན་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་དང་སང་གི་རྟོག་གི་བ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། རྒྱུ་འབྱུང་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་འདྲོད་
པ་བྱེ་སྒྲིའི་སྐབས་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ན་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ་བཅེར་ན། དེ་ནི་རྗེ་ཉིད་
ཀྱིས་དཀའ་འབྱེད་དུ། དུས་མཉམ་པའི་རྒྱུ་འབྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་
བཤད་ཀྱི་དུས་མི་མཉམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཞེས་གསུངས་པ་ཙམ་ཡང་བཟུ་བྱེད་ཀྱི་
ཡུལ་དུ་མ་གཏུར་ཅིང་ཐོས་འཛིན་གྱི་བྱ་གར་མ་སོན་པའི་ནང་དྲགས་ཕྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་
ཏེ། སྐབས་འདིར་མཁས་པ་ནམས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་རྒྱུ་འབྱུང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་
འདྲོད་པ་དང་། དུས་མི་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་འདྲོད་པ་དང་གཉིས་ཀ་འདྲོད་པའི་ལུགས་
གསུམ་ཡོད་པ་ལས་རང་ལུགས་གསུམ་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པ་གོང་འོག་གི་ལུང་
དང་རྒྱབ་བྱེད་ནམས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུ་འབྱུང་དུས་མི་མཉམ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན་འཇུག་ཤེས་ནམས་ཀྱིས་ཆོ་བྱི་མའི་ཀུན་གཞི་ནམ་སྟོན་གྱི་ཆ་འབྲུབ་
པའི་རྒྱུ་ཉིན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནམས་ཀྱིས་ཆོ་བྱི་མའི་ཀུན་གཞི་ནམ་སྟོན་གྱི་ཆ་
འབྲུབ་པའི་ནམ་སྟོན་གྱི་ས་བོན་གསར་དུ་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་བསྟུས་
ལས། བྱི་མ་ལ་དེ་མངོན་པར་འབྲུབ་པའི་ས་བོན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་འཛོག་པའི་སྟོ་
ནས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོ་བྱི་
མའི་འཇུག་ཤེས་ནམས་འབྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཉིན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཆོ་བྱི་མའི་འཇུག་
ཤེས་ནམས་འབྲུབ་པའི་ས་བོན་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཐེག་བསྟུས་ལས་

སེར་སྐད་ཟུར་བཀོལ།

གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག ཕྱི་ནང་གི་ས་བོན་གཉིས་པོ་དེ་རང་གི་འབྲས་བུ་
སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་འབྲས་བུ་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཕྲད་པར་
ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཕྱི་དང་ནང་གི་ས་བོན་དེ།
ཁ་སྐྱེད་པ་དང་ནི་འཕེན་པར་འདོད། ཁྱེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཕྱི་ལ་བང་བ་
ལ་སོགས་པར་ཡོད་པའི་ས་བོན་སྤྲ་མ་ནས་རྟོག་སྐྱམ་ཅིལ་པོ་དེ་ཉིད་ཚུ་ལུད་སོགས་
ཀྱིས་བཅས་ཀྱང་སྐྱ་གུའི་ངོ་བོ་མ་ཐོན་པའི་བར་དེ་སྐྱ་གུ་དང་དུས་མི་མཉམ་པའི་རྒྱ་
འབྲས་དང་། སྐྱ་གུའི་ངོ་བོ་ཐོན་པ་ནས་སྤར་ཡང་ས་བོན་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་
བར་ནི་ས་སྐྱ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་། ནང་ལ་
ནམ་སྒྲིན་གྱི་ས་བོན་སྤྲ་མ་དེ་སྤྱིད་ལས་ནས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་བྱས་ནས་ནམ་སྒྲིན་མ་གྲུབ་
ཚུན་ཆད་དུས་མི་མཉམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་དང་ནམ་སྒྲིན་གྲུབ་པའམ་མིང་གཟུགས་གྲུབ་
པ་ནས་ག་གི་ལ་ཐུག་གི་བར་ནི་ནམ་སྒྲིན་དང་དེའི་ས་བོན་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་
བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྐྱ་གུ་དེ་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོ་མི་
མངོན་པའི་སྐྱབས་ནས་ཀྱང་ས་བོན་དང་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་
ས་བོན་གྱི་ངོ་བོ་མི་མངོན་ཀྱང་དེའི་ཆེ་ས་བོན་གྱི་རྒྱ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་བསྐྱེད་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གི་གསུང་བཞིན། དེ་
ལྟར་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོ་མི་མངོན་པ་ནས། སྤར་ཡང་ས་བོན་གྲུབ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་
བར་ས་བོན་སྤྲ་མའི་འཕེན་སྤྱབས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དབྱེད།

མ་ཕྱི་མ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་མི་རིགས་ཏེ། མ་བཏབ་པའི་ས་བོན་དང་གི་བའི་རོ་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ས་བོན་ཕྱི་མ་གྲུབ་ནས་དེ་ཞིང་དུ་མ་བཏབ་པའི་ནས་དོག་
སྐམ་ཁྱིལ་པོ་དང་ལུས་ཅན་གི་བའི་རོ་གཉིས་པོ་རིགས་རྒྱན་ཇི་སྟེད་འབྱུང་བ་ནམས་
རང་གི་ས་བོན་གྱིས་འཕེན་པ་དེ་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མ་བཏབ་
གི་བ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མདའ་
ནམ་མཁའ་ལ་ཐོག་མར་འགོ་བ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་ཇི་སྟེད་པོ་གང་ཚོགས་ཀྱི་བར་ནི་སྤར་
གཞུ་བཀའ་བའི་འཕེན་པའི་དབང་གིས་འགོ་བ་ཡིན་གྱི་སྟེ་འདོད་སོགས་རྒྱན་གཞན་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡོད་དེ་རང་རང་གི་རིགས་རྒྱན་སྤྲེལ་ཕྱི་གཅིག་ནས་གཅིག་
དུ་བརྒྱུད་པའི་དབང་གིས་གནས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་གྲུབ་མ་
ཐག་ནས་སྤར་གྱི་འཕེན་པ་ཟད་པ་ཡིན་ན་དེ་མ་ཐག་དུ་ངང་གིས་འཛིག་པ་ཡིན་གྱི་
གནས་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤྱིང་པོ་དང་སྤྱུ་ཟད་པའི་
མར་མེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་གི་ངང་གིས་མཐར་འཛིག་བཞིན།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དག་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་སྤར་མའི་རུས་པ་བཏྲས་ན་
དག་སོགས་མངོན་གྱུར་བ་སྐད་ཅིག་མ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱུང་བ་ཡང་དག་སོགས་སྤར་མའི་
ས་བོན་གྱི་རྒྱན་ཇི་སྟེད་སྤྱུ་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། ཡང་དག་སོགས་མངོན་
གྱུར་བ་འགགས་ནས་དེའི་བག་ཆགས་བཞག་པའི་ས་བོན་རིགས་རྒྱན་ཇི་སྟེད་ཅིག་
འབྱུང་བ་ནི་སྤར་གྱི་ས་བོན་གྱི་འཕེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་

དག་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱི་དཔེ་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་སམ་ནམ་སྤྱི་གྱི་བག་
 ཆགས་ས་བོན་དང་། འཛིག་ལྷ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པའི་ས་བོན་དང་དེ་བཞིན་
 ཏུ་ཉོན་སྤྱི་བ་ཀུན་ལྟན་གཉིས་དང་ཤེས་སྤྱི་བ་ཀུན་ལྟན་གཉིས་དང་། དག་བ་དང་ལུང་
 མ་བསྟན་ནམས་ཀྱི་ས་བོན་གང་གི་བར་ཏུ་འབྱུང་བ་གཞན་ཏུ་བྱིས་ཡོད་པ་ལས་ཤེས་
 དགོས་སོ། །ཁ་ཅིག །ས་ལུ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་འི་ས་བོན་ནམས་ཕྱི་འོ་དོན་ཏུ་བྱུབ་
 པར་ཐལ། དེ་ནམས་ཀྱིས་རང་གི་འབྲས་བུ་ལ་བྱ་བ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱོད་མེད་
 དེ། འབྲོ་བ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ལུ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་འབྱུང་གྱི་
 ཀུན་གཞི་འི་སྤྱི་བའི་ས་བོན་དེ་ཉིད་ཕྱི་འི་ས་བོན་དེ་དང་དེར་སྤྲང་བ་བསྐྱབ་པའི་རྒྱུ་
 གྱིས་ས་བོན་དེ་དང་དེར་སྤྲང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་འོ་དོན་ཏུ་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། །ཁ་
 ཅིག །ནམ་རིག་བཙུ་ལའི་དང་པོ་དགྱ་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་
 གཉིས་ཀ་དེ་དང་དེའི་ནམ་པར་སྤྲང་ཙམ་དང་ནམ་པར་རིག་ཙམ་ཡིན་པས་ནམ་རིག་
 ཙམ་ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་ནམས་དེ་ལྟར་འཛིག་
 ཀྱང་དུས་ཀྱི་ནམ་རིག་དང་གངས་ཀྱི་ནམ་རིག་དང་ཐ་སྤྱད་ཀྱི་ནམ་རིག་ལྟ་བུ་ཡིད་ཀྱི་
 ་ནམ་ཤེས་ཉིད་དེ་དང་དེའི་ནམ་པར་སྤྲང་ཙམ་དང་རིག་ཙམ་ཡིན་པས་ན་ནམ་རིག་ཏུ་
 འཛིག་པ་ཡིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཉིད་ནམ་ཤེས་དེ་དང་དེའི་ནམ་པར་སྤྲང་ཙམ་དང་ནམ་
 པར་རིག་ཙམ་ཡིན་པས་ནམ་རིག་ཏུ་མི་འཛིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཀུན་
 གཞི་ནམ་ཤེས་ལ་མི་སྤྲང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་བཏགས་པའི་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་ལྔ་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
ཉིད་དེ་དང་དེར་རྣམ་པར་སྣང་ཅམ་དང་རྣམ་པར་རིག་ཅམ་ཡིན་པས་རྣམ་རིག་དྲུ་
འཛོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་དེ་དང་དེར་རྣམ་པར་
སྣང་ཅམ་དང་རྣམ་པར་རིག་ཅམ་ཡིན་པས། རྣམ་རིག་དྲུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
ཁྱབ། ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པ་གང་ལ་གང་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དྲུ་གྲུབ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དཔེར་ན། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་གཟུགས་ལྟ་བུ་ལ་མ་བཟླ་བ་དཔྱད་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་
ན་ཕྱི་རོལ་རྒྱང་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་བའི་སྣང་བ་འཆར་བས་དེ་རྣམ་
ཤེས་དེ་གཉིས་གང་གི་ཡང་བདག་ཉིད་དྲུ་གྲུབ་པར་མི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཡང་ཀུན་
གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བཟླ་བའི་དཔྱད་ནས། འཇུག་པ་མེད་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱིས་དེ་ལ་བཟླ་བའི་དཔྱད་ནས་འཇུག་པའི་ཆེ་ན་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་བའི་སྣང་བ་མི་
འཆར་བར་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྣང་བ་འཆར་བས་དེ་ཉིད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་དྲུ་གྲུབ་ཅིང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ངོ་
བོ་ཐ་དད་གང་དུའང་བཟོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རིག་བར་པ་གཉིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་
ཤེས་དང་ཉོན་ཡིད་གཉིས་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་སྣང་ཅམ་དང་། རིག་ཅམ་མ་ཡིན་
ཟེར་ན་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེ་འགྲོ་སོགས་རྣམ་རིག་ཕྱི་མ་བཞི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
དང་འཇུག་ཤེས་དག་མི་དག་གང་རིགས་ཉིད་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་སྣང་ཅམ་དང་

སེར་སྒྲུང་རྩུང་བཀོལ།

རིག་ཅམ་ཡིན་པས་ན་ནམ་རིག་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་བག་
ཆགས་ལ་མངོན་བཅོམ་གྱི་བག་ཆགས་སོགས་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་ཐོབ། དེ་ལ་
དེར་དབྱེ་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐོབ། སྐབས་འདིར་
བག་ཆགས་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་ནས་བསྟན་པ་དེ་ནམ་རིག་བཅོམ་ལྡོག་པོ་དེ་བག་ཆགས་
གསུམ་པོ་གང་དང་གང་ལས་འབྱུང་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་
ཏེ། རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱང་ཡོད། ལྷག་བསྐལ་ཏྲག་པར་འཛོན་པ་དང་བདེ་
བར་འཛོན་པ་སོགས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱང་ཡོད་འཛོན་པ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱང་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐོབ། དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་བ་མཚུངས་ལྷན་
དང་བཅས་པ་ཁོ་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛོན་གྱི་བག་
ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། མངོན་བཅོམ་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལ་
གཙོ་པོ་གཉིས་མི་འབྱེད་ཟེར་ན། དེ་འབྱེད་པར་ཐོབ། ཆས་ནམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་
བྱུང་པར་སྣ་ཚོགས་པ་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་དེ་དེ་ལྟར་འདོགས་
པར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་ན་དེའི་འབྲས་བྱ་གཙོ་བོ་དང་། ནམ་རིག་བཅོམ་ལྡོག་པོ་
དགྲ་པོ་དེ་དེ་འབྲའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་གྱི་ཐ་སྣང་སྣ་ཚོགས་འདོགས་
པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་པས་ན་དེའི་འབྲས་བྱ་པོ་ལ་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་
ཏེ། དཀའ་འབྲེལ་ལས། ཉེས་པ་མེད་དེ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ཞེས་སྒྲུང་བཅོམ་པ་ནི་
གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་བསྟན་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། འདི་དག་ཀྱང་ཡིད་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

ཤེས་ཀྱིས་མངོན་པར་བཟོད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྣམ་དུ་བསམས་སོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མངོན་བཟོད་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་ཡིད་ཤེས་ཁོ་
ནས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་བཟོད་ཀྱི་བག་
ཆགས་དང་། རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་གཉིས་ཀ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སྟོན་འཛོན་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་སྣང་བ་དང་སྟོན་པོར་སྣང་བ་དང་སྟོན་པོ་གཟུགས་སུ
སྣང་བ་ནམས་རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་འབྲས་བུའམ་དེའི་ལག་ཁྲེས་དང་།
མིག་ཤེས་དེ་ལ་སྟོན་པོ་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་སོགས་ངོ་བོ་དང་། འདི་ནི་སྟོན་པོའི་
སྐྱེ་བའོ་ཞེས་སོགས་བྱད་པར་གྱི་ཐ་སྟད་སྟོ་ཚོགས་འཇུག་པའི་གཞིར་སྣང་བ་ནམས་
མངོན་བཟོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་འབྲས་བུའམ་དེའི་ལག་ཁྲེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
བྱེད་མྱོ། རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཀོད་ཟེན་དོ། འོན་ཀྱང་བཤད་སྒྲུར་ལས་ནམ་རིག་
བཅོ་ལྔ་པོ་བག་ཆགས་གང་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཡང་ལྟ་དང་མི་ལ་སོགས་པ་བདག་
པོའི་ཐ་སྟད་བཏགས་པའི་ཆ་དང་། དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་ལྔ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྟད་
བཏགས་པའི་ཆ་དང་། འགྲོ་འོ། འོང་ངོ་། སྟོད་དོ། ཞེས་སོགས་བྱ་བའི་ཐ་སྟད་
བཏགས་པའི་ཆ་ནམས་མངོན་བཟོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བར་གསུངས་པས་དེ་
ལྟར་ན་གཟུགས་རང་དང་ལྗོག་པ། གཟུགས་གཟུགས་སུ་བྱུབ་པའི་ཆ་དང་དེ་སྣང་
བའི་ཆ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མིག་རང་ལྗོག་པ་སོགས་དང་། མིག་ཤེས་རང་ལྗོག་པ་
སོགས་དང་། ལྟ་དང་མི་རང་ལྗོག་པ་སོགས་རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་

བ་ཡིན་ནམ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་མང་ངོ། ཁ་ཅིག མྱོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འབྲུབ་པའི་ས་
 བོན་ཡིན་ན་ཐུན་མོང་བའི་ས་བོན་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐུ། དེ་ཐུན་མོང་བའི་ས་བོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱ། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། མྱོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་མ་བཟླས་
 མ་དཔྱད་པར་གཟུང་བྱ་ཐུན་མོང་བ་འཆར་སྐབས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ས་བོན་དེ་ཐུན་མོང་
 བའི་ས་བོན་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་བཟླས་ཤིང་དཔྱད་ནས་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
 འཆར་སྐབས་ཀྱི་མྱོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ས་བོན་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ས་བོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐུ། དེའི་ཆེ་བདག་འབྲས་ཐུན་མོང་བའི་སྤང་བ་མི་འཆར་ཞིང་།
 བདག་འབྲས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བ་འཆར་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྣམ་སྤྲིན་
 གྱི་ས་བོན་ཡིན་ན། རྣམ་སྤྲིན་མྱོད་ཟིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། རྣམ་སྤྲིན་གྲུབ་དགོས་ཀྱི་
 རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐུ། དེའི་ཕྱིར། སྤོ། ཡང་ཁ་ཅིག རྟེ་
 ལྟར་མ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། རྣམ་སྤྲིན་གྲུབ་ཟིན་ཅིང་སྤྲར་རྣམ་སྤྲིན་འབྱུང་དུ་མེད་
 པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐུ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐུ། ས་བོན་དེས་
 རྣམ་སྤྲིན་གྲུབ་ནས་ཇོགས་ཀྱི་བར་རང་གི་རྒྱུ། ཇེས་སུ་འབྲེལ་བས་བསྐྱེད་དགོས་
 ཀྱང་དེ་ནས་སྤྲར་རྣམ་སྤྲིན་འབྱུང་དུ་མེད་པས་ན་སྤྱད་ཟིན་པའི་ས་བོན་དུ་བཞག་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བཤད་སྤྲར་ལས། སྤྱད་ཟིན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་གང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་
 བའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་ཟིན་པ་ཡང་སྤྲིན་པར་མི་རུས་ཏེ། སྤྱད་
 ཟིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ས་བོན་གྱིས་ཐུ་གུ་བསྐྱེད་ནས་ཡང་བསྐྱེད་མི་རུས་པ་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྣམ་སྤྲིན་གྲུབ་ཟིན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
ས་བོན་ཡིན་ན། རྣམ་སྤྲིན་སྤྱད་ཟིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། མིའི་རྣམ་སྤྲིན་བརྒྱ་ཙམ་འབྲུབ་
ངེས་ཡིན་ཀྱང་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་དང་པོ་ཙམ་གྲུབ་ཟིན་ཅིང་། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་གྲུབ་
དགོས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་གཅིག་གིས་མིའི་སྐྱེ་བ་བརྒྱ་འཁེབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་
ནུས་ཏེ། དེ་མིའི་རྣམ་སྤྲིན་བརྒྱ་མ་གྲུབ་བར་དུ་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱད་མ་ཟིན་པ་དང་། དེ་གྲུབ་
ནས་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱད་ཟིན་པའི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་མི་དགའི་འཁེབ་
བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་རང་རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་གྲངས་ཇི་ཙམ་འཁེབ་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྲུབ་ནས་
སྤར་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲུང་རྒྱ་མེད་པས་ན། དེ་ལྟར་རྣམ་སྤྲིན་གྲུབ་ཟིན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་
གྱི་ས་བོན་རྣམས་སྤྱད་ཟིན་པའི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཁཛེན་བཟོད་ཀྱི་
བག་ཆགས་ཡིན་ན་སྤྱད་མ་ཟིན་པའི་ས་བོན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་སྤྱད་མ་ཟིན་
པའི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་ཡིན་ན། དེ་
ལྟར་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཁ་མའི་རྒྱུད་
ཀྱི་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་འདི་རིགས་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྱད་ཟིན་པའི་ས་བོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་ཏེ། དེར་རང་དུས་སུ་བག་ཆགས་ནུས་པ་མཐར་
བུག་དུ་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་པ་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་མིག་ཤེས་གྲུབ་སྟེ་
རྣམ་མཁའ་མ་ཟད་ཀྱི་བར་རིགས་རྒྱན་ཆད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབྲུག་བཙོམས་པ་

མ་བའི་རྒྱུ་གྱི་མིག་ཤེས་གྱི་ས་བོན་དེ་སྤྱད་ཟེན་པའི་ས་བོན་དང་སྤྱད་མ་ཟེན་པའི་ས་
 བོན་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་། དེས་མངོན་བཟོད་གྱི་བག་ཆགས་ལའང་རིགས་སྒྲེལ།
 ། ༩ །བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྟེན་ལས་ནི། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག
 །ལྷགས་འདིར་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཇས་སུ་བྱུང་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 གུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ཀྱང་ཇས་སུ་བྱུང་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དཔལ་ཚོས་གྱི་བྲགས་པ་སོགས་གྱིས་དངོས་པོ་ཡིན་ན། ཇས་སུ་བྱུང་
 པས་ཁྱབ་པ་བཞིན་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་གཉིས་གྱིས་
 དངོས་པོ་ལ་ཇས་བཏགས་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་འདུས་བྱས་
 ཡིན་གྱི་ཇས་བྱུང་མ་ཡིན་པར་བཞིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འབྲེལ་ལས།
 གལ་ཏེ་ས་བོན་དངོས་པོར་འདོད་ལ་ཇས་སུ་མི་འདོད་ན། སློན་མེད་པའི་ལྷགས་སོ་
 ཞེ་ན། དེ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དེ། སློབ་དཔོན་འདི་སྐྱ་མཆེད་དངོས་པོ་ལ་ཇས་
 བཏགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་དེ།ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་འདུས་བྱས་སུ་བཞིན་ལ་ཇས་སུ་མི་
 བཞིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ཡང་སློབ་དཔོན་སོ་སེའི་ལྷགས་མ་འདྲིས་པར་
 འབྱེད་པ་ནི་མཁས་པ་མཛེངས་པ་གསལ་བ་ཡིད་གཞུངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་སྤྱི་ཙམ་པ་དེ་དང་གཟུགས་གཉིས་ཇས་སུ་བྱུང་པར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཚོས་ཅན། ཇས་
 གཅིག་དང་ཇས་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཇས་སུ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

སྒྲ། འདོད་ན། རྒྱས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་རུང་གང་ཞིག །རྒྱས་ཐ་དད་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དང་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡན་ཀ་རྒྱས་གཅིག་ཡིན་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་དང་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རྒྱས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།
།གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཟུགས་དང་རྒྱས་གཅིག་ཡིན་ན་དེ་སྒྲ་
སོགས་དོན་ཕྱི་མ་བཞི་དང་ཡང་རྒྱས་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་པ་གང་ཞིག
།དེ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱས་ཡིན་ན་དེ་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་རྒྱས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་འགོག་
པ་ན་དཀའ་འབྱེད་ལས། དེ་ལ་སྒྲོ་བློས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཡངས་པའི་རིགས་པ་མ་སད་
ཅིང་སྒྲའི་སྒྲི་ཙམ་ཤར་བ། ཁ་ཅིག །འགྲོ་བ་ལྔའི་ས་བོན་རྣམས་པན་ཚུན་ཡིན་མི་
དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་དང་གཟུགས་བཞིན་ནོ་སྒྲུམ་ཏུ་སེམས་ན། འདི་དབྱུང་དེ། ཅི་
གཟུགས་དང་རྒྱས་གཅིག་པའི་དངོས་པོ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱས་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། དང་
པོ་ལྟར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ནི་གཟུགས་དང་རྒྱས་གཅིག་པའི་
དངོས་པོ་དེ་སྒྲ་དང་བྲི་རོ་ལྟ་བུ་དང་ཡང་རྒྱས་གཅིག་པར་འདོད་ལ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱས་
ཡིན་ན་དེ་དག་ལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལ་ཁོ་
ན་རེ། དེ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱས་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ནི་སྟོན་པའི་ཆོག་ཡིན་ཏེ་སྒྲར་དེ་
གཉིས་རྒྱས་གཅིག་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱེས། །དེ་དེའི་རྒྱས་མ་ཡིན་ན་དེ་དེའི་རྒྱས་གཞན་
པའང་མིན་ཞེས་འདོད་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འབྱེད་ལས། གཟུགས་

མེར་སྐྱོད་ཟུར་བཀོལ།

ཀྱིས་ཇས་མ་ཡིན་ན་ཇས་གཅིག་པའང་ཡིན་ལ་ཇས་གཞན་པའང་ཡིན་པ་འདི་ནི་
བསྟོན་པའི་ཚིག་སྟེ་ཁོ་བོ་ཅག་བསྟོན་པ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་ཅོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་ཚས་རྗེས་པཎ་
གྱིས། །ཤིང་མིན་ལས་ལྡོག་དངོས་པོ་སྟེ། །ཤ་པ་ཡིན་ན་གཞན་ཤིང་མིན། །གཞན་
ཤིང་ཡིན་ན་ཤ་པ་མིན། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་གཞན་མིན་ཕྱིར། །ཅིས་གསུངས་པའི་རིག་
པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་གཞིད་ཚུལ་དེའི་དོན་འབྲེལ་དང་བཅས་དཀའ་འབྲེལ་ལས་
གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་ན། ཇི་སྟོན་དུ་སྟེ་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་
ལས་བྱེ་བྲག་ཁོ་ནར་གསལ་བ་རྣམས་མ་གཏོགས་པའི་སྟེ་ཇས་སུ་བྱུབ་པ་ཞིག་འདོད་
ཕྱིན་ཆད་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་སྟོན་གྱི་བར་དུ་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཇས་གཅིག་དང་
ཇས་ཐ་དད་གང་ཡིན་བཏགས་པའི་སྟོན་སྤངས་མི་རྣམས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
དེར་མ་ཟད། གཞན་ཡང་། གཟུགས་དང་བྱུང་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་གཉིས་ཇས་གཅིག་
དུ་བྱུབ་པར་ཁས་སྤངས་ནས་ངོ་བོའི་ཆ་ཐ་དད་གཉིས་སུ་འདོད་པ་ལ་འགལ་བའི་
སྟོན་མེད་ན་མི་ལྟ་བུའི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་ཀྱང་ཇས་གཅིག་དུ་འདོད་
པ་ལ་སངས་རྒྱུས་གྱིས་ཀྱང་དགག་པ་མཛད་མི་རྣམས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།
།ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། དཀའ་འབྲེལ་དེ་ཉིད་ལས་དེས་ན་ཇི་སྟོན་གསལ་བ་རྣམས་
ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྟེ་ཇས་སུ་བྱུབ་པར་འདོད་པ་དེ་སྟོན་དུ་ཇས་གཅིག་དང་ཐ་དད་
བཏགས་པའི་སྟོན་གཉིས་པོ་སྤྲོད་མི་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

རྩུ་དང་པོའི་ལུང་དོན་ནི་གོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དཔེར་ན་མདུན་འདིར་གཡས་སུ་
གསེར་བྱམ་དང་གཡོན་དུ་དངུལ་བྱམ་ཡོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་ལཱ་བྱུངས་སུ་མ་བྱུབ་པ་
དང་བྱི་བྲག་ལཱ་བྱུངས་སུ་བྱུབ་པའི་དོན་འདྲ་ལ། གཞན་འཛོག་མཚམས་རྟེན་པ་ནི་
ཤིན་དུ་དཀའོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཇུས་བྱུབ་ཡིན་པས་བྱུབ་པར་
ཐལ། ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དེ་ཇུས་སུ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་ས་བོན་
གྱི་ཆ་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཇུས་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ནི་གཞུང་ལུགས་གཞན་གྱིས་བཤད་པའི་
ཆོས་སྐད་ཡིན་པ་ལ་དེས་སྐབས་འདིའི་བཤད་ཚུལ་ཚུགས་པས་ན་སྐབས་འདིའི་
བཤད་ལུགས་ཀྱི་རང་སྐད་ཇི་བཞིན་མ་ཐོན་པའི་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དཀའ་འབྱེད་ལས། བག་ཆགས་དང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཇུས་ཐ་དད་མ་
ཡིན། ལྡོག་པ་གཅིག་མ་ཡིན། ཞེས་འབྱེད་ནས་དེ་གཉིས་ཇུས་གཅིག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་
དུ་འདོད་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་གཞན་གྱི་ཆོས་སྐད་ཚུགས་པས་ན་རང་སྐད་མ་ཐོན་པ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཇུས་སུ་ཡོད་པར་མི་བཞེད་ཅིང་
བདགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཀུན་གཞི་ས་བོན་
གྱི་ཆ་དེ་རྣམ་པ་ཡིན་པས་རྣམ་པ་དེ་བདགས་ཡོད་དང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་རྣམ་
པ་ཅན་ཡིན་པས་རྣམ་པ་ཅན་དེ་ཇུས་ཡོད་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་

འབྲེལ་དེ་ཉིད་ལས། བྲ་དད་པ་དང་བྲ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་
 པའི་ཚུལ་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བག་ཆགས་རྣམས་གནས་པར་བཟོད་དེ་
 རྒྱས་པའི་བྲད་པར་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱས་
 པའི་བྲད་པར་ཏེ། རྒྱས་པ་ཡང་རྒྱས་པ་ཅན་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཞེས་བཟོད་པར་བྱ་
 བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་དང་ཕན་ཚུན་བྲ་དད་དམ་བྲ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བ་འདི་
 ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་རྒྱས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱས་པ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 བཀའ་བས་ན་སྟོབ་དཔོན་འདི། རྒྱས་པ་བཏགས་ཡོད། རྒྱས་པ་ཅན་རྣམས་ཡོད་དུ་
 བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་
 གྱིས་ཀྱང་ས་བོན་དང་རྒྱས་པ་དང་བག་ཆགས་གསུམ་དོན་གཅིག་དུ་བཞེད་ནས་ས་བོན་
 བཏགས་ཡོད་དུ་བཞེད་ཅིང་རྣམས་སྟེ་ཡོད་པར་མ་བཞེད་པས་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་
 ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་དུ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་
 འབྲེལ་དེ་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་། མཛོད་ཀྱི་གནས་གཉིས་པའི་འབྲེལ་བ་ཤད་དུ།
 སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱི་རང་ལུགས་འབྲེལ་བ་ན། ས་བོན་དང་རྒྱས་པ་དང་བག་
 ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གཅིག་གོ། །ས་བོན་ནི་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་རྣམས་
 སྟེ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྲུང་བས་སྐྱེ་མཆེད་དགོངས་པ་གཅིག་གོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞིས་མ་བྱུང་
 པར་ཐལ། དེ་ལ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཡོད་པ་ཐོག་བསྐྱས་ཅ་འབྲེལ་ལས་གསུངས་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཚིག་ཟེན་ལ་དུ་མ་ཡོད་པ་བཞིན་བོད་སྐད་
རབས་པ་དག་གིས་དེ་ལྟར་འདོད་ཚུལ་སྒྲ་ཚོགས་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ནི་ས་བོན་དང་རྣམ་
སྒྲིན་མ་ཕྱེ་བའི་རིགས་བཤད་ཡིན་གྱི་ཞིབ་དུ་བཤད་དུས་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཀུན་
གཞི་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པ་ཐེག་བསྟུས་ཅ་འབྱེལ་གྱི་ཁྲུངས་དང་སྦྱར་ནས་དཀའ་
འབྱེལ་ལས་ཞིབ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འབྱེལ་དེ་ནི་དུ་ལས། དེ་
ལྟ་ན་བག་ཆགས་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་པ་གསུམ་དེ་ཞེས་གོང་དུ་བྲངས་པ་
དང་། རོན་གསང་དུ་ཡང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་། ས་བོན་དང་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པའི་དབང་གིས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བྲངས་
ཤེས། ཞེས་པ་མེད་དེ། སྦྱར་ཀུན་གཞི་ས་བོན་ལ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིས་བསྟན་པ་ནི།
ས་བོན་དང་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཕྱེ་བའི་རབས་བཤད་ཡིན་དེ་ཕྱེ་ནས་ས་བོན་དང་རྣམ་ཤེས་
རྣམས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེས་བྲིས་པ་ན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། གང་ཟླག་རྟེན་གཅིག་གི་
གྲུང་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཆ་དང་ཀུན་
གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཀ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་
ན། དེ་གཉིས་ཚོས་ཅན། བརྟན་པ་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་
གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་རག་མ་ལས་པ་
དང་གཅིག་ལ་གཅིག་མ་བརྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

སེར་སྒྲིབ་རྒྱུ་བཞུགས།

འདོད་ན། དེ་གཉིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། རིགས་ལམ་
ལས་འདས་སོ། གཞུགས་ཡང་། སྒྲ་རབས་པ་དེ་དག་གིས་དོན་གསལ་མཁའ་བའི་
བཞེད་པ་བྱས་པ་ཡིན་བྱས་ནས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་དང་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་གཅིག་
ཏུ་འབྱུང་ནས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཞེས་པ་དེ་ཀུན་ཉོན་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་
བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡིན་པ་སོགས་ཀུན་གཞི་ལ་གསུམ་གྱི་ཆ་
བྱས་ནས་ཆོས་ཕྱི་མ་ལ་བཟླས་ནས་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་། ཆོས་སྒྲ་མ་ལ་བཟླས་ནས་
རྣམ་སྟིན་གྱི་ཆ་དང་། ཆ་དེ་གཉིས་ཀའང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་རིག་པའི་ཆ་ནས་རྣམ་ཤེས་
ཡིན་པས་དེ་གསུམ་ཀའང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སུ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་
མི་འཐད་དེ། ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་། ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་
བོན་ཡོད་པ་ཅན་ཡིན་པས་ན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ས་བོན་གྱི་ཆ་
ཡིན་པ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཐད་ན། ས་བོན་དང་ས་བོན་ཅན་
གཅིག་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་རྣམ་པ་ཅན་གཅིག་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་པ་གཉིས་
གཅིག་པ་དང་། བང་མཛོད་དང་བང་མཛོད་ཅན་གཅིག་པ་སོགས་གནོད་བྱེད་མཐའ་
ཡས་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་དང་དེའི་བག་ཆགས་
དང་དེའི་རྣམ་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་གཞིའི་སྤྱིང་གི་དེ་གསུམ་དོན་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ། ཁོ་ན་དེ། དེ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ།

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤངས་མ་ལས། ས་བོན་དང་ནུས་པ་དང་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་དོན་གཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་ས་
སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ནུས་པ་དང་བག་
ཆགས་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ས་བོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་རང་འཛུགས་བྱེད་ཉོན་མོངས་སྤྲ་མ་ཞིག་གིས་འཛུགས་པས་ན་
བག་ཆགས་དང་རང་འབྲས་ཉོན་མོངས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་བའི་ཆ་ནས་ནུས་པ་
མིན་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་མཐོང་བར་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་བའི་ཆ་ནས་ནུས་
པར་འཛུགས་པའི་ཕྱིར། ༥། བག་ཆགས་འཛུགས་པའི་རྒྱལ་ལ་གསུམ། ཞེས་སྟོན་པའི་ཀྱི་
སྐབས་སུ་ཁ་ཅིག་ ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་མི་གནས་ན་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་
སྐྱེ་བའི་ས་བོན་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་
རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ལས་འདའ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་
ལ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དེ་མེ་ལ་ཆ་བ་རྒྱལ་གཤེད་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འབྲེལ་སྤྱོད། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་གསུམ་པོ་
དེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་དོན་དེ་གནས་སྐབས་ཀྱིན་གྱི་དབང་

སེར་སྤྲེད་རྩུང་བཀོལ།

གིས་ཐོག་པ་གཞན་དུ་ཅུང་ཟད་བསྐྱར་བ་ཡོད་ཀྱང་མཐར་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
པ་ལས་མི་འདྲ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། དེའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལྡན་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་འཛོག་
བྱེད་ཀྱིས་གསར་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གཅིག་
གི་རྒྱུ་ལ་སློབ་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་སློབ་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་
པར་ཐལ་བ་དང་། བག་ཆགས་སློབ་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བདུན་དུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་
ཐལ་བའི་སློན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་མེད་
པར་ཐལ། དེ་སྐྱེ་བ་ས་བོན་ལ་བལྟས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་དབང་གིས་འགོ་བ་གང་དུ་སྐྱེ་བ་གྲངས་པ་དེར་རྣམ་སྤྲིན་དུ་གྱུར་ནས་ཇི་སྲིད་མ་གྱི་
བར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འཁོར་བའི་
བག་ཆགས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། གཏན་རིགས་
ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ལ་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། གང་ཟག་དེ་གནས་སྐབས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་དང་འཕྲད་པ་སོགས་ཀྱི་
ཀྱིན་ལས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་དད་མོས་དང་དོན་གཉེར་ཅུང་ཟད་སྐྱེད་
པ་སྲིད་ཀྱང་དེའི་རྒྱུ་ལ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ས་བོན་མེད་ཅིང་།
འཁོར་བའི་ས་བོན་ནི་མེ་ཆ་བ་དང་རྩ་ལ་བཤེར་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་
པའི་དབང་གིས་མཐར་ཐུག་བསྐྱར་དུ་མེད་པར་ནམ་མཁའ་མ་ཟད་ཀྱི་བར་འཁོར་བ་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར། བག་ཆགས་ཚས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་དོན་གོང་དུ་བཤད་
པ་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། མང་པོ་ཞིག་གིས་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཚས་ཉིད་ཀྱིས་མི་
གནས་ན་དེ་འཛོལ་བྱེད་ཀྱིས་གསུང་དུ་འཛོལ་དགོས་པས། འཕགས་ལམ་སྐད་ཅིག་
དང་པོ་རྒྱ་མེད་དུ་སྦྱོར་བར་ཐུག། སྦྱོར་ལམ་ཚས་མཚོག་མན་ཆད་དུ་དེ་འཛོལ་བྱེད་
ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་ལ་མེད་ཅིང་འཕགས་ལམ་ལ་འདྲེས་མ་ཕྱོང་
བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐུན་དོ། །འོ་ན། འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་ནས་ཟག་མེད་སེམས་
ཀྱི་ས་བོན་དེ་སྦྱོར་མཛོན་གྱུར་བར་གྱུར་དགོས་པར་ཐུག། །དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདྲོད་ན། འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་མེད་པར་ཐུག། འདྲོད་
པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་མེད་པར་ཐུག། འདྲོད་
པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་ནས་ཐེག་པ་རང་རང་
གི་བྱང་རྒྱལ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཐོས་སོགས་ཀྱིན་གྱིས་བསོས་བདེ་བཤད་པ་རང་རང་གི་
རིགས་སམ་ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གོང་འཕེལ་དུ་བདེང་རྒྱ་མེད་པར་ཐུག། འདྲོད་པའི་
ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་
གསུམ་བྱས་པ་སོགས་དོན་མེད་པར་ཐུག། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྦྱོར་
ལམ་ཚས་མཚོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་ཆེ་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རྣམ་པ་མཐར་
ཐུག་ཐོབ་པར་ཐུག། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
དུས་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རྣམ་པ་མཐར་ཐུག་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐུག།

སེར་སྒྲུང་རྒྱུ་བཀོལ།

དེའི་དུས་སུ་ནུས་པ་མཐར་ཐུག་དུ་རྒྱས་རྒྱུའི་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་མེད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དོན་གསང་ལས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་
འབྱུང་བར་སྒྲིན་གྱི་ས་བོན་གྱི་རྒྱན་དོ་ཇི་ལྟ་བུའི་དུས་ཉིད་ནས་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་
རྒྱས་པ་ལས་ཡིན་གྱི་སྒྲིན་མེད་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་འཕགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་པ་
དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་མངོན་གྱུར་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་དགོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐུག། དེ་
ཐོག་མེད་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་ཏེ་གནས་ནས་ཕྱིས་བཞིན་གྱི་སྒྲུ་དང་རང་གི་ཚུལ་
བཞིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་བག་ཆགས་རྒྱུང་འབྱེད་ཆེ་གསུམ་དུ་རིམ་གྱིས་གྱུར་ནས་ཀུན་ཉོན་གྱི་ས་བོན་
རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྲིབ། རྣམ་བུང་གི་ས་བོན་རྣམས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཏེ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་
རྣམ་ཤེས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་དེ་ཡང་སྤངས་ནས་སྐྱ་གསུམ་དུ་གནས་འགྱུར་བར་
བཤད་ཀྱི་འཕགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་མངོན་གྱུར་དུ་
འགྱུར་བར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐུག། ཐོག་བསྐྱས་ལས། དེ་ནི་
ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལུས་སུ་
བསྐྱས་པ་སྟེ། རྒྱུང་དུ་དང་འབྱེད་དང་ཆེན་པོ་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་དེ་ལྟ་
དེ་ལྟར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་འབྲི་ཞིང་གནས་ཀྱང་འགྱུར་རོ།
།གནས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ས་བོན་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

ཐམས་ཅད་པ་ཡང་ས་བོན་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་
ཡང་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་དང་། དཀའ་འབྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་
གནས་པའི་ཟླ་བ་མེད་ཀྱི་ས་བོན་དེ་ཀུན་གཞིའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས། ཀུན་གཞི་མ་ཡིན་
པ་དང་། རྣམ་ཐམས་སྤྲིན་གསུམ་གྱིས་ལན་མང་དུ་གསོས་བདེ་བ་པས་རྣམ་བྱང་གི་
ས་བོན་འཕེལ་ཀུན་ཉོན་གྱི་ས་བོན་འབྲིབ་ནས། ངང་པས་འོ་མ་དང་ཆུ་མ་དང་དུ་མི་
དམིགས་པ་འོ་མ་རིམ་གྱིས་སྤངས་ནས་ཆུ་གསལ་བར་གྱུར་པ་དང་འདྲ་བར་ས་བོན་
ཀྱང་ཀུན་གཞི་དང་མཉམ་དུ་མི་དམིགས་པར་འབྲུག་ཀྱང་ཀུན་ཉོན་གྱི་ས་བོན་འབྲིབ་
རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་རྣམས་སྤྲིན་ནས་གནས་གྱུར་དེ་སྤྲུག་སྤྲུམ་མཛོད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་
དྲི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་མེད་པའི་
འདུས་བྱས་ཅིག་ཡིན་ཕྱིན་དེའི་ས་བོན་དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་དགོས་པར་ཐལ། དེ་
མི་གནས་ན་དེ་སྤྲུལ་མེད་དུ་སྦྱོར་བར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཁག་
ཆགས་དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཟེར་ན། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་བག་ཆགས་ཆོས་
ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟའི་གང་
ཟླ་སྦྱོར་བ་ཕྱི་མར་ངན་འགྲོར་སྦྱོར་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་བག་ཆགས་དང་། བདེ་འགྲོ་སྦྱོ་
བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་བག་ཆགས་གཉིས་ཀ་ཐོགས་མེད་པ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་
པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་གསར་དུ་བཞག་སྤྱི་
མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཐོགས་མེད་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་ཕྱིར། འདོད་

མེར་སྐྱད་ཟུར་བཞོལ།

ན། ཚོགས་བསོག་སྒྲིབ་སྦྱང་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར།
འགོ་སློམ་ཙམ་ཡིན་གྱི་འདི་ལ་མཁས་པ་དུ་མས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་དེ་ཐོགས་
མེད་ནས་འཁོར་འདས་ཀུན་འབྱུང་པའི་གཞིར་རུང་བར་གནས་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་
ནས་དེ་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་པའི་རྒྱས་པའམ་ས་བོན་དང་བག་ཆགས་ཚས་ཉིད་
ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ཞེས་འབྲུལ་ཚུལ་བཞེས་པར་སྒྲུང་ཡང་བག་ཆགས་ཚས་ཉིད་
ཀྱིས་གནས་པ་དང་གསར་དུ་བཞག་པའི་དོན་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་དེ། རྒྱས་པར་
ཇི་ལྟར་གསུང་ལྟར་གཞན་དུ་བཤད་ཟེན་དོ། །ཁ་ཅིག །ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་སངས་ཀྱི་
བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཉོན་མོངས་སོགས་སྤྱག་ཀུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙ་བ་ཡིན་པར་བསྐྱེད་
བ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་མདོ་ལས་ཀྱང་། སེམས་འདི་ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་
འདྲོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཀུན་ཉོན་སོགས་ཤུགས་ཆེ་བའི་གཞན་
དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་དེ་དག་གིས་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་སྤྱག་ཀུན་གྱི་ཙ་བ་བྱེད་པ་དང་
ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འཛོག་ཀྱང་། ནམ་ཤེས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དེ་དག་གི་ཙ་བ་
བྱེད་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་བྱི་མ་དེར་ཐལ། ནམ་ཤེས་རང་
གི་ངོ་བོ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་ནམ་པར་དག་པའི་འོད་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ།
མདོ་ལས། སེམས་ནི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་དེ། །རྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡིད་ཡིན་ནོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ནམ་ཤེས་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

གྱི་ཐིམ་ས་ལྷ་མ་པར་མ་དག་པའི་ཐིམ་ཅན་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་གནས་འགྱུར་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར་དེ། སོལ་བ་དེ་གྱིན་གྱིས་ཇི་ཅམ་སྤངས་ཀྱང་དཀར་པོར་བསྒྱུར་དུ་མི་རུང་བ་ལྟ་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་བྱེད་དང་སྤྱོད་མཆོན་གྱིས་པར་ཟུར་དུ་བཀོད་པ་ལས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཁ་ཅིག ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་སངས་ཀྱི་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་བཅོམ་
ཐོབ་པ་ནས་སྤྱད་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་བཅོམ་
ཐོབ་པ་ནས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་
ནས་གནས་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་སྤངས་པའམ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། དེ་གནས་གྱུར་པའི་དོན་
ཡོད་དེ། དེ་སྤར་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཆོས་ཀུན་གྱི་གཞི་དེན་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ལ་དག་བཅོམ་ཐོབ་
ནས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་གནས་སྤྱོད་པས་དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་དེ།
ཉན་རང་དག་བཅོམ་དང་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ནམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་མེད་པར་ཐལ།
ནམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་འདྲིན་པའི་ཆོ། ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་འདྲིན་རིགས་པ་གང་ཞིག
ཁོ་དག་གི་སྤྱད་ལ་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ། འདོད་མི་ནུས་
དེ། དེ་དག་གི་སྤྱད་ལ་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཇུས་སྤྱད་དུ་གྱུར་པའི་ནམ་ཤེས་བརྒྱད་
པ་ལེན་པའི་ནམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ནམ་སྤིན་གྱི་ནམ་ཤེས་གནས་འགྱུར་བའི་
ཚུལ་ཡོད་དེ། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀུན་གཞི་ཡིན་པའི་ཆ་
དེ་དག་ནས་ནམ་སྤིན་རྒྱང་པའི་ནམ་ཤེས་སྤྱོད་པས་གྱུར་པ་ཡིན་ཀྱང་ནམ་སྤིན་གྱི་ནམ་
ཤེས་ཀྱི་ཆ་དེ་སངས་མ་གྱིས་བར་གནས་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ནམ་སྤིན་གྱི་ནམ་

ཤེས་དེ་སངས་ནམ་རྒྱས་པ་ན་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཆ་དེ་ཡང་དག་ནས་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་
 དང་བྲལ་ཏེ། དཔེར་ན་མེ་ལོང་གཡའ་དག་པ་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཀྱན་འབད་ཚོལ་
 མེད་པར་འཆར་བ་བཞིན་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱན་མ་ལུས་པ་དུས་གཅིག་ཅར་དུ་མངོན་
 སུམ་དུ་འཆར་བས་ན་མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་དེར་གནས་གྱུར་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཞིབ་དུ་བྱས་ན་ས་བོན་གྱི་དེན་དུ་གྱུར་པའི་ནམ་ཤེས་དེ་ལ་
 ཀྱན་གཞིའི་ཆ་དང་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དབང་བཅོམ་ནམ་ཐོབ་པ་ནས་
 ཀྱན་གཞིའི་རིགས་རྒྱན་གྱི་ཆ་དེ་ལྷོག་ཀྱང་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་རྒྱན་གྱི་ཆ་དང་ནམ་སྒྲིན་གྱི་
 རིགས་རྒྱན་དང་རྣམ་རྒྱན་གཉིས་ཀའི་ཆ་མི་ལྷོག། ཐོག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་གྱི་ཆེ་ན་
 ནམ་ཤེས་རང་ལྷོག་པ་དེ་དང་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཀའི་རིགས་རྒྱན་དང་རྣམ་རྒྱན་
 གཉིས་ཀ་ལྷོག། །སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཆ་དེའི་རིགས་རྒྱན་གྱི་ཆ་དེ་ལྷོག་
 ཀྱང་ནམ་ཤེས་རང་ལྷོག་པ་དེའི་རིགས་རྒྱན་དང་རྣམ་རྒྱན་གཉིས་ཀའི་ཆ་མི་ལྷོག་སྟེ།
 དེའི་ཆེ་དེ་མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གནས་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཇུག་ཤེས་དང་
 ཀྱན་གཞི་ཡོད་མེད་ལ་སྟུ་བཞི་ཅི་བ་དང་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ནམ་ཤེས་ལྷོག་ཚུལ་དང་ཉན་
 རང་ཐོག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཚུལ་དང་། ཐོག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་ནས་ཟག་
 བཅས་ཟག་མེད་གྱི་ལས་གང་གི་དབང་གིས་སྒྲིབ་ལེན་པ་དང་། ཟག་མེད་གྱི་ལས་གྱི་
 ནམ་སྒྲིན་ཡོད་མེད་དང་། ས་བོན་གྱི་ཀྱན་གཞི་སྒྲིབ་ཀྱི་བྲག་གིས་ལྷོག་ཚུལ་དོགས་
 གཅོད་དང་བཅས་ཞིབ་པར་རྒྱུ་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་དགོས་པ་ཡོད་དོ། ༥

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་མཚན་ཉིད་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ།
དགག་བཞག་སྔོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་དམིགས་པ་
ལ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དེ་ལ་ཀུན་གཞི་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཡིན་པ་དགོས་
པའི་ཕྱིར་དྲི། དཀའ་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་དམིགས་པ་ནི་ས་བོན་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆ་
གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ། དག་ཆགས་སྒོ་གཞིར་
བྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། རྣམ་
སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདྲོད་ན། དབང་བཅོམ་པ་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་སྐྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པར་
ཐལ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་དམིགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེའི་དམིགས་པ་འཆད་པ་ན། དཀའ་འབྲེལ་རྩ་བ་ལས།
ཀུན་གཞི་རྣམ་སྤྲིན་ཆ་ཉིད་ལ། ཞེས་ཉིད་ཚིག་སྟོས་པ་དེ་ཁོ་ནའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉོན་ཡིད་ལ་སྒྲུང་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་དེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་བདག་དུ་འབྱུང་པ་ཙམ་གྱི་
ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེའི་དམིགས་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
སྒྲུང་བའི་སྒོ་ནས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་འཛོག་པ་མིན་པར་དཀའ་
འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་ཡིད་དེ་འཕགས་པའི་མཉམ་

སེར་སྒྲུང་རྒྱུ་བཀོལ།

བཞག་ཟག་མེད་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་ན་ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་
ཉོན་ཡིད་གནས་སྐབས་ལྷོག་དགོས་པས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁ་ཕྱི་ལྷས་ཀྱི་དགོ
བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ནམས་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ལ་གོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
ཆོ་དེ་ནམས་གནས་སྐབས་ལྷོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་དངོས། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས།
ཉོན་ཡིད་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བསྒྲིབས་པའི་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་
སྤངས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡང་སྤྱད་འཕེན་ངེས་ཀྱི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ལས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐར་པ་
ཐོབ་པ་ལ་བསྒྲིབས་པའི་གོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉོན་ཡིད་ཉོན་
སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲིབ་པ་གང་ཞིག །སྒྲིབ་པ་གཞན་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཆོ་ན་རྒྱན་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་
དགོས་པར་ཐལ་ལོ། འདྲོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེའི་ཆོ་ཡིད་གསལ་རིག་ཅམ་གྱི་ངོ་བོར་
གནས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོག་དྲུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཁ་ཅིག །ཉོན་ཡིད་ཡིན་ན།
རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་ཕུ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་ཆོ་ན་
རྒྱན་ཆད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཉོན་ཡིད་མི་དག་བ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་དེ་མི་དག་
བའི་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། སོ་སྒྱུའི་རྒྱུད་ལ་དག་བའི་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

སེམས་འཁོར་བ་ཐོགས་མ་མེད་པ་ནས་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་དུ་མངོན་གྱུར་
དུ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཉན་ཡིད་དེ་འཁོར་བ་ཐོགས་མ་མེད་པ་ནས་འཕགས་
ལམ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་རིགས་འདྲ་གྲུན་མི་ཆད་དུ་འཇུག་པ་གང་ཞིག །དེ་མི་དགེ་
བའི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་བརྟན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དགེ་མི་དགའི་སེམས་གཉིས་མངོན་གྱུར་དུས་གཅིག་དུ་ལྟན་
ཅིག་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དགེ་བའི་སེམས་དང་སྤྱི་བ་ལུང་མ་བལྟན་
གྱི་སེམས་ཡིན་ཟེར་བ་ལའང་སྒྲིན་སྒྲར་བཞིན་འཕེན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གིས། ཉན་ཡིད་ཀྱི་
འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་དེ་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ཚོར་བ་ཡིད་
བདེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་བའི་གྲུད་ལ་ཡིད་མི་བདེ་མངོན་
གྱུར་དུ་གཏན་མི་འབྱུང་བ་དང་། མནར་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་གྲུད་ལ་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་
མངོན་གྱུར་དུ་དུས་དྲག་དུ་གནས་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱང་ཚོར་
བ་བདེ་བའི་ས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དང་པོ་གཉིས་པོའི་གྲུད་ལ་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་མངོན་
གྱུར་དུ་དུས་དྲག་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཡིད་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་དེ་དག་
གི་གྲུད་ལ་དུས་དྲག་དུ་མངོན་གྱུར་དུ་འཇུག་པ་གང་ཞིག །དེ་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱ་ལྟེ་ཁམས་གསུམ་ཀར་ཉན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་ལ་མང་རྒྱ་གི་བྱུད་པར་
མི་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཉན་ཡིད་དང་འཇུག་ཕྱོག་དུས་གཅིག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། འདེའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་དེ་ཚོར་བ་ལྟུག་

སེར་སྒྲུང་རྒྱུ་བཀོལ།

བསྐྱེད་ཡིན་ཟེར་ན། སོ་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་གཏན་མི་འབྱུང་བ་
དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཚོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་སར་ཐལ་བ་སོགས་
སྤར་བཤད་པའི་རིགས་པས་དཔགས་ནས་མི་འཐད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེས་ན།
འདིའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ནི་ཚོར་བ་བཏང་སྒྲིམས་འབའ་ཞིག་དང་། འདི་དགའ་བའི་
ནམ་པ་ཡིན་ཡང་ཚོར་བའི་དགའ་ནམ་མ་ཡིན་གྱི། འདྲོད་ཆགས་ཀྱི་དགའ་ནམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཀུན་བཏགས་
ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ན་ཉོན་
མོངས་ལྷན་སྤྱོད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། སྒྲིམ་སྤངས་ཉོན་
མོངས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་དེ་སྒྲིམ་སྤངས་ཡིན་པ་གང་ཞིག
།དེ་རི་སྤྱི་འཇུག་གི་བར་དུ་དེའི་འཁོར་མང་ཉུང་མི་ཡོང་བ་སོགས་གོང་དུ་བསྐྱབ་
ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་དེར་ཐལ། དོན་གསང་ལས། ཡིད་ནི་སྒྲིམ་པས་སྤངས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་
ཡིད་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱ་བ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲིམ་སྤངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
ངན་འགྲོའི་ཕུང་ཁམས་སྤྱི་མཆེད་ནམས་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱ་བ་མེད་པར་ཐལ།
མཐོང་སྤངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ༥ །གཉིས་པ་རང་གི་ལྷགས་ལ། རང་དང་རྟེན་གཅིག་
པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ནམ་སྤིན་གྱི་ཆ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ནམ་པ་
དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་འབྱུང་བ་ཙམ་དུ་བལྟ་བའི་སྒོ་ནས་དུས་དྲག་དུ་ངར་སྒྲོམ་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

པའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྐྱན་པ་གང་ཞིག །རང་གི་རྩ་བའི་
 འཁོར་རིག་སོགས་ཀུན་འགྲོ་ལྟ་དང་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་བཞི་སྟེ་དག་ཁོན་དང་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་བཟོན་པའི་ནམ་ཤེས་དེ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཀུན་
 ཉོན་གྱི་འབྲས་ཀྱི་དབྱེ་རྩལ་མ་གཏོགས་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ལ་དབྱེ་རྩལ་དང་མཚུངས།
 ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དེ་ལ་མ་དད་པ་སོགས་དུག་བསྐྱན་པས་སེམས་བྱུང་བཅོལ་འབྱུང་
 ཡང་དེ་དུག་པོ་དེ་ཉོན་ཡིད་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འབྱུང་བ་དང་སེམས་བྱུང་དགུ་པོ་
 དེ་ལས་གྲག་ན་མེད་པས་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྩ་བའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་དག་ཁོན་ནས་གྲངས་
 ངེས། སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་ང་གཅིག་ལས་གཞན་ནམས་དེའི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་
 རྩལ་རྒྱར་དུ་ཞིབ་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཡིད་ནམ་ཤེས་གསུམ་
 དུ་བྱེ་བའི་ཡིད་དེ་ལ། འཇུག་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཀྱིན་བྱིད་པའི་ཡིད་དང་། ཀུན་གཞི་
 ལ་ངར་སེམས་པའི་ཡིད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་བསྐྱས་ལས། དེ་མ་ཐག་པ་
 དང་། ངར་སེམས་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ནི་ནམ་པ་གཉིས་སོ། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཡང་དང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ནམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་ལས་རྒྱར་
 དུ་བཞག་དུ་མེད་པའི་ནམ་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཞོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་
 དོན་དམ་པའི་ཡིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ནམ་ཤེས་གཞན་ལ་མ་བསྟོན་པར་རང་སྐྱེ་ཐུབ་པའི་
 རྣམས་སུ་ཡོད་པ་དང་དམིགས་གསལ་གྱི་གནས་སྐབས་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་དུས་
 ཉིག་དུ་ངར་རྫོབ་པར་སེམས་པའི་ནམ་ཤེས་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བཞོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དང་པོ་དེ་ལ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། དེ་འབྲེལ་ཡིད་དེ་རང་གི་དེ་
 མ་ཐག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ནམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་པོ་གང་རུང་སྐྱེས་མ་ཐག་དུ་རང་
 ཉིད་འགགས་མ་ཐག་པར་གྱུར་ཅིང་། དེའི་སྤྲ་ཡོགས་དེ་མ་ཐག་དུ་འགགས་ཁ་མ་
 ཡིན་དགོས་པས་དེས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་བྱས་ནས་རང་ཉིད་འགགས་སྟོབས་ཀྱིས་ནམ་
 ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གང་རུང་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྲེད་པས་ན་ནམ་ཤེས་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་
 གནས་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་དེ། དོན་གསང་ལས། འདིར་
 ཡང་དྲུག་པོ་རྒྱུ་ལས་འདས་མ་ཐག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཟུང་གི་ཡན་ཚུན་དག་དུ་
 ཞེས་མ་ཡིན་དེ། ལྷན་ཅིག་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་དང་། ཀྱན་བདུས་དར་
 རིག་ལས། དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྲེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྷན་
 པས་བདག་རྒྱུ་དུ་བཞུགས་ལ་འགགས་མ་ཐག་པའི་རང་སྟོག་ནམ་ཤེས་སུ་ཁས་ལེན་
 པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་ཉོན་ཡིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་
 སྤྱི་མཚན་ཡོད་དེ། དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་
 གི་འཁོར་ཅ་ཉོན་བཞིས་འཁོར་རིག་སོགས་ལྔ་དང་བཅས་པ་རྟོག་རྟོག་པོར་བྱས་པས་
 ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་སོགས་གསུམ་པོ་གང་སྐྱེས་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཀྱན་
 གཞི་ལ་ངའོ་སྟུམ་དུ་སྒྲོམ་སེམས་པའི་ནམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ན་ཉོན་ཡིད་ཅེས་བརྗོད་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཙོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་ཡིད་ཚས་ཅན།
 སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འཛོན་ཕྱོགས་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

ནམ་པཅིག་དུ་ན་འདིར་མ་བྱལ། མ་བྱལ་ན། དེར་ཐལ། བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྐྱན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱལ་སྟེ། དེས་ན་འདིར་ཉོན་ཡིད་ལ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་
བསྐྱན་ཞེས་པའི་བསྐྱིབས་པ་ནི་ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་བཞིན་དུ་དེས་ཆོས་གཞན་པར་
བསྐྱིབས་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་ཉོན་ཡིད་རང་ཉིད་ཆོས་གཞན་ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
བཞིས་ཚུར་རྟོག་རྟོག་པོར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱིབས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དཀའ་འབྲེལ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཆོས་རང་ཉིད་བསྐྱིབས་པའམ་
མ་བསྐྱིབས་པ་དཔྱད་པ་ཡིན་གྱི་དེས་གཞན་ལ་བསྐྱིབས་མི་བསྐྱིབས་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་ཅ་བའི་འཁོར་ལ་སེམས་བྱང་ལྔར་
བཤད་པ་ལྟར་དགུ་ཁོ་ནར་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། དེའི་འཁོར་དུ་ནམ་གཡིང་དང་
བག་མེད་དང་། རྟོད་པ་དང་། མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། རླུགས་པ་སྟེ་སེམས་
བྱང་དུག་བསྐྱན་ཏེ་འཁོར་བཅོ་ལྔ་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟོན་མེད་དེ།
དེ་ལྟར་འབྱུང་ཡང་། དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ནམ་གཡིང་ནི་ང་གྲུལ་ལ་བཏགས་པ་
དང་། བག་མེད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་གཏི་མུག་གཉིས་ལ་བཏགས་པ་དང་། རྟོད་
པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་བཏགས་པ་དང་། མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་རླུགས་པ་གསུམ་
ནི་གཏི་མུག་གི་ཆ་ལ་བཏགས་ཤིང་། དེ་ཡང་རང་རང་གི་བཏགས་གཞི་ཉོན་མོངས་
པ་དེ་དང་དེའི་རྒྱས་ཡིན་པས་འདོད་ཆགས་སོགས་གཞི་པོ་གང་རུང་ལས་རྒྱས་རིག་
ཟུར་དུ་མེད་པས་ན་ཅ་བའི་འཁོར་དགུ་ཁོ་ནར་གྲངས་མ་ངེས་པའི་རྟོན་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ཉན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྤར་བཤད་པའི་སེམས་བྱུང་བཅོ་ལྔ་ལས་མང་
 བ་འབྱུང་བར་ཐོབ། དེའི་འཁོར་དུ་ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་སོགས་
 བཞི་པོ་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྱུན་མེད་དེ། དེ་བཞི་པོ་ཉན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་གྱི་
 ཉན་མོངས་བཞི་དང་མིང་དོན་བྱུགས་མཚུངས་པས་རྒྱུ་དུ་མ་གྲངས་པ་ཡིན་ནམ་
 སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་གི་ནང་དུ་མ་གཏོགས་པས་ཡིན་ནམ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །སྤྲུམ་ཅུ་
 པ་ལས། གང་དུ་སྒྲིས་པ་དེའི་འོག་ཞུ། ཞེས་པ་དང་། ཅུ་བ་ལས། འགོག་པའི་
 མཉམ་གཞིག་གནས་སྐབས་དུས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ།
 དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ །འདོད་པའི་རྟོན་ལ་སྤང་
 འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ། ཁམས་གསུམ་ཀའི་ཉན་ཡིད་སྤངས་པ་
 ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན། དེས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉན་ཡིད་གསུམ་ཅིག་ཅར་རིམ་ཅན་གང་
 རུང་དུ་སྤོང་བར་ཐོབ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དེ་གསུམ་པོ་རིམ་ཅན་དུ་
 སྤོང་བར་ཐོབ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ །དེས་དེ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉན་མོངས་གསུམ་ཅིག་
 ཅར་དུ་སྤོང་བར་ཐོབ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤངས་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་མེད་པར་
 ཐོབ་པ་སོགས་གནོད་བྱེད་མང་དུ་འཇུག་གོ། །གོང་དུ་རིམ་ཅན་དུ་སྤོང་ཟེར་ན། འོ་
 ན། དེས་དང་པོ་འདོད་པའི་ཉན་ཡིད་སྤོང་། དེ་རྗེས་གཞུགས་ཀྱི་ཉན་ཡིད་སྤོང་བར་
 ཐོབ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་འོག་དུ་འགོག། །འདོད་མི་རྒྱས་དེ། དེས་འདོད་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

པའི་ཉོན་ཡིད་སྤངས་པ་དང་དབང་བཅོམ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པ་གང་ཞིག ཁྲིམ་
གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་དེ་དབང་བཅོམ་ཐོབ་ཇེས་སུ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
དེར་ཐལ། དེ་དང་ཉེན་གཅིག་པའི་ཉོན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་དོན་ལྟ་བུའི་དྲིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་
ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཁྲིམ་འདོད་པའི་ཉོན་ཡིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་དེ་དབང་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང་སྒྲོབ་པའི་ཟག་
མེད་མཉམ་གཞིག་དང་འགོག་སྒྲོམས་གསུམ་གྱི་དུས་མ་གཏོགས་གཞན་མེད་པའི་
དུས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དེ། སུམ་རུ་པ་ལས། དབང་བཅོམ་མེད། འགོག་པའི་སྒྲོམས་
པར་འབྱུག་ན་མེད། འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་ན་མེད། རེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཕྱི་མ་ལ་བྱུང་སྟེ། འདོད་པའི་ཉོན་ཡིད་ཡིན་ན། འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་ཡིན་པས་
བྱུང་པ་སོགས་ཉོན་ཡིད་རྟེན་གྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སུམ་རུ་པར། གང་དུ་སྒྲིམ་པ་
དེའི་འོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་བྱུང་མཚམས་ལ། འོ་ན། དེས་དང་
པོར་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤྲོད། དེ་ཇེས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་སྤྲོད་བ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱུང་བ་དང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བའི་
མཁས་པ་ཞིག་སྟེ་རིགས་ལམ་ལས་འདས་སོ། ཁ་བྱུང་ན་བྱུང་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་
ཡིད་སྤངས་པ་དང་། དེའི་འཁོར་གྱི་བདག་ལྟ་སོགས་ཉོན་མོངས་བཞི་སྤངས་པ་དུས་
མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སྤྲོད། ཁ་ཅིག་གིས། ཐོག་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོབ་
པའི་ཟག་མེད་མཉམ་གཞིག་གི་ཆོ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་ཇས་རྒྱད་དུ་གྱུར་པའི་བདུན་ཡིད་མེད་

མེར་སྐྱོད་རྩུ་བཀོལ།

ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་དཀར་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་ཉོན་ཡིད་གནས་སྐབས་གནས་གྱུར་པའི་བདུན་
 ཡིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་མེད་ན་དགོངས་འབྲེལ་ལས་ཀུན་གཞི་རྣམ་
 ཤེས་རེས་འགའ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་འབྱུང་བར་བཤད་
 རིགས་པར་འབྱུར་བ་ལས་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་གསང་ལས།
 གལ་ཏེ་ཡང་དེའི་ཆོ་ཡིད་གྱུར་པ་ཡང་ཡིད་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དུ་གྱུར་ན་ནི། འདི་ལ་
 ཡང་ཡིད་མ་ཡིན་པར་འབྱུར་བ་འདི་སྐད་དུ་རེས་འགའ་ནི་གཅིག་དང་སྟེ་གང་གི་ཆོ་
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཞེས་ཀྱང་བཤད་པར་འབྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཞིབ་པ་རྩུ་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག། །ལུགས་འདིར་གང་
 ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་བདག་འཛིན་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་མེད་ཟེར་ན། དེ་
 ཡོད་པར་ཐལ། དཀར་འབྲེལ་ལས། འདས་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་དུ་དུས་གཅིག་དུ་གང་
 ཟག་དང་ཆོས་སྤྱ་འཛིན་པ་འབྱུང་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་
 དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སོ་སྐྱེ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པས་
 རྩལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཉོན་ཡིད་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པས་རྩལ་པ་གང་ཞིག་
 ཉོན་ཡིད་ཡིན་ན་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་དུས་གཅིག་དུ་ཡོད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། དོན་གསང་ལས། ཅིག་ཅར་བདག་མེད་
 པ་གཉིས་ཀ་མ་མཐོང་བའི་གནས་སྤྱ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

ནས་ཐག་པའི་མིང་གི་དབྱིབས་ལ་རྟོག་པ་སྒྲུབ་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱིས་སྤྲུལ་དུ་རབ་དུ་
རྟོག་པ་བཞིན་དུ། ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ལྷ་བ་ཅིག་ཅར་
ཆོས་དང་གང་ཟག་དུ་རབ་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་བྱུང་ངོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་རྒྱུད་ལྡན་
ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་
འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཡིད་ཀྱི་
རྣམས་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བདུན་ཡིད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་དུ་འཛིན་པའི་སྣོ་འདོགས་
པ་དང་བྲལ་བས་ན་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས། ཆོས་ཀྱི་བདག་དུ་འཛིན་པའི་སྣོ་འདོགས་པ་དང་མ་བྲལ་བས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཤིང་ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་བ་སོགས་བཞི་དང་
མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འབྲེལ་ལས།
འདས་ལམ་སྐྱེས་ན་ནི། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཅིག་ཡིན་ན། མཉམ་གཞག་གི་ཆེ་ཡིད་
དེ་གང་ཟག་དུ་སྣོ་འདོགས་པ་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་གསལ་
བར་འཇུག་ལ། ཆོས་རྣམས་ལ་སྣོ་འདོགས་དང་མ་བྲལ་བས་མི་གསལ་བར་འཇུག་
གོ། རྟེ་ཡང་མ་རིག་པ་ལྷ་བ་དང་རྒྱལ་དང་། འདོད་ཆགས་ཉན་མོངས་པ་ཅན་མ་
ཡིན་པ་བཞི་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་ཅིང་དགོ་བ་ཡང་མིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་

སེར་སྒྲུང་རྒྱུ་བཀོལ།

པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་བྲལ་ན་བྲལ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདུན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་
ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་བ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པས་ཟག་
མེད་མཉམ་གཞག་གི་ཆེ་ཡང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདུན་ཡིད་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
ལྷ་བ་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུག་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་བཅས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཟག་བཅས་སུ་འཛོག། །བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཟག་མེད་
མཉམ་གཞག་གི་ཆེ་བདག་མེད་གཉིས་ཀའི་ཆ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ན་བདག་
འཛིན་གཉིས་ཀ་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུག་ཅིང་། དེས་ན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདུན་ཡིད་དེ་ཉོན་
མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་བ་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འབྱུག་པས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་དང་མ་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཟག་མེད་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འབྱེལ་ལས། གལ་ཏེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་
མཉམ་གཞག་གི་ཆེ་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་བདག་མེད་པ་
གཉིས་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དུ་འཛིན་པ་དང་ཆོས་སུ་འཛིན་པ་
གཉིས་ཆར་མངོན་དུ་མི་འབྱུར་བས་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ཟག་བཅས་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཟག་བཅས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་ཏེ། དཀའ་འབྱེལ་ལས། མཉམ་གཞག་ན་
ཡིད་ནི་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་དེ་འོ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དབྱེད།

པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། གཞན་དྲུ་ན་ཇི་ལྟར་ཟག་པ་དང་བཅས་ཞེ་ན། ཞེས་པས་འགྲུབ་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ། ཉོན་ཡིད་དེ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གང་
དུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་འདོད་ཁམས་པ་
ཡིན་ན་ཉོན་ཡིད་དེ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སས་བསྐྱས། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་གཟུགས་མེད་
གཉིས་སམ་བསམ་གཏན་བཞིའི་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་དང་
གཟུགས་མེད་བཞི་ལའང་རིགས་བསྐྱེ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ་དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
འཕགས་ལམ་ཐོབ་ནས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བཟོད་ནས་ཉོན་མོངས་སྤོང་
ཚུལ་མངོན་པ་གོང་འོག་གི་ལུགས་ལ་གསུངས་ཀྱང་ཉན་ས་ལྟར་ན་དབྱ་སེམས་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་གསར་གཏམ་སྒྲ་
འཛིན་དུ་སོན་དཀའ་བའི་རྣམ་གཞག་དེ་རེ་ཞིག་བཞག་ནས་འདིར་ཟག་མེད་བདེན་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་བཞེན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་དང་
རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་འདོད་དགོས་ལ། དེ་གཉིས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཉོན་
མོངས་སྤངས་པ་དང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་ཡིད་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་མི་མཉམ་གང་
ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་
འོང་དེའི་རྒྱུ་ལ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་སྤྲུལ་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད། དེས་
འདོད་པའི་ཉོན་ཡིད་སྤོང་ཚུལ་ལས་ཟུར་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་སྤོང་
ཚུལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གང་ཟག་རྟེན་གཅིག་གིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་

མེར་སྐྱོད་ཟུར་བཀོལ།

ཡིད་ཅིག་ཅར་རིམ་ཅན་གང་རུང་དུ་སྤོང་བ་མེད་དེ་འདྲོད་པའི་རྟོན་ལ་མུང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་
དུ་འདྲོད་པའི་ཉོན་ཡིད་སྤངས་པ་དང་གཏན་ལྡན་གྱི་ཡིན་པས། དེས་ཉོན་ཡིད་སྤངས་
པ་དང་གཏན་ལྡན་པའི་གོ་ཚད་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་ཟུར་དུ་དེས་ཁམས་གོང་གི་ཉོན་
ཡིད་སྤངས་པ་དང་གཏན་ལྡན་གྱི་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ལྷགས་འདིར་
ཉོན་མོངས་གཏན་ནས་སྤངས་པའི་དོན་ནི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཉོན་མོངས་ཙམ་སྤངས་
པའི་དོན་མིན་གྱི་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་ཉོན་མོངས་གཏན་ནས་སྤངས་པའི་དོན་དུ་བྱེད་
དགོས་ལ། དེས་ན་དེ་འདྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་
དགྲ་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཅིག་ཅར་རིམ་ཅན་གང་རུང་དུ་
སྤོང་མི་སྤོང་གི་ཐ་སྟད་མི་བྱེད་པ་ནས་གཟུགས་མེད་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བར་རིགས་
བསྐྱེལ་ཞིང་སྤྱི་ཅེད་ཉོན་མོངས་དགྲ་པ་དང་དེའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་ཡང་
སྤྱི་ཅེད་ཉོན་ཡིད་སྤོང་མི་སྤོང་གི་ཐ་སྟད་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་
གཟུགས་མེད་གྱི་རྟོན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཡང་དེས་
རིགས་བསྐྱེལ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་ཉོན་མོངས་ནམས་
སྤངས་པ་ན་དེའི་རིགས་རྒྱན་དང་རྒྱན་གཉིས་ཀའི་རྒྱན་བཅད་ནས་སྤྲོད་མི་སྤྱོད་
བའི་ཚུལ་གྱི་སྤངས་པས་ན་ཁམས་གསུམ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྤྱོད་བ་རྒྱན་ཆད་ནས་
འཁོར་བ་ལྡན་ཅིང་། དེས་ན་དེའི་ཆོན་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཡང་རྒྱན་ཆད་ནས་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དབྱེད།

སྒྲུ་མི་རུང་དུ་སོང་བས་ན་ཉོན་ཡིད་སྤངས་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་།
དེའི་ཆོ་ཉོན་ཡིད་རྫས་རྒྱན་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་ན་ཡིད་
གསལ་རིག་ཙམ་གྱི་ངོ་བོར་གནས་གྱུར་ནས་སྤར་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་འབྱུང་པ་
སྒྱེ་བའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བོང་གི་ཞིབ་ཆ་དེ་ལྟར་འཐད་དེ། ཀུན་བདུས་དར་
ཤིག་ལས། སྤུལ་ཅུ་པར། བང་དུ་སྒྱེས་པ་དེའི་ལོ། ཞེས་བཤད་པས་བང་ཟག་འདོད་
ཁམས་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་ཀྱང་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་འདོད་པའི་
སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྐྱོགས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཉོན་
མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་ཉོན་
ཡིད་འཇུག་ལྡོག་གི་ཚུལ་ལ་འཁོར་བར་གཏན་དུ་འཇུག་ཅིང་ལྡོག་པ་མེད་པ་དང་དེ་
འཁོར་བར་གཏན་དུ་མི་འཇུག་ཅིང་ལྡོག་པ་ཡོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་གཏན་རིགས་
ཆད་ཀྱི་བང་ཟག་ནམས་དེ་ཡིན། གཉིས་པ་གནས་སྐབས་ལྡོག་ཚུལ་དང་མཐར་ཐུག་
ལྡོག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོབ་པ་ཟག་མེད་མཉམ་གཞིག་པ་
དང་དེ་གསུམ་གྱི་འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་གི་དུས་སུ་གནས་སྐབས་ལྡོག་ ཉོན་
རང་དབྱ་བཅོམ་དང་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་གཏན་ནས་ལྡོག་ ཉོན་གཉིས་ཀའང་།
རིགས་རྒྱན་ཆད་པའི་ལྡོག་ཚུལ་ཡིན་གྱི། རྫས་རྒྱན་ཆད་པའི་ལྡོག་ཚུལ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་གཉིས་ཀའི་དུས་སུ་ཡིད་གསལ་རིག་ཙམ་གྱི་ངོ་བོར་གནས་གྱུར་ནས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དེའི་ཆོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མ་ལོག་པར་ཡོད་པས་མཉམ་

ཉིད་ཡེ་ཤེས་མི་ཐོབ་ཅིང་ཡིད་གསལ་རིག་ཅམ་དེ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་བྱེད། དེ་
 ཡང་མཁའ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་ཟག་མེད་མཉམ་གཞག་པའི་
 རྒྱུད་ལ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་ཉོན་མོངས་བཞི་ཡང་མངོན་གྱུར་དུ་འཇུག་མི་རྣམས་ཤིང་ས་
 བོན་ཅམ་དུ་གནས་པ་དེས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམས་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བདུན་ཡིད་
 གསལ་རིག་ཟག་བཅས་སུ་བྱེད་མི་རྣམས་པས་ཟག་མེད་དུ་བཞེད་ཀྱང་། རང་ལུགས་
 ལ་ཉན་རང་ནམས་ཀྱི་ཟག་མེད་མཉམ་གཞག་གི་དུས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཟག་བཅས་སུ་མི་འཛོག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 འཛིན་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཟག་བཅས་སུ་འཛོག་ཚུལ་སོགས་གོང་དུ་
 བཤད་པ་ལྟར་རོ། དེའི་རྣམས་རྒྱུན་ལྡོག་མི་ལྡོག་གི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། དེ་ཡང་དམན་
 པའི་ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ཀྱི་ཆེ་དེའི་རྣམས་རྒྱུན་ཡིད་གསལ་རིག་ཅམ་དེ་ཡང་རྒྱུན་
 ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྡོག་པ་ཡིན་དེ། དེའི་ཆེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་
 ཆད་པའི་ཕྱིར། སངས་བྱུང་པའི་ཆེ་དེའི་རྣམས་རྒྱུན་ཡིད་གསལ་རིག་དེ་ཅམ་རྒྱུན་ཆད་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་དེ། དེའི་ཆེ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་གྱུར་
 ནས་ནམ་མཁའ་མ་ཟད་ཀྱི་བར་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་གནས་ནས་ཤེས་བྱ་
 ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་རྒྱུན་འཆར་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 པ་ཙོད་པ་སྤོང་བ་ལ། །ཁ་ཅིག་གིས། སྤྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་འདོད་པའི་རྟོན་
 ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

རྒྱུད་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་དུ་འཕུག་པའི་ཕྱིར་དེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་
ཡིད་འཁོར་བཅས་འདོད་པའི་སར་གདོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདོད་བྱས་པ་ལ།
དེ་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་འདོད་པའི་སོ་སྟེ་ཡན་
ཆད་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
སྟོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི། དེ་འབྲའི་སོ་སྟེ་དེ་གཙོ་བོར་འབྲིག་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་བ་དང་། ཞེ་གནས་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་པས་ཡིད་མི་བདེའི་གདུང་བ་མེད་པ་དང་།
འདོད་ཡོན་ལྡན་སྟེ་པའི་ཆགས་པ་མངོན་གྱུར་བས་རྒྱུད་གདུང་བ་མེད་པས་ན། རེ་
ཞིག་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱི་འདོད་པའི་ཆགས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། འདོད་
པའི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་ནི་རང་གི་
འཁོར་བདག་ལྟ་ལྟས་སྟེས་དང་མཚུངས་ལྟར་དུ་འཕུག་པས་འདི་གཉིས་པོའི་སྟོན་ནས་
ལྟོག་པ་ལ་དེའི་དངོས་ཀྱི་གཉིས་པོ་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་
དགོས་པས་དེ་འབྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བ་དང་དེའི་
རྒྱུད་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་ཁས་སྒྲུངས་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་དེ།
དེ་འབྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཆོས་ལ་སྟེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་ཆོས་
ལ་འདུན་པའི་སྟེད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲལ། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཆོས་ལ་དོན་དུ་གཉིས་བའི་འདུན་སྟེད་དང་། དེ་དང་འཕྲད་པར་འདོད་པའི་འདུན་

སྒྲིབ་དང་། དེ་དང་མ་གྲུབ་བར་འདོད་པའི་འདུན་སྒྲིབ་གསུམ་ཀ་དང་གྲུབ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དེ་འདྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་
 མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་གྲུབ་ཡང་དེའི་བར་གྱི་ཆོས་ལ་འདུན་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་
 གྲུབ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུ་ལ་བདག་འཛིན་
 གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 འཁོར་དུ་བདག་འཛིན་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་
 གླེ། འདིར་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི་ཉོན་ཡིད་འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་
 ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བདག་འཛིན་གཉིས་དུས་མཉམ་མི་འབྱུང་བར་འདོད་པ་
 དབུ་སེམས་གཉིས་ཀ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སྒྲིབ་རྒྱུ་ལ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་
 དུ་གྱུར་པའི་བདག་འཛིན་མི་འབྱུང་བའི་སྐབས་མེད་ཀྱང་དེ་རྒྱུ་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་བདག་འཛིན་མི་འབྱུང་བར་སྐབས་དུ་མར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་ཡིད་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཀྱན་གཞི་ལ་གང་ཟག་བདག་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་
 ཁྲབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་གླེ། བདག་འཛིན་གཉིས་
 ཀ་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་ལྷ་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ལྷ་བ་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ལྷ་སྟེ་ཙྙུ་ཉོན་རྣམས་དང་ཉེ་ཉོན་ཉེ་གྲུ་པོ་རྣམས་
 སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་བྱུང་ལྷ་བརྒྱུད་གཅིག་པོ་སེམས་ཅན་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དབྱེད།

སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཛིག་ལྟ་སོགས་ཉོན་མོངས་ལ་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་གཉིས་རེ་བཞེད་པ་ཡོད་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཁས་སྒངས་བདེའོ། །འོན་ཀྱང་གང་
ཟག་རང་སྐྱེ་ཐུབ་པའི་ཇུས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ཉོན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་
པའི་གསུང་རིས་ཤིག་ཡོད་པས་དེ་ལ་འཛིན་ཕྱོགས་ཅམ་ཤེས་དགོས་སོ་ཞེས་བྱུང་ངོ།
།ཁ་ཅིག་གིས། མངོན་པ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་
ཡིད་གཏན་དུ་ལྡོག་པར་ཐལ། བསྐྱེ་བ་དང་ཐེག་བསྐྱེས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་ལྡོག་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུག། འདོད་མི་ལྷན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན་ཉོན་ཡིད་གཏན་དུ་ལྡོག་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་གང་ཞིག་
།ཀུན་གཞི་ལྡོག་ཚུལ་ཡང་དེས་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་ལུགས་ལ་
ཉོན་ཡིད་དེ་སློབ་པའི་ཟག་མེད་མཉམ་གཞག་གི་ཆོ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
གི་ཆོ་གནས་སྐབས་ལྡོག་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མི་སློབ་ལམ་ཐོབ་ནས་གཏན་དུ་
ལྡོག་ཅིང་། དམིགས་བསལ་དེ་གསུམ་མ་གོགས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དགོ་
མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གང་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་གྱུན་ཆད་མེད་པར་
གཏན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་བདུས་དར་ཁྲིམ་ལས། ཉོན་ཡིད་དེ་ཡང་
གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་གྱུར་དུ་འཇུག་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་
དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དུས་ན་གནས་སྐབས་ལྡོག་པ། མི་སློབ་

མེར་སྐྱོད་ཟུར་བཀོལ།

པའི་ས་ཐོབ་པ་ན་ཟད་པར་སྤངས་པས་དེ་གསུམ་མ་གཏོགས་པར་སེམས་དག་བ་དང་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེར་ཐལ། ཐོག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ནམས་ཀྱིས་
སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པ་ཡང་དུས་མཉམ། དབང་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་དང་སངས་
རྒྱལ་པ་ཡང་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་སྒྲ། མ་བྱུང་ན་དེར་ཐལ། མངོན་པ་
ཀུན་ལས་བདུས་པ་ལས། དེ་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ཤེས་
བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཅིག་ཅར་སྤོང་ངོ་། ཅིག་ཅར་དབང་བཅོམ་པ་དང་བདེ་བཞིན་གཤེགས་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་སྣང་པོའི་དོན་མདོར་བསྟུས་ནས་
བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་དཔྱིས་ཕྱིན་པའི་རྣམ་གཞག་ཟུར་དུ་བཀོད་ཡོད་པ་ལས་ཤེས་པར་
བྱའོ། ། ༥ །སྤྲུལ་པ། ཐོག་མེད་ཀུན་ཉོན་ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གཞིར། །ངའོ་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་ཏོགས་དཀའི་གནས། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་བའི་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ཡི།
།འབྲུ་གཉེར་སྣང་པོའི་མདོ་འཛིན་སྟོན་ནས་གྲུབ། །སྤྲུལ་ཡང་པད་དཀར་ཐལ་འབྲེང་
ཕྱིད་ཅམ་ན། །བྱོ་ནད་སྒྲག་རུམ་འཐེབས་པོས་ཡུན་རིང་བསྒྲིབས། །དེ་ལྟར་མཆོག་
གསུམ་གྱིན་རྒྱབས་མཐུ་བཅན་པས། །ཆང་བར་སྦྱིན་ཅུས་གདུང་སེལ་སྦྱ་རིང་ཤར།
།དོན་གཉེར་ཤར་དུ་ཕྱོགས་པའི་རེ་འདོད་བཞིན། །གམ་ཡོད་དག་བའི་བཤེས་ཀྱིས་ཞི་
བའི་དབང་། །བསྐྱོད་ཆེན་གའི་ཕུ་རྒྱ་བདོལ་བའི་དུས། །དག་འོས་འབྲུ་ཡི་ཕུང་པོར་
ཅི་ལོན་བྱས། །དེ་ལྟར་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་བོ་ནི། །ཆོག་དོན་རྒྱན་གྱི་ཕུ་འབྲེང་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དབྱེད།

གཡོ་བ་འདི། ཤོས་མང་གྱུ་མཚོར་འཇུག་པའི་འབབ་སྟེགས་སུ། ཁོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་
སྒོང་ལས་དེང་འདིར་ཐོན། །འདིས་ཀྱང་ཤོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་ལུས་རྩུང་བཏམ།
ཐུབ་བསྟན་སྦྱི་དང་འཇམ་མགོན་སྤྱི་མཐོང་སྟོལ། བྱུགས་དུས་ཀུན་དུ་དར་ཞིང་གྱུས་པ་
དང་། འབྲོ་ཀུན་འབྱེན་པའི་དཔལ་དུ་བདག་གྱུར་ཅིག ། ༥ ཅིས་པ་འདི་ཡང་སྦྱི་
དོན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་གྱི་བསྐྱལ་བ་པོ་ནམས་ཀྱིས་ནན་དན་དུ་བསྐྱལ་བ་བཞིན་འབྲི་
བར་བཅུམས་དེ་བྱེད་ཅམ་ཟེན་དུས་བྱོ་ཆལ་གྱིས་ཡུན་རིང་དུ་གདུང་བས་བར་དུ་བཅད་
ཀྱང་སྤར་འཚོ་བ་བཏན་ཅམ་གྱི་དུས་གམ་དུ་ཡོད་པའི་དགེ་བཤེས་དཀོན་མཆོག་སྦྱིན་
བ་ནས་དོན་གཉེར་ཅན་དག་གི་གནས་ཚུལ་འདི་འདྲག་དང་བཅས་དེ་མོལ་བའི་ངོར།
ངལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་དད་པ་མཁན་པོ་བདག་གིས་མཇུག་ཇོགས་པར་བགྱིས་པའི་
དགེ་བས་འབྲོ་ཀུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ས་ལ་རིག་པར་གྱུར་ཅིག ། ༥ ཟག་
མེད་ནམ་གྲོལ་འབྲས་བུའི་རིན་ཆེན་མཛོད། ཤར་འདོད་སྒོ་གསལ་བྱ་བའི་དགའ་
སྟོན་དུ། འབད་མེད་ལྷག་པོར་དབྱེ་བའི་ལེགས་བཤད་འདི། དག་གསལ་དཔར་གྱི་
རི་མོར་དྲངས་པའི་དགེས། ཐུབ་བསྟན་བྱེ་བའི་ཡང་སྟིང་ཙོང་ཁ་པའི། ལུགས་
བཟང་མཐའ་ཡས་ཕན་བདེའི་དཔྱིད་དུ་གྱུས། ཁངས་ཅན་མགོན་པོའི་འཕྲིན་ལས་ཉི་
ཟླའི་སྐབས། བྱུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་ཇོགས་པར་གདལ་གྱུར་ཅིག །ཡངས་པའི་
ནོར་འཛིན་མཐོ་རིས་དགའ་ཚལ་དུ། འབྲོད་བྱེད་རི་མོ་འགོད་པའི་སྦྱེ་གྱུ་ཀུན། ལན་
ཚུན་བུམས་བཙེའི་མཛའ་བས་ལག་སྟེལ་དེ། དགའ་བདེས་ཚུས་པའི་སྒྲོས་གར་ཅེན་

གུར་ཅིག། །དམར་མེད་མདངས་འཛིན་འཇམ་མགོན་མི་ཡི་གས། །སྒོ་བཟང་བཞེད་
 གཞུང་མ་སྐྱོད་ཀྱི་མཚོ་ཆེར། ཐོས་དང་བསམ་སྒྲོམ་བསམ་འཕེལ་ནོར་གྱི་བྱུང་།
 །གཏོར་བརྒྱ་འཛམ་གླིང་དཔལ་དུ་འཛིན་གུར་ཅིག། །རྒྱ་སྐྱོར་ཉིད་ཀྱང་དེད་ནས་བྱང་
 ཆེན་བར། །མཁས་དང་བྱུང་པའི་བྱ་མཆོག་དེན་བཟང་བརྒྱད། །ཐུབ་བསྟན་ཡང་སྤྱིང་
 འཇམ་མགོན་ལུགས་བཟང་འདི། །ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་བྱང་རྒྱལ་མུར་ཐོབ་ཤོག།
 །ཅིས་པ་འདི་ཡང་དད་སྟོབས་ལྷག་བསམ་གྱི་རྒྱན་མཛེས་མེར་སྐྱོད་སྒྲོམ་ར་དག་
 བཤེས་ཆོས་མཛད་མཁས་བྱུང་བྱུང་བསྟན་ནས་མེར་སྐྱོད་གྲ་ཚང་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིག་
 ཆའི་གཤམ་གསལ་ནམས་ཀྱི་དཔར་བསྐྱེད་དག་བསྐྱེད་སྒྲོམ་ཆོག་དུ་ཡོངས་འཛིན་བྱི་
 བྱང་སྒྲུལ་མིང་པས་སྐྱར་བའོ། ། ༥ མེར་སྐྱོད་མཁན་པོ་ལས་འཛིན་རྒྱལ་ངག་དབང་
 ཐེག་མཆོག་པས་བསྟན་དོན་ལྷག་བསམ་ཐུགས་ཁྱེད་ཆེ་བཞེས་བགྱིས་ངོར་དད་གཏོང་
 ལྷག་བསམ་ཡངས་པ་སྒྲོམ་ར་དག་བཤེས་ཆོས་མཛད་མཁས་བྱུང་བྱུང་བསྟན་ནས་ཆེ་
 འདས་པ་ལྷ་བྱ་ཆེ་རིང་དང་། བོད་ལུས་གཤེགས་བཞུགས་མ་ངེས་པ་ཆུན་དག་
 བཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ལྷ་ཀྱང་སྒྲོང་ངག་དབང་བསོད་ནམས་བཅས་ཀྱི་འདི་ཕྱི་ཀུན་
 དགའི་དག་ཅུར་དམིགས་རང་གཞུང་ཡིག་ཆ་དཔར་འདེབས་ལྷ་བྱེད་དུ་ཉིན་སྒྲོར་ཆོག་
 སྤྱོད་སྐྱུ་བཅུ་སོ་བདུན་རྒྱ་སྐྱོར་མཛད་པའི་ཐོག་མེར་སྐྱོད་གྲ་ཚང་སྐྱུ་ཁྱེད་སྐྱེད་ནས་
 ཉིན་སྒྲོར་བདུན་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཁ་སྒྲོམ་མཛད་སྤྱོད་ནས་དེད་དུས་ཀུན་པན་ཉེར་མཁའི་
 རང་གཞུང་ཀུན་གཞི་སྤྱི་མཐའ། དོན་བདུན་བཟུ། ཉམས་རིགས། བྱུང་མཐའ་བཅས་

ཀུན་གཞི་མཐའ་དབྱེད།

དང་། བསམ་གཟུགས་སྤྱི་མཐའ། དགེ་ཉི། དང་ངེས། རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དབྱེད་
བཅས་ཀྱི་དཔེ་བསྟན་ལས་བྱེད། ཞུ་དག་པ་གཙང་ཐུབ་བསྟན་རིན་ཆེན་དང་། སྒྲོམ་ར་
སྒྲོ་བཟང་དངོས་གྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་མ་དཔེ་གཞིར་བཟུང་ཐོག་ཞུ་དག་དང་། ཡིག་བྲིས་
པ་མི་གངས་ཀྱི་ནས་འདིའི་ཡིག་བྲིས་རྒྱལ་ངག་དབང་སང་གོ་དང་། སྒྲོམ་ར་ངག་
དབང་དགེ་འདུན་གཉིས། དཔར་ཙ་བདག་སྒྲོད་པ་མི་ཉག་སྒྲོ་བཟང་ཡོན་ཏན་སོགས་
ལས་བྱེད་འབྲེལ་ཡོད་ཆང་མས་རང་བྱིའི་ཞུ་བྱར་ལྷག་བསམ་དང་བས་ཁུར་དུ་གྲངས་
ཏི་སེར་སྒྲོད་གྲ་ཆང་ལས་བྱེད་སྤྱི་བྱང་གིས། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩། བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༠༩༥་
ས་བྱ་རྒྱ་ཡར་ཆོས་ལ་གོང་གསལ་ཡིག་ཆ་ལེན་ཆན་རེ་རེར་ཆར་དོ་པར་གྱི་ལམ་ནས་
དཔར་འདེབས་ལེགས་བསྟུ་བས་ཞུ་བའི་དགེ་བས་ཡབ་རྗེ་འཇམ་དཔལ་སྙིང་པོའི་
བསྟན་པ་གསེར་ཞུན་ལྷ་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱུ་བྱང་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་
གནས་པའི་རྒྱ་གུར་ཅིག ། །དགེ་ལེགས་འཕེལ།

༡༡། ༡༩༩༠་ལོ་པའི་ནང་ཐེ་དགེ་སྒྲོད་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དགེ་བཤེས་གདོང་
སྒོའི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་སྟོན་བཀྱར་སྐབས་སྤྱི་འབྲེལ་མཚན་བྱེད་དུ་བྱར་བཀོལ་
ཡིག་ཆ་ཆ་ཆང་དང་ཀུན་གཞི་ཙ་བ། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་བསྟན་པ། དང་ངེས་སྒྲོམ་ས་
བཅས་ཕྱོགས་སྟེབས་དེབ་གངས་དང་གཉིས་སོ་སོར་ལྷ་བརྒྱ་རེ་དཔར་སྟུན་ཡོན་སྟུར་

མེར་སྤྲེད་རྒྱུ་བཀོལ།

ཞུས་པའི་རྣམས་དཀར་དགེ་བས་བདག་དང་འབྲེལ་ཤོབ་འདས་གསོན་རྣམས་ཀྱི་འདི་
ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་འབྲུབ་པའི་རྒྱུ་འབྲུར་གཅིག ། །ཡིག་ཆ་འདི་རྣམས་མེར་སྤྲེད་
གྲུ་ཚང་གི་ཁམ་མིའུ་ཉར་ནང་བཅུགས་དེ། ཨ་རིར་དགེ་སློང་སློ་བཟང་ཚོས་འཛིན་
རང་ཉིད་ཀྱི་ཤམ་ཏུ་བོད་ཡིག་ཤོག་ཡབ་སྟེ་ཞུ་དག་ངེས་འདྲོངས་དང་། གློན་མཁན་
འིན་པོ་ཆེ་དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་མཐར་ཕྱིན་མཚོག་ནས་ཀྱང་ཞུ་དག་ལོགས་མགོན་
མཛད་དེ། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༠་ལྷ་ཀྲ་ཆེས་༡་ཉིན་ལེགས་པར་གྲུབ་པའོ། ॥

